Felician Velimirovici

Centrala termoelectrică pe şisturi bituminoase de la Anina în dosarele Securității (1972–1986)

Centrala termoelectrică pe şisturi bituminoase de la Anina în dosarele Securităţii (1972–1986)

FELICIAN VELIMIROVICI
(editor)

MEGA
Cluj-Napoca
2026

DTP și copertă:
Editura Mega

Redactor:
Alexandra Olaru

© Felician Velimirovici, 2026

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
Centrala termoelectrică pe şisturi bituminoase de la Anina în dosarele Securităţii (1972–1986) / ed.: Felician Velimirovici.
– Cluj-Napoca: Mega, 2026
ISBN 978-630-372-080-7
I. Velimirovici, Felician (ed.)
621
323

editura MEGA

Editura Mega | www.edituramega.ro
e-mail: mega@edituramega.ro

CUPRINS

NOTĂ ASUPRA EDIȚIEI.....7

ABREVIERI.....9

STUDIU INTRODUCTIV.....11
Centralele termoelectrice pe șisturi bituminoase: mod de funcţionare și scurt istoric.....11
Geneza proiectului centralei pe șisturi bituminoase de la Anina (1972–1974).....14
Decizia politică și marginalizarea rezervelor tehnice (1974–1976).....18
Amplasament, proiectare și acumularea problemelor structurale (1976–1978).....19
Implementarea proiectului: șantierul, întârzierile și disfuncţionalităţile (1978–1984).....20
Punerea în funcţiune și eșecul operaţional (1984–1986).....22
Concluzii.....25

LISTA DOCUMENTELOR.....27

DOCUMENTE.....35

NOTĂ ASUPRA EDIȚIEI

Documentele reunite în acest volum provin din dosarul de obiectiv realizat în cadrul structurilor centrale și județene ale Departamentului Securității Statului între anii 1972–1986, dosar care se păstrează în arhiva Consiliului Național pentru Studierea Arhivelor Securității din București. Ele oferă o perspectivă internă asupra realizării unuia dintre cele mai ambițioase și controversate proiecte energetice ale României comuniste: centrala termoelectrică pe șisturi bituminoase de la Anina.

Aceste surse documentare, redactate sau, după caz, colectate de ofițerii de informații de la sursele secrete umane implicate în proiect pe parcursul unui deceniu și jumătate, surprind nu doar evoluția sa tehnică, ci și mecanismele instituționale și politice care au modelat – și, în cele din urmă, au compromis – realizarea sa. Lectura lor permite o înțelegere complexă și nuanțată a modului în care economia socialistă românească gestiona investițiile mari, a raportului dintre expertiză și decizia politică, dar mai ales a limitelor structurale ale industriei românești în anii socialismului târziu.

Documentele publicate aici provin în integralitate din fondurile fostului D.S.S. și au fost întocmite în special în cadrul Direcției a II-a din București (unitate centrală de contrainformații în sectoarele economice), respectiv în cadrul Direcției a II-a a Inspectoratului Județean de Securitate Caraș-Severin. Ele cuprind note informative, evaluări și analize realizate de specialiști în domeniul tehnic (cadre didactice universitare, ingineri, tehnicieni), rapoarte și sinteze, note-raport și informări adresate atât structurilor județene de conducere ale P.C.R., cât și conducerii superioare de partid, Guvernului, Direcției a II-a, dar și ministerelor industriale angrenate în derularea proiectului.

În cazul centralei termoelectrice de la Anina, D.S.S. a acționat ca un colector și agregator de informație tehnică provenită de la specialiști de prim

rang din institute politehnice, institute de cercetare, proiectare și exploatare energetică sau de la ingineri și tehnicieni implicați direct sau indirect în proiect. Limbajul în care sunt redactate documentele este ideologic doar sporadic, iar nucleul informațional propriu-zis este unul pur tehnic și economic.

Documentele care alcătuiesc dosarul de obiectiv permit astăzi o reconstituire detaliată a întregului parcurs al complexului industrial de la Anina, de la faza sa de proiectare la începutul anilor 1970 și până la aproape doi ani după punerea în funcțiune a primului (și singurului) grup energetic din cadrul său. Ele surprind nu doar etapele formale ale evoluției proiectului, cu toate dificultățile sale, ci și tensiunile dintre specialiști și decidenți, dintre datele tehnice reale și discursul oficial, dintre avertisment și decizie. Volumul de față își propune să valorifice aceste documente ca sursă istorică în măsură să releve modul în care un proiect energetic dintru început problematic a fost continuat și promovat, în ciuda semnalelor repetate de alarmă venite din diferite direcții.

Documentele oferă una dintre cele mai clare radiografii ale modului în care a funcționat mecanismul decizional al regimului comunist în domeniul investițiilor strategice pe parcursul anilor 1970 și 1980. Departe de a fi un simplu proiect industrial eșuat, centrala termoelectrică de la Anina apare, prin prisma documentelor publicate aici, ca un rezultat al unei acumulări de decizii adoptate într-un cadru instituțional inflexibil, unde imperativul politic s-a impus sistematic asupra raționalității tehnice. Analiza documentelor developează fără echivoc imaginea unei culturi organizaționale în care conformarea formală prevala asupra performanței reale, unde responsabilitățile erau neasumate, iar deciziile politice erau luate în absența unei fundamentări tehnice reale, în timp ce instituțiile implicate în realizarea proiectului – în primul rând, Ministerul Energiei Electrice, Ministerul Industriei Construcțiilor de Mașini și Ministerul Minelor, Petrolului și Geologiei – au fost constant precar coordonate și au comunicat între ele deficitar.

Cazul centralei termoelectrice pe șisturi bituminoase de la Anina este relevant nu neapărat pentru că ar fi singular, ci pentru că este exemplar: el concentrează într-un singur proiect o serie de particularități și trăsături structurale ale regimului comunist sub Nicolae Ceaușescu: supraevaluarea resurselor interne, politizarea deciziei tehnice, rigiditatea instituțională și, finalmente, imposibilitatea recunoașterii eșecului.

ABREVIERI

A.C.N.S.A.S. – Arhiva Consiliului Naţional pentru Studierea Arhivelor Securităţii
C.A.E.R. – Consiliul de Ajutor Economic Reciproc
C.C. – Comitetul Central
C.E.T. – Centrală electrică de termoficare
C.F.R. – Căile Ferate Române
C.N.S.T. – Consiliul Naţional de Ştiinţă şi Tehnologie
C.S.P. – Comitetul de Stat al Planificării
C.S.S. – Consiliul Securităţii Statului
C.T.E. – Centrală termoelectrică
C.U.G. – Combinat de utilaj greu
D.U.I. – Dosar de urmărire informativă
D.S.S. – Departamentul Securităţii Statului
GWh – Gigawatt-oră
H.C.M. – Hotărârea Consiliului de Miniştri
I.C.E.M. – Institutul de Cercetări Metalurgice
I.C.E.M.E.N.E.R.G. – Institutul Naţional de Cercetare-Dezvoltare pentru Energie
I.C.M. – Întreprinderea Constructoare de Maşini
I.C.P.E.T. – Institutul de Cercetări, Proiectări Echipament Termoenergetic
I.J. – Inspectorat judeţean
I.S.C.I.R. – Inspecţia de Stat pentru Controlul Cazanelor şi Instalaţiilor sub Presiune şi Instalaţiilor de Ridicat
I.M.B. – Inspectoratul Municipiului Bucureşti
I.M.G.B. – Întreprinderea de Maşini Grele Bucureşti
I.P.B. – Institutul Politehnic Bucureşti
I.S.P.E. – Institutul de Studii şi Proiectări Energetice
I.P.T.A.N.A. – Institutul de Proiectări pentru Transporturi Auto, Navale şi Aeriene

I.U.P. – Întreprinderea de Utilaj Petrolier
kV – Kilovolt
M.A.I. – Ministerul Afacerilor Interne
M.A.N. – Marea Adunare Națională
M.E.E. – Ministerul Energiei Electrice
M.F.A. – Ministerul Forțelor Armate
M.I.C.M. – Ministerul Industriei Construcțiilor de Mașini
M.I.C.M.G. – Ministerul Industriei Construcțiilor de Mașini Grele
M.I.M.U.E.E. – Ministerul Industriei de Mașini-Unelte Electrotehnică și Electronică
M.M.P.G. – Ministerul Minelor, Petrolului și Geologiei
MVA – Megavolt-Amper
MW – Megawatt
P.C.R. – Partidul Comunist Român
P.S.I. – Prevenirea și stingerea incendiilor
R.F.G. – Republica Federală Germania
R.S.R. – Republica Socialistă România
S.T.E. – Studiu tehnico-economic
S.U.A. – Statele Unite ale Americii
U.M. – Unitate Militară
U.R.S.S. – Uniunea Republicilor Sovietice Socialiste

STUDIU INTRODUCTIV

Centralele termoelectrice pe șisturi bituminoase: mod de funcționare și scurt istoric

Șisturile bituminoase reprezintă roci sedimentare care conțin materie organică solidă, predominant sub formă de kerogen (substanță complexă formată din resturi de plante, alge și animale, transformate de presiune și de căldură pe parcursul a milioane de ani), capabilă să genereze energie prin procese termice[1]. Utilizarea șisturilor în producerea energiei electrice a apărut în prima jumătate a secolului XX ca soluție alternativă sau neconvențională, în țările cu rezerve semnificative de șisturi și cu acces limitat la combustibili fosili convenționali. Dintru început, trebuie subliniat faptul că centralele termoelectrice pe șisturi bituminoase constituie o categorie distinctă de instalații energetice, caracterizate prin particularități tehnologice și diferențe în raport cu centralele clasice pe cărbune, gaze naturale sau păcură.

O centrală termoelectrică pe șisturi bituminoase funcționează pe baza ciclului termodinamic Clausius-Rankine, similar centralelor termoelectrice convenționale, însă adaptat unui combustibil solid cu conținut energetic redus și cu fracție minerală ridicată. Șisturile bituminoase sunt extrase, concasate și măcinate sub forma unei pulberi fine, apoi introduse în focarul cazanului, unde sunt supuse arderii directe sau, în funcție de tipul cazanului, unui proces de descompunere termică controlată. Kerogenul din structura rocii suferă reacții de oxidare și piroliză, eliberând căldură, dioxid de carbon și vapori de apă, în timp ce componenta minerală rămâne sub formă de cenușă și zgură. Datorită conținutului

[1] Bao Jia, Jianzheng Su, "Advancements and Environmental Implications in Oil Shale Exploration and Processing", în *Applied Sciences*, 2023, 13, 7657, pp. 2–5.

ridicat de materiale inerte (adesea peste 60–70% din masa combustibilului), procesul de ardere este mai dificil de controlat decât în cazul cărbunelui, necesitând cazane special concepute. Căldura produsă este transferată circuitului de apă, care este alimentat prin pompe de înaltă presiune și este supus unui tratament chimic riguros pentru prevenirea coroziunii și a depunerilor. Apa se transformă în abur supraîncălzit, care acționează turbina, antrenând generatorul electric. După expansiune, aburul este condensat și reintrodus în circuit, realizând un sistem închis de conversie energetică.

Un aspect de importanță majoră al centralelor pe șisturi bituminoase este reprezentat de gestionarea reziduurilor solide rezultate în urma procesului de ardere. Datorită fracției minerale ridicate, rezultă cantități foarte mari de cenușă și zgură (în practică, 70% sau chiar mai mult). Zgura grea este evacuată prin partea inferioară a focarului de niște sisteme mecanice acționate hidraulic, iar cenușa fină este captată cu ajutorul electrofiltrelor sau al filtrelor textile. Gazele arse conțin, pe lângă CO_2, oxizi de sulf și azot, fapt ce impune utilizarea instalațiilor de desulfurare și a tehnologiilor de reducere a emisiilor.

Randamentul termic al centralelor pe șisturi bituminoase este, în general, inferior celui al centralelor termoelectrice clasice. Principalele cauze sunt reprezentate de puterea calorifică redusă a combustibilului, de pierderile energetice asociate încălzirii masei minerale, precum și de limitările tehnologice privind temperaturile maxime de ardere. Instalațiile tradiționale au atins randamente de aproximativ 25–30%, în timp ce centralele pe șisturi bituminoase contemporane, echipate cu cazane cu pat fluidizat circulant, pot ajunge la valori de 35–38%, apropiate de cele ale centralelor pe cărbune de generație mai veche.

Prima utilizare industrială a șisturilor bituminoase pentru producerea de energie electrică a avut loc în URSS (Estonia). În anul 1924, centrala termoelectrică din Tallinn a fost adaptată pentru arderea de șisturi, marcând începutul exploatării energetice a acestui tip de combustibil. În 1949, centrala de la Kohtla-Järve a introdus arderea pulverizată a șisturilor bituminoase, ceea ce a constituit un progres tehnologic semnificativ. În perioada postbelică, dezvoltarea industrială și evoluțiile din domeniu au condus la extinderea capacităților din Estonia, dar și la evidențierea limitărilor tehnologice legate de uzura echipamentelor, de zgura rezultată

și de randamentul scăzut. Începând cu anii 1980–1990, introducerea cazanelor cu pat fluidizat[2] a permis o ardere mai stabilă, ceea ce a generat reducerea emisiilor și creșterea fiabilității instalațiilor. După anul 2000, tehnologiile de ultimă generație implementate în complexuri energetice precum Narva (Estonia) și Attarat (Iordania) au atins cel mai înalt stadiu al dezvoltării tehnice, cu randamente îmbunătățite și cu sisteme avansate de control al emisiilor.

În prezent, la nivel mondial, numărul centralelor termoelectrice pe șisturi bituminoase este redus. La începutul secolului XXI, Estonia rămâne principalul beneficiar al acestei tehnologii, unde aproximativ 90% din necesarul național de energie electrică este asigurat de centralele pe șisturi bituminoase[3], iar Iordania exploatează o centrală de mare capacitate, care a fost pusă în funcțiune în anii 2022–2023, în urma unei investiții de peste 2 miliarde de dolari. Alte state au abandonat complet sau au reconvertit instalațiile experimentale, preferând să se axeze pe arderea combustibililor convenționali.

Centralele pe șisturi bituminoase reprezintă o soluție energetică de nișă, justificată în principal de considerente strategice și de securitate energetică, în țări unde zăcămintele de șisturi cu putere calorifică superioară sunt abundente, iar alte opțiuni alternative de producere a energiei electrice sunt nerentabile din punct de vedere economic sau lipsesc cu totul[4]. Deși randamentul lor este, repetăm, inferior celui al centralelor pe combustibili convenționali, centralele pe șisturi bituminoase permit, totuși, valorificarea unor resurse locale abundente și relativ ieftine. Progresele tehnologice recente au redus o parte dintre dezavantajele inițiale, însă impactul asupra mediului înconjurător și costurile ridicate de exploatare limitează extinderea acestei tehnologii la scară globală.

---

[2] Arvo Ots, "Estonian Oil Shale Properties and Utilization in Power Plants", în *Energetika*, Nr. 2, 2007, p. 13.

[3] Siret Talve, Valli Riipulk, "An Inventory Analysis of Oil Shale Energy Produced in a Small Thermal Power Plant", în *Journal of Cleaner Production*, Vol. 9, Issue 3, 2001, p. 233.

[4] Olga Gavrilovaa, Raivo Vilua, Leo Vallner, "A Life Cycle Environmental Impact Assessment of Oil Shale Produced and Consumed in Estonia", în *Resources, Conservation and Recycling*, No. 55, 2010, pp. 236–237.

Geneza proiectului centralei pe șisturi bituminoase de la Anina (1972–1974)

Zona Anina, situată în Munții Banatului, este cunoscută încă din secolul al XVIII-lea pentru resursele sale de combustibili fosili solizi[5]. Exploatarea cărbunelui a debutat aici în perioada Imperiului Habsburgic, iar cercetările geologice timpurii au identificat, pe lângă cărbune, importante zăcăminte de șisturi bituminoase. Spre deosebire de cărbunele clasic, pentru a fi valorificate la scară industrială, șisturile bituminoase necesitau tehnologii complexe și costisitoare pentru extracție și procesare, ceea ce a făcut ca, timp de peste un secol, ele să nu poată fi utilizate. Primele tentative de exploatare experimentală a șisturilor din zona Anina datează din perioada interbelică, dar aceste încercări au avut un caracter limitat și nu au dus la aplicații industriale de anvergură[6].

După naționalizarea industriei miniere în 1948, cercetările geologice au fost reluate și extinse, iar în anii 1950–1960 au fost elaborate studii privind posibilitatea exploatării pe scară industrială a șisturilor, în special pentru producerea de energie electrică. La începutul anilor 1970, pe fondul crizei energetice globale, când prețul barilului de țiței s-a cvadruplat[7], și al necesităților interne crescânde de energie, generate de procesul socialist de industrializare accelerată, șisturile bituminoase de la Anina au fost revalorizate ca parte a unei strategii mai largi de diversificare a bazei energetice naționale. Ideea centrală era aceea de a valorifica un combustibil autohton ieftin, ușor de exploatat la suprafață, chiar dacă el era inferior din punctul de vedere al puterii calorifice. Obiectivul era acela de a reduce atât dependența de combustibilii tradiționali, precum cărbuni, petrol sau gaze, cât, mai ales, dependența față de importurile de hidrocarburi în general. Înțelegerea proiectului centralei termoelectrice de la Anina presupune, așadar, plasarea lui într-un context economic, politic și ideologic mai larg, marcat de amplele transformări ale politicii energetice românești din acei ani, care a fost prezentată public drept o expresie

[5] Costin Feneșan, Vasile Mircea Zaberca, Rudolf Gräf, Ioan Popa, *Din istoria cărbunelui. Anina 200*, Reșița, Ed. Muzeul Județean de Istorie, 1991, pp. 10–13.

[6] *Ibid.*, p. 82.

[7] Richard N. Cooper, "Economic aspects of the Cold War, 1962–1975", în Melvyn P. Leffler, Odd Arne Westad, *The Cambridge History of the Cold War*, vol. II, Cambridge, Cambridge University Press, 2010, p. 47.

a suveranității economice și a autonomiei energetice naționale. În plan practic, desigur, această strategie s-a tradus printr-o presiune constantă asupra aparatului birocratic, tehnic și administrativ de a identifica și valorifica *orice* resursă energetică internă, indiferent de calitatea acesteia.

Planificarea centralizată a economiei socialiste favoriza, de altminteri, astfel de proiecte de mari dimensiuni, chiar și în condițiile unei eficiențe economice discutabile, deoarece, în timpul regimului Nicolae Ceaușescu, criteriile politice și ideologice, precum independența energetică, valorificarea resurselor interne sau, pur și simplu, demonstrarea nivelului ridicat al capacităților tehnice ale industriei naționale, au primat întotdeauna în raport cu cele strict tehnico-economice.

În acest cadru general se conturează propriu-zis, în anii 1972–1973, proiectul centralei de la Anina (inițial, Oravița), centrală concepută ca o unitate energetică bazată pe arderea șisturilor bituminoase extrase din proximitate. Proiectul, al cărui cost total de investiție a fost evaluat inițial la 9 miliarde de lei, presupunea, într-o primă etapă, strămutarea orașului Anina (cu un cost de circa 1 miliard de lei), întrucât ar fi urmat ca el să fie demolat pentru a face loc carierei și exploatării miniere de suprafață. Pe de altă parte, aducțiunea apei necesare funcționării centralei, dezvoltarea unor capacități miniere adecvate și adaptarea tehnologiilor de măcinare și ardere pentru un combustibil cu proprietăți care îl situau chiar sub nivelul ligniților inferiori ar mai fi costat încă cel puțin circa 8 miliarde de lei. Dificultățile, incertitudinile, rentabilitatea îndoielnică, volumul de muncă implicat, precum și complexitatea unei multitudini de probleme, a căror soluționare fezabilă încă nu fusese identificată într-o manieră satisfăcătoare, au fost subliniate în detaliu de către mai mulți experți din Ministerul Industriei Construcțiilor de Mașini Grele, Ministerul Minelor, Petrolului și Gazelor, Ministerul Energiei Electrice și Institutul de Studii și Proiectări Energetice încă din primăvara anului 1974, când studiul tehnico-economic al proiectului se afla în faza de avizare[8].

Decizia finală de construire a centralei a fost rezultatul unui proces gradual, în care inițiativa tehnică a fost rapid absorbită de logica deciziei politice. Oficializarea proiectului prin Decretul nr. 620/1973[9] a consacrat

---

[8] ACNSAS, Fond Informativ, Dosar nr. 013457, vol. 9, p. I, ff. 17–25.

[9] *Ibid.*, f. 33.

o opţiune energetică deja asumată, fără a rezolva însă problemele de fond semnalate de către specialişti încă din faza de elaborare şi avizare tehnică a proiectului[10]. Documentele publicate aici evidenţiază rolul mai multor instituţii implicate în proiect: ministere de resort, institute de cercetare, întreprinderi de construcţii-montaj şi, nu în ultimul rând, organele de partid. Fiecare nivel instituţional a contribuit la avansarea proiectului, chiar şi atunci când rezervele tehnice şi semnalele de alarmă erau exprimate explicit. Astfel, deja după avizarea din aprilie 1974, proiectul a devenit un obiectiv clar asumat, iar retragerea dintr-o investiţie deja demarată ar fi echivalat cu recunoaşterea unui eşec politic, ceea ce nu ar fi fost admisibil pentru aparatul politic. Această logică explică presiunile constante pentru avansarea proiectului, în pofida dificultăţilor tehnice tot mai evidente, inclusiv după eşecul punerii în funcţiune a centralei în toamna anului 1984, cu şase ani întârziere faţă de planul iniţial.

Primele experimentări industriale cu ardere de şisturi bituminoase de la Anina au avut loc în anul 1972, la termocentrala Doiceşti[11] şi au continuat până în iarna anilor 1975–1976. Aceste experimentări au avut loc în mai multe puncte: la Doiceşti, la Rovinari, dar şi în cadrul unor teste realizate cu echipamente de provenienţă occidentală (firma Babcock din R.F.G.). Documentele subliniază în mod repetat caracterul insuficient şi neconcludent al acestor teste, în condiţiile în care arderea şisturilor de la Anina s-a realizat doar în condiţii parţiale, pe durate scurte de timp şi cu adaptări tehnice care nu puteau fi replicate într-o centrală de mare capacitate. Pe de altă parte, rezultatele obţinute au confirmat *posibilitatea* tehnică a arderii acestui combustibil, dar numai cu aport semnificativ de combustibil de adaos (păcură) şi cu costuri tehnologice ridicate. Documentele consemnează dificultăţi majore legate de stabilitatea arderii, de eroziunea accelerată a echipamentelor (mai ales uzura morilor) şi de comportamentul imprevizibil al zgurii şi al cenuşii, care colmatau şi produceau blocaje frecvente în instalaţiile de evacuare. În pofida acestor probleme, concluzia dominantă a fost că şisturile „pot fi arse", formulare care, în timp, urma să capete o valoare decisivă în justificarea politică a proiectului, eclipsând nuanţele şi rezervele exprimate de specialişti.

[10] *Ibid.*, ff. 8–16.
[11] *Ibid.*, ff. 2–3.

Între anii 1973 și 1974, o serie de analize și rapoarte tehnico-economice au evaluat posibilitatea construirii centralei termoelectrice de mare capacitate, inițial proiectată la 990 MW (3 grupuri a câte 330 MW, care urmau a fi construite și puse în funcțiune etapizat, cu posibilitatea extinderii ulterioare la 1320 MW, prin construirea unui al patrulea grup). Aceste calcule preliminare, analize și evaluări cu caracter tehnico-economic au evidenţiat din start costuri de investiţie mult superioare în comparaţie cu cele ale centralelor termoelectrice pe lignit sau păcură, pentru că se impunea necesitatea proiectării și a executării în ţară sau a importării din străinătate a unor cazane speciale (prototip). În egală măsură, lipsa experienţei industriale interne sau externe, precum și dificultăţile majore legate de amplasament, de alimentarea cu apă a șantierului și de problematica spaţiului de depozitare a reziduurilor[12], ridicau probleme deosebit de complexe, care, în timp, s-au dovedit extrem de dificil, dacă nu imposibil de soluţionat. În mai multe rânduri, în aceste documente timpurii din anii 1970 se subliniază caracterul experimental al întregului demers și riscul asociat realizării în premieră a unor instalaţii-unicat direct la scară industrială[13].

În pofida acestor avertismente, proiectul a avansat. Logica decizională care transpare din documente indică o deplasare progresivă a centrului de greutate, de la evaluarea tehnico-economică către imperativul politic al valorificării *cu orice preţ* a șisturilor de la Anina. Indicatorii economici au fost construiţi pe ipoteze optimiste privind calitatea lor, durata de funcţionare a echipamentelor a fost supraevaluată, la fel și posibilitatea valorificării reziduurilor (prin folosirea lor într-un ipotetic proces de producţie de alumină și ciment). Rezervele exprimate de specialiștii din ministerele industriale și din instituţiile de învăţământ superior sau de cercetare au fost consemnate, dar niciodată integrate în decizia finală. Astfel, încă din faza sa de geneză, proiectul problematic al centralei de la Anina a acumulat un set de vulnerabilităţi structurale, care aveau să se manifeste din plin în etapele următoare ale proiectului.

[12] *Ibid.*, ff. 17–25.
[13] *Ibid.*, ff. 26–28.

Decizia politică și marginalizarea rezervelor tehnice (1974–1976)

În intervalul 1974–1976, proiectul centralei de la Anina a trecut din faza de evaluare și dezbatere tehnică în cea a deciziei politice asumate. Documentele din această perioadă surprind cu claritate un proces de selecţie a argumentelor, în cadrul căruia avertismentele specialiștilor au fost consemnate, dar tratate ca obstacole temporare, nu ca impedimente majore. Studiile economice și tehnico-economice elaborate la nivel ministerial (Ministerul Minelor, Petrolului și Geologiei, Ministerul Energiei Electrice și Ministerul Industriei Construcţiilor de Maşini) au semnalat constant costurile ridicate ale investiţiei, randamentele energetice inferioare și o durată de recuperare a capitalului incompatibilă cu criteriile uzuale de eficienţă de la acea vreme: recuperarea investiţiei, în cel mai optimist scenariu, ar fi durat 88 de ani, iar în cel mai pesimist, 157 de ani, ceea ce era, după toate standardele, complet nerentabil. Cu toate acestea, concluzia care a prevalat a fost că proiectul se justifică din considerente strategice, în special pentru a se reduce importurile, mai ales pe cele de combustibili lichizi.

În această logică, centralei de la Anina i-a fost atribuit un rol simbolic disproporţionat în raport cu performanţele aşteptate sau anticipate din punct de vedere tehnic. Indicatorii economici au fost construiţi pe ipoteze contestate chiar în cuprinsul unor documente: preţuri optimiste ale şisturilor, estimări generoase privind durata de exploatare a zăcământului și perspective posibile de valorificare industrială a cenușilor rezultate din ardere. Un specialist, pe baza calculelor, a atras atenţia asupra faptului că investiția totală, cumulând exploatarea minieră, centrala propriu-zisă și infrastructura conexă, se apropia de costurile unei centrale nucleare, în timp ce preţul energiei electrice livrate urma să fie dublu[14]. Un alt specialist a consemnat în scris, încă din primăvara anului 1975, că „Construcţia acestei termocentrale, în premieră mondială, reprezintă o aventură industrială pentru care generaţia viitoare ne va judeca foarte aspru”[15].

În ciuda acestor rezerve, decizia de principiu a fost luată. Din documente reiese că, începând cu toamna anului 1974, problema nu a mai fost *dacă* centrala trebuie construită, ci cum anume poate fi ea realizată

[14] *Ibid.*, f. 18.

[15] ACNSAS, Fond Informativ, Dosar nr. 013457, vol. 9, p. II, f. 13.

în condițiile date. Accentul factorilor de decizie s-a mutat, așadar, de la evaluarea oportunității la identificarea unor soluții tehnice care să permită materializarea unei decizii deja luate. În acest context, caracterul experimental al proiectului, inițial recunoscut explicit, a fost treptat estompat în documente, fiind înlocuit de formulări care sugerau fezabilitatea sa deplină.

Această schimbare de registru este vizibilă și în modul în care au fost tratate propunerile de etapizare sau de realizare a unor instalații experimentale de mică capacitate. Deși specialiștii au recomandat construirea inițială a unui cazan experimental pentru observații și pentru acumularea de experiență practică înaintea demarării unei investiții de mare anvergură, această sugestie nu a fost integrată ca etapă obligatorie, ci cel mult ca posibilitate secundară (în final, și ea abandonată). Astfel, proiectul a intrat în faza de proiectare detaliată purtând deja amprenta unei decizii politice care a precedat și a condiționat analiza tehnică.

Amplasament, proiectare și acumularea problemelor structurale (1976–1978)

Odată luată decizia de construire a centralei, atenția s-a concentrat asupra problemelor de amplasament și de proiectare, care s-au dovedit rapid a fi mult mai complexe decât anticipaseră inițiatorii proiectului. Documentele evidențiază dificultăți majore generate de specificul geografic al zonei Anina, care se caracterizează prin relief accidentat, resurse limitate de apă și infrastructură de transport insuficient dezvoltată pentru susținerea unei investiții industriale de mari proporții.

Inițial, amplasarea centralei în imediata apropiere a carierelor de șisturi a fost considerată o condiție esențială, pentru a se evita transportul pe distanțe lungi al unui combustibil voluminos și greu. Această soluție a fost însă contestată din motive geotehnice și de securitate, fiind semnalate riscuri legate de stabilitatea terenului și de efectele exploziilor din cariere asupra construcțiilor energetice[16].

Alimentarea cu apă a centralei a constituit un alt punct critic. Zona Anina nu dispunea de resurse hidrografice capabile să susțină necesarul

[16] ACNSAS, Fond Informativ, Dosar nr. 013457, vol. 9, p. I, ff. 83–84.

de consum de apă al unei centrale termoelectrice de mare capacitate, ceea ce a impus proiectarea unor acumulări artificiale și a unor sisteme complexe de aducțiune a apei. Documentele indică întârzieri în realizarea acumulării Poneasca și subliniază dependența directă a punerii în funcțiune a grupurilor energetice de finalizarea acestei infrastructuri[17]. Astfel, un element exterior centralei propriu-zise a devenit determinant pentru calendarul întregului proiect.

În paralel, proiectarea cazanelor destinate arderii șisturilor a întâmpinat dificultăți majore. Caracterul neomogen al combustibilului, variațiile mari ale compoziției chimice a probelor prelevate și testate, precum și lipsa unei experiențe industriale anterioare în domeniu au condus la modificări succesive ale parametrilor de proiectare a cazanelor. Documentele relevă tensiuni între institutele de proiectare, ministerele beneficiare și furnizorii de echipamente, generate de schimbările repetate ale caracteristicilor tehnice solicitate. În acest context, cazanele prevăzute pentru centrala de la Anina au căpătat statutul de prototipuri, cu riscurile inerente asociate acestui fapt[18].

În vara anului 1976, când au debutat lucrările pe șantier, proiectul centralei se afla deja într-o situație paradoxală: decizia politică era ireversibilă, investițiile începuseră, iar șantierul era deschis, însă o serie semnificativă de probleme fundamentale rămâneau nerezolvate. Amplasamentul, alimentarea cu apă, proiectarea cazanelor și gestionarea reziduurilor nu reprezentau dificultăți conjuncturale, ci vulnerabilități structurale, identificate ca atare de către specialiști și documentate de D.S.S. în mod repetat. Acumularea acestora avea să marcheze decisiv etapa următoare, cea a construirii propriu-zise a centralei, transformând șantierul de la Anina într-un spațiu al întârzierilor cronice și al improvizațiilor tehnice.

Implementarea proiectului: șantierul, întârzierile și disfuncționalitățile (1978–1984)

Deschiderea șantierului centralei termoelectrice de la Anina a marcat trecerea proiectului într-o fază în care dificultățile anticipate în

[17] *Ibid.*, ff. 107–108.
[18] *Ibid.*, f. 81.

documentele anterioare au început să se manifeste concret. Între anii 1978 și 1984, lucrările de construcţie și montaj au fost caracterizate de întârzieri repetate, de modificări succesive ale soluțiilor tehnice adoptate și de o permanentă decalare între planificarea centralizată și realităţile din teren[19]. Documentele din această perioadă cuprind o succesiune de note, analize și rapoarte care indică o stare cronică de provizorat și de improvizaţie.

Un prim factor major de întârziere a fost legat de infrastructura auxiliară, fără de care funcționarea centralei era imposibilă. Alimentarea cu apă, realizarea barajelor și a conductelor de aducţiune, precum și sistemele de evacuare a apelor uzate au evoluat într-un ritm mai lent decât construcţia clădirilor și a instalaţiilor din cadrul complexului industrial. În repetate rânduri, documentele subliniază faptul că grupurile energetice erau, cel puţin teoretic, aproape de finalizare la începutul anului 1981[20], în timp ce infrastructura externă rămânea incompletă, creând o discrepanţă între componentele proiectului[21].

În paralel, livrarea și montajul echipamentelor principale au fost afectate de probleme de calitate și de incompatibilităţi tehnice. Cazanele au suferit modificări repetate chiar în timpul execuţiei, pe măsură ce testele parţiale și experienţa acumulată pe șantier au evidenţiat deficienţe de concepţie. Documentele menţionează frecvent necesitatea întăririi suprafeţelor de schimb de căldură, a adaptării sistemelor de evacuare a zgurii și a revizuirii parametrilor de funcționare, toate acestea contribuind la creșterea duratei de execuţie și a costurilor lucrărilor.

Un alt element recurent este lipsa de coordonare între diferitele instituţii implicate în proiect: constructori, furnizori de echipamente, institute de proiectare și beneficiari. Lectura documentelor indică conflicte privind responsabilitatea întârzierilor, fiecare parte invocând constrângeri externe sau decizii tardive ale celorlalţi actori. În acest cadru, deciziile de corecţie au fost adesea reactive, luate sub presiunea termenelor impuse, și mai puţin rezultatul unei analize tehnice aprofundate sau fundamentate științific.

Pe fondul acestor dificultăţi, calendarul inițial al proiectului a fost revizuit de mai multe ori. Termenele de punere în funcţiune a grupurilor

[19] *Ibid.*, f. 97, f. 111.
[20] *Ibid.*, f. 96.
[21] *Ibid.*, ff. 97–98.

energetice au fost amânate succesiv, iar justificările invocate au variat de la lipsa materialelor și a forței de muncă specializate până la condițiile geografice și climatice ale zonei. După 1980, în documente apare constant ideea că proiectul se află „în faza finală", chiar dacă există și „unele întîrzieri care pot produce dereglări în fluxul de montaj"[22], deși această fază finală pare să se prelungească pe mai mulți ani, fără o perspectivă clară de încheiere.

În această perioadă, caracterul experimental al centralei, estompat în faza decizională, a reapărut implicit sub forma problemelor tehnice neprevăzute, care s-au ivit la tot pasul. Fără a fi recunoscut explicit, șantierul de la Anina a funcționat în realitate ca un laborator industrial de mari dimensiuni, în care soluțiile au fost testate direct la scară reală, cu costuri semnificative și cu un grad ridicat de incertitudine. Această situație a pregătit terenul pentru etapa următoare, cea a punerii în funcțiune cu patru ani întârziere față de termenul stabilit inițial, etapă în care acumularea problemelor avea să devină evidentă și să blocheze complet centrala.

Punerea în funcțiune și eșecul operațional (1984–1986)

Punerea în funcțiune a primului grup energetic al centralei de la Anina, la data de 8 septembrie 1984, a reprezentat momentul de confruntare directă între premisele teoretice ale proiectului și realitatea funcționării sale în regim industrial. Documentele din această perioadă oferă o imagine detaliată a dificultăților întâmpinate, când instabilitatea arderii, consumul ridicat de combustibil auxiliar și frecvența avariilor au pus sub semnul întrebării însăși viabilitatea exploatării pe termen lung.

Funcționarea cazanelor pe șisturi bituminoase s-a dovedit extrem de dificil de stabilizat. Arderea era marcată de variații bruște ale parametrilor, generate de neomogenitatea combustibilului și de comportamentul imprevizibil al zgurii. Documentele consemnează opriri repetate, avarii la suprafețele de încălzire și depuneri masive de zgură și de cenușă, care necesitau intervenții frecvente și perioade îndelungate de oprire. În aceste condiții, grupul energetic a funcționat mult sub parametrii proiectați, atât din punctul de vedere al puterii livrate, cât și al duratei de funcționare

[22] *Ibid.*, f. 94.

continuă: în loc de 330 MW, primul grup a furnizat în realitate 70 MW în sistemul energetic naţional, în condiţiile în care, între 8 septembrie 1984 și 12 aprilie 1985, grupul a funcţionat, în total, un număr de 78 de ore.

Un aspect central al eșecului operaţional a fost dependenţa permanentă de combustibilul auxiliar. Deși proiectul fusese justificat prin valorificarea unei resurse locale ieftine și abundente, funcţionarea efectivă a centralei a necesitat cantităţi semnificative de păcură pentru stabilizarea arderii. Acest fapt a subminat însăși raţiunea economică a investiţiei, transformând centrala într-un consumator suplimentar de combustibili lichizi, exact categoria de resurse pe care proiectul își propusese cel puţin să o economisească, dacă nu să o înlocuiască. La începutul anului 1984, un document descrie pe larg o stare de fapt nefavorabilă funcţionării primului grup al centralei, generată de imposibilitatea asigurării unui flux continuu de combustibil de adaos, indispensabil procesului de ardere:

> „Păcura continuă să fie adusă într-un ritm zilnic necorespunzător și în plus se aduce păcură de calitate proastă, vîscoasă tip 300 S, care nu poate fi folosită în actualele condiţii. La data de 24.01.1984 se găseau în stoc 470 tone păcură. În ziua de 20.02. s-au adus 70 tone (din 90 tone, restul pierzîndu-se la transport datorită unor defecţiuni la autocisternă), în ziua de 21.01. s-au adus 34 tone, în ziua de 22.01. nu s-a adus nici o tonă, în ziua de 23.01. s-au adus 38 tone, iar în ziua de 24.01., 36 tone. De menţionat că centrala termică de pornire, care asigură cu abur serviciile interne ale termocentralei Anina consumă zilnic 20–25 tone păcură. Acţiunea de stocare a păcurii a început în prima parte a lunii decembrie, și numai pentru suflarea cazanului sînt necesare 2000–2500 tone păcură.
>
> Situaţia în care s-a ajuns din punct de vedere a combustibilului de adaus – păcura – se datorește neglijenţei grave a factorilor de răspundere, beneficiari și constructori, care nu au asigurat condiţiile de realizare a conductei de transport în lungime de 7 km. Această conductă a fost recent atacată dar durata de execuţie este estimată la circa 1 an de zile.
>
> Soluţia de aducere a păcurii prin transport rutier, stabilindu-se o medie zilnică de 100 tone, este practic nerealizabilă în regim de iarnă, astfel că, chiar dacă se va reuși creerea stocului necesar pentru suflare și un prim paralel, așa cum se intenţionează, nu este posibilă menţinerea grupului în funcţiune, prin această soluţie de transport. S-ar mai putea menţiona că datorită căderii zăpezii nu se poate asigura în mod corespunzător nici transportul personalului din Oravița la șantier – Crivina. Astfel în ziua de

> 26.01.1984 autobuzul nu a putut urca dimineaţa, oamenii fiind nevoiţi a se înapoia acasă pe jos”[23].

Pe măsură ce exploatarea a continuat, problemele tehnice s-au acumulat. Documentele indică o uzură accelerată a echipamentelor, costuri ridicate de întreţinere şi necesitatea unor reparaţii capitale la intervale mult mai scurte decât cele preconizate: de exemplu, morile pentru măcinarea şisturilor înregistrau o uzură de 100% şi necesitau a fi înlocuite după numai 70 de ore de funcţionare[24]. În paralel, dificultăţile din sectorul minier, legate de calitatea şi ritmul livrărilor de şisturi, au accentuat instabilitatea funcţionării centralei, creând un cerc vicios între producţia de combustibil şi producţia de energie.

În anii 1985–1986, evaluările interne elaborate la nivelul conducerii Inspectoratului Judeţean de Securitate Caraș-Severin au început să recunoască, fie şi implicit, caracterul neperformant al centralei. Documentele menţionează randamente energetice foarte scăzute, costuri de producţie ridicate şi o disponibilitate tehnică redusă, incompatibile cu exploatarea normală a unei centrale termoelectrice în regim industrial. Deşi nu se formulează explicit concluzia abandonării definitive a proiectului, documentele reflectă o schimbare de ton, de la optimismul iniţial la pragmatismul administrativ al gestionării unei investiţii problematice.

Astfel, eşecul centralei termoelectrice pe şisturi bituminoase de la Anina nu apare din documente ca un eveniment singular sau ca rezultat al unei defecţiuni punctuale, ci ca expresia cumulativă a unor decizii, ipoteze şi compromisuri făcute de-a lungul întregului parcurs al proiectului, timp de ani de zile. De la supraestimarea potenţialului combustibilului şi subestimarea dificultăţilor tehnologice până la inflexibilitatea decizională şi improvizaţiile din faza de construcţie, toate aceste elemente au contribuit la transformarea unui proiect strategic ambiţios într-o experienţă industrială extrem de costisitoare din punct de vedere economic[25] şi neviabilă din punct de vedere tehnologic.

---

[23] *Ibid.*, f. 146.
[24] *Ibid.*, f. 208.
[25] *Ibid.*, ff. 193–197.

Concluzii

Privită retrospectiv, centrala termoelectrică pe șisturi bituminoase de la Anina se înscrie în seria marilor proiecte industriale ale perioadei socialiste târzii, proiecte caracterizate printr-o tensiune structurală între ambiția politică, constrângerile tehnologice și limitele resurselor disponibile. Documentele reunite în prezentul volum permit reconstituirea acestui parcurs nu ca pe o succesiune de erori izolate sau accidente conjuncturale, ci ca pe un proces coerent, în care deciziile asumate într-o etapă au condiționat și restrâns progresiv opțiunile disponibile în etapele următoare.

În cazul proiectului de la Anina, această dinamică este vizibilă încă din faza de geneză, când potențialul energetic al șisturilor bituminoase a fost evaluat mai degrabă prin prisma necesităților strategice decât a performanțelor tehnologice testate în practică. Caracterul problematic al combustibilului, semnalat constant de specialiști, nu a fost ignorat, dar a fost relativizat în raport cu obiectivul mai larg al valorificării resurselor interne. Această abordare a permis demararea și avansarea proiectului, însă a transferat riscul tehnologic către fazele ulterioare, de proiectare, execuție și exploatare.

Pe parcursul implementării, dificultățile anticipate s-au materializat sub forma întârzierilor cronice, a modificărilor succesive de soluții tehnice și a unei dependențe crescânde de improvizații. Documentele reflectă un efort constant de adaptare a instalațiilor la un combustibil care nu corespundea parametrilor inițiali, precum și o încercare de a menține coerența unui proiect a cărui logică internă devenea tot mai fragilă. În acest sens, șantierul și exploatarea centralei pot fi înțelese ca spații ale experimentării industriale la scară reală, desfășurate însă fără cadrul metodologic și instituțional specific cercetării experimentale propriu-zise.

Astfel, eșecul operațional al centralei, manifestat prin randamente scăzute, avarii frecvente, opriri dese și dependență de combustibili auxiliari, nu apare ca un rezultat surprinzător sau neașteptat, ci ca finalul previzibil al unei acumulări de constrângeri tehnice și decizionale. Din perspectiva documentelor, abandonarea implicită a proiectului nu este formulată ca o recunoaștere explicită a eșecului, ci ca o adaptare administrativă la realități care nu mai puteau fi ignorate. Această formulare prudentă reflectă,

la rândul ei, specificul culturii instituţionale a perioadei, în care proiectele strategice rareori erau declarate explicit nerentabile sau, şi mai grav, complet neviabile.

Fără a formula judecăţi normative sau concluzii cu caracter generalizator, cazul centralei termoelectrice de la Anina oferă un material documentar consistent pentru înţelegerea mecanismelor decizionale din economia planificată şi a modului în care resursele neconvenţionale au fost integrate în strategiile energetice ale epocii. El ilustrează limitele unui model de dezvoltare industrială în care criteriile politice şi simbolice au primat în raport cu evaluările tehnico-economice, precum şi dificultatea de a gestiona proiecte experimentale de mare anvergură într-un cadru instituţional osificat.

În acest sens, studiul de faţă nu propune o concluzie definitivă asupra „eşecului" de la Anina, descris în presa postsocialistă drept „cel mai mare eşec al Epocii de Aur"[26], ci oferă cititorului instrumentele necesare pentru a înţelege logica internă a proiectului, evoluţia sa şi punctele de inflexiune care i-au marcat parcursul. Documentele publicate aici permit, astfel, o lectură istorică nuanţată, în care centrala de la Anina apare nu ca un obiectiv industrial eşuat sau abandonat, ci ca expresia unui moment specific din istoria energetică şi industrială a României socialiste.

[26] Rareş Năstase, „Anina – un eşec de miliarde", în *Ziarul Financiar*, URL: https://www.zf.ro/ziarul-de-duminica/anina-un-esec-de-miliarde-de-rares-nastase-galerie-foto–10647395?utm_source=copilot.com.

LISTA DOCUMENTELOR

1. 1972, noiembrie, 27. Adresă întoţitoare a unei note informative referitoare la experimentările cu şisturi bituminoase întreprinse la termocentrala Doiceşti în toamna anului 1972.

2. 1972, noiembrie, 23. Notă informativă referitoare la experimentele din 1972 de la Doiceşti cu şisturi bituminoase de la Anina, care necesită aport suplimentar de combustibil (păcură) şi prezintă risc de eroziune ridicat.

3. 1973, ianuarie, 24. Notă de analiză elaborată în cadrul Direcţiei a II-a a C.S.S., care evidenţiază necesitatea cazanelor speciale din cauza calităţii şisturilor (putere calorifică redusă, conţinut ridicat de cenuşă) şi costuri de construcţie şi amplasament mai ridicate comparativ cu centralele pe lignit.

4. 1974, martie, 5. Notă informativă întocmită de către un specialist din Bucureşti, în cuprinsul căreia este evaluat potenţialul folosirii şisturilor bituminoase din România pentru producerea energiei electrice, cu accent pe zăcământul Reşiţa-Anina.

5. 1974, aprilie, 15. Notă realizată de către un specialist din cadrul Ministerului Energiei Electrice al Guvernului R.S.R. Documentul analizează studiul economic privind valorificarea şisturilor bituminoase de la Anina şi construirea unei centrale termoelectrice de 990 MW, evidenţiind costuri foarte ridicate.

6. 1975, aprilie, 16. Notă informativă în cuprinsul căreia sunt consemnate discuţiile tehnice şi economice privind investiţia „C.T.E. Oraviţa 3×330 MW".

7. 1975, martie, 8. Notă informativă redactată pentru Direcţia a II-a a C.S.S. de către un specialist din Bucureşti care evidenţiază că şisturile bituminoase de la Anina pot fi arse, dar au putere calorifică scăzută, sunt corozive şi necesită echipamente speciale.

8. 1975, aprilie, 17. Notă informativă redactată pentru Direcţia a II-a a C.S.S. de către un specialist din Bucureşti, care subliniază faptul că funcţionarea unei centrale pe şisturi bituminoase este limitată de dificultăţile de ardere şi de uzura accentuată a echipamentelor, cauzate de calitatea scăzută a combustibilului.

9. 1975, aprilie 19. Notă de analiză elaborată în cadrul Direcţiei a II-a a C.S.S. din Bucureşti în cuprinsul căreia sunt semnalate riscurile majore asociate proiectului C.T.E. de la Anina.

10. 1975, aprilie, 22. Notă de analiză elaborată în cadrul Direcţiei a II-a a C.S.S., care analizează problemele tehnico-geologice ale proiectului termocentralei şi ale carierei de şisturi bituminoase.

11. 1975, aprilie, 28. Notă-raport de analiză elaborată în cadrul Direcţiei a II-a a C.S.S., în cuprinsul căreia este subliniat faptul că proiectul termocentralei prezintă o serie de particularităţi tehnice excepţionale.

12. 1975, aprilie, 28. Notă elaborată în cadrul Direcţiei a II-a a C.S.S., care analizează stadiul proiectului C.T.E., subliniind faptul că şisturile bituminoase sunt un combustibil experimental, greu de măcinat, cu uzură ridicată a instalaţiilor şi conţinut foarte mare de cenuşă.

13. 1975, mai, 6. Notă elaborată în cadrul Direcţiei a II-a a C.S.S., care analizează stadiul proiectului C.T.E. de la Anina.

14. 1975, mai, 8. Notă de analiză care semnalează rezervele unor specialişti faţă de proiectul de construire a centralei termoelectrice pe şisturi bituminoase la Anina, arătând că indicatorii tehnico-economici din proiectul de hotărâre sunt apreciaţi ca fiind prea optimişti.

15. 1975, mai, 15. Notă informativă care consemnează poziţia critică a unui specialist cu experienţă faţă de proiectul termocentralei pe şisturi bituminoase, considerat nerentabil din punct de vedere energetic, economic şi tehnologic.

16. 1975, iunie, 19. Notă informativă care semnalează complexitatea excepţională a ansamblului C.T.E. Anina şi caracterul insuficient fundamentat al studiilor pe baza cărora a fost iniţiat proiectul.

17. 1975, octombruie, 7. Notă informativă care consemnează dezbaterile interministeriale declanşate în urma indicaţiilor lui Nicolae Ceauşescu (septembrie 1975) privind valorificarea şisturilor bituminoase de la Anina şi amplasarea unei centrale electrice în proximitatea carierelor.

18. 1975, octombrie, 23. Notă informativă care detaliază nemulţumirile şi preocupările exprimate de directorul general adjunct la Institutului de Cercetări Metalurgice din Bucureşti în legătură cu rezultatele nesatisfăcătoare ale analizelor efectuate în perioada iunie-iulie 1975 privind valorificarea şisturilor bituminoase de la Anina.

19. 1975, octombrie, 30. Notă de informare elaborată în cadrul Direcţiei a II-a a C.S.S. pentru I.J. Dâmboviţa. Documentul informează asupra concluziilor şi deciziilor luate în cadrul unui consiliu tehnico-economic reunit la data de

6 octombrie 1975 privind proiectarea și fabricarea echipamentelor pentru C.T.E. Anina.

20. 1975 [nedatat]. Notă de analiză elaborată în cadrul Direcţiei a II-a a C.S.S., care tratează problemele complexe și riscurile asociate realizării C.T.E. de la Anina, analizând discrepanţele dintre proiectul de H.G. și materialul suplimentar realizat la nivel interministerial cu probleme deosebite pe care proiectul le ridica.

21. 1975, decembrie, 6. Raport elaborat în cadrul I.J. Caraș-Severin, în cuprinsul căruia se prezintă modul de recoltare, omogenizare și expediere a șisturilor bituminoase de la cariera Anina către C.T.E. Doicești pentru probe tehnologice de ardere.

22. 1975, octombrie, 23. Notă informativă în care sunt evidenţiate problemele apărute în cursul anului 1975 în ceea ce privește valorificarea șisturilor bituminoase de la Anina.

23. 1975, noiembrie, 14. Notă informativă care descrie procesul de recoltare, omogenizare, sortare și expediere a probelor de șist bituminos de la Anina, destinate testelor tehnologice de ardere la C.T.E. Doicești în octombrie 1975.

25. 1975, decembrie, 12. Raport care prezintă verificările efectuate asupra experimentului de ardere a șisturilor bituminoase la Doicești în perioada iulie-decembrie 1975. Sunt detaliate problemele legate de calitatea și granulaţia combustibilului livrat.

26. 1976 [nedatat]. Raport elaborat în cadrul Direcţiei a II-a a C.S.S., care evidenţiază dificultăţile întâmpinate în proiectarea și avizarea cazanelor de 520 t/h pentru C.T.E. Anina, ca urmare a variaţiilor calitative ale șisturilor bituminoase livrate de Ministerul Minelor, Petrolului și Geologiei.

27. 1978, aprilie 10. Raport în cuprinsul căruia se evidenţiază problemele apărute în proiectarea și construcţia cazanelor de 520 t/h pentru C.T.E. Anina, generate de modificările succesive ale compoziţiei șisturilor bituminoase comunicate de Ministerul Minelor, Petrolului și Geologiei.

28. 1979, mai, 15. Notă informativă care evidenţiază probleme critice de securitate și execuţie la C.T.E. Anina în perioada 1978–1979, generate de condiţiile meteorologice extreme și de deficienţele în gestionarea șantierului.

29. [nedatat] Notă informativă privind evoluţia studiilor de amplasament pentru C.T.E. Anina (1973–1977).

30. 1979, august, 16. Notă internă elaborată în cadrul I.J. Caraș-Severin, care analizează activitatea de contrainformaţii economice desfășurată pe șantierul C.T.E. Anina.

31. 1979, septembrie, 8. Notă informativă privind stadiul și perspectivele realizării C.T.E. Anina. Documentul evaluează imposibilitatea respectării

termenelor oficiale de punere în funcţiune a primului grup de 330 MW (1980–1981).

32. 1980, ianuarie, 24. Notă-raport elaborată în cadrul Direcţiei a II-a a D.S.S., referitoare la măsurile de securitate propuse pentru remedierea problemelor constatate pe şantierul C.T.E. Anina.

33. 1980, octombrie, 2. Notă informativă referitoare la stadiul investiţiei de la C.T.E. Anina și problemele tehnice, organizatorice și de planificare asociate (1976–1979).

34. 1981, ianuarie, 8. Notă-raport privind propunerea deplasării unor cadre ale Direcţiei a II-a a D.S.S. la I.J. Caraș-Severin pentru analizarea modului de organizare a muncii de securitate pe șantierul C.T.E. Anina.

35. 1981, ianuarie, 18. Raport adresat Direcţiei a II-a de către I.J. Sibiu privind situaţia negativă constatată la Grupul de Șantiere Electro-Montaj Sibiu, responsabil de realizarea liniei electrice de înaltă tensiune Anina–Reșiţa.

36. 1981, ianuarie, 21. Notă de informare privind întârzierea estimată la peste 24 de luni a punerii în funcţiune a primului bloc energetic de 330 MW al C.T.E. Anina.

37. 1981, ianuarie, 23. Notă-raport elaborată în cadrul Direcţiei a II-a a D.S.S., în cuprinsul căreia este analizată activitatea de securitate pe șantierul C.T.E. Anina. Documentul consemnează verificările efectuate pe șantier și evaluarea reţelei informative care acoperă atât centrala, cât și exploatarea de șisturi.

38. 1981, ianuarie, 28. Notă privind întârzierea estimată la peste 24 de luni a punerii în funcţiune a primului bloc energetic de 330 MW al C.T.E. Anina.

39. 1981, septembrie, 23. Notă informativă primită de Inspectoratul Municipiului București, referitoare la imposibilitatea punerii în funcţiune a C.T.E. Anina în decembrie 1981.

40. 1982, mai, 11. Raport elaborat în cadrul I.J. Caraș-Severin pentru Direcţia a II-a a D.S.S. privind problemele legate de transportul statorului generatorului pentru primul grup de 330 MW al C.T.E. Anina.

41. 1982, iunie, 15. Notă de sinteză privind întârzierile care afectează punerea în funcţiune a primului grup energetic al C.T.E. Anina, programat pentru ultimul trimestru al anului 1982.

42. 1983, ianuarie, 8. Raport al I.J. Caraș-Severin către Direcţia a II-a a D.S.S. privind problemele care întârzie punerea în funcţiune, la termenul de 30 iunie 1983, a primului grup energetic al C.T.E. Anina.

43. 1983, aprilie, 20. Raport al I.J. Caraș-Severin către Direcţia a II-a a D.S.S. privind stadiul execuţiei lucrărilor și al livrărilor de echipamente pentru C.T.E. Anina.

44. 1983, iunie, 17. Notă informativă privind stadiul de execuţie şi principalele dificultăţi tehnice ale proiectului C.T.E. Anina, concepută ca investiţie de o amploare fără precedent.

45. 1983, iunie, 28. Notă informativă privind programul hidroenergetic naţional. Documentul subliniază rolul strategic al centralelor hidroelectrice în obţinerea independenţei energetice, evidenţiind avantajele lor economice.

46. 1983, iunie, 30. Notă informativă în care se analizează programul de trecere a centralelor termice de la combustibili lichizi şi gazoşi la cărbune, măsură considerată esenţială pentru reducerea consumului de hidrocarburi şi atingerea independenţei energetice naţionale.

47. 1983, septembrie, 27. Raport înaintat de către I.J. Caraş-Severin către Direcţia a II-a a D.S.S., în cuprinsul căreia se semnalează întârzieri şi nereguli majore în execuţia lucrărilor necesare punerii în funcţiune a blocului 1 al C.T.E. Anina.

48. 1983, octombrie, 6. Notă-raport în cuprinsul căreia se prezintă evaluarea situaţiei informativ-operative la şantierul C.T.E. Anina, realizată în cadrul Inspectoratului Judeţean Caraş-Severin al D.S.S.

49. 1983, decembrie, 19. Raport redactat în cadrul I.J. Caraş-Severin, în cuprinsul căruia se semnalează o serie de deficienţe tehnice grave în lucrările necesare punerii în funcţiune a primului grup al C.T.E. Anina.

50. 1984, februarie, 2. Notă de informare care analizează stadiul lucrărilor la C.T.E. Anina la începutul anului 1984 şi concluzionează că punerea în funcţiune a primului grup la termenul stabilit (20 februarie 1984) este imposibilă.

51. 1984, februarie, 2. Notă informativă care examinează situaţia critică a acumulării Ponеasca, indispensabilă alimentării cu apă a termocentralei Anina, în raport cu calendarul de punere în funcţiune a grupurilor energetice (1984–1987).

52. 1984, februarie, 22. Raport elaborat în cadrul I.J. Caraş-Severin pentru Direcţia a II-a a D.S.S., care prezintă situaţia investiţiilor, producţiei şi a problemelor organizatorice de la Întreprinderea Electrocentrale Anina.

53. 1984, februarie, 23. Radiogramă expediată Direcţiei a II-a a D.S.S. de către conducera I.J. Caraş-Severin, care informează asupra izbucnirii unui incendiu la cantina nr. 2 de pe platforma C.T.E. Anina, în noaptea de 23 februarie 1984

54. 1984, februarie, 27. Document expediat de la nivelul Direcţiei a II-a a D.S.S. către I.J. Caraş-Severin, care semnalează degradarea unor bunuri materiale pe şantierul C.T.E. Anina, ca urmare a incendiilor produse la centrala termică de pornire şi la cantina nr. 2.

55. 1984, mai, 15. Notă informativă în cuprinsul căreia sunt analizate stadiul

și dificultăţile majore întâmpinate la punerea în funcţiune a grupului 1 al C.T.E. Anina, în contextul vizitei efectuate la 11 mai 1984 de conducerea Ministerului Industriei Construcţiilor de Maşini şi de reprezentanţi ai conducerii de partid judeţene.

56. 1984, august, 20. Notă informativă furnizată de sursa „Mihai Ion", care sintetizează concluziile unui control complex desfăşurat la Întreprinderea Minieră Anina şi Întreprinderea Electrocentrale Anina.

57. 1984, octombrie, 5. Notă-raport, întocmită la nivelul I.J. Caraş-Severin, în urma unei analize desfăşurate între 29 septembrie şi 5 octombrie 1984, care evaluează activitatea de securitate şi situaţia tehnico-organizatorică de pe şantierul C.T.E. Anina, în contextul pregătirii punerii în exploatare industrială a primului grup energetic de 330 MW.

58. 1984, noiembrie, 24. Notă informativă în cuprinsul căreia sunt descrise problemele tehnice ale instalaţiei de by-pass de înaltă presiune de la C.T.E. Anina, echipament esenţial pentru funcţionarea cazanului.

59. 1984, decembrie, 24. Notă informativă primită la nivelul Direcţiei a II-a din cadrul D.S.S., care analizează performanţele sub aşteptări ale turbinei de la C.T.E. Anina în regim de funcţionare industrială.

60. 1985, aprilie, 12. Raport elaborat în cadrul I.J. Caraş-Severin pentru Direcţia a II-a a D.S.S., în cuprinsul căruia se prezintă stadiul critic al funcţionării grupului nr. 1 al C.T.E. Anina, pus în funcţiune la data de 8 septembrie 1984.

61. 1985, aprilie, 23. Notă informativă care analizează evoluţia investiţiei la C.T.E. Anina şi arată cum proiectul, aprobat iniţial în 1976 pentru 8 miliarde de lei şi mutat în 1977 de la Oraviţa la Anina pe baza unor economii estimate, a ajuns să depăşească masiv costurile prevăzute.

62. 1985, mai, 9. Raport realizat în cadrul I.J. Caraş-Severin pentru Direcţia a II-a a D.S.S., în care se prezintă activităţile de securitate desfăşurate în cadrul C.T.E. Anina şi a întreprinderilor asociate realizării echipamentelor energetice pe raza judeţului Caraş-Severin.

63. 1985, mai, 23. Notă informativă în cuprinsul căreia sunt inventariate principalele deficienţe mecanice ale instalaţiilor din sala maşini şi sala cazane ale C.T.E. Anina.

64. 1985, mai, 23. Notă informativă care semnalează deficienţe importante ale sistemelor electrice din cadrul C.T.E. Anina.

65. 1985, iunie, 1. Notă informativă în care sunt sintetizate principalele deficienţe tehnice care afectează funcţionarea sigură şi continuă a grupului energetic nr. 1 de la C.T.E. Anina.

66. 1985, august, 9. Notă informativă în cuprinsul căreia sunt analizate cauzele

scăderii responsabilității fabricilor furnizoare de echipamente energetice în ceea ce privește calitatea și fiabilitatea produselor livrate.

67. **1985, octombrie, 17.** Raport elaborat în cadrul I.J. Brașov pentru Direcţia a II-a a D.S.S., în cuprinsul căruia sunt consemnate întârzieri și deficienţe grave în execuţia conductei de gaze naturale destinată alimentării C.T.E. Anina.
68. **1986, iunie, 26.** Notă-raport destinată conducerii superioare de partid, în cuprinsul căreia este realizată o evaluare severă a situaţiei blocului energetic nr. 1 de la C.T.E. Anina, la aproape doi ani după prima sincronizare cu sistemul energetic naţional

DOCUMENTE

1.

1972, noiembrie, 27. Adresă întoţitoare a unei note informative referitoare la experimentările cu şisturi bituminoase întreprinse la termocentrala Doiceşti în toamna anului 1972.

INSPECTORATUL JUDEȚEAN DÎMBOVIȚA
AL MINISTERULUI DE INTERNE
– SECURITATE –
Nr. 2/0015254 din 27.11.1972

STRICT SECRET
Exempl. nr. 1_

MINISTERUL DE INTERNE
– Direcţia a II-a –
BUCUREȘTI

Inaintăm alăturat o notă informativă dată de sursa „OPREA" în legătură cu experimentările ce s-au efectuat la Termocentrala Doiceşti cu şisturile bituminoase de la Anina în vederea proiectării şi executării în ţară a unui cazan care să folosească ca combustibil aceste şisturi.–

Raportăm că sursa „OPREA" este un cadru competent şi a afirmat că poate fi proiectat şi executat în ţară acest cazan, aşa cum de fapt susţin şi alţi specialişti, renunţîndu-se astfel la import.–

ȘEFUL SECURITĂTII,
lt. col.
BORDEA ARON

ȘEFUL SERVICIULUI II,
Maior
BOHILTEA ROMU

B.R./M.E./2 ex.
nr. R.D. 526/912 din 25.11.1972

A.C.N.S.A.S., *Fond Informativ*, Dosar
nr. 013457, vol. 9, p. I, f. 1.

2.

1972, noiembrie, 23. Notă informativă referitoare la experimentele din 1972 la Doicești cu șisturi bituminoase de la Anina, care necesită aport suplimentar de combustibil (păcură) și prezintă risc de eroziune ridicat. Se evidențiază posibilitatea realizării integrale în România a cazanului, subliniindu-se necesitatea consultării specialiștilor români pentru a evita importurile din străinătate.

Copie
Primește – mr. BOHILTEA ROMU
Sursa - „OPREA” STRICT SECRET
Locul – birou Exempl. nr. 1_
Data 23.11.1972

NOTĂ INFORMATIVA

În ziua de 17.10.1972, orele 13,00 am primit vizita tov. Academician REMUS RADULET și director POPOVICI TEOFIL de la I,C,P.E.T. – București.–

Această vizită a fost făcută cu ocazia experimentării șisturilor bituminoase de Anina în cazanul nr. 2 de la C.E.T. Doicești.–

S-a constatat la fața locului stadiul experimentărilor care erau în curs.–

Tovarășul Academician REMUS RADULET a spus că ce este la Anina un șist mai prost în kalorii decît cel care se experimentează. La probe cca 1000–1100 Kgr. În cursul probelor s-au obținut rezultate satisfăcătoare în sensul că s-a obținut debitul de 100 t/h abur supraîncălzit la 480 C cu șisturi de cca 1117 kcal./kgr. și aport de combustibil lichid (păcură de 9.500 Kcal./kgr) de circa 15%–20%.

Din discuțiile purtate a reeșit că atît I.C.P.E.T. cît și tov. Acadmician REMUS RADULET ar dori ca noul cazan pe șisturi să fie proiectat și realizat în țară fără cooperare străină, dar există o anumită teamă că un eventual insucces ar putea fi posibil avînd în vedere lipsa de experiență a părții române în materie de șisturi combustibile, problemă insuficient studiată chiar pe plan mondial.–

Deoarece M.E.E. a făcut oferte firmei K.S.G. din R.F.G., exista temerea ca în ziua de 18 și 19.10.1972 invitații firmei ing. GEISSLER și WAGNER să nu obțină informații obținute de cercetătorii români în

perioada 07.08.–17.10.1972, instruindu-se corespunzător personalul de cercetare și exploatare.–

În ziua de 18 și 19.10.1972 s-a prezentat la Doicești ing. GEISSLER și WAGNER care au văzut cazanul C2, arzînd șisturi bituminoase în diferite regimuri de sarcini termice.–

Nu li s-au furnizat date fundamentale din domeniul cercetării, nemţii fiind însoţiţi tot timpul de Dr. ing. POPA TEODOR de la I.C.E.N.E.R.G. București, reprezentant al M.E.E.

Din unele discuţii cu inginerul șef UNGUREANU C. de la C.E.T. Doicești, ing. CAZACU și ing. BICLESEANU de la I.C.P.E.T. București a reeșit că acest cazan de 1000 t/h ar putea fi proiectat în întregime în ţară fără ajutor străin, eventual experimentându-se aceste șisturi și pe un cazan de 500 t/h, de la C.E.T. Craiova. Această propunere a fost făcută și M.E.E. dar nu a fost de acord din cauza fricii de a nu se produce o eroziune galopantă a suprafeţelor de schimb de căldură (șisturile bituminoase au conţinutul de cenușă cca 75%).

Din discuţiile cu dr. ing. POPA TEODOR (I.C.E.N.E.R.G. București) însoţitorul nemţilor la Doicești și delegat al M.E.E., am înţeles că nemţii ar fi dat ceva soluţii cum ar trebui să fie cazanul de 1000 t/h arzînd șisturi bituminoase și că ar putea livra integral cazanul în anul 1974, cu montaj de cca 12 luni, astfel ca centrala să funcţioneze în anul 1975.

ss „OPREA”

OBSERVAŢII: Persoanele din notă sînt cunoscute de noi. Nota a fost luată pentru a fi trimisă la Buc. Direcţiei a II-a întrucît necesită a fi verificată și determinat grupul de specialiști români care lucrează la acest proiect de a fi executat în ţară, prevenind astfel importul din RFG.

Pentru conformitate,
dactil. M.E./Ex. unic

25.11.1972

A.C.N.S.A.S., *Fond Informativ*, Dosar nr. 013457, vol. 9, p. I, ff. 2–3.

3.

1973, ianuarie, 24. Notă de analiză elaborată în cadrul Direcţiei a II-a a D.S.S. Documentul evidenţiază necesitatea cazanelor speciale din cauza calităţii șisturilor (putere calorifică redusă, conţinut ridicat de cenușă), costuri de construcţie și amplasament mai ridicate comparativ cu centralele pe lignit, precum și probleme complexe de depozitare a zgurii și cenușii. Costul echipamentelor și al energiei electrice produse este mai mare decât la C.T.E. Turceni, iar nota subliniază că toate aceste aspecte ridică provocări tehnico-economice semnificative pentru realizarea centralei.

231 GI
Lt.maj. GRIGORESCU ION
24.01.973.
ANEXA NR. 3.

Notă

Cetrala termoelectrică pe șisturi bituminoase, cu un profil de 990 MW (3x330 MW), în prima etapă și cu posibilităţi de extindere pînă la volumul final de 1320 MW (4x330 MW), este prevăzută să valorifice pe cale energetică, șisturile bituminoase din zona Anina.

Avînd în vedere caracteristicile cu totul deosebite ale șisturilor bituminoase (990 kcal/kg putere calorică, cca 70% cenușă) este necesară proiectarea și fabricarea unor cazane speciale, care urmează a se realiza în ţară, cu import de completare (cca 30%). Proiectantul și furnizorul cazanelor va fi MICMG. Deci se menţionează că aceste cazane vor fi prototip, fără să existe experienţă în ţară sau în străinătate în exploatarea unor cazane similare pe acest tip de combustibil. Menţionez de asemenea că în urma transmiterii unor cereri de ofertă, firma EVT din RF Germană s-a oferit să colaboreze cu noi, a întocmit un studiu de [indescifrabil] al șisturilor și a transmis o ofertă de cooperare, care prevede fabricarea în ţară a cazanelor pe baza documentaţiei tehnice întocmită de firmă precum și livrarea de către EVT a morilor și instalaţiilor de ardere.

Asupra celorlalte probleme, avînd în vedere că transportul la distanţă al șisturilor nu se poate lua în considerare, rezultă că amplasarea centralei cît mai aproape de zăcămîntul de șisturi este o condiţie obligatorie.

Pentru aceasta s-au studiat amplasamente chiar lîngă carierele de șisturi (Colonia cehă, Culmea lui Weller), dar aceste amplasamente au fost [indescifrabil] contestate de MMPG, datorită contestațiilor la care s-a ajuns, că exploziile din carieră periclitează existența centralei.

În prezent este în studiu un nou amplasament la Brădișor, la cca 11 km de carieră, care este acceptat și de Consil. Popular Județean și de MMPG. Construirea centralei pe șisturi ridică o serie de probleme, la altă scară decît centralele obișnuite și anume:

– Cazanele de volum dublu [indescifrabil] nu cazan obișnuit pe lignit impun o construcție mai mare atât pentru clădirea principală cît și pentru unele construcții anexe. Astfel comparativ cu CTE Turceni (4x330 MW) la profil identic se estimează un surplus de cheltuieli de cca 450 mil. lei numai la partea de construcții.

– Terenul accidentat impus de apropierea centralei de cariera de șisturi și datorită faptului că relieful în zonă este deluros-muntos, conduce chiar dacă se amenajează o incintă de terase la un volum de terasamente de cca 2 mil m3 și un cost de 200 mil lei.

– Zona fiind săracă în apă este necesară adoptarea soluției în circuit închis iar pentru completarea nevoilor este necesară amenajarea unor acumulări pe rîul Caraș, la cca 15 km de centrală, cu o suprafață de cca 900 ha ceea ce necesită o investiție de cca 30 mil lei pentru acumulare baraje și prize și 120 mil lei pentru aducțiune.

– Depozitarea zgurii și cenuștii (cca 9 mil tone anual la profilul de 990 MW), pînă la valorificarea acesteia în vederea producerii de alumină și ciment, necesită depozitare, pentru care apar probleme cu totul deosebite atît sub aspectul volumului de lucrări și a costului acestuia, cît și ca exploatare.

La nivelul studiilor actuale s-au analizat 2 variante:

– o variantă pe un teren mai puțin accidentat necesită o suprafață de cca 700 ha, asigură depozitarea pe cca 20 ani și necesită o investiție de 750 mil lei

– o altă variantă cu mai multe depozite în văile din apropiere (terenuri neagricole) ocupă o suprafață de cca 2000 ha, asigură depozitarea pe cca 25 ani și necesită o investiție de 1,3 miliarde lei.

Dacă am compara cu Turceni, numai prima variantă conduce la un supliment de investiție de peste 600 mil lei.

– În sfîrșit cu privire la costul echipamentelor, dacă mă refer numai la cazan în timp ce cazanul de 1035 t/h pe lignit costă cca 250 mil lei, un cazan de 520 t/h pe șisturi bitumiloase este apreciat (conform avizului comun MICMG-MEE nr. 145/1973) la 317 mil lei. Stiind că se prevăd 2 cazane pentru un bloc de 330 MW, preţul de fabricaţie rezultă ma mult decît dublu, conducînd pentru profilul de 990 MW la un cost suplimentar de cca 1,2 milioane lei.

Pe baza studiilor întocmite pînă în prezent, în condiţiile unui preţ de vînzare al șisturilor [indescifrabil] de 48,7 lei/tonă (preţ comunicat de MMPG), preţul de cost al energiei electrice livrate este de cca 0,24 lei/Kwh comparativ cu 0,206 lei Kwh la CTE Turceni.

OBSERVAȚII:

Materialul a fost solicitat pentru a enumera problemele deosebite pe care le are noua centrală electrică Anina și dacă se propun cele mai optime soluţii sînt [indescifrabil] eficiente economic.

Nota se va expedia la tov. Mr. Gruia.

A.C.N.S.A.S., *Fond Informativ*, Dosar nr. 013457, vol. 9, p. I, ff. 4–7.

4.

1974, martie, 5. Notă informativă întocmită de către un specialist din București, în cuprinsul căreia se evaluează potențialul folosirii șisturilor bituminoase din România pentru producerea energiei electrice, cu accent pe zăcământul Reşiţa-Anina. Deși rezervele sunt semnificative și ar putea susține o centrală termoelectrică de mare putere, șisturile au putere calorifică foarte scăzută și conținut extrem de ridicat de cenușă, necesitând ardere cu adaos permanent de păcură (25–30%) și generând o uzură severă a cazanelor. Experimentele industriale interne și internaționale indică dificultăți majore tehnice și economice, iar URSS a refuzat livrarea de cazane adecvate pentru astfel de combustibil. Documentul susține necesitatea realizării unui cazan experimental de mică capacitate pentru evaluarea riscurilor tehnologice înaintea unei investiții majore, estimată la circa 7,5 miliarde lei pentru centrala de 990 MW.

5.03.1974.

Notă
Privind folosirea șisturilor bituminoase
pentru producerea energiei electrice.

Rezervele de şisturi bituminoase din ţara noastră sînt localizate în următoarele zone:

– Zona Reşiţa-Moldova Nouă-Anina;
– Zona Flişului Carpaţilor Orientali;
– Depreziunea Transilvaniei, partea de nord-vest.

Pînă în prezent cercetări geologice mai ample s-au făcut în zoua Reşiţa-Moldova Nouă-Anina.

Rezervele de şisturi bituminoase din această zonă (pînă la adîncimea de 400 m) sînt evaluate la nivel de „rezerve geologice” la 930 milioane tone. Din acestea, este confirmată la nivel de „rezerve de bilanţ” cantitatea de 296 milioane tone în aşa zisul „Flanc Vestic” cuprinzînd cîmpurile miniere Anina, Hildegad, Ponor şi Miniş Vest.

Caracteristicile acestor şisturi bituminoase, potrivit cercetărilor efectuate, sînt următoarele:

Denumirea	UM	Mediu	Minim	Maxim
Umiditate totală	%	3	0,5	12,58
Cenușă (la eliberare)	%	75	11,90	89,90
Putere calorifică inferioară	Kcal/kg	1200	310	6580

Variaţia foarte mare a caracteristicilor principale indică atît neomogenitatea zăcămîntului, cît şi influenţa erorilor în alegerea unor probe reprezentative ale zăcămîntului de șisturi bituminoase.

La probele de ardere efectuate la termocentrala Doicești (s-au făcut experimentări de ardere a unei cantităţi de 20 mii tone), rezultatele obţinute în aceste condiţii industriale au fost mult mai strînse, respectiv:

– puterea calorifică inferioară între 850 kcal.kg și 1270 kcal/kg, cu o medie de 1150 kcal/kg.

– cenușa (la deschidere) între 72–76%

– umiditatea totală între 2–7%

Cu ocazia probelor sus amintite s-a ajuns la concluzia că șisturile bituminoase pot fi arse în focarele cazanelor industriale, cu un suport de păcură de ordinul 25–30%. Fără păcură, arderea nu se poate realiza.

Conţinutul mare de cenușă, din care o mare parte o constituie bioxidul de siliciu (SiO2) amorf, oxizi de aluminiu și oxizi de fier, a condus la erodarea rapidă a suprafeţelor de schimb de căldură (economizor, preîncălzitor de aer), a canalelor de gaze de ardere și a ventilatorului de gaze.

Studiile întocmite de IPROMIN au condus la concluzia că este posibilă realizarea unor exploatări de șisturi bituminoase cu o capacitate totală de 12,6 milioane tone anual, respectiv în etapa I carierele: Ponor (II), Aurora Banatului (III) și Steierdorf (V), iar în etapa II carierele: Miniș (I), Uteriș (IV) și Anina (VI) cînd localităţile Miniș, Uteriș, Anina, Ponor vor fi dezafectate, iar locuitorii mutaţi.

Cantitatea de 12,6 milioane tone/an șisturi bituminoase permit realizarea unei centrale termoelectrice cu o putere de aproape 1000 Mega-Waţi; se prevede instalarea a trei grupuri de fabricaţie românească de 330 MW fiecare. Prin valorificarea șisturilor bituminoase se produce anual energie electrică echivalentă unui [indescifrabil] anual de 1260 mii tone păcură (în premiza că energia electrică respectivă s-ar produce într-o termocentrală similară pe păcură).

La un preţ al păcurii de ordinul a 95 dolari SUA/tonă, rezultă o economie de circa 120 milioane dolari SUA anual, în premiza în care păcura

s-ar importa. Economia aceasta exprimată în valută, nu se regăseşte însă integral datorită costurilor mai ridicate legate de producerea energiei electrice într-o centrală termoelectrică pe şisturi bituminoase, faţă de o termocentrală similară pe păcură.

În legătură cu aceasta se menţionează că dificultăţile cele mai mari care se întrevăd la valorificarea şisturilor bituminoase prin producerea de energie electrică apar la cazanele de abur. Restul instalaţiilor, respectiv turboagregate, generatoare, transformatoare şi instalaţiile auxiliare aferente acestora sînt identice indiferent de combustibilul folosit.

Din datele existente, pînă în prezent nu se foloseşte nicăieri în lume pentru ardere în cazane de abur combustibil cu o putere calorifică înferioară de ordinul a 1200 kcal/kg şi cu un conţinut mediu de cenuşă [indescifrabil] de 75%. Problema principală o constituie asigurarea arderii combustibilului în condiţii acceptabile din punct de vedere economic şi evitarea producerii unor fenomene puternice de eroziune datorite conţinutului mare de cenuşă, astfel încît să se asigure o continuitate acceptabilă în funcţionare, costuri [indescifrabil] şi volume de lucrări de reparaţii care să nu conducă la cheltuieli exagerate şi la preţuri de cost echivalente ale energiei electrice. Realizarea unui tip de cazan potrivit pentru arderea şisturilor bituminoase constituie o problemă foarte dificilă.

Se menţionează că pentru producerea cazanelor pe şisturi bituminoase s-au purtat discuţii la diverse nivele, în vederea importării acestora din URSS. In privinţa aspectelor privind posibilitatea tehnică de realizare, a fost contactat, cu ocazia unei şedinţe de secţie CAER, specialistul principal ing. F.I. Ivaşiţchi al Institutului de proiectări Termoenergetice „Teploelectroproiect" (TEP) din Moscova – URSS – care a spus că problema este extraordinar de dificilă, menţionînd că:

– la termocentrala Pribaltiscaia GRES din URSS, care funcţionează pe şisturi bituminoase, acestea au o putere calorifică inferioară de ordinul 2200–2300 kcal/kg, iar cenuşa este compusă în principal din carbonaţi care dau cenuşi cu putere corozivă scăzută şi totuşi au existat dificultăţi mari în asigurarea unui tip de cazan corespunzător, fiind necesare reconstrucţii repetate la primele cazane şi lucrări ample de cercetări şi probe experimentale; dificultatea principală a constituit-o zgurificarea focarelor cazanelor.

– La termocentrala pe cărbune de Ekihestuz s-au întîmpinat

dificultăţi mari din cauza eroziunii. Deşi cărbunele avea puteri calorifice inferioare de ordinul 3600–3800 kcal/kg şi un conţinut de cenușă de 32–36%, au apărut fenomene de eroziune datorită prezenţei bioxidului de siliciu (cuarţuri) ca parte componentă principală în cenușă. La intervale de numai 2–3 săptămîni de funcţionare erau total erodate, necesitînd înlocuirea anumitor părţi ale supraîncălzitorului de abur şi [indescifrabil] cazanului. De asemenea au fost necesare lucrări ample de reconstruire a cazanului și de adaptare a soluţiilor constructive pe baza observaţiilor făcute pe viu.

Cu ocazia discuţiilor la nivel de specialiști privind schimburile bilaterale între RSR și URSS pentru perioada 1976–1980, în vederea încheierii acordului interguvernamental, partea română a cerut livrarea de cazane din URSS pentru arderea șisturilor bituminoase. La această cerere partea sovietică prin reprezentantul de specialitate al firmei Glavzagranenergo, ing. E.M. Tișininov a declarat că industria sovietică nu este în măsură să livreze cazane de abur funcţionînd pe șisturi bituminoase de calitatea indicată de către partea romînă. În justificarea refuzului, delegatul părţii sovietice a arătat că, deși industria URSS are o bogată experienţă în utilizarea combustibililor inferiori cum ar fi cărbuni bruni din bazinul Moscovei, turbă, șisturi bituminoase din ţările Baltice, experienţă care se poate spune că este unică în lume, ca urmare a faptului că în perioada în care în URSS nu erau cunoscute bogatele zăcăminte de gaze naturale şi ţiţeiu, s-a apelat la utilizarea combustibililor inferiori, totuși URSS nu este în măsură să angajeze livrarea de cazane pe șisturi bituminoase de putere calorifică scăzută existente în R.S. România. Această negaţie se bazează pe concluziile institutelor de cercetare ştiinţifică şi a încheierilor transmise oficial de uzinele constructoare de cazane firmei Glavzagranenergo.

Suplimentar, aceasta a arătat că au fost făcute și cercetări de ardere a unor șisturi bituminoase din URSS cu puteri calorifice inferioare de ordinul 1150–1200 kcal/kg şi că rezultatele nu au fost satisfăcătoare. Calculele economice efectuate privind valorificarea acestor șisturi bituminoase prin producerea energiei electrice au arătat că preţul de cost nu este competitiv faţă de preţul de cost al energiei electrice produse în centrale nuclearo-electrice. Această comunicare a delegatului sovietic a fost adusă la cunoștinţa factorilor din ţară, fiind prezent delegatul Consiliului de Stat

al Planificării. A fost informat de asemenea tov. Adjunct al Ministrului Energiei Electrice ing. Gheorghe Stoica.

În legătură cu realizarea cazanului pe șisturi bituminoase de către Ministerul Industriei de Construcţii de Maşini Grele prin Centrala Industrială de Utilaj Energetic, se menţionează că tov. Adjunct al Ministrului Industriei Construcţiilor de Maşini Grele, ing. Nistor s-a adresat Ministerului Energiei Electrice cu cererea de a se pune la dispoziţie o centrală existentă pentru realizarea unui cazan de abur experimental de cca 50 tone abur pe oră cu ardere în strat fluidizat. Ideia realizării unui cazan experimental pe șisturi bituminoase prezintă un interes deosebit, deoarece se poate cîștiga experienţa practică necesară proiectării și realizării cazanelor de mare capacitate. Interesul economic rezultă din faptul că potrivit calculelor estimative întocmite de ISPE, pentru realizarea centralei de 990 MW pe șisturi bituminoase în zona Anina este necesară o investiţie de 7500 milioane lei. Cazanul experimental de 50 tone abur/oră se estimează că va necesita o investiţie de maximum 30 milioane lei (inclusiv lucrările de construcţii-montaj). Amplasamentul optim este vechea centrală electrică Anina, care a fost casată, echipamentele demontate, dar s-a păstrat clădirea, transformatoarele electrice, alimentarea cu apă și restul amenajărilor. Realizarea în zonă a instalaţiei experimentale permite investigarea mai bună pe plan local a sistemului de exploatare a șisturilor bituminoase, a calităţilor industriale ale acestora și formarea de cadre în zonă. Valorificarea aburului produs de cazanul experimental este posibilă prin instalarea unei turbine în sala de maşini existentă, dar necesită investiţii suplimentare.

Realizarea acestei termocentrale experimentale se apreciază că va putea oferi posibilitatea evitării unor cheltuieli mari legate de lucrări ample de modificare a cazanelor de mare capacitate din centrala de 990 MW, așa cum s-a întîmplat la unele centrale pe combustibili inferiori realizate în URSS. Evident că riscul legat de instalarea unor agregate unicat se păstrează, însă eforturile de diminuare a acestui risc apar ca justificate.

05.03.1974 Iliescu Ion.

A.C.N.S.A.S., *Fond Informativ*, Dosar nr. 013457, vol. 9, p. I, ff. 8–16.

5.

1974, aprilie, 15. Notă realizată de către un specialist din cadrul Ministerului Energiei Electrice al Guvernului R.S.R. Documentul analizează studiul economic privind valorificarea șisturilor bituminoase de la Anina și construirea unei centrale termoelectrice de 990 MW, evidențiind costuri foarte ridicate (exploatare minieră, centrală, strămutarea orașului Anina), indicatori tehnico-economici semnificativ mai slabi decât la centralele clasice pe lignit sau păcură și riscuri tehnice majore legate de ardere, uzură și infrastructură. Avizele mai multor ministere și organisme centrale contestă realismul duratei de funcționare, prețul scăzut estimat al șistului, recuperarea investiției și eficiența economică globală, apreciind investiția ca justificabilă doar prin reducerea importurilor de combustibili lichizi. Documentul consemnează rezervele larg răspândite ale specialiștilor, dificultățile de execuție și incertitudinea respectării termenelor, recomandând ca decizia finală să fie luată doar după finalizarea studiului tehnico-economic complet.

231IPV/F.N./01 15.04.1974
Sursa: persoană de încredere ANEXA NR. 2;3

Notă
Ref. CTE Anina pe șisturi bituminoase

Conform art. 13 din [indescifrabil] nr. 173/1973 MIM a elaborat „Studiul economic privind valorificarea complexă a șisturilor bituminoase" care a fost modificat și complectat în conformitate cu recomandările făcute prin [indescifrabil] lor de către ministerele și organele centrale participante la realizarea programului. Studiul a fost depus spre aprobare la Consiliul de Miniștri în februarie 1974.

1. Din studiu se desprinde concluzia că, în baza cercetărilor și lucrărilor elaborate în cadrul programului de valorificare complexă a șisturilor bituminoase, rezultatele obținute pînă în prezent justifică trecerea la aplicarea industrială în ce privește extracția minieră pe șisturi de la Anina (investiție totală cca 6 miliarde lei) și valorificarea drept combustibil cu păcură de adaos (20%) într-o centrală termoelectrică (investiție totală cca 8 miliarde lei). Această valorificare necesită strămutarea orașului Anina la Oravița (investiție totală cca 1 miliard lei). Rezultatele cercetărilor pentru obținerea aluminei, a fierului și a materialelor de construcții

din cenușa rezultată din arderea șistului în termocentrală au condus la soluţii tehnologice posibile dar care sub aspectul economicităţii impun încă continuarea cercetărilor pentru îmbunătăţirea acesteia înainte de trecerea la aplicarea industrială. Același aspect îl prezintă cercetările în domeniul extragerii uleiului de șist și prelucrării acestuia (uleiul de șist are caracteristici apropiate de ţiţei).

2. Arhivele organelor de sinteză la studiul economic MIM conţin în principal următoarele:

a) Ministerul Aprovizionării, aviz emis în August 1973: investiţia specifică de 6.299 lei/Kw instalat și costul de energie electrică livrată de 0,19 lei/Kwh sînt ridicole în comparaţie cu alte investiţii evidente. Costul investiţiei centralei de 990 MW pe șisturi bituminoase este aproape egal cu costul unei centrale nuclearo-electrice, însă costul energiei este aproape dublu. Indicatorii economici ar putea fi îmbunătăţiţi prin valorificarea integrală a cenușilor rezultate din procesul de ardere și eliminarea cheltuielilor legate de depozitarea cenușilor. Este puţin probabil să se ajungă la aspecte economice privind fabricarea cimentului și aluminei din cenușe.

b) Ministerul Finanţelor (aviz din Sept. 1973): Comisia Republicană de Rezerve Geologice a confirmat ca [indescifrabil] de bilanţ 296 mil. tone șist, cantitate cu care se poate funcţiona numai 24 ani faţă de 30 ani cît este susţinut în studiu. STE să fie definitivat numai după confirmarea unor repere care să asigure funcţionarea pe cel puţin 30 ani. În calculul investiţiei specifice nu au fost cuprinse cheltuielile necesare pt. acumularea apei și aducţiune care reprezintă 503 mil. lei, respectiv 500 lei/Kw instalat. Astfel investiţia specifică va fi de 6.798,7 lei/Kw în loc de 6.299 Kwh prevăzută în studiu. Durata de recuperare a investiţiei pentru centrală este de 88 ani însă dacă se iau în considerare și valoarea investiţiei din sectorul minier durata de recuperare crește la 157 ani. Concluzia este că centrala se justifică numai prin eliminarea unor importuri de combustibili lichizi, care în studiu sunt evaluate la 126 mil. lei valută.

c) Comitetul de Stat al Planificării (aviz din Ianuarie 1974): principalii indicatori ai centralei sînt apreciabili inferiori comparativ cu ai altor centrale termoelectrice. Se apreciază că ei pot fi îmbunătăţiţi prin apropierea centralei de cariera de șist, reducerea preţului de cost al șistului (este estimat la 42–47 lei/tonă) faţă de 28 lei/tonă prevăzut în planul de măsuri din Aprilie 1972), amplasarea în vecinătatea centralei a unor unităţi care

să valorifice cenușa, revederea investiţiei specifice a centralei care comparativ cu cea a CTE Turceni prezintă o creștere de peste 60%. Deosebit de cele de mai sus se consideră indicat ca studiul să fie supus spre expertiză unui colectiv de oameni de știinţă, constituit din persoane care nu au lucrat la studiile întocmite pînă în prezent.

3. Principalii indicatori tehnico-economici stabiliţi la nivel de studiu de amplasament (elaborat în trim. I 1974 în cadrul STE ce se va proba la 30.06.1974) şi avizaţi în Consiliul Tehnico-Economic al MEE din 14 martie 1974 sînt următorii:

Denumirea inst.	Unit. de măsură	CTE Anina 3x330 MW 80% șist 20% păcură	CTE Turceni 4x330 MW 93% lignit 7% păcură	CTE Brăila 2x330 ME 100% păcură
1.Total investiţie centrală	mil. lei.	7.911	5.591	1.907,7
2. Investiţia specifică	lei/Kwh	7.991	4.235	2.890
3. Consum propriu Tehnologic	%	11,4	7,83	4,87
4. Preţ cost al energiei electrice livrate (cu 45 lei/tonă șist carieră)				
– 377 lei/t păcură din ţară	lei/Kwh	0,307	0,247	0,152
– 55 $ t/ păcură import	– „–	0,353	0,261	0,342
– 80 $ t/ păcură import	– „–	0,385	0,271	0,472

Menţionez că preţul de cost al energiei electrice este direct proporţional cu preţul de vînzare al șistului care în ultimul an pe [indescifrabil] studiilor efectuate de MMPG a crescut progresiv de la 28 lei/tona naturală la 33 lei tonă, 37 lei/tonă şi în prezent fixat la 45 lei/tonă. Acest ultim preţ comunicat în scris de conducerea MMPG la 13.02.1974 se precizează că este informativ şi urmează a fi definitivat în cadrul STE pentru carieră (termen prevedere 30.06.1974) ţinînd seama şi de nevoile reglementării privind reașezarea preţurilor. După părerea specialiștilor din MEE acest preţ va crește.

4. Greutăţi în realizarea lucrărilor. Spre deosebire de alte centrale termoelectrice de același profil, dar pe lignit, CTE Anina evidenţiază unele aspecte de complexitate şi dificultate deosebită şi anume:

– volum de construcţii montaj aproape dublu la clădirea principală

datorită existenţei a 2 cazane pe bloc şi a electrofiltrelor pentru reţinerea cenuşei din gazele de ardere (conţinutul de cenuşe în şist este peste 70%)

– volum de derocări mare şi într-un teren cu rocă dură (cca 2 mil. tone în rocă cristalină)

– sistemul de transport al şisturilor de la carieră la centrală pe o distanţă de 12 km, din care 10 km în tunel ce trebue săpat într-un teren carstic (calcare) îmbibat cu apă.

– amenajarea depozitelor pentru zgură şi cenuşe necesită un volum mai mult decît dublu, datorită conţinutului mare de cenuşă în combustibil.

– alimentarea cu apă necesită lucrări de captare şi lac de acumulare (110 mil m3) întrucît zona fiind la altitudine este lipsită de o resursă de apă cu debit corespunzător.

– începerea şi desfăşurarea lucrărilor pe şantier va fi îngreunată de ajungerea forţei de muncă într-o zonă cu o densitate redusă de locuitori.

– drumul de acces la incinta centralei şi la acumulare precum şi calea ferată la centrală trebuie realizate într-un teren ce un profil foarte accidentat.

5. Păreri asupra eficienţei investiţiei exprimate de specialişti.

Avînd în vedere că lucrarea este considerată ca obligatorie de realizat, întrucît apare ca o sarcină [indescifrabil] prin Decretul 620/1973, specialiştii evită să-şi exprime în cadru oficial părerile care ar fi nefavorabile realizării.

Astfel dir. Pavlov de la IMNR-MIM, şeful programului de [indescifrabil] a şisturilor bituminoase şi-a exprimat părerea că diferenţa de conţinut între cenuşile de şist şi cele de lignit este insesizabilă şi decă dacă ar fi necesar în mod obligatoriu să valorificăm cenuşi, atunci este mult mai eficient să fie preluate cenuşile existente [indescifrabil] în cantităţi enorme de la termocentralele pe lignit (Işelniţa, Paroşeni, Deva, etc.) unde amenajările pentru fabrici de alumină, ciment sînt mai ieftine decît la Anina.

Directorul Popovici I. de la ICPET-MICMG a declarat şi în cadrul oficial că [indescifrabil] cazanului pe şisturi cu un adaos de 15–20% păcură este un prototip de nivel mondial şi deci ce rezumă un risc pentru [indescifrabil]. Riscul constă în faptul că importul de păcură la arderea şistului să fie mai mare de 20% putînd ajunge în anumite situaţii chiar 100% păcură.

Inginerul [indescifrabil] de la Direcţia Tehnică MMPG şi-a exprimat părerea că tunelul pt. transport șisturi nu poate fi realizat în zona respectivă din cauza rocei calcaroase. Zice că mai bine să se valorifice în continuare zăcămintele de lignit care oricum sînt mai eficiente decît șistul. Despre preţul șistului a lăsat să se înţeleagă că va creşte peste 45 lei tona [indescifrabil] carieră.

De la directorul Direcţiei Tehnice din MEE ing. Nelu [indescifrabil] am înţeles că ar fi de părere că întîi să fie realizate centralele nucleare, care sînt mai eficiente, decît centralele pe șist.

Tot din cadrul MEE, ing. [indescifrabil], economist [indescifrabil] și-au exprimat îndoiala asupra eficienţei.

Șeful de proiect ISPE, ing. [indescifrabil] nu și-a exprimat păreri în particular, decît ceea ce a scris în proiect – că indicatorii tehnico-economici sînt mai defavorabili decît la centralele similare pe lignit. El acţionează foarte asiduu pentru eliminarea sarcinei de serviciu pe care o are.

Din cadrul ISPE și-au mai exprimat îndoieli ing. Renţean și Vintilă.

De la ISPH geologul Armaşu a opinat că MMPG este inconștient cînd se gîndește să [indescifrabil] o carieră de șist cu o adîncime de 200 m care să aibă un taluz de 70%.

Majoritatea specialiștilor opinează că decizia se va putea lua pe baza STE (termen predare 30.06.74 atât la MEE cît și la MMPG) fără de care [indescifrabil] elementele necesare și cînd planurile de [indescifrabil] (CSP, MF, MAGF) cu competenţa lor vor putea să-și spună părerea definitiv.

15.04.1974 ss. [indescifrabil]

Obs.

Materialul a fost întocmit de o persoană de încredere care lucrează în sectorul de pregătire a investiţiilor în M.E.E., fiind bine informată în problemele ce se ridică în legătură cu realizarea centralei de la Anina.

Propun ca materialul să fie expediat împreună cu alte materiale ce se deţin, pentru o eventuală informare a organelor competente.

15.04.74

lt.maj. [indescifrabil]

Observaţii

Art 1 pct. c şi d. Durata de utilizare a puterii instalate de 5500 ore/an mi se pare mare. Nu am argumente tehnice pentru a susţine afirmaţia. Mă refer însă la experienţa existentă în ţară pentru grupurile funcţionînd pe lignit. La Rovinari, etapa II, şi Turceni etapa I s-a stabilit ca durată 6500 ore/an, dar lignitul are alte proprietăţi şi determină o altă uzură decît şisturile.
Recent CIEET a comunicat că durata de 6500 ore/an a fost apreciată în mod optimist şi cere ca la STE pentru Turceni, etapa a doua să se ia în consideraţie şi durata de 6000 ore/an.

Art 1. pct n. Termen de punere în funcţiune pt. turboagregatul nr 1 – Tr. IV.1978.
Faţă de volumul de echipamente necesar a fi montate şi faţă de volumul de lucrări de construcţii, mai mare decît la un grup de 330 MW pe lignit, apreciez că termenul nu se va putea respecta. Nu s-au realizat pînă acum, la grupurile de 330 MW pe lignit durate de 42 luni (considerînd că lucrările vor începe la 01.07.75).
Modul cum este stabilit termenul lasă să se înţeleagă că grupul se va pune în funcţiune cu 1 singur cazan, funcţionînd la capacitate de 50% - 165 MW – urmînd ca al doilea cazan să fie pus în funcţiune ulterior, în intervalul de 12 luni precizat la art. 1.

A.C.N.S.A.S., *Fond Informativ*, Dosar nr. 013457, vol. 9, p. I, ff. 17–25.

6.

1975, aprilie, 16. Notă informativă în cuprinsul căreia sunt consemnate discuţiile tehnice şi economice privind investiţia „C.T.E. Oraviţa 3×330 MW". Deşi proiectul este considerat oportun de majoritatea specialiştilor, apar opinii divergente privind necesitatea şi amplasamentul centralei, unii propunând amânarea investiţiei sau mutarea ei la Moldova Nouă, ori compararea cu programul nuclear. Sunt exprimate îndoieli serioase asupra echipamentelor principale – cazane şi mori – considerate costisitoare, insuficient testate şi cu riscuri tehnologice ridicate, inclusiv consum suplimentar de combustibil de adaos (păcură) şi uzuri rapide. Mai mulţi specialişti solicită experimentări la scară reală şi tratarea primului bloc ca unitate experimentală. Durata anuală de utilizare a puterii este contestată, fiind propuse valori mai reduse (4000–5000 ore/an) faţă de cele 5500 ore stabilite. Nota evidenţiază şi creşterea semnificativă a costului şisturilor bituminoase, ceea ce majorează preţul energiei livrate. Documentul recomandă integrarea acestor informaţii într-o analiză mai amplă privind investiţia.

Sursa – persoană de încredere 16.04.75
Primit – lt. maj. Pop Vasile ANEXA NR. 1; 2; 3

Notă
Privind unele aspecte ale investiţiei „CTE Oraviţa 3x330 MW"

1. Oportunitatea investiţiei: majoritatea specialiştilor au fost de acord cu realizarea. Au apărut următoarele păreri divergente:

– ing. Nistor ISPE a propus ca CTE să se amîne pînă la terminarea cercetării valorificării complexe a şisturilor bituminoase. Propune analizarea amplasamentului, îl găseşte mai bun pe cel de la Moldova Nouă, lîngă Dunăre. Nu trebuie să ne pripim şi să construim cu orice preţ (CTE–15.07.74).

– ing. Romert – CIEET afirmă că în condiţiile date investiţia nu se justifică (CTE–15.07.74)

– ing. Constantinescu C -ISPH- eficienţa investiţiei nu e de competenţa CTE (15.07.74) să hotărască, MEE trebuie să arate numai imaginea exactă a lucrării.

– tov. prof. Iordănescu (Politehnică) atrage atenţia asupra justificării necesităţii (CM 27.03.75)

– tov. prof. Renţea – ISPE – propune să se facă comparaţia cu programul dezvoltării nucleare (CM–27.03.75)

Intreabă de ce trebuie să înceapă exploatarea intensivă a celui mai slab combustibil cînd se pare că mai există şi alte posibilităţi mai eficiente.

2. Cazanele şi morile sînt echipamente asupra cărora s-au exprimat îndoieli. Cazanul de 520 t/h este de concepţie RSR (proiectant CPET) şi are un preţ de 386 milioane lei (prototip). Se montează 2 cazane pe un grup de 330 MW rezultînd 2x386 mil. 772 mil lei pe bloc cu un debit total de 1040 t abur pe oră faţă de cazanul pe lignit (1 cazan la 330 MW) cu o capacitate de 1035 t/h costă 290 mil lei. Asupra cazanului s-au exprimat următoarele păreri:

– ing. Popovici (ICPET) cazanul va funcţiona, garanţia fiind rezultatul probelor de ardere de la Doiceşti. Există însă riscul ca consumul de păcură să fie mai mare decît 20% din aportul caloric total.

– tov. prof. [indescifrabil] (Politehnică): după experimentarea prototipului, celelalte cazane trebuie corectate. Deci trebuie asigurată [indescifrabil] necesară între fabricaţia prototipului şi restul componentelor pt. verificări. Cazanul va putea să funcţioneze pe şisturi bituminoase.

– tov. Moţoc (ICPET) Cazanul nu poate fi un eşec şi riscul este un consum mai mare de păcură. Vor trebui prevăzute în documentaţie fonduri de 15% din valoarea cazanelor (cca 350 mil. lei) pt. verificarea pe şantier a cazanelor după experimentarea prototipului (în documentaţia avizată s-au prevăzut pt. aceste verificări cca 30 mil. lei). Dacă nu se aşteaptă fabricaţia cazanelor II şi III după experimentarea corp I (necesar o întrerupere a lucrărilor de 5–6 ani).

Asupra riscurilor s-au exprimat următoarele păreri:

– tov. prof. [indescifrabil] (Politehnică): există temeri privind morile. Moara DGS – licenţă Babcock - [indescifrabil] – pt. lignit se foloseşte acum la şisturi. Este absolut necesară experimentarea la scară 1/1 a acestor mori căci experimentările de la Doiceşti privind uzurile (coroziunea) nu sînt concludente.

– tov. ing. Popa Teodor (ICEMENERG): tipul de moară este pt. lignit şi s-ar putea să nu dea rezultatele aşteptate care s-ar traduce printr-un consum suplimentar de păcură la Oraviţa. MICMG nu are experienţă în acest domeniu.

– MICMG în cererea nr. 1736/75 (cabinet I.A) relevă uzura excesiv de mare a elementelor de măcinare care s-a evidenţiat la probele făcute la firma Babcock. În aceste condiţii durata de exploatare a unui set de ciocane poate scade sub limita [indescifrabil] punînd sub semnul întrebării întreaga concepţie. Apreciază că proba de șist trimisă la Babcock nu este reprezentativă și rezultatele diferă de cele obținute la EVT (RFG) și Doicești. Propune ca să se facă probe de uzură cu șist (mostră reprezentativă extrasă cu asistenţa ICPET) la Doicești și Rovinari.

– tov. ing. Pavlov (MIM-ICEM) propune ca blocul I să fie experimental.

3. Durata de utilizare a puterii.

La avizare organele de sinteză au [indescifrabil] pt. 6000 h dar la argumentele aduse de MEE s-a stabilit 5.500 h. În această problemă s-au exprimat pt. o durată mai redusă:

– tv. ing. [indescifrabil] (CIEET) a propus ca durată de utilizare 5000 h/an iar pentru primul bloc 4000 h/an.

– tv. prof. Dănilă (Politehnică): în comparaţie cu alte obiective similare din străinătate durata e mare (5.500) din cauza uzurilor la asemenea obiective se [indescifrabil] între 3500–4500 h/an.

– tv. prof. [indescifrabil] (Politehnică) propune o durată de max. 5000 h/an.

4. Preţul de cost al tonei de șituri bituminoase. În hotărîrea Comitetului Executiv al CC-PCR din 15.02.1972 a fost indicat la max 28 lei/tona naturală. Pe parcursul elaborării [indescifrabil] de proiectare a „Exploatării în carieră a șisturilor bituminoase" de către MMPG preţul de cost a crescut continuu pînă la 57 lei/tona naturală, preţ avizat de organele de sinteză în ianuarie 1975 cu condiţia obţinerii acordului Comitetului de Stat pt. Preţuri. Cu nr. 616/19.02.1975 Comitetul de Stat pt. Preţuri a avizat provizoriu preţul de 65 lei/tona naturală la care se mai adaugă 3,71 lei/tonă transportul. În prezent indicatorii avizaţi sînt calculaţi cu 57 lei/t de unde rezultă un preţ de livrare a energiei electrice la bornele centralei de 0,351 lei/Kwh. Dacă să se ia în considerare preţul de cost al șisturilor de 65 lei t. atunci preţul de livrare a energiei electrice la bornele centralei Oraviţa creşte la 0,370 lei/Kwh.

Persoana care a furnizat materialul informativ s-a ocupat din partea M.E.E. de pregătirea acestei investiţii. Propun ca nota să se exploateze

împreună cu alte materiale ce se deţin în această problemă pentru întocmirea unei informări.

Lt.maj. [indescifrabil]

A.C.N.S.A.S., *Fond Informativ*, Dosar nr. 013457, vol. 9, p. I, ff. 26–28.

7.

1975, martie, 8. Notă informativă redactată pentru Direcţia a II-a a D.S.S. de către un specialist din București care evidenţiază că șisturile bituminoase de la Anina pot fi arse, dar au putere calorifică scăzută, sunt corozive și necesită echipamente speciale. Se discută bilanţul energetic al centralei de 990 MW, soluţiile de depozitare a cenușii rezultate în urma arderii și necesitatea ajustării investiţiei, a duratei de utilizare și a consumului de combustibil de adaos (păcură).

8.03.1975

NOTĂ

1. Pentru valorificarea pe cale energetică a șisturilor bituminoase din zona Anina, s-au făcut cercetări de ardere:

– la CTE Doicești în anul 1972, în cazanele de 100 t/h;

– la firma EVT din RFG, în care scop s-au transmis 4 tone de șisturi.

Rezultatele cercetărilor au arătat că șisturile bituminoase pot să ardă, dar cu un avans de cca 15%, aport caloric, că sînt foarte corozive și că necesită măsuri speciale pentru separarea cenușei din gazele de ardere (electrofiltre cu randament ridicat).

Nu s-au făcut cercetări pe un cazan pilot, proiectat și construit anume pentru acest combustibil inferior și care desigur ar fi elucidat la scara respectivă problemele considerate și astăzi ca dificile și nestăpînite suficient.

2. Centrala pe șisturi bituminoase s-a proiectat pentru un profil de 990 MW (3x330 MW) și la o durată de utilizare de 5.500 ore/an bilanţul energetic este următorul:

– produs în centrală 5445 GWh/an

– consum servicii proprii inclusiv transport șisturi și evacuare cenușă 726”

– consum la exploatarea minieră 108”

– energie electrică pentru sistem cca 46”

3. Depozitarea zgurei și cenușii se prevede a se face în halde prin transport hidraulic. Dintre variantele principale rămase în comparaţia tehnico-economică menţionăm: pîrîul satului și lunca Răchitova. Prima variantă necesită o investiţie suplimentară de 526 mil lei, un baraj de

110 m înălţime şi 1800 m deschidere şi este limitată la o durată de 9 ani. A doua variantă necesită ocuparea unui teren arabil de 278 ha, dar este mai ieftină şi permite extinderea duratei de depozitare pînă la 20 ani. În cazul cînd s-ar găsi soluţii eficiente de reutilizare a depozitului din varianta Răchitova, argumentele privind ocuparea terenului arabil ar dispare definitiv şi s-ar putea adopta o soluţie net mai economică fără dificultăţi în execuţie şi exploatare şi cu posibilităţi de amplificare pînă la 20 ani.

Trebuie de asemenea continuate studiile în comun MMPG-MEE pentru găsirea unor soluţii de depozitare a cenuşii, în carierele epuizate de la Anina (după un număr de ani de exploatare).

4. Indicatorii centralei au fost mult discutate atît la organele de sinteză, cît şi în şedinţa de la Consil. de Miniştri din 25.03.75. S-au propus cu această ultimă ocazie următoarele:

– majorarea investiţiei cu valorile necesare punerii la punct a cazanelor după punerea în funcţiune.

– reducerea duratei de utilizare la 5000 ore/an.

– menţinerea preţului de cost al energiei livrate, legat de majorarea preţului şisturilor.

Intre acestea în materialul ultim în curs de întocmire s-a reţinut numai problema legată de preţul de cost.

De asemenea consider că trebuie prezentate la Conducerea de Partid şi de Stat toate aspectele privind:

– garanţiile furnizorului pentru cazane de 520 t/h proiectat de ICPET şi a echipamentului auxiliar

– consumul de păcură majorat, legat de indisponibilităţile care ar putea apare la cazan şi la echipamentele anexe pe şisturi.

– corelarea corectă a termenului de punere în funcţiune cu durata minimă de execuţie şi în funcţie de termenul estimat pentru deschiderea şantierului.

A.C.N.S.A.S., *Fond Informativ*, Dosar nr. 013457, vol. 9, p. II, ff. 5–6.

8.

1975, aprilie, 17. Notă informativă redactată pentru Direcţia a II-a a D.S.S. de către un specialist din București, care subliniază faptul că funcţionarea unei centrale pe șisturi bituminoase este limitată de dificultăţile de ardere și de uzura accentuată a echipamentelor, cauzate de calitatea scăzută a combustibilului. Se arată că necesarul de păcură și efectele uzurii nu pot fi evaluate cu certitudine fără experimentări adecvate, iar datele existente sunt incomplete sau contradictorii. Documentul subliniază că stăpânirea fenomenului de uzură este esenţială pentru evaluarea duratei de funcţionare a centralei și pentru costul energiei produse.

Inf. Costel
Lt. maj Grigorescu Ion
17.04.1975

Notă
privind centrala pe șisturi bituminoase

Funcţionarea centralei pe șisturi bituminoase este condiţionată, printre altele, de două probleme principale determinate de calitatea combustibilului și anume:

– problema arderii șisturilor în focar

– problema uzurii echipamentelor care vin în contact direct cu șisturile.

În ce privește arderea șisturilor datorită puterii calorice reduse a acestora, este necesar ca temperatura în focar să fie menţinută la valorine necesare prin arderea unei cantităţi de păcură. Această cantitate poate fi determinată teoretic prin calcule, dar este necesar să fie confirmată experimental, avînd în vedere complexitatea fenomenelor. Experienţele pe alte cazane pot da informaţii asupra cantităţii de păcură necesară, dar rezultatele exacte nu se vor putea obţine decît pe cazanul construit.

Problema uzurii este mult mai gravă și mai amplă și este necesar să fie studiată cu foarte multă atenţie.

Uzura poate afecta sistemele de transport a șisturilor pînă la morile de cărbune, morile de cărbune, conductele de la mori la focar, supraîncălzitoarele de abur, preîncălzitoarele de aer ale cazanului, tubulatura de gaz de ardere și ventilatoarele de gaze, etc.

Personal, nu m-am ocupat deloc de aceste probleme și nu am cercetat literatura de specialitate în mod special pentru a obţine informaţii

în această direcţie. Şisturile, fiind astăzi un combustibil mult mai puţin utilizat pe plan mondial decît combustibilii clasici, literatura nu poate da informaţii la fel de ample ca pentru ceilalţi combustibili. În plus compoziţia şisturilor folosite în diferite ţări, se pare că diferă mult de compoziţia şisturilor de la noi din ţară.

În ce priveşte uzura morilor de cărbune, am participat întîmplător la ICPET la o discuţie în care dir. Popovici a spus că experimentele făcute de Babcock cu şisturi, pe mori de dimensiuni reduse (modele), au dus la concluzia stabilită prin calcule de similitudine, că morile se uzează în 36 ore. ICPET contestă aceste valori.

Nu am nici o informaţie asupra uzurii pe care o provoacă gazele de ardere cu cenuşa din şisturi, asupra celorlalte elemente ale cazanului, dar este sigur că fenomenul există.

Consider că este absolut necesar ca fenomenul de uzură să fie cercetat cu foarte multă seriozitate deoarece de modul cum este stăpînit acest fenomen va depinde durata de utilizare a puterii instalate în centrala pe şisturi, energia electrică produsă, cheltuielile necesare pentru reparaţii şi în final preţul de cost al energiei produse.

A.C.N.S.A.S., *Fond Informativ*, Dosar
nr. 013457, vol. 9, p. I, ff. 29–32.

9.

1975, aprilie 19. Notă de analiză elaborată în cadrul Direcţiei a II-a a D.S.S. din București în cuprinsul căreia sunt semnalate riscurile majore asociate proiectului C.T.E. de la Anina. Documentul evidenţiază costuri de investiţie şi de producţie a energiei electrice semnificativ mai mari decât cele estimate iniţial şi decât cele ale unor centrale echivalente, creșterea necontrolată a preţului combustibilului şi indicatori tehnico-economici consideraţi nerealist fundamentaţi. Sunt criticate insuficienţa şi neconcludenţa experimentelor tehnice, precum şi decizia de a continua proiectarea şi execuţia în absenţa unor garanţii privind funcţionarea instalaţiilor. Nota avertizează asupra riscului unor pierderi economice substanţiale şi recomandă informarea conducerii superioare de partid înainte de aprobarea investiţiei.

MINISTERUL DE INTERNE
– Direcţia a II-a -
19 aprilie 1975.–

STRICT SECRET
ex. nr. 2

NOTĂ
privind centrala termică pe şisturi
bituminoase ORAVITA 3x330 MW

Decretul 620/1973, a stabilit printre alte măsuri să se treacă la construirea unei centrale termoelectrice pe exploatarea şisturilor bituminoase de la Anina.

Centrala termoelectrică ORAVITA prevăzută la capacitatea de 990 MW, urmează să folosească combustibil de bază şisturile bituminoase şi auxiliar păcură pentru menţinerea arderii.

Echipamentele şi instalaţiile energetice se vor realiza în ţară în proporţie de 90% de către M.I.C.M.G.

Proiectul de hotărîre ce va fi supus spre aprobare la Consiliul de Miniştri prevede o investiţie totală de 800 milioane lei, din care 153 milioane lei valută valoarea importului.

Prin valoarea sa, investiţia pentru CTE ORAVITA este aproximativ dublă faţă de Centrala termoelectrică Turceni – la putere echivalentă – fapt ilustrat şi de preţul de cost al energiei electrice livrată, care este stabilit la 0,351 lei kw/h, respectiv cu 47% mai mare decît la aceasta din urmă.

Consumul de păcură este apreciat în proiectul de HCM în proporţie de 15%, respectiv 310 000 tone/an.

Opinia majorităţii specialiştilor din proiectare, exploatare şi cercetare energetică (inclusiv ing. POPOVICI TEOFIL director la Institutul de cercetări, proiectări echipament termoenergetic – care proiectează cazanele) este că consumul de păcură va fi mai mare de 20%.

Deşi în hotărîrea Comitetului Executiv al C.C. al P.C.R. din 15 februarie 1972, a fost indicat preţul de cost la maximum 28 lei/tonă şisturi bituminoase, pe parcursul elaborării fazelor de proiectare a exploatării în carieră, preţul a fost ridicat continuu de Ministerul Minelor, Petrolului şi Geologiei pînă la 57 lei, care a fost luat în calcul în stabilirea preţului de cost al energiei electrice livrate. Mai mult, la 19 februarie 1975, Comitetul de Stat pentru Preţuri a avizat provizoriu şi un preţ de 65 lei/tonă, rezultînd că preţul de cost al energiei electrice livrată destul de ridicat, să fie substanţial depăşit (0,371 – 0,391), fiind apropiat de cel al unei centrale nucleare.

Durata de utilizare a puterii instalată prevăzută în proiectul de HCM este de 5500 ore/an şi o producţie de energie electrică de 5445 Gwh/an. La avizarea organelor de sinteză din noiembrie 1974, unii specialişti ca de exemplu prof. DANILA susţine că pe baza experienţei unor centrale similare (din URSS, dar avînd şi un combustibil superior şistului de la Anina) durata de utilizare nu poate depăşi 3500–4500 ore/an, din cauza uzurii instalaţiilor de ardere provocate de calitatea şisturilor.

În legătură cu termenul de punere în funcţiune, în proiectul de HCM se prevede trim. IV/1978 pentru primul turbo-agregat. În fişa tehnică la proiectul de HCM care face parte integrantă din acesta, se arată că durata de realizare a investiţiei pînă la punerea în funcţiune a primei capacităţi este de 58 luni, respectiv trimestrul II/1980 (dacă lucrările vor începe în iunie 1975), existînd discordanţă între datele prezentate în aceleaşi documente.

Rezultă că valorile de investiţii şi termenul de punere în funcţiune, care au fost prevăzute în proiectul de HCM vor fi depăşite. Unii specialişti apreciază că acest lucru s-a făcut în scopul de a obţine aprobarea din partea organelor competente, dar indicatorii sînt mult mai dezavantajoşi decît cei prezentaţi.

Dacă se adaugă şi investiţiile pentru mina de şisturi, precum şi lucrările

conexe, valoarea se ridică la cca 19 miliarde lei, pentru o putere instalată de 990 MW, din care numai cca 820 MW pentru sistemul energetic naţional, deoarece 130 MW se consumă în serviciile interne ale centralei, iar 40 MW pentru exploatarea minei.

***

Centrala termoelectrică pe șisturi bitumiloase ORAVITA, va folosi un combustibil încă neîntrebuinţat în lume, avînd o putere calorică de 900–1000 kcal/kg. cu procent de 75% cenușă, 50% silice și pînă la 10% oxid de fier. Este un combustibil foarte greu de măcinat și care creează o eroziune pronunţată în instalaţiile de ardere.

Pentru stabilirea indicilor de proiectare a instalaţiilor (mori, cazane, electrofiltre, ventilatoare, etc.) Institutul de cercetări, proiectări echipament termoenergetic a efectuat în 1970 și 1971 două experimente pe intervale de 10–15 zila la CTE Doicești, pe un cazan de 80 tone/h.

Specialiști de valoare și cu experienţă practică îndelungată din diverse unităţi de specialitate (I.S.P.E. – C.I.E.E.T. – ICEMENERG-) precum și cadre din învăţământul superior, apreciază că experienţele efectuate nu sînt fundamentate ştiinţific pentru trecerea la execuţia instalaţiilor energetice pentru șisturi bituminoase, avînd în vedere următoarele considerente:

– Experimentele efectuate la CTE Doicești, au avut mai mult caracterul unor probe de randament și nu sînt concludente în analiza celor mai esenţiale probleme legate de cunoașterea combustibilului în manifestările sale cu procesul de ardere și influenţa părţii minerale asupra echipamentelor și uzurii acestora.

– Pentru stabilirea comportării șisturilor din punct de vedere al măcinării s-a expediat la firma Babcook din R.F.G. 20 tone șist bituminos, unde au fost măcinate într-o moară model, în prezenţa unei delegaţii a Institutului de cercetări, proiectări echipament termoenergetic. Moara la care s-au făcut încercările s-a deteriorat după 36 ore. Din acest punct de vedere se pune sub semnul întrebării întreaga concepţie și realizarea obiectivului, întrucît o moară de măcinare a combustibilului are ca durată de funcţionare între 1000–1500 ore.

– În urma acestei situaţii M.I.C.M.G. a solicitat sprijinul M.E.E. pentru continuarea experimentărilor la CTE Doicești – în perioada

august-septembrie 1975 – și la primul grup de 330 MW la CTE Rovinari, după punerea acestuia în funcţiune, iunie 1975.

Se apreciază de specialiști că la CTE Doicești rezultatele nu pot fi convingătoare, iar la CTE Rovinari experimentele se vor putea face numai în anul 1977, respectiv după demonstrarea parametrilor garantaţi de licenţiator, - firma Babcook – la aceste instalaţii.

Faptul că M.I.C.M.G. şi M.E.E. nu au acţionat ferm şi în timp util, limitîndu-se numai la experimentele de pînă în anul 1973, a creat situaţia de a se trece de către Institutul de cercetări, proiectări echipament termoenergetic la întocmirea proiectelor de execuţie, unele din acestea fiind deja predate furnizorului pe baza unor date şi indici de proiectare, care nu garantează funcţionarea instalaţiilor pe şisturi bituminoase.

Unele cadre, avînd şi funcţii de conducere din cadrul Institutului de cercetări, proiectări echipament termoenergetic şi Institutului de studii şi proiectări energetice afirmă cu lipsă de responsabilitate că în cazul nefuncţionării centralei pe şisturi bituminoase, se poate trece pe folosirea de păcură sau lignit. În aceste condiţii este nejustificată punerea în exploatare a minei şi carierei de şisturi bituminoase cu o valoare de 10 miliarde lei, iar o centrală echivalentă pe păcură ar avea o valoare de investiţie mai redusă cu cca 4 miliarde lei pe partea de execuţie decît CTE ORAVITA.

Lipsa de responsabilitate a unor factori din conducerea unităţilor care concură la executarea centralei pe şisturi (M.E.E. şi M.I.C.M.G.) în a informa conducerea superioară despre situaţia reală existentă sub aspectul indicilor tehnico-economici, cît şi asupra garanţiei funcţionării Centralei termoelectrice ORAVITA, poate să aducă mari pagube pentru economia naţională.

Faţă de cele raportate, propunem să se informeze conducerea superioară de partid şi de stat, înainte de avizarea investiţiei.

NOTĂ este înaintată în baza studiului care a fost cuprins în primul proiect de H.C.M. întocmit la data de

RD/277/3/216
3 ex.; 4 pagini

A.C.N.S.A.S., *Fond Informativ*, Dosar nr. 013457, vol. 9, p. I, ff. 33–34.

10.

1975, aprilie, 22. Notă de analiză elaborată în cadrul Direcției a II-a a D.S.S., care analizează problemele tehnico-geologice ale proiectului termocentralei și ale carierei de șisturi bituminoase. Până la data respectivă, studiile arătaseră că amplasamentul inițial al centralei nu era corespunzător geologic, necesitând reașezarea construcțiilor pe formațiuni cristaline, ceea ce va crește costurile. Cariera are o adâncime de circa 300 m și pante instabile, astfel că panta taluzelor trebuie redusă la 40–50%, ceea ce dublează volumul de excavații și costul de exploatare. Depozitul de cenușă prezintă riscuri majore datorită fineții cenușii, uscării lente și potențialului seismologic ridicat. Tunelul de transport combustibil de 6,5 km traversează calcare carstice, ceea ce complică execuția și reduce stabilitatea. Nota subliniază că aceste probleme pot genera dificultăți semnificative în construcție și exploatare și că mai mulți specialiști și-au exprimat rezerve privind realizarea lucrării.

MINISTERUL DE INTERNE
DIRECȚIA a II-a
231/MC/

STRICT SECRET
EX. UNIC
22.04.1975
ANEXA NR. 3

NOTĂ-RAPORT

În ziua de 22.04.1975 am discutat la Institutul de studii și proiectări hidroenergetice, cu geologul consilier DRAGU SILVIU unele probleme referitoare la obiectivul CET ORAVIȚA ce urmează a se realiza pe baza exploatării șisturilor bituminoase.

Din discuțiile purtate au rezultat următoarele aspecte mai deosebite:

1. Amplasamentul CET ORAVIȚA

În baza comenzii I.S.P.E., sectorul de studii din ISPN a efectuat lucrări de cercetare atît în fază de [...] cât și [...] amplasamentului centralei și a celorlalte obiective aferente este formată din punct de vedere geografic din două zone distincte: una formată din șisturi cristaline, alta din formațiuni sedimentare (argilă, bolovăniș, nisip).

Ca urmare a executării unui număr de cca 200 foraje s-a constatat că amplasamentul ales de I.S.P.E. nu este corespunzător, în sensul că jumătate din clădirea centralei și unul din coșurile de fum se află situat pe terase necorespunzătoare geologic (argilă și nisip).

În acest sens ISPN a trimis ISPE lucrarea cu nr. 1836 „CTE ORAVIȚA. Studiu [...] geologic pentru bloc I și fundaţia de la cota +213 m" unde la pag. 2 se menţionează: „Lucrările de cercetare de teren prin foraje executate în caroiaj cu latura de 50 m a permis să se constate că amplasamentul clădirii principale se situează jumătate pe formaţiuni metamorfice și jumătate pe formaţiuni sedimentare, avînd comportări geotehnice foarte diferite. În această situaţie ce putea duce la avarierea construcţiilor, s-a hotărît (de ISPN) reaşezarea obiectelor centralei, respectîndu-se condiţia ca această să fie fundată pe formaţiuni geologice omogene, iar pentru clădirea principală și a coșurilor de fum impunîndu-se condiţia amplasării pe șisturi cristaline".

În capitolul concluzii ISPN menţionează de asemenea: „Aceste zone cu roci cristaline sînt separate între ele de un golf (albie veche), umplut cu sedimente, a căror adîncime ajunge uneori la 50 m. Conform dispoziţiei de plan general întocmită de ISPE la STE, amplasamentul grupului I este situat pe formaţiuni sedimentare foarte eterogene, care pot avea în timp comportări geotehnice foarte diferite.

Pentru evitarea neajunsurilor ce s-ar putea ivi în timpul exploatării, se recomandă reaşezarea construcţiilor în incintă, avîndu-se în vedere amplasarea clădirii principale pe una din suprafeţele în care șisturile cristaline apar la zi".

Menţionez că reamplasarea obiectivului se poate face, însă în acest caz vor fi necesare excavaţii suplimentare, deoarece se intră practic în zona muntoasă, ceea ce va conduce implicit la scumpirea lucrărilor de investiţii. Aceste probleme nu au fost încă lămurite de I.S.P.E. și nici nu s-au avut în vedere pînă în prezent la modificarea valorii investiţiei. Materialul întocmit de ISPN a fost predat ISPE în luna martie 1975.

Susnumitul a menţionat că pentru a exista deplină siguranţă în exploatare vor fi necesare executarea unor studii de teren amănunţine care pînă în prezent nu s-au materializat.

2. CARIERA DE ȘISTURI BITUMINOASE.

Principala problemă care se ridică la acest obiect este modul de executare a carierei, care are dimensiuni foarte mari: cca 300 m adîncime (exploatarea se va face la zi), respectiv al pantei taluzelor acesteia.

Din materialul întocmit de MMPG – Întreprinderea geologică de prospecţiuni pentru substanţe minerale solide în 1973–1974 rezultă că

panta posibilă este de 70%. Avînd în vedere complexitatea acestei probleme, MMPE-I.G.P.S.M.S. a trimis studiul întocmit și I.S.P.M. pentru confirmare. Documentele întocmite de ISPN – aviz 382/9.01.1974 și aviz nr. 17545 din 18.04.1975 se referă la faptul că la această carieră cu adîncimea de 300 m și în condițiile geologice locale, panta maximă admisă a taluzelor nu va putea depăși 40%.

Astfel, în partea finală a ultimului document se arată: „Lungimile mari (mai mulți kilometri) pe care se vor desfășura taluzele și înălțimile lor de sute de metri, în final, vo face să apară neîndoios comportamente nestabile capabile să dea loc la desprinderi de roci în volume mai mari."

Totodată, în expertiza efectuată de U.R.S.S. [...] VNIMI – Leningrad, în decembrie 1974, lucrare efectuată la cererea MMPG, se menționează următoarele despre această carieră: „în cazul cînd, la deschiderea rocilor prin lucrări miniere [...] și calcarelor se dovedește în cea mai mare parte suficient de favorabilă pentru stabilitate, în ceea ce privește intensitatea și orientarea, unghiurile de înclinare a taluzelor de margine, din acoperiș, pot fi mărite pînă la 50–55 pentru rezolvarea acestei probleme însă, trebuiesc efectuate cercetări suplimentare cu privire la structura rocilor din acoperiș, după deschiderea lor ca lucrări miniere".

Aceste probleme nu au fost tratate suficient de MMPG și nici nu s-au prezentat corect, deoarece în condițiile în care vor trebui să renunțe la crearea carierei cu pantă de 70% propusă, se adoptarea, așa cum este firesc și tehnic, a unei pante de 40–50% (și aici coeficientul pantei este luat la maxm pentru siguranță) în mod implicit va crește volumul de excavații din carieră, aceasta se va dubla, și implicit va dubla și prețul de cost/tona de șist bituminos extras.

3. DEPOZITUL DE CENUȘĂ.

Pentru acest obiectiv s-a hotărît de ISPE închiderea văii Pîrîul Satului cu un baraj de cca 100 m înălțime, în spatele căruia să se depoziteze cenușa lichidă. Din observațiile purtate a rezultat că această lucrare va fi deosebit de dificilă, iar în exploatare va putea ridica numeroase probleme, datorită faptului că această cenușă spre deosebire de cenușa rezultate de la alte termocentrale, este mai fină, se usucă foarte greu, iar în condițiile locale existente, zonă seismică de gradul 8, în eventualitatea unui cutremur, va avea asupra barajului un efect mai mare decît îl are un asemenea baraj ce ar avea în spate o acumulare de apă (densitatea apei este 1, iar a acestei cenușe 1,2).

4. Problema tunelului de la carieră la centrală

Tunelul făcut pentru transportul combustibilului va avea o lungime de 6,5 km.

Pînă în prezent nu s-a efectuat nici un studiu în această zonă, însă se cunoaște că din punct de vedere geologic este formată din calcare cu numeroase carsturi (pungi de apă, a căror mărime nu se cunoaște). Lucrarea va fi foarte greu de executat și se pare că deja MMPG vrea să o dea spre executare M.E.E. dat fiind condiţiile geologice dificile (afirmaţii auzite de geolog DRAGU SILVIU de la centrul de calcul MMPG).

În incheiere susnumitul a afirmat că după părerea sa personală: această lucrare, dat fiind condiţiile geologice dificile, va crea nenumărate surprize în faza de construcţie și exploatare, iar ca stabilitate este redusă.

Cu această ocazie am contactat și sursa „Banu Ion" care a participat la una din ședințele de avizare la Consiliul de Miniștri, care a menţionat că în timpul ședinței, mai mulţi specialiști și-au manifestat dezacordul pentru această lucrare. Consilierul Scarlat a afirmat: „Să nu facem o lucrare la care după cîțiva ani să punem lacătul la poartă". Urmează ca sursa să dea o notă detaliată cu aceste probleme.

Nota se va exploata la materialul întocmit privind realizarea CTE ORAVIȚA

Lt. maj. [indescifrabil]

A.C.N.S.A.S., *Fond Informativ*, Dosar nr. 013457, vol. 9, p. I, ff. 39–40.

11.

1975, aprilie, 28. Notă-raport de analiză elaborată în cadrul Direcției a II-a a D.S.S., în cuprinsul căreia este subliniat faptul că proiectul termocentralei prezintă o serie de particularităţi tehnice excepţionale: utilizarea unui combustibil neexperimentat suficient la nivel mondial, echipamente de ardere prototip și dificultăţi geologice la amplasament. Documentul atrage atenţia asupra necesităţii informării conducerii superioare de partid și stat cu date reale privind indicatorii tehnico-economici și stadiul experimentelor, pentru a evita asumarea unei investiţii de circa 19 miliarde lei fără garanţii de funcţionare sigură, având în vedere importanţa centralei pentru producţia energetică preconizată între 1980–1983.

MINISTERUL DE INTERNE
– Direcţia a II-a -
28 aprilie 1975.–

STRICT SECRET
ex. nr._

NOTĂ-RAPORT
privind centrala termică pe șisturi
bituminoase ORAVITA 3x330 MW.

Încă din faza studiilor preliminare 1972, s-a cunoscut pe linia muncii noastre că execuţia obiectivului prezintă particularităţi deosebite faţă de celelalte centrale construite în ţară, prin aceea că:

– se folosește un combustibil încă neîntrebuinţat pînă în prezent în lume;

– echipamentul de ardere va fi prototip;

– așezarea centralei pe teren ridică probleme deosebit de grele sub aspect geologic;

Pe linie de securitate s-a desfășurat o activitate permanentă de supraveghere informativă generală în obiectivele care colaborează la realizarea investiţiei, în scopul de a cunoaște dacă anumite persoane interesate urmăresc ca în spatele acestor dificultăţi tehnice să desfășoare activitate dușmănoasă prin punerea în aplicare a unor soluţii care să creeze daune economiei naţionale. Pînă în prezent nu s-au obţinut asemenea informaţii.

Intenţia noastră de a se informa conducerea superioară de partid cu datele ce le deţinem, referitor la indicatorii tehnico-economici prevăzuţi

în proiectul de HCM şi experimentele instalaţiilor de măcinare şi ardere nu este aceea de a apărare sau scuza M.E.E. şi M.I.C.M.G. de sarcinile încredinţate prin Decretul 620/73.

Dimpotrivă, fără a cunoaşte în ce măsură organele de resort vor informa conducerea superioară de partid şi de stat şi avînd în vedere situaţia prezentă neclară în privinţa randamentului CTE ORAVITA, factorii responsabili să se angajeze la data susţinerii lucrării pentru avizare în faţa conducerii superioare de partid şi de stat.

– Justificarea că instalaţiile de ardere reprezintă un unicat pe plan mondial nu presupune acceptarea şi trecerea oricum la executarea unor instalaţii pentru o investiţie de cca 19 miliarde lei (dacă se adaugă şi investiţiile pentru cariera de şisturi) fără a se da garanţii de funcţionare sigură a instalaţiilor.

– Aşa dar în loc ca persoanele angajate în această lucrare din M.I.C.M.G. şi M.E.E. să se prezinte la data avizării investiţiei cu garanţii şi certitudini privind funcţionarea instalaţiilor la parametrii proiectaţi se anexează o notă tehnică explicativă cu stadiul prezent al eperimentării.

– Pe lîngă faptul că investiţia pentru CTE ORAVITA însumează o valoare considerabilă, informarea este cu atît mai necesară, cu cît odată avizată lucrarea economia noastră va conta pe această producţie de energie în perioada 1980–1983, iar nerespectarea ei vor crea mari greutăţi industriei noastre.

Lt. major
Grigorescu Ion

A.C.N.S.A.S., *Fond Informativ*, Dosar
nr. 013457, vol. 9, p. I, f. 41.

12.

1975, aprilie, 28. Notă elaborată în cadrul Direcţiei a II-a a D.S.S., care analizează stadiul proiectului C.T.E., subliniind faptul că șisturile bituminoase sunt un combustibil experimental, greu de măcinat, cu uzură ridicată a instalaţiilor și conţinut foarte mare de cenușă. Experimentele efectuate în 1972–1973 la Doicești și ulterior la Babcock și Rovinari nu garantează funcţionarea sigură a cazanelor, morilor și echipamentelor auxiliare. Specialiștii apreciază că durata de utilizare și consumul de păcură estimate în proiectul de H.C.M. sunt nerealiste, iar unele proiecte de execuţie au fost întocmite fără date suficiente. Nota atrage atenţia că punerea în exploatare a minei și carierei de șisturi, evaluată la circa 10 miliarde lei, nu se justifică fără garanţii de funcţionare și propune informarea conducerii superioare de partid și stat înainte de aprobarea investiţiei.

MINISTERUL DE INTERNE
– Direcţia a II-a -
28 aprilie 1975.–

STRICT SECRET
ex. nr._

NOTĂ
privind centrala termică pe șisturi
bituminoase ORAVITA 3x330 MW.

Decretul 620/1973, a stabilit printre alte măsuri să se treacă la construirea unei centrale termoelectrice pe exploatarea șisturilor bituminoase de la Anina.

Centrala termoelectrică ORAVITA prevăzută la capacitatea de 990 MW, urmează să folosească combustibil pe baza șisturile bituminoase și auxiliar păcură pentru menţinerea arderii.

Echipamentele și instalaţiile energetice se vor realiza în ţară în proporţie de 90% de către M.I.C.M.G.

La 11 aprilie 1975, s-a întocmit proiectul de HCM pentru CTE ORAVITA, care a fost modificat și completat la 24 aprilie 1975, urmînd a fi supus organelor superioare de partid și de stat, pentru aprobarea investiţiei.

Din datele ce le deţinem rezultă că în rîndul specialiștilor angajaţi în această lucrare nu există o părere unanimă în ceea ce privește indicatorii

tehnico-economici cuprinşi în proiectul de HCM şi îndeosebi asupra garanţiei funcţionării instalaţiilor de ardere şi măcinare (cazane, electrofiltre, ventilatoare, mori) şi anume:

– Durata de utilizare a puterii instalată în proiectul de HCM la capacitatea finală este de 5500 ore/an şi o producţie de energie electrică 5445 Gwh/an. La avizarea organelor de sinteză din noiembrie 1974 ca şi la şedinţa comisiei de specialişti convocată de Secretariatul general al Consiliului de Miniştri la 23 martie 1975, unii participanţi ca prof. DANILA, MOTOIU CONSTANTIN, ing. RENTEA, ing. FURTUNESCU, etc. au arătat că există experienţa unor centrale similare din URSS – dar avînd şi un combustibil superior şistului de la Anina – unde durata de utilizare nu depăşeşte 3500–4500 ore/an, din cauza uzurii rapide a instalaţiilor de ardere, provocate de calitatea şisturilor.

Ca urmare s-a propus din partea acestora o durată de utilizare mai realistă şi apreciată la maximum 5000 ore/an. (Anexa 1 dosar).

– Consumul de păcură este apreciat în proiectul de HCM în proporţie de 20%, respectiv 310 mii tone/an.

Specialişti din proiectare şi exploatare, inclusiv cadre de conducere de la Institutul de cercetări, proiectări echipament termoenergetic – care proiectează cazanele – respectiv ing. POPOVICI TEOFIL director, şi ing. ROMEO MOTOC au afirmat la şedinţele de analiză şi avizare la Ministerul Energiei Electrice şi Consiliul de Miniştri că consumul de păcură va fi mai mare de 20%, ceea ce va influenţa negativ creşterea preţului de cost al energiei electrice livrată, stabilit în proiectul de HCM la 0,370 lei kw/h (deja destul de ridicat, fiind mai mare cu 55% decît cel de la Centrala termoelectrică Turceni, aflată în execuţie. (Anexa 2 dosar).

Rezultă deci, după părerea unor specialişti, că valoarea totală de investiţie va fi depăşită, iar unii indicatori tehnico-economici sînt mult mai dezavantajoşi decît cei prezentaţi în proiectul de HCM.

***

Centrala termoelectrică pe şisturi bituminoase ORAVITA, va folosi un combustibil încă neîntrebuinţat în lume, avînd o putere calorică de 900–1000 kcal/kg. cu procent de 75% cenuşă, 50% silic şi pînă la 10% oxid de fier. Este un combustibil foarte greu de măcinat şi care creează o eroziune pronunţată în instalaţiile de ardere.

Situaţia a impus cu necesitate efectuarea de către Institutul de cercetări şi modernizări energetice şi Institutul de cercetări, proiectări echipament termoenergetic a unor experimente la CTE Doicești în anii 1970–1972 şi firma Babcook în 1974, aşa cum se arată şi în Anexa 2 a proiectului de HCM.

Unii specialişti de valoare şi cu experienţă practică îndelungată din diverse unităţi de specialitate (I.S.P.E., C.I.E.E.T., ICEMENERG) precum şi cadre din învăţământul superior care sînt angajaţi direct sau au fost consultaţi în privinţa CTE ORAVITA manifestă rezerve faţă de rezultatele experimentelor la CTE Doicești. După aprecierea acestora experimentele la cazanul de 100 t/h la CTE Doicești au avut mai mult caracterul unor probe de randament şi nu sînt concludente în analiza celor mai esenţiale probleme legate de cunoașterea combustibilului în manifestările sale cu procesul de ardere şi influenţa părţii minerale asupra echipamentelor şi uzurii acestora. Anexa 3 dosar.

De altfel, însăşi proiectantul echipamentelor Institutul de studii, proiectări echipament termoenergetic București prin inginer MOTOC la şedinţa din 25 martie 1975 la Consiliul de Miniştri a precizat că ţevile cazanului au fost calculate 100 mii ore (durata medie a cazanelor) dar garanţii nu se pot da. Anexa 3 dosar.

Aşa cum se arată în Anexa 2 la proiectul de HCM în încercările de măcinare la firma vest-germană Babcock au dat rezultate inadmisibile pentru funcţionarea morilor. Din informaţiile ce le deţinem rezultă că moara la care s-au efectuat încercările s-ar deteriora după 36 ore, rezultate care pun sub semnul întrebării întreaga concepţie şi realizare a obiectivului, întrucît o moară de măcinare are ca durată medie de funcţionare 1000–1200 ore.

La şedinţa Consiliului de Miniştri din 25 martie 1975, ing. CAZACU din cadrul Institutului de studii, proiectări echipament termoenergetic, a afirmat: „experimentarea la CTE Rovinari a unor materiale mai bune pentru ciocanele morii. Actuala problemă trebuie pusă ca o necesitate chiar la nivelul conducerii".

În urma acestei situaţii aşa cum se arată în proiectul de HCM – Anexa 2 – M.I.C.M.G. îşi propune cu sprijinul M.E.E. continuarea experimentărilor de măcinare la CTE Doicești în perioada august-septembrie 1975 şi la primul grup de 330 MW la CTE Rovinari după punerea acestuia în funcţiune, iulie 1975.

Se apreciază de specialiști că la CTE Doicești, rezultatele nu pot fi convingătoar, iar la CTE Rovinari experimentele se vor putea face numai după demonstrarea parametrilor garantaţi de licenţiator – firma Babcock – la aceste instalaţii, respectiv 1977, conform contractului.

Rezultă, că experimentele efectuate nu dau garanţii asupra funcţionării instalaţiilor de ardere, iar situaţia prezentă privind cercetările viitoare este neclară.

La şedinţa din 25 martie 1975, de la Consiliul de Miniştri, ing. PAVLON director la Institutul de cercetări metalurgice și șeful programului de exploatare complexă a șisturilor bituminoase a precizat în acest sens „riscuri sînt pe de o parte că nu am găsit furnizori cu experienţă (se referă la instalaţiile de ardere) și din faptul că nu s-a făcut o instalaţie pilot (o instalaţie de ardere la care redusă concepută pe șisturi) ceea ce ar lămuri aspectele îndoielnice".

Faptul că M.I.C.M.G. și M.E.E. nu au acţionat ferm și în timp util, limitîndu-se numai la experimentele de pînă în anul 1972, a creat situaţia de a se trece de către Institutul de cercetări, proiectări echipament termoenergetic la întocmirea proiectelor de execuţie – unele din acestea fiind deja predate furnizorului – pe baza unor date și indici de proiectare care nu garantează funcţionarea instalaţiilor pe șisturi bituminoase.

Unele cadre avînd și funcţii de conducere din cadrul I.C.P.E.T. și I.S.P.E. afirmă că „în cazul nefuncţionării centralei pe șisturi bituminoase se poate trece pe folosirea de păcură și lignit". În aceste condiţii nu se justifică punerea în exploatare a minei și carierei de șisturi bituminoase cu o valoare de 10 miliarde lei.

Faţă de cele raportate, propunem să se informeze conducerea superioară de partid și de stat înainte de avizare a investiţiei.

A.C.N.S.A.S., *Fond Informativ*, Dosar
nr. 013457, vol. 9, p. I, ff. 43–44.

13.

1975, mai, 6. Notă elaborată în cadrul Direcţiei a II-a a D.S.S., care analizează stadiul proiectului C.T.E. de la Anina. Se subliniază că durata de exploatare propusă initial (5500 ore/an) este nerealistă, pe baza experienţei centralei similare din URSS (3500–4500 ore/an) și a acţiunii abrazive a siliciului din șisturi. Consumul de păcură, estimat la 20%, poate fi depășit, crescând semnificativ costul energiei produse. Experimentele de măcinare și ardere efectuate la Doicești și Babcock au demonstrat o uzură rapidă a instalaţiilor (36,5 ore pentru mori), iar durata de viață a ţevilor de cazan nu poate fi garantată. Lipsa unei instalații-pilot ridică riscuri suplimentare. Nota recomandă informarea viceprim-ministrului Gheorghe Oprea asupra acestor incertitudini înainte de aprobarea investiţiei.

MINISTERUL DE INTERNE — STRICT SECRET
– Direcţia a II-a - — ex. nr._
Nr. 00136575/6 mai 1975.–

NOTĂ
privind centrala termoelectrică de 3x330 MW – ORAVITA.

Prin Decretul 620/1973, s-a stabilit să se treacă la construirea în Oraviţa a centralei electrice de 990 MW, care să folosească pentru ardere șisturile bituminoase de la Anina.

În scopul realizării investiţiei, Ministerul Energiei Electrice a iniţiat un proiect de hotărîre, care urmează a fi prezentat spre aprobare Consiliului de Miniștri.

În legătură cu datele prezentate în proiectul de hotărîre, unii specialiști, surse ale organelor noastre, afirmă că din studiile făcute rezultă că unii indicatori tehnico-economici sînt prezentaţi mai favorabil pentru a se putea obţine aprobarea, aceștia referindu-se la următoarele aspecte:

Proiectul de hotărîre precizează că durata de utilizare a puterii instalate la capacitatea finală va fi de 5500 ore/an cu o producţie de 5445 Gwh/an. În legătură cu acest indicator important, la ședinţa comisiei de specialiști din 25 martie 1975, au existat discuţii contradictorii, unii dintre specialiștii participanţi: ca profesorii DANILA NICOLAE și MOTOIU COSTIN, inginerii RENTEA DUMITRU și FORTUNESCU HORIA, au

arătat că în URSS unde funcţionează o centrală electrică şi se folosesc şisturi bituminoase superioare celor de la Anina sub aspectul puterii calorifice şi comportării la măcinare, durata de funcţionare este în jur de 3500–4500 ore/an. La noi însă, datortă conţinutului mare de siliciu şi acţiunii abrazive a acestuia în procesul de măcinare şi ardere, durata de utilizare a puterii instalată propusă nu se va putea realiza.

La aceeaşi şedinţă, inginerul POPOVICI TEOFIL, directorul Institutului de cercetări şi proiectări echipamente termoenergetice şi inginerul MOTOC ROMEO au afirmat că ţinîndu-se seama de puterea calorifică mică a şisturilor bituminoase de la Anina şi limita mare între care variază, –800 – 1500 kilocalorii pe kg., consumul combustibilului de adaus – păcură prevăzut a fi 20% se va depăşi influenţînd negativ preţul de cost stabilit la 0,37 lei pe kilovat oră, care este prevăzut în proiectul de HCM.

În ceea ce privește durata de funcţionare a ţevilor de cazan, după cum a afirmat inginerul MOTOC ROMEO de la Institutul de cercetări proiectări echipamente termoenergetice au fost calculate pentru 100.000 ore, dar nu se pot da garanţii datorită acţiunii corozive a combustibilului cu conţinut mare de cenuşe şi siliciu şi pentru faptul că nu s-au făcut încercări.

Experimentările făcute la Centrala electrică Doiceşti pe un cazan de 100 tone abur/oră, au avut scopul de a se stabili randamentele, fără însă a se putea trage concluzii privind influenţele şisturilor bituminoase asupra instalaţiilor de vaccinare şi ardere. Incercările de măcinare făcute de firma vest germană Babcock asupra şisturilor bituminoase de la Anina care vor fi folosite la viitoarea centrală au dat ca rezultat o uzură inadmisibilă pentru funcţionarea morilor – 36,5 ore – aşa cum este menţionat în protocolul încheiat între reprezentanţii Institutului de cercetări, proiectări echipamente termoenergetice şi Babcock pe 14 decembrie 1974 la Oberhansen.

Din acest punct de vedere, inginerul Pavlol Iosif de la Institutul de cercetări metalurgice, şeful programului de exploatare complexă a şisturilor, a afirmat că există riscuri, deoarece nu s-a făcut o instalaţie pilot concepută pentru cercetarea comportării şisturilor bituminoase şi influenţelor pe care acesta le are asupra instalaţiilor de măcinare şi ardere, care să fi lămurit toate aspectele îndoielnice.

În proiectul de hotărîre Anexa 2, Ministerul Industriei Construcţiilor

de Maşini Grele, propune să se continue experimentările cu sprijinul Ministerului Energiei Electrice la CTE Doicești în perioada august-septembrie 1975 și la primul grup de 330 MW de la CTE Rovinari, după punerea acestuia în funcţiune (iulie 1975). Unii specialiști, surse ale organelor noastre apreciază că la Doicești experimentările nu pot fi convingătoare, iar la Rovinari, nu se pot face decît după atingerea parametrilor garantaţi de firma furnizoare Babcock şi expirarea termenului de garanţie, respectiv după doi ani de la punerea în funcţiune.

Intrucît aspectele cuprinse în prezenta notă scot în evidenţă incertitudini cu privire la garanţia funcţionării în bune condiţiuni a Centralei electrice Oraviţa, la parametrii prevăzutţi în proiectul de hotărîre, propunem informarea tovarășului GHEORGHE OPREA viceprim-ministru al guvernului.

ȘEFUL DIRECȚIEI a II-a
General-Maior
Macri Emil

A.C.N.S.A.S., *Fond Informativ*, Dosar nr. 013457, vol. 9, p. I, ff. 58–59.

14.

1975, mai, 8. Notă de analiză care semnalează rezervele unor specialiști față de proiectul de construire a centralei termoelectrice pe șisturi bituminoase la Anina, arătând că indicatorii tehnico-economici din proiectul de hotărâre sunt apreciați ca fiind prea optimiști. Sunt puse sub semnul întrebării durata anuală de funcționare, consumul real de păcură, prețul de cost al energiei și fiabilitatea cazanelor, în contextul puterii calorifice scăzute și al caracterului abraziv al șisturilor de la Anina. Documentul evidențiază lipsa unor experimente concludente și a unei instalații pilot, precum și riscurile majore legate de uzura instalațiilor de măcinare și ardere.

MINISTERUL DE INTERNE
Nr. 00136575 8 mai 1975 STRICT SECRET
Exemplar nr._

NOTĂ
privind Centrala termoelectrică de 3x300 MW – ORAVITA

În conformitate cu Decretul 620/1973, urmează să se construiască la Oravița o centrală electrică de 990 MW, care să folosească pentru ardere șisturile bituminoase de la Anina.

În scopul realizării investiției, Ministerul Energiei Electrice a inițiat un proiect de hotărîre, care urmează a fi prezentat spre aprobare Consiliului de Miniștri.

În legătură cu datele cuprinse în proiectul de hotărîre, unii specialiști apreciază că anumiți indicatori tehnico-economici sînt prezentați mai favorabil, pentru a se putea obține aprobarea, aceștia referindu-se la:

– Proiectul de hotărîre precizează că durata de utilizare a puterii instalate la capacitatea finală va fi de 5500 ore/an, cu o producție de 5445 GWh/an.

În legătură cu acest indicator important, la ședința comisiei de specialiști din 25 martie 1975, au existat discuții contradictorii. Astfel, profesorii DANILA NICOLAE și MOTOIU COSTIN, inginerii RENTEA DUMITRU și FURTUNESCU HORIA, au susținut că datorită conținutului mare de siliciu și a acțiunii abrazive a acestuia în procesul de măcinare și ardere, durata de utilizare a puterii instalate propusă nu se

va putea realiza. Ei au arătat că în U.R.S.S., unde funcţionează o centrală electrică care foloseşte şisturi bituminoase superioare celor de la Anina, sub aspectul puterii calorifice şi comportării la măcinare, durata de utilizare a puterii instalate este de circa 3500–4500 ore/an.

– La aceeaşi şedinţă inginerul POPOVICI TEOFIL, directorul Institutului de cercetări şi proiectări echipamente termoenergetice şi inginerul MOTOC ROMEO din cadrul aceluiaşi institut, au afirmat că ţinîndu-se seama de puterea calorifică mică a şisturilor bituminoase de la Anina şi limita mare între care variază (800–1500 kilocalorii pe kg), se va depăşi consumul combustibilului de adaus – păcură – prevăzut a fi de 20%, ceea ce va influenţa negativ asupra preţului de cost, de 0,37 lei pe kilovat oră, prevăzut în proiectul de H.C.M.

– În ce priveşte durata de funcţionare a ţevilor de cazan, calculată pentru 100 000 ore, inginerul MOTOC ROMEO a susţinut că aceasta este incorectă, deoarece nu s-au făcut încercări, avîndu-se în vedere acţiunea corozivă a combustibilului cu conţinut mare de cenuşe şi siliciu.

Experimentările făcute la Centrala electrică Doiceşti pe un cazan de 100 tone abur/oră, au avut scopul de a stabili randamentele, fără însă a se putea trage concluzii privind influenţa şisturilor bituminoase asupra instalaţiilor de măcinare şi ardere. Incercările de măcinare făcute pe o moară experimentală de tip DGS de către firma vest-germană „Babcock" asupra şisturilor bituminoase de la Anina, la cererea Institutului de cercetări şi proiectări echipament termoenergetic Bucureşti (I.C.P.E.T.), au dat ca rezultat o uzură inadmisibilă pentru funcţionarea morilor. În anexa nr. 1 a protocolului încheiat între reprezentanţii I.C.P.E.T. şi „Babcock" pe 14 decembrie 1974 la Oberhansen, firma vest-germană susţine că moara de tip DGS nu reprezintă o soluţie economică.

Din acest punct de vedere, inginerul PAVLON IOSIF de la Institutul de cercetări metalurgice, şeful programului de exploatare complexă a şisturilor, a afirmat că există riscuri, deoarece nu s-a făcut o instalaţie pilot concepută pentru cercetarea comportării şisturilor bituminoase şi influenţelor pe care acestea le au asupra instalaţiilor de măcinare şi ardere, care să fi lămurit toate aspectele îndoielnice.

În anexa nr. 2 la proiectul de hotărîre, Ministerul Industriei Construcţiilor de Maşini Grele, propune să se continue experimentările, cu sprijinul Ministerului Energiei Electrice, la C.T.E. Doiceşti în

perioada august-septembrie 1975 și la primul grup de 330 MW de la C.T.E. Rovinari, după punerea acestuia în funcţiune (iulie 1975). Unii specialiști, apreciază că la C.E.T. Doicești experimentările nu pot fi convingătoare, iar la C.E.T. Rovinari, nu se pot face decît după atingerea parametrilor garantaţi de firma furnizoare „Babcock" și expirarea termenului de garanţie, respective după doi ani de la punerea în funcţiune.

A.C.N.S.A.S., *Fond Informativ*, Dosar
nr. 013457, vol. 9, p. I, ff. 60–61.

15.

1975, mai, 15. Notă informativă care consemnează poziția critică a unui specialist cu experiență față de proiectul termocentralei pe șisturi bituminoase, considerat nerentabil din punct de vedere energetic, economic și tehnologic. Documentul subliniază calitatea foarte slabă a combustibilului, necesitatea arderii sale cu adaos de păcură, imposibilitatea valorificării cenușii în metalurgie, costurile ridicate ale transportului, infrastructurii și strămutărilor de localități, precum și impactul ecologic și agricol. Autorul apreciază investiția drept o „aventură industrială", recomandă realizarea cel mult a unei instalații pilot și susține orientarea către soluții alternative mai eficiente, precum hidrocentralele, sau reducerea risipei de energie.

Primit: lt. maj. Oancea Traian
Sursa: „TOMA"
Casa: domiciliu
Data: 15 mai 1975

STRICT SECRET
Exemplar nr. 1

N O T A

Sursa vă informează următoarele:

În ultimii ani se vorbește tot mai mult la radio, televiziune, în presă, despre construcția unei termocentrale la Oravița, care urmează să lucreze cu șisturi bituminoase de la Anina.

După felul în care a fost prezentată inițial, lucrara părea deosebit de interesantă și economică, deoarece:

– consumă cărbuni, care deși săraci se extrag ușor „la zi" adică fără galeriile specifice minei, deoarece cărbunii se găsesc chiar la suprafață;

– din cenușa rezultată urma să se extragă alumină, care se folosește la fabricarea aluminiului;

– sterilul rămas după extragerea aluminei, urma să se folosească în furnale pentru a produce fontă.

Concret, se recomanda ca o termocentrală la care se valorifică superior și cenușa rezultată din arderea cărbunilor (șisturi bituminos).

Subsemnatul, cu vechime de 25 de ani în specialitate, îmi permit să fac următoarele precizări în legătură cu construcția acestei termocentrale:

1. Zăcământul de șisturi bituminoase de la Anina nu este o descoperire a generației noastre. Este cunoscut de mult timp, deoarece se găsește

chiar la suprafaţă, dar nu a fost exploatat (valorificat) de către înaintaşii noştri, deoarece nu este rentabilă exploatarea lui. Concret: acest şist bituminos, are o putere calorică de numai 950 k. calorii pe kilogram, faţă de circa 7000 kilocalorii/kg., cît are cărbunele bun care se extrage prin metodele clasice de minerit. Un cărbune aşa slab, nu ştiu să se folosească undeva pe glob, deoarece nu arde bine. La termocentrala de la Oraviţa se prevede ca pe lîngă şist bituminos, în cuptoarele de ardere să se introducă şi 10% păcură, altfel nu arde bine.

2. După arderea unei tone de şist bituminos, rezultă aproape 900 kg. de cenuşă. Deşi s-a făcut multă reclamă în legătură cu folosirea cenuşei, acest lucru s-a dovedit nerentabil, deoarece:

– cenuşa conţine foarte puţini oxizi de aluminiu, fiind mai săracă în aluminiu decît cele mai sărace minereuri de aluminiu care se folosesc în prezent pe glob, astfel ca fabricarea aluminiului din această cenuşă devine extrem de scumpă. Din această cauză nu se mai vorbeşte în prezent de valorificarea cenuşei. Precizăm că avem în ţară foarte multe zăcăminte care conţin mult mai mult aluminiu decît şisturile bituminoase de la Anina, de aceea specialiştii metalurgi nu sînt preocupaţi de valorificarea cenuşei:

– cenuşa conţine foarte puţin fier (sub 10%) de aceea nu se poate folosi nici la fabricarea fontei în furnale. Pentru a obţine o tonă de fontă din această cenuşă, trebuie topită în furnal cel puţin 10 (zece) tone de cenuşă. Pentru topirea cenuşei se consumă cocs, pe care noi îl importăm, deci trebuie să-l gospodărim cu multă grijă. S-ar consuma circa 3 t cocs/t. fontă.

Ca urmare a celor arătate mai sus, în prezent s-a cam renunţat la folosirea cenuşei pentru industria metalurgică. Deşi se mai fac cercetări la Inst. de cercetări metalurgice (I.C.E.M.) str. Crîngaşi, nu întrevăd reuşita acestora. De fapt acest lucru trebuia să-l ştie de la început „specialiştii" de la Ministerul industriei metalurgice. Pentru un specialist, compoziţia chimică a unui minereu spune mult, dar nu tot. În cazul cenuşei compoziţia chimică spune tot, adică: nu este rentabilă folosirea în metalurgie. Cine a dat avizul din partea Ministerului industriei metalurgice?

3. Construcţia acestei termocentrale, în premieră mondială, reprezintă o aventură industrială pentru care generaţia viitoare ne va judeca foarte aspru.

Din discuţia purtată în luna iulie 1974, cu un fost coleg de facultate: SCRIPAT, în prezent director la Direcţia tehnică din Ministerul minelor, am aflat că termocentrala trebuie construită la o distanţă apreciabilă de locul de extragere a cărbunelui, deoarece exploziile care se produc pentru dislocarea cărbunelui din zăcămînt reprezintă un pericol pentru termocentrala care are înălţimea peste 120 m.

Transportul cărbunelui pe o distanţă de circa 13 km. pînă la termocentrală, pe o bandă continuă, măreşte valoarea investiţiilor, precum şi a cheltuielilor de exploatare a termocentralei.

Ing. SCRIPAT şi-a exprimat părerea că este mai indicată construirea unei termocentrale mici, pilot, iar după cîţiva ani de funcţionare să se analizeze dacă este sau nu cazul să se construiască o termocentrală mare. Sînt de acord cu această opinie.

Cu ocazia unei deplasări, făcută în luna decembrie 1974, cu tov. ing. CHIRA de la C.C. (Consiliul de Miniştri) am aflat că dînsul răspunde de această temă, dar nu este convins de oportunitatea ei, de aceea mă roagă ca atunci cînd vine studiul (S.T.E.) pentru avizare la Consiliul de Miniştri, să fac parte din comisia de analiză şi să-i indic şi alte cadre didactice competente, în specialitatea energetică pentru a fi consultate, astfel încît să se cunoască precis toate elementele legate de această construcţie.

Am discutat această problemă cu tov. prof. DANILA NICOLAE de la I.P.B. – Facultatea energetică care mi-a spus deschis că energeticienii nu au cerut această lucrare şi nu sînt de acord cu realizarea ei numai pentru industria energetică, dar li s-a spus că principalul beneficiar este Ministerul industriei metalurgice, care am văzut că nu mai este.

4. Construcţia unei termocentrale necesită eforturi materiale şi cheltuieli mari de întreţinere în timpul lucrului, deoarece părţile care lucrează la foc, trebuie înlocuite des. La acestea se mai adaugă şi cheltuielile legate de mutarea treptat completă, a oraşului Anina, care este construit chiar pe zăcămînt, precum şi a altor sate ca Secăşeni şi Giurgiova care urmează să fie inundate de apele barajului.

Prin construcţia barajului de acumulare, se inundă aproape 1.000 de hectare de teren agricol foarte bun, ceea ce înseamnă pierderi de aproape 3.000 tone cereale pe an, pentru anii cei mai slabi, ca producţie agricolă.

Depozitarea cenuşei, rezultată de la termocentrală, ridică probleme speciale, care încă nu s-au rezolvat. Se prevede construcţia unui baraj de

peste 100 m. înălţime în vederea depozitării cenuşei pe o vale. Acest baraj nu rezolvă problema deoarece părţile fine ale cenuşei nu cimentează, prin urmare constituie o sursă permanentă de poluare a atmosferei, nu numai la noi dar şi în Iugoslavia.

5. După studiul tehnico-economic efectuat, rezultă că în timpul lucrului termocentrala ar urma să consume sume importante din bugetul statului, nefiind o unitate rentabilă.

Problema eficienţei economice trebuie să constituie o problemă principală, de aceea nu trebuie să ne aventurăm pe banii statului, chiar dacă cineva a lansat această idee fără un studiu temeinic al problemei.

6. Procesele tehnologice cunoscute în etapa actuală nu permit folosirea economică a şisturilor bituminoase de la Anina, lucru confirmat de studiile efectuate pînă în prezent, de aceea apreciez că nu este oportună efectuarea acestor lucrări, mai ales că nu trecem printr-o criză de energie electrică care să ne împingă la măsuri extreme.

7. Consider că necesarul actual de curent electric pentru industria noastră se poate acoperi mult mai uşor prin hidrocentrale, care odată puse în funcţiune nu mai consumă nimic.

Este, de asemenea, important să se reanalizeze consumurile de energie electrică şi să se ia măsuri împotriva risipei şi folosirii neraţionale a curentului electric.

„TOMA”

A.C.N.S.A.S., *Fond Informativ*, Dosar nr. 013457, vol. 9, p. II, ff. 12–13.

16.

1975, iunie, 19. Notă informativă care semnalează complexitatea excepțională a ansamblului C.T.E. Anina și caracterul insuficient fundamentat al studiilor pe baza cărora a fost inițiat proiectul. Sunt evidențiate lipsuri majore în cercetările geologice, geotehnice și hidrogeologice privind carierele, tunelul de transport al șisturilor, stabilitatea taluzelor și barajele pentru depozitarea zgurii și cenușii. Documentul avertizează că aceste necunoscute pot conduce la întârzieri și depășiri semnificative de cost (estimate la minimum 5–10%), raportat la o investiție totală de circa 9 miliarde de lei. Autorul consideră necesară o analiză interministerială de ansamblu și apreciază că, la nivelul de cunoaștere existent, investiția este prea mare și riscantă, existând posibilitatea ca unele probleme tehnice să nu aibă soluții sigure și eficiente.

231/MC/005 Strict secret
Persoană de sprijin A.I. ex. unic
Lt. maj. [indescifrabil]
19.06.1975

Notă
Privește: C.T.E. Anina-Oravița –

Ansamblul construcțiilor legate de C.T.E. Anina depășește cadrul obișnuit al termocentralelor construite pînă acum, astfel că aici avem: o exploatare a șisturilor bituminoase în carieră deschisă, un baraj de cca 38 m. înălțime într-o vale larg deschisă, un tunel de cca 4,5 km. lungime pentru transportul șisturilor bituminoase, un baraj cu h > 100 m. pentru depozitul de zgură și cenușe, plus altele în perspectivă să fie și altele de aceeași mărime.

Față de aceste obiective foarte importante, cu anexele lor, proiectarea a început odată cu studiile, iar S.T-E-ul s-a întocmit-fundamentat pe un cadru de studii practic insuficient, ceeace lasă posibilitatea ca atît soluțiile tehnice-constructive cît și valorile prevăzute în deviz să sufere modificări care să scumpească lucrarea și să întîrzie construcția față de graficul general.

Astăzi, în faza de P.E. nu se cunosc o serie de probleme sau sînt discutabile încă pînă se termină studiile, dar unele din studii nu s-ar putea face în timp util.

Astfel, sînt ca probleme necunoscute suficient următoarele:

1. Cariera de anrocamente pentru barajul pîrîului Satului – depozit de zgură și cenușă, care trebuie să furnizeze 12 mil. m.c. de rocă însă [indescifrabil] este complet nestudiată și nici nu sînt posibilităţi să se studieze în acest an.

2. Tunelul de transport dela cariera Anina la centrală, care trece prin calcare certificate cu posibile infiltraţii, este deasemeni nestudiat.

3. Taluzele dela cariera de șisturi, sînt după părerea I.S.P.H. prea abrupte pentru înălţimea de 100–200 și 300 m. Această problemă are o influenţă deosebită asupra calităţii exploatării, respectiv raportul util/steril și deci preţul șistului-carburantului-preţ care influenţează substanţial indicatorii C.T.E. Anina.

4. La faza de P.E. la care ne aflăm, se poate spune că nici-un obiectiv nu este studiat la acest nivel și că pot apare elemente noi care să schimbe indicatorii economici.

Privită problema Anina în ansamblul ei, este posibil, după părerea mea, ca să apară complicaţii datorită necunoașterii complete a condiţiilor naturale-geologice-geotehnice și hidrogeologice, aceasta va fi în mod sigur scumpiri deși investiţia poate fi depășită ușor cu 5–10% poate chiar mai mult. La valoarea totală de aproape 9 mild. lei cu o scumpire care în mod sigur va rezulta pînă la finele construcţiei, consider necesară o analiză foarte [indescifrabil] a problemei „Anina" în ansamblul ei.

Această analiză trebuie să se facă în comun de specialiștii tuturor ministerelor care participă la proiectarea și execuţia C.T.E. Anina.

După părerea mea, la nivelul specialităţii și gradului de cunoaștere a ansamblului de probleme C.T.E. Anina are o investiţiea prea mare, care nu poate fi [...], la gradul de cunoaștere și de rezolvare a tuturor problemelor.

Problema este mult prea complexă cu un grad de cunoaștere minimal, iar la anumite capitole chiar insuficient.

Iunie 1975

București

Observaţii: Materialul a fost furnizat la cererea ofițerului și se anexează la dosarul privind CTE Anina pentru exploatare.

Nota se va da tv. lt maj Grigorescu

Față de problemele existente pînă în prezent (arderea și corodarea instalaţiilor) ca fiind neclarificate, din studiile geologice efectuate în etapa I-a a rezultat că în zona de amplasare a obiectivului, au apărut unele

probleme care s-ar putea să nu-și găsească o rezolvare tehnică eficientă și sigură (respectiv problema tunelului pentru transportul șistului, a barajului de depozitat cenușe, cariera de șist etc).

A.C.N.S.A.S., *Fond Informativ*, Dosar nr. 013457, vol. 9, p. I, f. 63.

17.

1975, octombruie, 7. Notă informativă care consemnează dezbaterile interministeriale declanșate în urma indicaţiilor lui Nicolae Ceaușescu (septembrie 1975) privind valorificarea șisturilor bituminoase de la Anina și amplasarea unei centrale electrice în proximitatea carierelor. Documentul evidenţiază numeroase incertitudini tehnice și economice: lipsa terenurilor adecvate, riscurile generate de profilul terenului (carstic), blocarea unor zăcăminte importante, efectele vibraţiilor produse de exploziile din carieră, problemele de alimentare cu apă și costurile reale ale extracţiei și transportului șistului. Sunt criticate superficialitatea unor evaluări ale Ministerului Minelor și Petrolului și datele insuficient fundamentate privind propagarea undelor seismice artificiale și soluţiile de tunelare. Nota consemnează schimbarea radicală de poziţie a Ministerului Industriei Construcţiilor de Maşini după rezultatele negative ale probelor de ardere și măcinare de la Doicești (august 1975), confirmate de testele anterioare desfășurate în R.F.G. Informatorul recomandă prudenţă maximă, reluarea și extinderea experimentărilor cu probe reprezentative și cu echipamentele prevăzute pentru exploatare, avertizând asupra riscului major ca un eșec al proiectului să aibă consecinţe economice grave.

231/GI
Lt maj GRIGORESCU ION
Inf. Dănilă
7.10.1975

Notă informativă
privind analizele și discuţiile legate de acţiunea de valorificare a șisturilor bituminoase Anina

În urma indicaţiilor date de Secretarul General al Partidului, tovarășul N. Ceaușescu la 12 septembrie 1975, cu ocazia discuţiilor privind dezvoltarea judeţului Caraș-Severin, s-a format o comisie de 18 specialiști, condusă de Acad. Prof. [indescifrabil] în vederea realizării posibilităţii de așezare a centralei [indescifrabil] folosind șisturile în [indescifrabil] apropiere a cazanelor Anina. Am fost solicitat în această acţiune ca unul din membri, alături de ing. [indescifrabil], Prof. [indescifrabil] Ștefănescu, Prof. Batea ș.a.

Din participarea la dezbaterile comisiei care nu a finalizat încă

concluziile, au rezultat totuși o serie de părți slabe ale criteriilor și restricțiilor de amplasare.

În zona Anina așezarea centralei se lovește de greutatea lipsei de teren, de interdicția de a așeza pe zona calcaroasă-carstică, supusă prăbușirilor (aceasta înconjoară integral zona carierelor), de importanța blocării unor zăcăminte de șist și argilă refractară, de restricțiile impuse de vibrațiile ce se vor datora exploziilor repetate în carieră și în final de problemele alimentării cu apă.

Insuficient de clare au fost:

– Poziție minierilor și seriozitatea respectiv fundamentarea pentru valoarea zăcămintelor blocate – șeful de proiect din partea Ministerului Minelor ing. Opriș. În principal nu a fost în măsură să răspundă la consecințele amplasării centralei asupra exploatării argilei refractare, aflate lîngă șisturi (singura de bună calitate din țară).

– Datele asupra propagării cutremurului artificial produs de exploziile repetate. Experții, prof. Ifrim de la Institutul de Construcții și Ing. [indescifrabil] de la Centrala Sării au indicat date mai prodente decît cele luate în considerar în urma unei singure explozii de probă cu măsurători insuficiente făcute de MMPG. Această chestiune este de importanță capitală fiindcă are enorme consecințe asupra restricției de așezare a centralei lîngă carieră, dar chiar și asupra viitorului localității Anina.

– Costul efectiv al scoaterii șistului din carieră în diferitele soluții. Consider superficială poziția șefului de proiect MMPG care folosește date de tarif pentru transportul cu autocamionul din fundul carierei la suprafață a șistului, fără o analiză a parcului de vehicule și a costului real, inclusiv consumul real de motorină, cunoscînd că acest transport se face pe o diferență de nivel de 200 m și materialul se ridică pe un drum în pantă.

Costul acestui transport trebuie la fel de bine cunoscut ca și costul scoaterii șistului pînă la Brădișor, la cca 9 km, cu ajutorul unor benzi coborîtoare, situate în tunel.

– Posibilitățile reale de construcție a tunelului de aducere a șistului în carst și posibilitatea de a-l folosi pentru întoarcerea deșeurilor de la centrală (cenușa), în vederea depozitării în zona de carieră exploatată, așa cum se sugerează în cazul dispoziției centralei lîngă carieră. Numai în aceste lămuriri făcute scris se poate trage concluzia obiectivă aupra

condiţiilor şi asupra posibilităţilor de aşezare a centralei electrice. În concluzie apreciez că MMPG are de adîncit unele probleme pentru a ajunge la nivelul de seriozitate în [indescifrabil] cerut. În mod [indescifrabil] este de întărit colaborarea între MMPG şi MEE (ISPE).

Luni 6.10.1975 a avut loc un consiliu tehnic reunit între MEE, MICM şi MMPG cu privire la posibilitatea de construcţie a cazanului pe şisturi în lumina rezultatelor negative obţinute cu probele arse la Doiceşti în august 1975.

Poziţia MICM s-a modificat diametral. Din promotor al idei, cu uşurinţă [indescifrabil] în privinţa supraaprecierii unor rezultate, aşa cum au arătat în nota din iulie cu privire la avizarea investiţiei la nivelul secretariatului consiliului de miniştri, iulie 1975, MICM a dezvăluit acum elementul care arată imposibilitatea construirii cazanului în condiţiile folosirii şisturilor cu proprietăţi de măcinare asemănătoare celor experimentate în august 1975 la zi. De notat că rezultate apropiate şi negative s-au obţinut şi la încercările făcute la Babcock cu probele trimise în 1974.

Am fost surprins de poziţia tov. Ministru Almăjan care a arătat că MMPG nu a furnizat probe reprezentative şi că este în măsură să asigure că şistul livrat în viitor la centrală va fi asemănător cu cel dat la primele experimentări din perioada 1972–73.

Consider că oricît de fermă este o asemenea afirmaţie, ea nu poate constitui o garanţie pentru viitor fiindcă actualele probe au fost scoase din adîncime iar vechile probe de la suprafaţă. În fapt cariera se exploatează mergînd în adîncime, cu toate consecinţele prezenţei mai frecvente de materiale dure şi abrazive ([indescifrabil] şi gresie cu multă [indescifrabil] liberă).

În prezenta notă revin şi confirm punctul de vedere enunţat anterior asupra prudenţei cu care trebuie abordată această problemă ţinînd cont de amploarea şi de consecinţele catastrofale pe care un eşec le poate avea asupra economiei noastre.

Inainte de orice trebuiesc repetate probele şi chiar dacă acestea conduc la o decalare de termene, [indescifrabil] măcinare şistului şi cu morile de la Rovinari, adică ceea ce ar urma să fie folosite la Anina.

Concluziile tov. vicepreşedinte al guvernului, Marinescu, ce a condus şedinţa au fost în sensul efectuării unor noi încercări, cu diferite categorii

de șist la Doicești. Eu propun și încercarea, de îndată ce va fi posibil, și a comparării unei mori de la cazanul Vulcan de la Rovinari.

În plus consider că trebuiesc date o deosebită atenţie modului în care MMPG testează problema [indescifrabil] șistului precum și a seriozităţii cu care acesta ar urma să facă toate probele posibil pentru eventuala ameliorare a lui cu reţinerea sau separarea principalelor corpuri abrazive.

Dănilă Ion

7.10.1975.

A.C.N.S.A.S., *Fond Informativ*, Dosar nr. 013457, vol. 9, p. I, ff. 64–65.

18.

1975, octombrie, 23. Notă informativă care detaliază nemulţumirile şi preocupările exprimate de directorul general adjunct la Institutului de Cercetări Metalurgice din Bucureşti în legătură cu rezultatele nesatisfăcătoare ale analizelor efectuate în perioada iunie-iulie 1975 privind valorificarea şisturilor bituminoase de la Anina. În cadrul discuţiilor cu autorul notei informative furnizate D.S.S., directorul şi-a manifestat intenţia de a aborda problema la nivel ministerial, evidenţiind dificultăţile tehnice şi neconcordanţele în ceea ce priveşte comportamentul şisturilor la ardere. Documentul consemnează şi desfăşurarea unei noi analize de lucru, în perioada 13–16 octombrie 1975, la care au participat factorii de răspundere din Reşiţa şi Anina, sub coordonarea conducerii judeţene de partid Caraş-Severin.

233/DI STRICT-SECRET
Primește: Colonel DIȚĂ ILIE
Sursa: „FLOREA”
Nr. 00../23.10.1975

Notă informativă

Sursa informează următoarele: Sursa a discutat de mai multe ori cu Ing. Iosif Pavlov – Dir. gl. Adj. la ICEM în legătură cu problema valorificării complexe a şisturilor bituminoase. În discuţii ing. Păvălan şi-a exprimat nemulţumirea în legătură cu rezultatele obţinute. Totodată îşi manifestă dorinţa de a discuta cu cineva în legătură cu rezultatele obţinute, deoarece a aruncat cineva o piatră în baltă şi acum trebuie să ne zbatem şi să vedem ce putem face deoarece rezultatele obţinute la analizele efectuate în luna iunie-iulie asupra şisturilor dela Anina sînt necorespunzătoare şi nu au dat rezultate la ardere. De asemenea îşi exprimă intenţia de a merge la Ministru Agachi să ceară să-l treacă în proiectare pentru a scăpa de şisturi.

Sursa cunoaşte că în zilele de 13–16 X 75 a avut loc o nouă analiză de lucru cu factorii de răspundere pe linia şisturilor bituminoase la Reşiţa şi Anina în prezenţa conducerii judeţene de partid Caraş-Severin, însă pînă în prezent sursa nu a avut ocazia să discute cu ing. Pavlov în legătură cu concluziile desprinse din această analiză.

23 X 75 Florea

24.10.75

Problema șisturilor bituminoase este în atenţia serviciului nostru și propun să [indescifrabil] să stăm de vorbă cu ing. PAVLOV IOSIF care într-o discuţie anterioară și-a exprimat dorinţa să discute cu mine în problema șisturilor.

Cred că în cadrul discuţiilor [indescifrabil] de unele indicii vor putea fi clarificate unele aspecte ce ne interesează.

Sursa a fost instruită să continue să discute cu ing. pentru a stabili și alte aspecte ce ne interesează privind situaţia șisturilor bituminoase.

A.C.N.S.A.S., *Fond Informativ*, Dosar
nr. 013457, vol. 9, p. I, f. 66

19.

1975, octombrie, 30. Notă de informare elaborată în cadrul Direcţiei a II-a a D.S.S. pentru I.J. Dâmboviţa. Documentul informează asupra concluziilor şi deciziilor luate în cadrul unui consiliu tehnico-economic reunit la data de 6 octombrie 1975, privind proiectarea şi fabricarea echipamentelor pentru Centrala Termoelectrică Anina. În cadrul analizei, s-a constatat că probele de şist utilizate în experimentele anterioare de la Doiceşti (1972, 1973 şi iulie-septembrie 1975) prezentau caracteristici minerale necorespunzătoare pentru măcinare, fapt ce a condus la amânarea prezentării investiţiei spre aprobare. Ca urmare, s-a decis efectuarea unui nou experiment cu şisturi de calitate controlată, furnizate de Ministerul Minelor, Petrolului şi Geologiei, pentru a asigura sortarea şi granulometria corespunzătoare. Documentul subliniază necesitatea monitorizării stricte a desfăşurării experimentelor şi a verificării reale a condiţiilor de ardere, precum şi transmiterea rezultatelor către Direcţia a II-a a D.S.S. pentru exploatare.

– DIRECŢIA A II-a –
Nr. 231/GI/00144513

STRICT SECRET
ex. nr. 2

CĂTRE
INSPECTORATUL JUDEŢEAN DÎMBOVIŢA
AL MINISTERULUI DE INTERNE
– securitate –

La 6 octombrie 1975 a avut loc în Bucureşti un consiliu tehnico-economic reunit la care au participat cadre de conducere şi specialişti din Ministerul Energiei Electrice, Ministerul Industriei Construcţiilor de Maşini, Ministerul Minelor, Petrolului şi Geologiei, Comitetul de Stat al Planificării, Consiliul Naţional de Stiinţă şi Tehnologie care au analizat proiectarea şi fabricarea echipamentelor pentru Centrala termoelectrică ORAVITA pe şisturi bituminoase. Pentru realizarea acestui obiectiv s-au efectuat la CTE Doiceşti experimente cu probe de ardere a şisturilor bituminoase în 1972, 1973 şi iulie-septembrie 1975.

În urma analizei efectuată consiliul tehnico-economic a hotărît să se amîne prezentarea investiţiei spre aprobare organelor superioare şi să efectueze un nou experiment cu probe de măcinare şi ardere la CTE Doiceşti în perioada octombrie 1974-ianuarie 1975. Efectuarea acestui

nou experiment s-a decis, întrucît ICPET – Institutul de cercetări și proiectări echipament termoenergetic (proiectantul echipamentului) a contestat la această ședință calitatea șisturilor livrate de Ministerul Minelor, Petrolului și Geologiei pentru arderea din iulie-septembrie 1975 la CTE Doicești, apreciindu-le inferioare celor din 1972; 1973 sub aspectul caracteristicilor mineralogice care fac imposibilă măcinarea lor din cauza spargerii ciocanelor la mori.

Ca urmare, în hotărîrea luată pentru noul experiment Ministerul Minelor, Petrolului și Geologiei s-a angajat că va livra la CTE Doicești – șisturi bituminoase de calitatea celor livrate în 1972 cu sortare prealabilă și asigurarea granulaţiilor de 300, 200, 100 mm.

Faţă de cele arătate este necesar să se urmărească prin reţeaua informativă dacă se respectă programul de experimentare privind condiţiile de măcinare și ardere.

De asemenea este necesar să se urmărească dacă concluziile ce se trag la faţa locului reprezintă realitatea în legătură cu calitatea și condiţiile de ardere a șisturilor. Materialele obţinute vor fi trimise la Direcţia a II-a pentru exploatare.

ȘEFUL DIRECȚIEI
General-maior
Emil Macri

ȘEFUL SERVICIULUI
Colonel
Nicolae Bogdănescu

A.C.N.S.A.S., *Fond Informativ*, Dosar nr. 013457, vol. 9, p. I, f. 67.

20.

1975 [nedatat]. Notă de analiză elaborată în cadrul Direcţiei a II-a a D.S.S., care tratează problemele complexe şi riscurile asociate realizării C.T.E. de la Anina, analizând discrepanţele dintre proiectul de hotărâre de Guvern şi materialul suplimentar realizat la nivel interministerial cu probleme deosebite pe care proiectul le ridica. Documentul evidenţiază incertitudinile tehnice legate de randamentul cazanelor, funcţionarea electrofiltrelor, depozitarea zgurii şi cenuşei, precum şi performanţa combustibilului. Se subliniază că investiţia, iniţial considerată certă, dobândeşte în realitate caracter experimental şi de cercetare, cu posibile depăşiri de costuri şi riscuri de funcţionare, şi că estimările optimiste privind valorificarea produselor secundare (alumină, ulei de şist, fier) nu sunt susţinute de date economice şi tehnice reale. Documentul recomandă informarea conducerii superioare de partid şi atenţie sporită în luarea deciziilor privind implementarea investiţiei.

MINISTERUL DE INTERNE
– Direcţia a II-a -

STRICT SECRET
Exemplar nr._

NOTĂ
cu problemele ce se ridică în legătură cu valorificarea complexă a şisturilor bituminoase.

În cursul anului 1975 a fost elaborat proiectul de H.C.M. şi documentele anexă acestuia pentru realizarea centralei termoelectrice ORAVITA 3x330 MW pe şisturi bituminoase şi care urmează să fie aprobat de Consiliul de Miniştri.

În vederea proiectării şi realizării echipamentelor energetice (cazanele de 520 t/h şi instalaţiile anexă) care reprezintă un unicat pe plan mondial s-au efectuat în perioada 1972–1975 experimente de măcinare şi ardere, rezultînd o serie de riscuri şi incertitudini cu privire la funcţionarea obiectivului.

În luna octombrie 1975, la cererea Consiliului de Miniştri a fost întocmit un material de ministerele interesate în valorificarea complexă a şisturilor bituminoase, intitulat „Nota privind problemele deosebite legate de realizarea şi funcţionarea centralei termoelectrice ORAVITA" şi care tratează în principal dificultăţile existente în realizarea centralei termoelectrice ORAVITA.

La 22 decembrie 1975 s-a aprobat de către conducerea superioară de partid și de stat amplasamentul investiţiei și principalii indicatori ai lucrării C.T.E. ORAVITA.

În ceea ce privește modul în care s-au tratat problemele privind dificultăţile existente în realizarea C.T.E. Oraviţa, ca o concluzie generală se desprinde faptul că M.I.C.M.-M.M.P.G. și M.E.E. a reușit să cuprindă toate riscurile posibile ce pot să apară în realizarea și funcţionarea acestui obiectiv, inclusiv o apreciere mai realistă a valorii de investiţie (care nu sînt arătate în proiectul de H.C.M. și documentele anexate acestuia) și anume:

1. În privinţa randamentului, se arată că, cazanele de abur în funcţiune sau în curs de montaj din ţara noastră, au randamente de 92% pe gaze naturale și păcură, 90% huilă, 87,5% lignit, față de 82% șisturi bituminoase. În continuare de arătat, că acest randament determinat în faza de proiect tehnic, nu oferă certitudine, răspunsul asupra valorii exacte, urmînd a se da numai după punerea în funcţiune a prototipului (pag. 10 ultimul alineat).

2. În cazul nefuncţionării electrofiltrelor (o instalaţie similară nu a mai fost pînă în prezent realizată, avînd în vedere că șistul are 75% cenușe, din care trebuie să se reţină 99,5%) se preved fie oprirea cazanului respectiv, fie trecerea acestuia pe păcură, cu reducere la 50% a debitului pe cazan (pag. 14 al. 4). În proiectul de H.C.M., se prevede maxim 20% combustibil de adaus.

3. Centrala termoelectrică Oraviţa, „va putea funcţiona" cu 50% din capacitate, folosind drept combustibil numai păcura și în cazul defectării instalaţiei de extragere și transport a șisturilor și care să nu asigure stocul corespunzător de șisturi (depozitul de stocare fiind proiectat pentru 7 zile capacitate) (pag. 11 al. 4).

4. În studiul tehnico-economic avizat și proiectul de H.C.M. (fișa tehnico-economică pag. 8 al. 1), se arată că amenajarea depozitului de zgură și cenușă în prima etapă, necesită o valoare de investiţie de 444 milioane lei, pentru funcţionarea termocentralei pînă în anul 1985.

Depozitul de zgură și cenușă, ca obiect de bază al C.T.E., se dimensionează în mod firesc (ca la toate centralele de pînă acum) cu valoarea nominală pe întreaga durată de viaţă a centralei – 30 de ani –.

Rezultă că, indiferent în ce etapă se finanţează lucrările de investiţie,

acest obiect trebuie să fie cuprins în totalitatea sa valorică, în devizul general, întrucît influenţează preţul de cost al energiei livrate. Ca atare, în nota cu problemele deosebite, se prinde și acest aspect la pag. 13 al. 7, unde se arată că depozitarea zgurei și cenușei pe toată durata de 30 ani, necesită o valoare de investiţie estimată la 3,5 miliarde lei. Ca urmare, investiţia de 8 miliarde lei cît prevede proiectul de H.C.M., ajunge la 11 miliarde, la care trebuie adăugat și alte valori solicitate de M.I.C.M., spre exemplu, coeficientul de 10% - 222 milioane lei faţă de 96 milioane lei cît s-a aprobat de C.S.P. pentru îmbunătăţirea cazanelor – sau alte depășiri pentru unele obiecte ale centralei, care din lipsă de experienţă, nu pot fi întrevăzute (nota cu probleme deosebite pag. 12).

– Rezultă, așa cum se arată (la pag. 18 nota) că preţul de cost al energiei electrice livrate în lei /MWh – poate ajunge la 457,4 lei – faţă de 370,5 cît prevede proiectul de H.C.M. – care este mai mare decît preţul de cost al unei centrale echivalente cu păcură 100% din import – 415,4 – păcura fiind calculată la 65$ t.n. Si aceasta, fără a lua în considerare riscurile și incertitudinile existente în realizarea și funcţionarea centralei.

– Datorită calităţii combustibilului (șisturi bituminoase așa cum se arată și în H.C.M. și nota cu problemele deosebite, consumul propriu tehnologic al centralei se ridică la 13,33% faţă de 7,73% la termocentrala Turceni și 7,7% la termocentrala Rovinari. Rezultă deci, că din 990 MW, aproximativ 130 MW se consumă în procesul tehnologic propriu centralei și de fapt numai 860 MW se livrează în sistemul energetic naţional.

– Se cunoaște poziţia M.I.C.M. de a se considera primul grup experimental, care rezultă și din C.T.S. din octombrie 1975, în cuvîntul tov. ing. POPOVICI TEOFIL – director I.C.P.E.T. și ministru adj. A. NISTOR. Acest lucru nu a fost acceptat așa cum se arată în fișa tehnico-economică anexată la proiectul de H.C.M. (pag. 6, al. 3) unde se precizează că fabricaţia și montarea cazanelor blocului nr. 2 și 3/330 MW, după realizarea parametrilor tehnici ar pricinui o întrerupere a lucrărilor de cca 60 luni, ceea ce ar conduce la punerea în funcţiune a blocului nr. 2 și a blocului nr. 3 cu 6 ani și respectiv 7 ani, după blocul nr. 1.

Dezacordul se exprimă și în avizul C.T.E. – Institutul de studii și proiectări energetice din cadrul M.E.E. din 3.X.1975, unde se arată că este irațional să se antreneze investiţii de peste 3,5 miliarde lei pentru experimentarea blocului nr. 1x330 MW, dacă nu se dau garanţii de M.I.C.M., că

pot construi cazanele care să permită extinderea centralei la profilul final avizat. Ne-acceptîndu-se acest punct de vedere, proiectul de H.C.M. prevede punerea în funcţiune a primului agregat, iar cel de al treilea grup la 48 luni de la primul grup.

În schimb, în nota întocmită pentru conducerea superioară cu problemele deosebite ale C.T.E. Oraviţa, se trece la pag. 8 al. 2 următoarele:

"Cazanul de 520 t/h de șisturi bituminoase, fiind un prototip experimental, va necesita o perioadă mai lungă de încercare și experimentare decît la cazanele pe combustibili clasici".

Este cel mai important aspect din nota cu problemele deosebite și totodată este posibil ca acest aliniat introdus în forma respectivă de M.I.C.M. să nu fi fost observat de semnatarii documentului.

Aşadar, investiţia de cca 11 miliarde lei, se transformă dintr-o lucrare certă – conform proiectului de H.C.M. – într-o lucrare de cercetare, conform notei cu problemele deosebite.

Materialul care tratează problemele deosebite nu reprezintă o simplă notă explicativă. Prin semnatarii ei, are aceeași valoare juridică cu proiectul de H.C.M., – dar în conţinut – un document tratează investiţia care atrage responsabilitate, iar cel de al doilea califică lucrarea ca cercetare și care evident înlătură responsabilitatea.

Față de cele arătate, propunem informarea conducerii superioare de partid și de stat, deoarece:

– Pe de o parte deţinem informaţii neverificate din care rezultă că la 22 decembrie 1975, cu ocazia avizării C.T.E. Oraviţa nu s-a vorbit nimic de către participanţi despre conţinutul notei cu probleme deosebite, aprobarea dîndu-se pe baza proiectului de H.C.M.

– Sînt în contradicţie două documente de aceeași valoare juridică și ca urmare investiţia pentru C.T.E. Oraviţa s-a transformat, conform notei cu probleme deosebite, într-o cercetare, iar în cazul unui eșec (previzibil după cum rezultă din documente și materiale informative) înlătură responsabilitatea persoanelor în cauză.

În primul capitol al notei cu probleme deosebite pentru C.T.E. Oraviţa se arată și stadiul programului de obţinere din șisturi bituminoase și cenușa de șist a unor produse ca alumina, ulei de șist, fier, materiale de construcţii.

Deși există un studiu tehnico-economic întocmit și analizat în

C.T.E. în anul 1973 (despre care s-a vorbit mai sus) ce nu a suferit deloc modificări economice favorabile şi care estimează costurile în obţinerea aluminei uleiului de şist, fierului, materiale de construcţii, în nota înaintată la Consiliul de Miniştri cu problemele deosebite, nu se prezintă aceste date de valoare comparativă cunoscute pînă în prezent, aşa cum ar fi fost de dorit, din care să se tragă concluzii privind perspectiva obţinerii acestor produse. Dimpotrivă, deşi se cunoaşte că la uleiul de şist şi fier, nici nu se pune problema obţinerii lor, întrucît oferă condiţii net neeconomice (rezultă din S.T.E./1973 şi afirmaţiile făcute personal de director PAVLON, director DRAGAN, I.C.E.M., director BUHGOI, M.I.M.) se face o prezentare optimistă, care pretinde că dă şi cheia de rezolvare a acestor dificultăţi.

În ceea ce priveşte obţinerea aluminei, conform celor arătate în materialul cu probleme deosebite, vor continua experimentări la Întreprinderea de alumină Oradea, unde se realizează o staţie pilot pentru experimentarea şi a altor materii prime nebauxitice.

Argumentul că, necesitatea continuării cercetărilor în obţinerea aluminei, este motivată de creşterea preţului la bauxită pe piaţa mondială şi care este spre epuizare (anul 2020) este just, dar nu îmbunătăţeşte eficienţa economică a aluminei extrasă din cenuşa de şist (arătată în S.T.E./1973), dimpotrivă, a scăzut datorită creşterii într-o rată mai mare a preţului la păcură (folosită la calcinarea aluminei) faţă de preţul bauxitei şi pe de altă parte, nu scuteşte cu nimic de o prezentare valorică, aşa cum ar fi fost necesar după părerea unor specialişti.

Intenţia de a prezenta perspectiva obţinerii produselor respective într-o formă viabilă, este demonstrată şi de indicile conţinutuli de ulei de şist arătat în nota cu problemele deosebite, ca fiind de 17 kg/t, în realitate rezultă că acest conţinut este de numai 4,1–4,5 kg/t (document anexat la dosar).

A.C.N.S.A.S., *Fond Informativ*, Dosar nr. 013457, vol. 9, p. I, ff. 69–71.

21.

1975, decembrie, 6. Raport elaborat în cadrul I.J. Caraș-Severin, în cuprinsul căruia se prezintă modul de recoltare, omogenizare și expediere a șisturilor bituminoase de la cariera Anina către termocentrala Doicești pentru probe tehnologice de ardere. Documentul evidențiază atât activitatea desfășurată în toamna anului 1975, cât și problemele anterioare privind livrările de șist bituminos care au condus la uzuri accentuate ale morilor din termocentrală.

MINISTERUL DE INTERNE
INSPECTORATUL JUDEȚEAN
CARAȘ-SEVERIN
Serviciul II
Nr. 2/MN/00143501/ 6.XII.1975

STRICT SECRET
Ex. nr. 1

Către,
MINISTERUL DE INTERNE
DIRECȚIA A II-a BUCUREȘTI

La ordinul dv. Nr. 231/GI/00144515 din 30.10.1975 cu privire la modul în care se recoltează, omogenizează și expediază șisturile bituminoase pentru probe tehnologice de ardere în termocentrala Doicești, raportăm următoarele:

În luna octombrie 1975, după terminarea lucrărilor de decopertare din cariera de șisturi Anina sub conducerea ing. Pitko Stefan, a fost luată prima probă din carieră și prelucrată conform normelor de recoltare a probelor. În continuare din același loc s-a escavat 2000 tone șisturi după ce a fost ciuruit la granulația de 300 mm a fost expediat la termocentrala Doicești. Tot în aceleași condiții s-a recoltat și proba pentru lotul de 2000 tone șist cu granulația de 200 mm. Nu s-a constatat abateri din partea I.M. Anina la recoltare, ciuruire și expediere, urmînd ca în continuare să se supravegheze informativ modul cum se expediază ultimul lot de 2000 tone șist. La culegerea probelor, cît și la prelucrarea și expediere au asistat delegații de la Centrala Cărbunelui Petroșani și Institutului de cercetări și proiectări echipament termoenergetic București.

Raportăm că în lunile iulie-august 1975, Întreprinderea Minieră Anina, a expediat la termocentrala Doicești cantitatea de 9000 tone șist

bituminos. Această cantitate de șist a fost prelevată de pe halda Hildegard, unde este amestecat cu un procent mare de gresii dure, fapt ce a dus la uzuri accentuate în morile termocentralei Doicești. Cauza livrării acestui șist ce s-a stabilit ulterior că nu este corespunzător a fost necunoașterea de către I.M. Anina a scopului urmărit. De altfel, în comanda nr. 260 din 16.05.1975 a I.E.E.T. Doicești către I.M. Anina privind livrarea acestei cantităţi de şist cu privire la termene şi condiţii de livrare, se cere livrarea zilnică a 500 tone șist începînd cu data de 20.07.1975, fără alte precizări.

Organele noastre au luat măsuri informative, urmărindu-se întreaga activitate ce se desfășoară pe linia valorificării superioare a șisturilor bituminoase din zona Anina.

Alăturat prezentului raport înaintăm două note informative ce se referă la problema valorificării superioare a șisturilor bituminoase din zona Anina.

ȘEF AL INSPECTORATULUI JUD.
General Maior
LINTU IOAN

ȘEF AL SECURITĂȚII JUD.
Colonel
DAVID STEFAN

A.C.N.S.A.S., *Fond Informativ*, Dosar nr. 013457, vol. 9, p. I, f. 72.

22.

1975, octombrie, 23. Notă informativă în care sunt evidenţiate problemele apărute în cursul anului 1975 în ceea ce privește valorificarea șisturilor bituminoase de la Anina. Sunt prezentate trei aspecte principale: studiul unui nou amplasament pentru termocentrală în Valea Minișului, analiza variantei de punere în funcţiune a unui singur grup de 330 MW și calitatea șisturilor livrate la Doicești, care a condus la uzuri excesive ale morilor. Documentul detaliază avantajele și inconvenienţele amplasamentului Miniș, precum și recomandările tehnico-economice și programul de recoltare, sortare și testare a șisturilor în perioada 15 octombrie – 25 decembrie 1975, sub coordonarea Comitetului Tehnico-Economic comun, pentru clarificarea definitivă a parametrilor de exploatare și asigurarea valorificării eficiente a șisturilor.

SERVICIUL II
– Sursa: „Arnăutu” STRICT SECRET
– Primit: Mr. Mincic Nicolae exemplar unic
– Data: 23.10.1975 – copie –

N O T A

Cu privire la problemele legate de valorificarea complexă a șisturilor bituminoase de la Anina.

În cursul lunii august 1975, în programul de valorificare a șisturilor bituminoase au apărut cîteva probleme noi, care au necesitat rezolvare separată faţă de planul de lucru stabilit iniţial și anume:

1. De la conducerea superioară a statului s-a cerut studierea unui amplasament al termocentralei în imediata apropiere a zăcămîntului de șisturi.

2. Comitetul de Stat al Planificării (CSP) a propus executarea iniţială a unui singur grup de 330 MW în termocentrală, pentru a se acumula experienţă cu privire la comportarea utilajelor.

3. I.M. Anina a livrat o cantitate de 9.000 tone șist la CTE Doicești pentru verificarea uzurii morilor de alimentare a cazanelor, iar rezultatele obţinute la Doicești au indicat o uzură de 4–5 ori mai mare decît cea anterioară, punîndu-se sub semnul incertitudinii execuţia utilajelor respective.

Pentru soluţionarea porblemelor de mai sus, au fost constituite comisii

de lucru, care în perioada 29 septembrie – 6 octombrie să întocmească studiile necesare, pentru a le prezenta la Consiliul Tehnico-Economic comun al MMPG, MEE și MICM ce a avut loc la 6 octombrie.

1. Un amplasament nou pentru termocentrală a fost studiat de către o comisie condusă de prof. V. Ionovici și care a cuprins specialiști în domeniile geografiei, geologiei, geofizicii, geotehnicii, construcţiilor, seismologiei, mineritului, etc.

Această comisie a luat în calcul în studiu toate amplasamentele vechi, studiate în variantele anterioare, adică Brădet, Weller, Colonia Cehă, precum și un amplasament nou, în extremitatea sudică a zăcământului, în valea Minișului. Din compararea tuturor aspectelor pozitive și negative pe care le prezintă aceste amplasamente, s-a tras concluzia că singurul amplasament posibil a fi realizat este cel din Valea Minișului, acesta fiind studiat mai amănunţit în comparaţie cu amplasamentul Brădișor, luat în considerare în STE.

Din acest studiu a rezultat că, totuși, amplasamentul Miniș prezintă, faţă de Brădișor, o serie de inconveniente majore și anume:

a. Necesită un volum foarte mare de săpături pentru nivelarea platformei CET (cca 7 milioane mc)

b. Roca de bază este neuniformă (gresii argiloase, gresii silicioase, șisturi bituminoase, etc), ducînd la comportări locale diferite (tasări, alterări, etc). Din acastă cauză, fundaţiile construcţiilor necesită consolidări speciale.

c. Termocentrala fiind situată sub nivelul terenului înconjurător, circulaţia aerului, necesară turnurilor de răcire, este defectuoasă, acestea necesitînd construcţii speciale.

d. Pe acest amplasament nu este loc și pentru alte unităţi industriale, privind valorificarea complexă a șisturilor bituminoase.

e. Pentru protecţia construcţiilor contra efectului seismic al exploziilor din carieriă, este necesară lăsarea unei zone de siguranţă cu raza de 1300 m. În acest fel se blochează o cantitate de rezerve de șisturi bituminoase de 60 milioane tone și de argilă refractară de 1,3 milioane tone. Aceasta reduce durata de funcţionare a carierei 1 vest cu 5 ani, implicit devansarea corespunzătoare a intrării în funcţiune a celorlalte cariere, cu urmările respective (demolări masive în zona construită, devieri de drumuri, etc).

f. Nu se cunoaşte efectul solicitărilor seismice slabe, dar repetate asupra construcţiilor şi utilajelor. Părerea specialiştilor (prof. Socolescu) este că urmările acestora sînt mai grave decît ale unor şocuri puternice dar rare (seisme naturale).

g. Intreaga producţie a carierelor va fi ridicată pînă la cota CET, cu un consum suplimentar de energie.

h. De asemenea este necesară pomparea apei pe o diferenţă mare de nivel.

i. Dispare calea de drenare a apelor din cariere, reprezentată prin tunelul de transport a producţiei la Brădişor, fiind necesare instalaţii puternice de evacuare.

Faţă de aceste inconveniente, amplasamentul Miniș prezintă următoarele avantaje:

a. Rezolvă, cu cheltuieli mai mici, depozitarea cenușii de la CET, prin depunerea ei pe halda de steril şi ulterior în spaţiile excavate din carieră. Aceasta presupune totuşi poluarea apelor subterane pe o zonă întinsă, prin infiltrarea cenușii alcaline în carsturi.

b. Reduce distanţa de transport a producţiei din cariera 1 vest de la media de 11 km la 3 km, dar necesită ridicarea acesteia la cota + 625, faţă de coborîrea ei la cota + 460. Faţă de carierele 2 est şi 3 nord, amplasamentul este excentric, distanţele de transport fiind în medie de 9 şi respectiv 15 km.

c. Elimină săparea tunelului de transport al producţiei, care pot pune probleme mai dificile la traversarea zonelor carstice, dar pune problema construirii unor drumuri magistrale la suprafaţă, pe un teren accidentat.

d. Utilizează unele amenajări de şantier comune cu ale carierei (alimentare cu apă, energie electrică, drumuri de acces).

Dintr-un calcul cu caracter informativ efectuat asupra investiţiilor necesare pentru amplasamentul Miniș, a rezultat că acestea sînt chiar mai mari decît pe amplasamentul Brădişor, iar costul energiei obţinute este de asemenea mai mare, ca urmare a creșterii preţului de transport al șistului şi a lungirii liniilor de evacuare a energiei în sistem.

În această formă, studiul a fost aprobat de CTE din 6.X. urmînd a fi prezentat conducerii superioare.

2. Varianta executării iniţiale a unui singur grup de 330 MW în termocentrală, a fost studiată de un colectiv de proiectare din MMPG (ing.

V. Opriș) și MEE (ing. R. Zbarcea). Din calculele economice efectuate, a rezultat că varianta este neeconomică, prețul energiei obținute fiind foarte ridicat, iar investițiile necesare, sensibil egale cu cele necesare unei termocentrale de 1000 mW, ca urmare a executării tuturor lucrărilor auxiliare la nivelul impus de condițiile naturale obligatorii (coeficient de descopertă în carieră, căi de transport a producției, loc de acumulare a apei, depozite de steril și cenușă, etc). Ca urmare, CTE nu a recomandat aplicarea acestei variante, ritmul de punere în funcțiune al capacităților energetice rămînînd cel prevăzut prin STE.

3. Problema calității șisturilor bituminoase ce va fi livrat la termocentrală a fost studiată de un colectiv din cadrul MMPG (ing. I. Văcaru). În materialul prezentat s-a arătat că șistul livrat în luna august a fost nereprezentativ, fiind prelevat de pe halda veche Hildegard, unde este amestecat un procent mare de gresii dure, ce au dus de fapt la uzuri mari în morile termocentralei. Cauza livrării acestui șist a fost necunoașterea de către I.M. Anina a scopului urmărit, livrîndu-se un șist ce s-a înscris în banda de calitate sub aspectul puterii calorice (1070 Kcal/kg) și a umidității (6%). De asemenea șistul livrat nu a fost ciuruit la clasa 0–300 mm din lipsa instalației respective.

Ca urmare, s-a recomandat de către CTE continuarea execuției cazanelor, lucrarea fiind sistată momentan de către MIGM pe motivul abrazivității ridicate a șistului din proba trimisă în august. Cu ocazia discuțiilor a reieșit că de fapt în execuția cazanelor au apărut alte deficiențe, ținînd de proiectarea lor, abrazivitatea șistului fiind folosită numai ca un pretext pentru sistarea fabricației și cîștigarea de timp.

Totuși, pentru clarificarea definitivă a acestui aspect s-a hotărît ca I.M. Anina, să livreze o cantitate de 6.000 tone șist, sortat în clasele 0–300, 0–200 și 0–100 mm, ca să fie din nou măcinate și arse la Doicești. Cu această ocazie, se va efectua și un studiu cumplect asupra curbe granulometrice, compoziției petrografice, proprietăților calitative și a abrazivității, pentru fiecare sort în parte, în vederea stabilirii sortului optim ce va fi livrat la CET. Intregul program cu termene și responsabilități precise, a fost întocmit și va fi pus în practică în perioada 15.10.–25.12.1975.

Cu ocazia executării unui prim sondaj asupra șistului livrat în haldă, s-a constatat că acesta are un conținut de gresii de 8,2, abrazivitatea crescînd față de șistul fără gresii de 4–5 ori. În STE, coeficientul de diluție

admis este de 8%, dar în urma rezultatelor obţinute se impune reducerea lui cu pînă la 0, întrucît s-a constatat că uzura produsă în mori creşte rapid peste limitele admise, chiar la procente mici de diluţie.

Si acest program a fost aprobat de CTE în forma prezentată.

CTE comun din 6.10.1975, la care au participat toţi specialiştii angrenaţi în rezolvarea acestor probleme (circa 150 persoane) a fost condus de tov. Mihai Marinescu, preşedintele CSP, viceprim ministru, iar din partea ministerelor interesate au participat miniştrii tov. Bujor Almăşan din MMPG, tov. I. Nistor din MICM şi tov. Nicolae Mănescu din MEE.

În încheierea lucrărilor s-a hotărît ca rezultatele definitive ale problemelor discutate, în special cele de la pct. 3 să fie analizate într-un nou CTE comun. S-a atras în mod special atenţia asupra tendinţei unor organe de cercetare şi proiectare, în special din cadrul MIMG, de a tergiversa lucrările, în scopul cîştigării de timp, precizîndu-se că, indiferent sub ce formă, şisturile bituminoase vor trebui valorificate chiar şi numai în scopuri energetice.

ss/ „Arnăutu”

A.C.N.S.A.S., *Fond Informativ*, Dosar nr. 013457, vol. 9, p. I, ff. 74–75.

23.

1975, noiembrie, 14. Notă informativă care descrie procesul de recoltare, omogenizare, sortare și expediere a probelor de șist bituminos de la Anina, destinate testelor tehnologice de ardere la termocentrala Doicești în octombrie 1975. Sunt detaliate cantităţile recoltate, procedura de prelevare pe întreg frontul de exploatare, sfertuirea, ciurirea și ambalarea probelor pentru laborator, precum și supravegherea operaţiunilor de către ingineri din cadrul Întreprinderii Anina și din afara acesteia. Documentul evidenţiază respectarea strictă a instrucţiunilor tehnice în cadrul acestor operaţiuni.

SERVICIUL II

– Sursa: „Puntea Nouă” STRICT SECRET
– Primit: Mr. Mincic Nicolae două exempl.
– Data: 14.11.1975 – copie –

N O T A

Referitor la probele de șist luate pentru cantitatea de 6000 tone ce urmează a fi livrată la Termocentrala Doicești relatez următoarele: Luna octombrie 1975, sub conducerea ing. Pitsco Stefan a fost formată o echipă care a luat o primă probă pentru cantiatea de 2000 tone la granulaţia de 300.

Această probă a fost luată în următoarele condiţiuni.

S-a luat proba pe întreg frontul de exploatare săpată în șanţ la 30 pe 30 cm.

S-a luat o cantitate de 8 tone.

Ing. Anescu Constantin, geolog a făcut cartarea în timpul cînd se recolta proba pentru identificarea frontului pe bancuri.

Proba s-a luat și s-a omogenizat după care s-a sfertuit, s-a trecut prin ciururi s-a pisat, din nou s-a omogenizat, din nou s-a sfertuit pînă s-a ajuns la cantitatea de 30–40 kg.

La această probă a asistat și o echipă de ingineri și inginere veniţi din afara Intreprinderii Anina.

Proba a fost împachetată în pungi de nailon, etichetată, sigilată și trimisă la laboratorul I.M.A.

După luarea probei, s-a trecut la transportarea a 2000 tone – unde în

apropierea liniei ferate în care întreaga cantitate a fost trecută printr-un ciur de 300 mm.

În același fel s-a procedat și cu lotul II pentru secțiunea necesară granulației de 200 mm și în data de 15–16 urmează să se execute a treia probă, după care urmează lotul de 100 mm granulație. Din cele constatate de sursă care a participat la toate aceste operațiuni de culegerea probelor, nu s-au făcut încălcări de la instrucțiunile primite. – care?

ss/ „Puntea Nouă"

A.C.N.S.A.S., *Fond Informativ*, Dosar nr. 013457, vol. 9, p. I, f. 73.

24.

1975, decembrie, 7. Nota informativă documentează procesul de măcinare și ardere a șisturilor bituminoase de la Anina, efectuat la Doicești în noiembrie 1975. Sunt prezentate deficienţele tehnice ale utilajelor (moară de măcinare și ciururi defecte), supravegherea necorespunzătoare și disputele dintre inginerii implicaţi, care au generat date incerte privind uzura morilor. În document se confirmă că șistul livrat anterior în august 1975 nu a fost concasat, iar uzurile raportate au fost supraestimate, evidenţiind necesitatea unor proceduri stricte de control tehnologic pentru validarea datelor experimentale.

SERVICIUL II
– Sursa: „Arnăutu”
– Primit: Mr. Mincic Nicolae
– Data: 7.12.1975

STRICT SECRET
două exemplare
– c o p i e –

NOTĂ INFORMATIVA

Cu privire la măcinarea și arderea sortului 0–300 mm de șisturi bituminoase de la Anina la CTE Doicești a șisturilor bituminoase de la Anina, sortul 0–300 mm, în luna noiembrie 1975, s-au constatat următoarele:

La ardere și măcinare au participat tov. ing. Văcaru Ion din partea programului de valorificare a șisturilor bituminoase și Miter din partea I.M. Anina, în probleme de utilaje mecanice. S-a procedat la verificarea riguroasă a fluxului tehnologic de măcinare și ardere, pentru asigurarea unor date primare cît mai concrete.

– Moara de măcinare, pusă la dispoziţie, a fost în stare foarte proastă, cu ocazia pornirilor de probă producîndu-se trei avarii. La una din avarii s-a găsit o bilă de fier introdusă în moară, iar la alta s-a găsit un braţ de ciocan montat cu o fisură preexistentă.

– La începerea măcinării, s-a încercat îndepărtarea sub diverse pretexte a supravegherii din partea programului. Cu ocazia lipsei ocazionale de cîteva ore a tov. Văcaru, moara a fost supraîncărcată, uzurile crescînd imediat mult peste normal. Supraîncărcarea s-a făcut prin mărirea vitezei benzilor de alimentare.

– Ciurul din faţa concasorului era defect, instalaţia de vibrare nu funcţiona. Din această cauză, ciurul s-a îmbîcsit, întreaga cantitate de șist fiind

astfel trecută inutil prin concasor. Aceasta a dus la creșterea consumului de energie pentru măcinare.

Fiind trași la răspundere pentru neregulile constatate conducerea CET, precum și ing. Cazacu de la ICPET București și ing. Toth de la CTE Reșița s-au acuzat reciproc și s-au certat între ei. Astfel a reieșit că la arderile anterioare nu a participat niciunul din ei, datele furnizate în aceste condiţii devenind incerte.

De asemenea a reieșit că sortul de 9000 t. livrat la ardere în august 1975 nu a fost deloc concasat, șistul brut fiind introdus direct în mori. Aceasta a confirmat presupunerea că uzurile date de 150–160 g/t sînt exagerate, chiar în condițiile în care șistul livrat din halda Hildegard a conţinut circa 8% gresie.

De asemenea se presupune că și uzurile date în 1972 de 32–40 g/t sînt exagerate, deoarece uzurile obţinute în noiembrie 1975 sînt de numai 13,4 g/t (față de 20–24 g/t la lignit). Scăderea de 3 ori a uzurii între 1972–1975 nu este justificată de simpla ciuruire a șistului efectuată în 1975, deoarece ciuruirea s-a făcut la clasa 0–300 mm îndepărtîndu-se numai 1% siderită.

ss/ „Arnăutu”

A.C.N.S.A.S., *Fond Informativ*, Dosar nr. 013457, vol. 9, p. I, f. 78.

25.

1975, decembrie, 12. Raport care prezintă verificările efectuate asupra experimentului de ardere a șisturilor bituminoase la Doicești în perioada iulie-decembrie 1975. Sunt detaliate problemele legate de calitatea și granulația combustibilului livrat, care au afectat performanța morilor și consumul de ciocane, precum și măsurile luate pentru corectarea acestora prin livrări selectate și monitorizare strictă. Documentul evidențiază implicarea conducerii Exploatării Miniere Anina și rolul rețelei informative a D.S.S. în supravegherea respectării normelor tehnologice și raportarea rezultatelor experimentale.

INSPECTORATUL JUDEȚEAN DÎMBOVIȚA
AL MINISTERULUI DE INTERNE
– Securitate –
Nr. 0015465/12.XII.1975

STRICT SECRET
ex. nr. 1

CĂTRE,
MINISTERUL DE INTERNE
DIRECȚIA a II-a

La ordinul dv. Nr. 231/GI/00144513 din 30 oct. 1975 privind experimentul efectuat la C.T.E. Doicești de ardere a șisturilor bituminoase vă raportăm că din verificările efectuate au rezultat următoarele:

Pentru efectuarea acestor probe C.T.E. Doicești a luat măsuri de echipare în mod corespunzător a cazanului 2 și a buncărului nr. 2 aferent acestui cazan avînd în vedere condițiile deosebite de ardere a acestui combustibil.

Pentru lunile iulie-septembrie 1975 experimentările au avut ca obiectiv principal verificarea rezistenței ciocanelor de la morile de măcinare în condițiile arderii acestor sisturi bituminoase.

Intrucît cărbunele (șisturile bituminoase) livrate de furnizor termocentralei în această perioadă nu corespundea calitativ și din punct de vedere al granulației (conținea granit, siderită, iar greutatea unui bloc de cărbune ajungea la 50–60 kg. cantitatea de ciocane pentru mori consumată era foarte mare, ceea ce putea duce la concluzia că proiectarea și construcția unui asemenea cazan ar fi nerentabilă.

Avîndu-se în vedere nerespectarea condițiilor de livrare din partea

furnizorului s-a dispus efectuarea unui nou experiment pentru lunile octombrie 1975, ianuarie 1976, cu care ocazie s-a prevăzut ca Exploatarea minieră Anina să livreze șisturi bituminoase care să fie în prealabil selectate și să asigure o granulație de 300, 200 și 100 mm, urmînd ca C.T.E. Doicești să ardă cîte 2000 t. din fiecare sort.

Pentru asigurarea unor asemenea condiții s-a deplasat la C.T.E. Doicești directorul Exploatării miniere Anina, care într-o discuție avută cu o sursă a organelor noastre a afirmat că în luna august cînd s-au livrat șisturi bituminoase necorespunzătoare era în concediu și că „niște iresponsabili au făcut acest lucru, cărbunele trimis în august pentru probe neexistînd în Valea Jiului".

Din verificările efectuate a rezultat că pînă în prezent C.T.E. Doicești a ars 2000 t șisturi bituminoase din sortul de 300 mm, urmînd ca experimentările să continuie.

Șisturile livrate de E.M. Anina pînă în prezent corespund normelor stabilite, fiind de bună calitate și granulație corespunzătoare.

De către organele noastre s-au luat măsuri de dirijare a retelei informative pentru a se stabili dacă furnizorul respectă condițiile privind calitatea cărbunelui livrat, respectarea condițiilor de măcinare, ardre și să urmărească dacă rezultatele ce se înregistrează la fața locului sînt conforme cu realitatea, urmînd ca toate aspectele negative să fie raportate.

ȘEFUL SECURITĂȚII
Colonel,
BORDEA ARON

ȘEF SERVICIU II
Lt. col,
BOHILTEA ROMU

A.C.N.S.A.S., *Fond Informativ*, Dosar nr. 013457, vol. 9, p. I, f. 76.

26.

1976 [nedatat]. Raport elaborat în cadrul Direcţiei a II-a a D.S.S., care evidenţiază dificultăţile întâmpinate în proiectarea şi avizarea cazanelor de 520 t/h pentru C.T.E. de la Anina, ca urmare a variaţiilor calitative ale şisturilor bituminoase livrate de Ministerul Minelor, Petrolului şi Geologiei. Documentul detaliază discrepanţele dintre valorile elementelor necombustibile stabilite în 1972 şi propunerile M.M.P.G. din 1975, care ar afecta durabilitatea morilor şi funcţionarea echipamentelor. Se subliniază necesitatea reluării probelor de măcinare şi ardere şi riscul opririi fabricaţiei cazanelor sau al reproiectării acestora în cazul utilizării şisturilor la limitele maxime ale componentelor necombustibile din şisturi.

MINISTERUL DE INTERNE — STRICT SECRET
– Direcţia a II-a — Exemplar nr.

NOTĂ-RAPORT

În cadrul avizărilor documentaţiilor tehnice pentru Centrala termoelectrică pe şisturi bituminoase Anina, nu a fost clarificată pînă în prezent o problemă esenţială şi care se referă la banda de calitate a combustibilului, funcţie de care se proiectează şi execută cazane de 520 tone abur/h şi instalaţiile auxiliare.

În baza analizelor efectuate pe loturile reprezentative de şisturi bituminoase furnizate de Ministerul Minelor, Petrolului şi Geologiei cuprindea ca valori maxime a componentelor necombustibile; cuarţ 12,5%, siderită 8% şi oxid de fier 6,2%.

În luna septembrie 1975 Ministerul Industriei Construcţiilor de Maşini comunică că sistează fabricaţia cazanului de 520 tone abur/h, deoarece la probele de măcinare şi ardere efectuate în iulie-august 1975 la Centrala termoelectrică Doiceşti a rezultat uzuri excesive determinate de şisturile bituminoase livrate de Ministerul Minelor, Petrolului şi Geologiei (înlocuirea ciocanelor morilor la 100 de ore, în loc de 400 de ore cum se obţinuse la probele efectuate în anul 1972).

Ca urmare s-a convocat în ziua de 6 octombrie 1975 un consiliu tehnico-economic reunit al M.E.E., M.M.P.G., M.I.C.M. şi C.N.S.T. unde M.M.P.G. s-a angajat că va livra centralei şisturi bituminoase cu

caracteristicile benzii de calitate rezultată în anul 1972. Totodată în consiliul tehnico-economic reunit s-a hotărît să se facă noi probe de măcinare la Centrala termoelectrică Doicești, - care s-au realizat în perioada noiembrie 1975 – februarie 1976 – și consemnate în Minuta din 11 mai 1976 între reprezentanţi ai M.E.E., M.M.P.G. şi M.I.C.M. Valorile obţinute la aceste probe se încadrează în banda de calitate a șisturilor bituminoase analizate în anul 1972, pe baza cărora s-a proiectat cazanul de 520 tone abur/h.

Cu toate acestea M.M.P.G. refuză faţă de M.E.E. şi M.I.C.M. să avizeze documentaţia tehnică cu banda de calitate rezultată și propune ca partea necombustibilă a șisturilor bituminoase să fie evidenţiată cu alte valori și anume:

– cuarţ limită minimă 10% limită maximă 15%;

– siderită limită minimă 5% limită maximă 12%;

– oxid de fier limită minimă 4,25% limită maximă 8,4%;

M.M.P.G. nu mai consideră valorile elementelor necombustibile rezultate în anul 1972 ca valori maxime, ci ca valori medii și propune ca valori maxime limite care face practic imposibilă funcţionarea cazanelor şi a instalaţiilor anexe proiectate pînă în prezent.

În situaţia unor livrări de șisturi la limita maximă a componentelor părţii necombustibile, durata de funcţionare a morilor atinge cca 100 de ore, faţă de 400 ore, Ca o consecinţă a acestei situaţii ar fi necesar: oprirea fabricaţiei cazanelor şi a echipamentelor auxiliare, schimbarea tipurilor de mori și reproiectarea cazanelor de 520 tone abur/h. pe șisturi bituminoase.

ȘEFUL DIRECȚIEI
General-maior
Emil Macri

A.C.N.S.A.S., *Fond Informativ*, Dosar nr. 013457, vol. 9, p. I, f. 80.

27.

1978, aprilie 10. Raport în cuprinsul căruia se evidenţiază tensiunile apărute în proiectarea şi construcţia cazanelor de 520 t/h pentru C.T.E. Anina, generate de modificările succesive ale compoziţiei şisturilor bituminoase comunicate de Ministerul Minelor, Petrolului şi Geologiei. Documentul subliniază că valorile crescute ale componentelor necombustibile (cuarţ, siderită, oxizi de fier) ar reduce semnificativ durata de funcţionare a morilor de la 400 la aproximativ 100 de ore şi ar compromite fiabilitatea echipamentelor. Raportul recomandă informarea conducerii superioare a statului pentru adoptarea unor măsuri coordonate.

MINISTERUL DE INTERNE
DEPARTAMENTUL SECURITĂŢII STATULUI
– Direcţia a II-a – S E C R E T
Nr. 0281138 din 10.04.78 Exemplar nr. 4

Rog a se aproba,
MINISTRU SECRETAR DE STAT A P R O B
Tudor Postelnicu

R A P O R T

În baza Decretului 620/1973, Ministerul Minelor, Petrolului şi Geologiei, Ministerul Energiei Electrice şi Ministerul Industriei Construcţiilor de Maşini au trecut la elaborarea documentaţiei tehnice pentru construirea unei centrale termoelectrice care să folosească drept combustibil şisturile bituminoase din zona minieră Anina.

Analizele şi probele de măcinare şi ardere efectuate în anii 1973 şi 1975 la Centrala termoelectrică Doiceşti pe loturile reprezentative de şisturi bituminoase, livrate de Ministerul Minelor, Petrolului şi Geologiei, au indicat pentru componenţii necombustibili – cu influenţe destructive pentru instalaţii – următoarele valori maxime: cuarţ 12,4%, siderită 8%, oxizi de fier 6,2%. Aceste valori sînt consemnate în Minuta din 11 mai 1976, întocmită între Ministerul Energiei Electrice, Ministerul Minelor, Petrolului şi Geologiei şi Ministerul Industriei Construcţiilor de Maşini şi reprezintă valorile maxime pentru care proiectantul şi constructorul cazanelor, poate da garanţii la durata de funcţionare de 400 ore a morilor.

Pornind de la aceste valori, Ministerul Industriei Construcţiilor de Maşini a trecut la proiectarea şi execuţia cazanelor de 520 tone abur/h, care urmează să echipeze termocentrala.

În cursul anului 1977, cînd construcţia prototipurilor cazanelor se afla într-un stadiu avansat de execuţie, Ministerul Minelor, Petrolului și Geologiei modifică valorile elementelor necombustivile ale șisturilor bituminoase, indicînd pentru cuarţ –15%, siderită –12% şi oxizi de fier - 8,4%.

Ministerul Industriei Construcţiilor de Maşini şi Ministerul Energiei Electrice nu au acceptat aceste valori, întrucît în situaţia unor livrări de şisturi bituminoase în asemenea condiţii s-ar reduce durata de funcţionare a morilor de la 400 ore la circa 100 ore. În consecinţă, Ministerul Minelor, Petrolului și Geologiei, prin adresa nr. 11691/23.11.1977 a comunicat o nouă bandă de calitate a șisturilor bituminoase, avînd compoziţia părţii necombustibile de 15% cuarţ, 10% siderită şi 9,2% oxid de fier.

Caracteristicile şisturilor bituminoase comunicate de Ministerul Minelor, Petrolului şi Geologiei nefiind identice cu cele cuprinse iniţial în tema de proiectare şi cu analiza loturilor experimentale, considerate de Ministerul Minelor, Petrolului şi Geologiei ca reprezentative în baza cărora s-au lansat în fabricaţie prototipurile cazanelor, Ministerul Industriei Construcţiilor de Maşini nu mai poate da garanţii de fiabilitate a produselor sale în parametrii stabiliţi prin decret.

Consecinţele acestei noi situaţii sînt comparabile cu rezultatele necorespunzătoare din cadrul Centralei termoelectrice Rovinari, care fiind executată pe o anumită bandă de calitate a combustibilului şi exploatată pe o bandă inferioară, a condus la obţinerea unor parametrii funcţionali mult inferior celor proiectaţi, precum şi la dese opriri în avarie a cazanelor.

Faţă de cele de mai sus,

P R O P U N E M:

Informarea tovarăşului prim ministru MANEA MĂNESCU şi tovarăşului prim viceprim-ministru GHEORGHE OPREA care coordonează M.I.C.M., M.E.E. şi M.M.P.G.

ŞEFUL DIRECŢIEI

General-maior
Emil Macri

DE ACORD
ADJUNCT AL MINISTRULUI
General-maior
Vasile Moise

A.C.N.S.A.S., *Fond Informativ*, Dosar
nr. 013457, vol. 9, p. I, f. 81.

28.

1979, mai, 15. Notă informativă care evidenţiază probleme critice de securitate şi execuţie la C.T.E. Anina în perioada 1978–1979, generate de condiţiile meteorologice extreme şi de deficienţele în gestionarea şantierului. Vânturile puternice, care depăşeau 80 m/s, pun în pericol construcţiile înalte şi echipamentele deja montate. În plus, descărcările explozive, umpluturile neconforme şi depozitarea dezorganizată a utilajelor generează riscuri structurale şi operaţionale semnificative, cu posibile alunecări şi degradări ale echipamentului, afectând ritmul de finalizare al centralei. Ofiţerul care primeşte nota recomandă informarea conducerii M.E.E. şi a Inspectoratului Judeţean de Securitate Caraş-Severin.

Primit: COL. KUTYIK ADALBERT — Strict secret
Sursa: inf. FLORESCU — Nr. 729/0023/15.05.1979
Locul: Casa [indescifrabil] — COPIE

NOTĂ

Asupra unor aspecte deosebite privind execuţia C.E.T. ANINA, sursa informează:

1) În urma vînturilor puternice din toamna anului 1978 și primăvara anului 1979, Institutul Meteorologic a estimat viteza acestuia la peste 80 m/secundă.

Institutul Meteorologic nu și-a putut încă definitiva studiul, deoarece constructorul i-a dezafectat aparatura de măsurare, fără a-l anunţa.

Este deosebit de grav faptul că o serie de echipamente și construcţii înalte (pereţii laterali, coşurile de fum și turnurile de răcire) nu sînt calculate decît la o viteză de pînă la 40 m/secundă. Se pune deasemenea problema modului de preîntîmpinare a efectelor acestui vînt catastrofal în timpul glisării acestor construcţii înalte.

De menţionat că o parte din echipamentul de mare înălţime, supus acţiunii vîntului, este deja pe șantier și necesită studii de consolidare.

2) Datorită întîrzierilor în execuţia acestui obiectiv, descărcările prin explozii pentru [indescifrabil] platformei, executarea fundaţiilor și decopertarea sursei de materii prime se fac anarhic, nerespectîndu-se cantităţile maxime exploatate și nici intervalele de timp. Evidenţa reală a modului de exploatare o ţine sub cheie directorul [indescifrabil].

Acest lucru are influenţe asupra întăririi betoanelor turnate, asupra construcţiilor realizate şi asupra terenului de fundaţie (microfisurare). Nu există pînă în prezent un caiet de sarcini și un urmăritor permanent (coordonator) al modului de lucru cu explozibil în perioada în care se execută (concomitent) construcţii.

3) Umpluturile pe platforma termocentralei nu respectă nici-o tehnologie ([indescifrabil], compactare, protejare etc.

Din controlul făcut anterior de proiectant rezultă că aceste umpluturi necompactate s-au executat pe un strat de argilă, ceea ce poate creia pericolul unor alunecări masive cu urmări grave asupra construcţiilor de pe platformă (de menţionat că zona are un regim pluvial deosebit de abundent.)

4) În staţia CFR Ticvaniu Mic și în depozitul de pe vechiul amplasament, depozitarea echipamentului și a utilajelor este anarhică, producîndu-se degradări serioase ale acestora, lucru ce va duce la volum mare de muncă pt. remedieri și chiar la pierderea unor echipamente a căror înlocuire va perturba ritmul de punere în funcţiune.

„FLORESCU”

15.05.1979

Nota

Materialul a fost dat din propria iniţiativă în urma deplasării la faţa locului în interes de serviciu.

Măsuri: Propunem ca nota prelucrată să fie trimisă

la I.J. Caraș-Severin și să fie informată conducerea MEE.

Aspectele din notă vor fi raportate I.GSIC de către un colectiv de control care a fost la faţa locului.

Nota se da la Serv. III care urmărește problema.
(SS) LT COL. TAULESCU
17.V.1979

A.C.N.S.A.S., *Fond Informativ*, Dosar nr. 013457, vol. 9, p. I, f. 82.

29.

[nedatat] Notă informativă privind evoluţia studiilor de amplasament pentru C.T.E. Anina (1973–1977). Documentul descrie variantele analizate de Institutul de studii și proiectări energetice, respingerea amplasamentului Colonia Cehă din cauza riscurilor seismice generate de exploziile din carieră, alegerea amplasamentului Brădișor și aprobarea acestuia prin decretele nr. 35 și 76/1976. Ulterior, la solicitarea conducerii politice, o comisie mixtă a reanalizat posibilitatea amplasării centralei lângă carieră, stabilind că reducerea cantității de exploziv permite localizarea centralei în zona Miniș, în proximitatea imediată a exploatării. Amplasamentul Miniș a fost aprobat prin decretul nr. 7/1977, iar lucrările au început în primăvara aceluiași an.

231/GI
Colab. „TUDOR”

NOTĂ

În studiile de profil și amplasament elaborate de ISPE în anul 1973 s-au studiat mai multe variante și s-a propus amplasamentul Colonia Cehă situat între cele două cariere (vestică și estică) la Anina. În toamna anului 1973 cu adresa nr. AB nr. 3375/26.09.73 tov ministru Bujor Almășan a cerut schimbarea amplasamentului datorită constatării la care ar fi rezultat din studii că exploziile provenite de la exploatarea șisturilor, nu ar permite existenţa centralei lîngă carieră.

Datorită construcţiilor existente în jurul zonei Anina s-a ajuns la alegerea amplasamentului Brădișor lîngă Oraviţa situat pe roci cristaline și sedimente la limita zonei carstice. S-a elaborat STE în această variantă și împreună cu studiul de amplasament modificat s-au prezentat la aprobare. În toamna anului 1974 cu ocazia unor analize tov. Secretar General N. Ceaușescu a cerut numirea unei comisii care să analizeze amplasamentul propus și să găsească un amplasament apropiat de cariera de șisturi.

Specialiștii geologi și seismologi din comisie au demonstrat că datorită tehnologiei de extracţie se produc seisme care nu permit amplasarea centralei lîngă carieră. Se menţionează că STE pt. carieră prevedea o tehnologie cu 10 tone de exploziv pe treapta de miroîntîrziere.

În marie 1976 cu decretul nr. 35 s-a aprobat amplasamentul Brădișor

și cu decretul nr. 76, investiţia și principalii indicatori tehnico-economici. În vara anului 1976 a început execuţia. După 21 sept. 1976 cu ocazia analizei posibilităţilor de reducere a valorii de [indescifrabil] s-a cerut revederea amplasamentului centralei împreună cu minierii, astfel încît să se poată găsi un amplasament lîngă carieră, care să scurteze transportul șisturilor (la Brădișor distanţa de transport 8,5 km) și să permită depozitarea zgurei și cenușii împreună cu sterilul din carieră. Comisia numită în acest scop din care au făcut parte specialiști minieri (tov. adj. al ministrului Ion [indescifrabil], directorul I.M. Anina ing. Ion Văcaru, geolog Dinescu) și seismologi (prof. Ifrim) s-a constatat că prin schimbarea cantităţii de exploziv de la 10 tone la 3,5 tone pe treaptă seismul produs este de 4,5 pe scara MKS la distanţa de 800 m. Astfel s-a putut găsi un amplasament pentru centrală, în extremitatea sudică a carierei vestice, în zona denumită Miniș. Condiţia impusă a fost ca MMPG să înceapă lucrările în carieră odată cu centrala și să se depărteze cu exploziile de centrală astfel ca la punerea în funcţiune a blocului nr. 1 de 330 MW zona de explozii să fie situată la o distanţă de cel puţin 800 m de centrală. Comisia a constatat că acest amplasament permite scurtarea distanţei de transport a șisturilor la cca 1 km și permite simplificarea lucrărilor de construcţie pt. depozitarea zgurei și cenușii prin depunerea acesteia la un loc cu sterilul provenit din carieră.

Acest amplasament a fost aprobat prin decretul nr. 7/1977 și au început lucrările în primăvara anului 1977

Tudor.

Nota a fost furnizată de colab. Tudor șeful [indescifrabil] de complex al centralei pe șisturi bituminoase, în scopul clarificării unor materiale întocmite de I.J. Caraș-Severin privind amplasamentul acestei centrale.

A.C.N.S.A.S., *Fond Informativ*, Dosar nr. 013457, vol. 9, p. I, ff. 83–84.

30.

1979, august, 16. Notă internă elaborată în cadrul I.J. Caraș-Severin, care analizează activitatea de contrainformaţii economice desfășurată pe șantierul C.T.E. Anina. Documentul prezintă evoluţia lucrărilor începute în 1976, structura și extinderea reţelei informative (14 surse, 8 informatori, 6 colaboratori), principalele direcţii de supraveghere, materialele furnizate organelor de partid și de stat, precum și măsurile luate împotriva unor persoane considerate vulnerabile sau ostile. Sunt menţionate controale mixte și colaborarea cu contrainformaţiile militare. Nota concluzionează că situaţia operativă este cunoscută și stăpânită, fără evenimente deosebite.

MINISTERUL DE INTERNE
INSPECTORATUL JUDEȚEAN CARAȘ-SEVERIN
Serviciul II

STRICT SECRET
Ex. nr. 1

N O T A
– privind analiza stadiului muncii de contrainformaţii economice în șantierul de investiţii – Termocentrala Anina –

În perioada 10–14 august 1979, Lt. maj. Florea Vasile din partea Direcţiei a II-a, a efectuat analiza muncii de contrainformaţii economice desfășurată de Lt. Lică Florea în obiectivul de investiţii, șantierul – Termocentrala Anina – rezultînd următoarele:

Ca urmare a Decretului nr. 62/17.11.1973 în luna iune 1976 au început lucrările la investiţia „Centrala Termoelectrică Anina", în valoare de cca 8.700.000.000 lei, ce se preconizează a funcţiona pe bază de șisturi bituminoase cu adaus caloric de cca 15%.

Iniţial se stabilise ca acest obiectiv să fie amplasat în zona Brădișor, la cca 8 km de Oraviţa. Ca urmare a indicaţiilor conducerii superioare de partid și de stat, de a fi amplasat în imediata apropiere a zăcămîntului de șist, amplasamentul a fost stabilit în zona Miniș II.

La data analizei planul de realizare a investiţiei se află în devans cu cca 10.000.000 lei.

Organul de contrainformaţii în sectoarele economice au dispus de un număr de 4 surse de informare, încă de la deschiderea lucrărilor la această investiţie, fiind preluate de la alte inspectorate (3 de la I.J. Gorj și 1 de la I.J. Bihor).

Pe măsura dezvoltării lucrărilor potenţialul informativ a fost completat în vederea stăpînirii situaţiei operative, astfel că în prezent se dispune de un număr de 14 surse din care 8 informatori şi 6 colaboratori.

Punctarea, studierea şi verificarea candidaţilor pentru recrutare a fost făcută în conformitate cu ordinul nr. 000700/1975, astfel că din rîndul personalului muncitor au fost selecţionaţi cei cu calităţi şi posibilităţi de informare, care pe baza ataşamentului faţă de organele noastre ne pot sprijini.

Reţeaua informativă este compusă din: 1 subinginer topo; 2 tehnicieni, 3 maiştri, 4 cu studii medii şi 4 muncitori. O atenţie deosebită s-a acordat recrutării de persoane care prin natura atribuţiunilor profesionale cuprind mai multe sectoare de activitate.

În prezent locurile şi mediile vulnerabile cît şi elementele din baza de lucru sînt încadrate informativ pe cel puţin două linii, ceea ce asigură cunoaşterea în mod operativ a aspectelor ce interesează.

În instruirea reţelei informative, s-a avut în vedere cuprinderea tuturor aspectelor ce interesează organele noastre, cît şi a celor specifice mediului în care îşi desfăşoară activitatea. Astfel că la apariţia unor stări de fapte, fenomene sau stări de spirit negative să informeze în timp util, iar în cazuri deosebite să intervină direct.

În urma muncii desfăşurate cu reţeaua, aceasta a furnizat un număr de 60 materiale, care au stat la baza informării organelor competente, după cum urmează:

– 16 la organele PCR
– 2 rapoarte la Direcţia a II-a
– 15 la conducerea obiectivului
– 27 sesizări la miliţie
– 3 la alte organe.

În activitatea de colaborare cu organele de securitate, un aport mai deosebit l-au avut: inf. „Mureşan", „Bogdan Remus", „Popescu Dumitru", precum şi colaboratorul „Marcu Ion", care la data de 25.05.1979 a semnalat că numitul C.N. nu-şi exercită în mod corespunzător atribuţiunile profesionale, punînd în pericol securitatea unei instalaţii (staţia de compresoare). Ca urmare a instructajului făcut sursei, aceasta a luat atitudine pe linia competenţei profesionale, soldată cu sancţionarea şi schimbarea locului de muncă a celui din urmă.

Verificarea reţelei se face periodic, atît pe linie informativă, cît şi prin alte mijloace ale muncii de securitate. Din materialele obţinute nu au reieşit cazuri de nesinceritate sau desconspirare.

Pe măsura extinderii lucrărilor la această investiţie se impune completarea potenţialului informativ în vederea stăpînirii permanente a situaţiei operative. Ca o primă necesitate, rezultă creerea unei rezidenţe şi a unei gazde case de întîlniri pînă la data de 15.XI.1979.

Activitatea de supraveghere informativă s-a desfăşurat pe baza planului de căutare a informaţiilor al Serviciului II din cadrul I.J. Caraş-Severin, care în linii generale asigură orientarea activităţii informative, în scopul cunoaşterii şi stăpînirii situaţiei operative, prevenirii faptelor de natură să aducă prejudicii economiei naţionale sau să lezeze securitatea statului şi lucrării persoanelor care prezintă interes operativ.

Cu ocazia analizei, s-a indicat ca în baza planului de căutare a informaţiilor în obiectivul centrala termoelectrică Anina, adaptat la situaţia şi specificul acestuia, fapt ceea ce s-a şi realizat.

În vederea constituirii bazei de lucri pe lîngă elementele comunicate de alte inspectorate, ofiţerul s-a preocupat de verificarea întregului personal în evidenţele noastre, în scopul identificării celor cu antecedente pe linia muncii noastre. În acest sens s-a statornicit o permanentă legătură cu birourile „Personal învăţămînt retribuire" din obiectiv.

În acelaşi timp prin instruirea şi dirijarea reţelei informative se are în vedere cunoaşterea celor care deşi nu apar cu antecedente, prin atitudine şi comportare pot deveni potenţial periculoşi.

La data analizei baza de lucri este formată din 10 elemente suspecte din care: 2 comunicaţi de I.J. Gorj (unu fost condamnat politic şi unu pentru manifestări duşmănoase), 2 ce apar cu antecedente în evidenţele noastre (unu fost membru legionar şi unu fost membru PNT) şi 6 semnalate de reţeaua informativă (5 intenţii de evaziune şi unul manifestări duşmănoase).

Elementele cuprinse în evidenţa dosarului de obiectiv sînt lucrate pe cel puţin două linii informative.

Pe baza materialelor obţinute au fost luate măsuri de prevenire prin avertizarea unui număr de 4 elemente, iar într-un caz a fost deschis D.U.I. „UCRAINEANU".

După conturarea şantierului au fost efectuate un număr de 3 (trei)

controale împreună cu organele de miliţie şi pompieri, ocazie cu care au fost stabilite o serie de neregului, privind încălcarea normelor P.S.I. și Decretului nr. 231/74. Cei vinovaţi au fost sancţionaţi contravenţional.

Dosarul de urmărire informativă „UCRAINEANU" a fost deschis la data de 03.03.1979 pe baza materialelor informative furnizate de sursele „Popescu Dumitru" și „Coceci".

Din analiza făcută rezultă că lucrarea elementului este făcută pe două linii informative. Situaţia operativă existentă neimpunînd și folosirea unor mijloace speciale ale muncii de securitate. Prin materialele informative furnizate s-a reușit să se cunoască în bună măsură activitatea și comportarea elementului urmărit, atît la domiciliu, cît și la locul de muncă. De asemenea a existat preocupare în realizarea la termen a măsurilor propuse.

De la deschiderea lucrărilor, prin măsurile specifice întreprinse s-a reușit cunoașterea situaţiei operative. Unele aspecte negative legate de activitatea din acest obiectiv au fost cunoscute din timp, iar în urma informării factorilor competenţi au fost luate măsurile ce se impuneau.

Fapte, fenomene sau evenimente mai deosebite nu au avut loc.

În procesul muncii cu reţeaua informativă s-au obţinut o serie de materiale de competența organelor de miliţie, acestea fiind sesizate operativ în valoarea întreprinderii unor măsuri eficiente.

De asemenea, s-au organizat controale mixte vizînd modul în care se realizează paza și securitatea obiectivelor.

Avînd în vedere faptul că pe aceste șantiere de investiţii își desfășoară activitatea și militari în termen, în scopul prevenirii săvîrșirii de infracţiuni există o bună conlucrare cu ofiţerul de contrainformaţii militare, fiindu-i trimise spre exploatare o serie de materiale informative.

DIN PARTEA DIR. A II-A
Lt. maj.
FLOREA VASILE

ȘEF AL SERVICIULUI II
LtCol.
ANDREI ZENO

A.C.N.S.A.S., *Fond Informativ*, Dosar nr. 013457, vol. 9, p. I, ff. 85–86.

31.

1979, septembrie, 8. Notă informativă privind stadiul și perspectivele realizării C.T.E. Anina. Documentul evaluează imposibilitatea respectării termenelor oficiale de punere în funcţiune a primului grup de 330 MW (1980–1981), invocând amplasamentul izolat, pregătirea insuficientă a lucrărilor, întârzierile majore în construcţii, condiţiile sociale precare şi dificultăţile de transport. Se subliniază caracterul experimental al echipamentelor și lipsa forţei de muncă. Informatorul estimează ca realistă finalizarea în 1983, respectiv 1982 doar în condițiile unor măsuri speciale dispuse prin decret. Se menţionează randamentul scăzut al șisturilor bituminoase și necesitatea arderii combustibililor superiori. Se propune informarea de urgenţă a Direcţiei a II-a a D.S.S. și intensificarea supravegherii informative.

I.M.B. Sec 7696/0015
Inf. „[indescifrabil] ION” Notă
Casa „BARBU”
08.09.1979

Privește termocentrala Anina

Termocentrala Anina este prevăzută a fi instalată cu 3 grupuri de 330 MW, fiecare grup alimentat cu abur prin două cazane de cîte 500 t/h iar drept combustibil principal șisturi bituminoase.

Primul grup este prevăzut a intra în funcţiune prin planul de stat la 30 XII 81. Tov vicepreședinte Trofin a dispus luarea de măsuri ca acest grup să producă energie electrică în 30 XII 80. Trebuieşte reţinut faptul că s-a pierdut prin schimbarea amplasamentului centralei un timp important.

Nici unul din termenele de mai sus nu apare ca realist deoarece:

1. Amplasamentul uzinei – izolat – departe de [indescifrabil] face ca lucrarea să fie deosebit de grea.

2. Pregătirea lucrării este necorespunzătoare [indescifrabil]

3. Agregatele reprezintă prototipuri în premieră mondială la astfel de dimensiuni.

– Transportul deosebit de dificil și prevăzut a fi făcut în partea finală numai auto

– Lucrările de construcţii f. întîrziate

– Condiţii de trai mai mult decît modeste

– Probleme sociale neclare (şcoli de toate felurile, spitale, etc.).–

– Nu sînt creiate condiţii pentru atragerea muncitorilor la această lucrare şi ca urmare demarajul lucrărilor este greoi.

În condiţiile în care această lucrare este mai dificilă decît oricare din cele precedente (Craiova, Rovinari, Turceni) cu caracteristici similare nu există motive temeinice ca să se realizeze termene mai scurte (au fost realizate la primul grup termen de 34 luni). În cazul în care lucrarea este luată în serios de toţi factorii există probabilitatea punerii în funcţiune a primului grup în XII 1983.

În cazul în care la nivel de decret se dispun măsuri speciale:

– [indescifrabil]

– cîştig mărit prin regim preplată

– locuinţe şi [indescifrabil] sociale

– lucru în 2 schimburi cu compensare economică a pierderilor de randament pt. schimbul II (realizează cca 65% faţă de schimbul de zi)

– atragerea de alte unităţi specializate din afara MEE (transport echipament, construcţii locuinţe şi grupuri administrative, lucrări de [indescifrabil], dpozit de cărbune, etc.)

– asigurarea de mînă de lucru necalificată prin MFA – sau alte resurse

– coordonarea lucărilor la nivel de delegat C.C. sau

Colaborare prin surse specială lunară (prin secretar al judeţului şi [indescifrabil] la lucrare) se poate spera la o scurtare apreciabilă şi la punerea în funcţiune la XII 1982.

Este de aşteptat şi faptul că la probele efectuate kg de şisturi acoperă cca 600 Kcal (faţă de cca 900 Kcal [indescifrabil] instalaţia proiectată nu se va obţine performanţele scontate (330 Mw) decît cu arderea în paralel de combustibili superiori.

08.IX.79

Observaţii

Întrucît lucrarea priveşte aspecte privind instalaţia CET Anina propun să informăm de urgenţă Dir. a II-a urmînd ca în continuare să dirijăm şi alte surse competente pentru a preveni [indescifrabil] executarea unor lucrări necesare [indescifrabil] cu consecinţe pentru economia naţională.

Tov cpt [indescifrabil].

Nota să fie atașată în copie sau extras și la D II pt. MEE.
Să o prezentăm și la org de sinteză pt. buletin.

Col. [indescifrabil]

A.C.N.S.A.S., *Fond Informativ*, Dosar nr. 013457, vol. 9, p. I, ff. 87–88.

32.

1980, ianuarie, 24. Notă-raport elaborată în cadrul Direcţiei a II-a a D.S.S., referitoare la măsurile de securitate propuse pentru remedierea problemelor constatate pe şantierul C.T.E. Anina. Documentul semnalează deficienţe grave în depozitarea şi conservarea utilajelor energetice, nereguli în sectorul transportului de echipamente, riscuri sanitare generate de folosirea unei surse improvizate de apă potabilă şi pericole de incendiu din cauza instalaţiilor electrice improvizate. Se dispune deschiderea unor dosare de urmărire informativă, sesizarea organelor de miliţie, pompieri şi sănătate publică. Se recomandă adoptarea unor măsuri organizatorice suplimentare de către I.J. Caraş-Severin, având în vedere amploarea şi izolarea şantierului.

MINISTERUL DE INTERNE
DEPARTAMENTUL SECURITĂŢII STATULUI — STRICT SECRET
– Direcţia a II-a - — Exemplar nr._
Nr. D/0081040 din 24 ianuarie 1980

NOTĂ-RAPORT
cu măsuri de securitate ce trebuie întreprinse pentru rezolvarea problemelor constatate la investiţia Centrala termoelectrică Anina.

Analiza problemelor mai deosebite pe care le ridică investiţia Centrala termoelectrică Anina, pe şisturi bituminoase cu un profil de 990 Mw de pe raza Inspectoratului judeţean Caraş-Severin, impune următoarele măsuri de securitate pentru clarificare:

1. Cu privire la deficienţele constatate în depozitarea şi conservarea utilajelor energetice care afectează calitatea şi parametrii de funcţionare, s-a dispus deschiderea unui dosar de urmărire informativă. Se va avea în vedere stabilirea împrejurărilor şi a persoanelor ce se fac responsabile pentru:

– depozitarea şi degradarea unora din cele 212 colete privind canalele de gaze şi aer şi neprotejate anti-coroziv;

– menţinerea în condiţii de neprotejare a rotorului preîncălzitorului de aer rotativ care prezintă fenomene de corodare;

– neamenajarea platformei la depozitul Brădişor încălcîndu-se prin aceasta legislaţia de reglementare a condiţiilor pentru depozitarea şi conservarea utilajelor.

2. Cu privire la multiplele deficienţe din sectorul transport utilaj care neînlăturate pot influenţa direct punerea în funcţiune a primului grup de 330 MW prin neasigurarea fluxului de construcţii montaj, s-a dispus de asemenea controlul informativ prin formă organizată.

Se va avea în vedere stabilirea persoanelor vinovate de diminuarea capacităţii de transport și dacă au acţionat cu intenţie ostilă prin:

– menţinerea în stare defectă a autovehiculelor de transport, exploatarea neraţională a parcului auto aflat în funcţiune și un consum de piese de schimb care depășește normativele;

– neluarea măsurilor corespunzătoare de întreţinere a drumului de acces de la depozite la șantier și care nu oferă condiţii de securitate și devine impracticabil la apariţia intemperiilor.

Concomitent cu activitatea de urmărire informativă în aceste cazuri, vor fi întreprinse și măsuri de cercetare de către organele de miliţie judeţene.

Direcţia a II-a va lua în control și va coordona măsurile de clarificare a dosarelor de urmărire informativă, urmînd a se obţine informaţii și date pentru documentare de la unităţile economice centrale.

3. Folosirea unei surse improvizate de apă potabilă și neasigurarea condiţiilor igienico-sanitare menţine pericolul producerii unei epidemii în colonie. Inspectoratul judeţean Caraș-Severin al Ministerului de Interne, în baza informaţiilor obţinute, va sesiza organele de specialitate locale pentru controlul și reglementarea condiţiilor medico-sanitare.

4. Avînd în vedere faptul că pe șantier sînt numeroase instalaţii electrice improvizate care prezintă pericol pentru producerea unor incendii vor fi sesizate organele de pompieri care potrivit atribuţiunilor să acţioneze pentru înlăturarea situaţiilor periculoase la incendii.

5. În scopul prevenirii comiterii de infracţiuni contra securităţii statului, a altor fapte și fenomene de natură să aducă atingere economiei naţionale și a clarificării aspectelor constatate vor fi antrenate organele de securitate din Inspectoratul municipiului București și inspectoratelor judeţene teritoriale care răspund informativ de întreprinderi furnizoare și unităţi economice ce concură la realizarea investiţiei.

Avînd în vedere amploarea investiţiei energie-minerit, valorile necesare de apărat, necesitatea intervenţiei și rezolvării operative a unor probleme de competenţa organelor de securitate și miliţie cît și a condiţiilor

de izolare în care este amplasat obiectivul, propunem ca Inspectoratul județean Caraș-Severin să analizeze situaţia şi să dispună măsuri organizatorice care să asigure îndeplinirea operativă a sarcinilor.

A.C.N.S.A.S., *Fond Informativ*, Dosar nr. 013457, vol. 9, p. I, ff. 89–90.

33.

1980, octombrie, 2. Notă informativă referitoare la stadiul investiţiei de la C.T.E. Anina și problemele tehnice, organizatorice și de planificare asociate (1976–1979). Documentul reamintește prevederile decretelor nr. 76/1976 și nr. 483/1978, caracterul de prototip al centralei și dezbaterile privind considerarea grupului nr. 1 drept „experiment". Sunt semnalate întârzieri în clarificarea soluţiilor constructive pentru grupurile 2 și 3, dificultăţi majore în execuţia lucrărilor, întârzieri la infrastructura rutieră (DN57B) și la amenajările pentru transportul echipamentelor grele. Nota consemnează modificări tehnice în curs, reproiectări la furnizorii de echipamente, întârzieri în livrarea acestora. Se subliniază necesitatea extinderii depozitelor de șisturi și de zgură-cenușă, precum și lipsa aprobării acestor lucrări de către Ministerul Energiei Electrice. Sunt menţionate întârzieri în realizarea spaţiilor de cazare pentru personal. În observaţii se precizează importanţa strategică a C.T.E. Anina.

231/GI
cpt. GRIGORESCU ION
2.10.980

NOTĂ

1. Prin decretul Consiliului de Stat nr. 76 din 1976 s-a aprobat investiţia centrala Termoelectrică pe șisturi bituminoase cu un profil de 990 MW (3x330 MW). Cu această ocazie s-a menţionat în decret că între grupul nr. 2 și nr. 1 va fi un interval de 36 luni respectiv între grupul nr. 3 și nr. 1 48 luni, interval destinat să permită complectări și îmbunătăţiri la grupul nr. 2 și nr. 3 după exploatarea de durată a grupului nr. 1, urmînd ca aceste complectări și îmbunătăţiri să se facă fie la faţa locului, fie în uzină.

Prin decretul Consiliului de Stat nr. 483 din 1978 s-au aprobat noi indicatori îmbunătăţiţi ai centralei termoelectrice pe șisturi bituminoase în noul amplasament de la Anina și s-a modificat termenul de punere în funcţiune a grupului nr. 1 de 330 MW. Decretul Consiliului de stat nr. 76 din anul 1976 prin care s-a aprobat această investiţie a fost precedat de o notă care conţinea sintetic problemele deosebite ale acestei investiţii, notă aprobată de conducerile MMPG, MCM, MEE, IGSIC, CSP. In această notă se arătau problemele deosebite ale acestui obiectiv, dificultăţile semnalate în special cu privire la fabricarea cazanelor și echipamentelor auxiliare, căile de soluţionare și se concluziona oportunitatea

realizării acestui obiectiv şi eficienţa lui comparativ cu o centrală de aceeaşi putere pentru funcţionarea cu păcură din import. Cu această ocazie s-a definit caracterul de prototip al acestei centrale şi necesitatea unor îmbunătăţiri şi complectări după exploatarea de durată a grupului nr. 1. Recent şi-a făcut loc, în special în cercurile autorizate de la proiectare şi de la furnizorul din MICM; ideea că grupul nr. 1 ar trebuit considerat ca un „experiment" şi că hotărîrea de trecere la fabricarea echipamentelor pentru grupurile nr. 2 şi 3 ar trebui luată numai după exploatarea de durată a grupului nr. 1.

Această ideie – în contradicţie cu prevederile decretului nr. 76/1976 – a mai fost pusă de MICM în toamna anului 1975 şi a fost respinsă de MEE prin avizul CTE-MEE din 6 oct 1975.

Argumentele principale prin care nu se poate susţine o asemenea ideie [indescifrabil] legat de costurile ale acestui experiment – evident în cazul în care se va putea susţine [indescifrabil] o asemenea necesitate atunci experimentul s-ar fi validat la scara corespunzătoare unei unităţi pilot.

2. Pentru grupul nr. 1, în curs de realizare, s-a aprobat ca soluţie constructivă la clădira principală şi scheletul electrofiltrelor structură metalică, din considerente legate de dificultăţi de transport, odată cu execuţia posibilităţii de realizare mai uşoară în condiţiile eforturilor mai determinate de vînturile din zonă (viteza vîntului 43 m/sec), economie de forţă de muncă etc.

Pînă în prezent soluţia constructivă pentru clădirea principală aferentă grupurilor nr. 2 şi 3 este încă neclarificată datorită ezitărilor care există în Ministerul Energiei Electrice în legătură cu prezentarea la aprobare a acestei sarcini.

Evident sînt cunoscute măsurile de economisire a materialului şi importanţa acestor măsuri pentru economia naţională. Dar în aceiaşi măsură trebuie recunoscut că centrala termoelectrică de la Anina este un obiectiv energetic de excepţie pe de o parte prin noutatea sa, de unde rezultă necesitatea de a fi pus în funcţiune într-un termen cît mai scurt şi pe de altă parte prin condiţiile vitrege specifice acestui amplasament.

Aceste două aspecte permit a se trage concluzia că soluţia cu structură metalică la clădirea principală şi electrofiltre sînt o necesitate pentru acest obiectiv.

Amînarea în soluţionarea acestei probleme va produce întîrzieri în

execuţia grupurilor nr. 2 și 3 și produce în prezent importante perturbări în [indescifrabil] a execuţiei pe șantier în zona clădirii principale, de exemplu:

– săpăturile la clădirea principală care se fac cu exploziv, ar fi trebuit realizate acum pentru a se îndepărta de zona fundaţiilor turnate

– unele rețele din zona grupului nr. 1 traversează zona grupurilor 2 și 3 etc.

– costurile părţii de construcţie se vor majora deoarece apar ca necesare unele lucrări provizorii pentru a fi posibilă desfășurarea execuţiei la grupul nr. 1.

3. Situaţia execuţiei pe șantier

Faţă de graficele întocmite există unele întîrzieri în principal la montaj a părţii de construcţie într-o oarecare măsură la clădirea principală, dar mai ales în zona spate cazan la care s-au modificat în totalitate echipamentele aferente electrofiltrelor și instalaţiei de captare a cenușei.

De asemeni există unele întîrzieri la centrala termică de pornire și la instalaţia de tratare chimică a apei pentru centrala chimică a apei pentru centrala termică de pornire, coșul de fum, ș.a.

Unele lucrări conexe foarte utile desfășurării execuţiei sînt foarte întîrziate ca de exemplu

– devierea drumului naţional DN57B porţiunea între Crivina și drumul spre Bozovici avea termen după decret 31 dec. 1979 și nu este terminat nici pînă în prezent.

– se întrevăd întîrzieri datorită startului execuţiei la cealaltă porţiune a devierii DN57B între CTE și sanatoriul Marila precum și la drumul de ocolire a orașului Oraviţa.

Aceste întîrzieri creiază serioase dificultăţi în transporturi în special al echipamentelor, cu influenţă defavorabilă și asupra costurilor de transport. Beneficiarul acestor lucrări este MTTC.

– nu s-au realizat încă lucrările de amenajări necesare pentru transportul echipamentelor grele și agabaritice. La această lucrare investitor este MTTC.

4. În general MICM a livrat un volum însemnat de echipamente, în special aferente cazanelor de 520 t/h, livrare care a început din 1977 pe baza unor grafice puse de acord în perioadele cînd centrala avea amplasament aprobat la Oraviţa. Livrările au continuat și după schimbarea amplasamentului, echipamentele sosite au fost depozitate iar după predarea la

montaj a fundaţiilor principale a început montajul propriu-zis. În afara acestor echipamente, care reprezintă un volum important din total, MICM are sarcini foarte grele pentru a asigura toate echipamentele cerute în conformitate cu ultimele soluţii modificate.

După cum este ştiut prin ordinul nr. 33/IX din 5 oct 1979 al Prim viceprim ministrului Gh. Oprea şi vicprim ministrului V. Trofin s-au analizat de către o comisie de specialişti toate soluţiile adoptate pentru cazan şi instalaţiile de alimentare cu şisturi bituminoase şi evacuare zgură şi cenuşă ale CTE Anina.

Datorită multiplelor probleme tehnice şi economice, pe care le-a ridicat această analiză nici pînă în prezent raportul final nu a fost prezentat spre aprobare a Consiliului de Miniştri.

Totuşi pe baza analizelor comune ale MEE şi MICM a proiectului a trecut la modificarea soluţiilor, la reproiectarea părţii de construcţie şi la modificarea la furnizor a proiectelor pentru utilaje şi anume:

– pentru benzi UNIO Satu Mare

– pentru maşini în depozitele de şisturi IMT – Timişoara

De asemeni s-a sistat fabricarea panourilor şi sculelor pentru partea electrică şi de automatizări a acestor instalaţii şi se refac proiectele pentru fabrică.

Toate aceste modificări care au ca scop creşterea siguranţei în funcţionare şi evitarea unor avarii constatate la alte obiective similare [indescifrabil] înţelese de MICM nu ca şi cum este vorba de o nouă lucrare la care se aplică în mod mecanic durata de execuţie. Este necesară o mobilizare mai bună, care să permită execuţia la timp a acestor utilaje. Astfel IMT Timişoara a cerut numai pentru reproiectarea modificărilor solicitate la maşina de 1300 t/h pentru depozitul de şisturi de la Anina finele trim II 1981.

Echipamentele aferente cazanelor de 520 t/h au fost introduse din acest an într-un proces de îmbunătăţire ca urmare a experienţei dobîndită în exploatarea CTE Rovinari, pe baza unui program pus de acord între conducerile celor două ministere.

Deja se semnalează pe şantier unele întîrzieri care pot produce dereglări în fluxul de montaj.

5. Cu ocazia avizării investiţiei centralei termoelectrice pe şisturi bituminoase în noul amplasament de la Anina s-au menţionat în investiţie numai aceste lucrări mai economicoase, care asigură punerea în funcţiune

a centralei, dar care necesită unele extinderi și complectări pentru toată durata de exploatare a centralei – astfel:

– este necesară extinderea depozitului de șisturi pînă la capacitatea corespunzătoare de 510 tone (dublare).

– este necesară amenajarea unui nou depozit de zgură și cenușă precum și instalațiile de transport aferente care să asigure depozitarea zgurei și cenușei în stare uscată cu mașini de mai mare capacitate pentru o durată de circa 15 ani.

Aceste investiții trebuiesc începute practic, cel tîrziu după punerea în funcțiune a grupului nr. 1 și necesită ca pregătire utilaje de mare capacitate, pentru care se știe că există un ciclu de proiectare-fabricare destul de lung. În ceea ce privește depozitul nou de zgură și cenușă soluțiile preconizate pentru depozitare în noul depozit necesită mașini, care nu se fabrică încă la noi în țară.

Pînă în prezent, cu toate cererile făcute de beneficiar și proiectant, Ministerul Energiei Electrice, nu a aprobat introducerea în plan a acestor lucrări și începerea proiectării lor. Este necesară începerea proiectării acestor lucrări, pentru a se asigura în viitor buna funcționare a acestei centrale, nu numai punerea în funcțiune la termen.

6. Pentru menținerea și mărirea ritmului la construcții-montaj se prevede aducerea personalului pe șantierul CTE Anina atît la constructor cît și la montare, ceea ce necesită spații corespunzătoare de cazare.

La această problemă există întîrzieri importante atît în livrarea apartamentelor prevăzute în sarcina CPJ Caraș-Severin cît și începerea execuției blocurilor de locuințe de lîngă organizarea de șantier Crivina.

***

Tudor

OBSERVAȚII

După termocentralele Rovinari și Turceni, CTE Anina reprezintă cea mai importantă investiție a MICM avînd în vedere și [indescifrabil] de montare al echipamentelor și combustibilului ce va fi folosit. Problemele semnalate de sursă vor fi verificate la MICM, MEE și [indescifrabil] deplasări la I.J. Caraș-Severin.

A.C.N.S.A.S., *Fond Informativ*, Dosar nr. 013457, vol. 9, p. I, ff. 91–94.

34.

1981, ianuarie, 8. Notă-raport privind propunerea deplasării unor cadre ale Direcţiei a II-a a D.S.S. la I.J. Caraş-Severin pentru analizarea modului de organizare a muncii de securitate pe şantierul C.T.E. Anina. Documentul menţionează întârzieri şi deficienţe care pot afecta termenul de punere în funcţiune a primului grup de 330 MW (decembrie 1981) şi stabileşte obiectivele deplasării: evaluarea informaţiilor privind problemele semnalate, verificarea bazei de lucru informative, analiza dosarelor de urmărire informativă şi identificarea eventualelor stări de pericol ce necesită informarea factorilor competenţi.

MINISTERUL DE INTERNE
DEPARTAMENTUL SECURITĂŢII STATULUI — STRICT SECRET
Direcţia a II-a — Exemplar nr. 1
Nr. 231/GI/00968 din 8 ianuarie 1981

SE APROBĂ
LOCTIITOR ŞEF DIRECTE
Colonel,
Tăulescu Traian
9-I–1981

NOTĂ RAPORT
cu propunerea de deplasare la Inspectoratul judeţean Caraş-Severin a tov. Lt. col. GRUIA IRINEL şi Cpt. GRIGORESCU ION.

Pe raza Inspectoratului judeţean Caraş-Severin se află în construcţie Centrala termoelectrică pe şisturi bituminoase Anina, aprobată prin Decretul nr. 76 din 1976, cu un profil de 990 MW.

Conform planului de stat, la 30 decembrie 1981 urmează să intre în funcţiune şi conectat la sistemul energetic naţional primul grup de 330 MW.

Din datele şi informaţiile primite pînă în prezent rezultă că în execuţia obiectivului se manifestă unele neajunsuri şi deficienţe de natură să afecteze termenul de punere în funcţiune.

Pentru a analiza modul în care este organizată munca de securitate la Santierul termoenergetic Anina, propunem efectuarea unei deplasări

la Inspectoratul judeţean Caraş-Severin, cu care ocazie vor fi rezolvate următoarele probleme:

1. Analiza informaţiilor ce se deţin cu privire la deficienţele semnalate, dacă sînt de ordin tehnic, organizatoric sau de competenţa organelor de securitate, punerea în lucru a celor de interes operativ.

2. Analiza bazei de lucru existente, dacă aceasta, în raport cu problematica obiectivului este corespunzător selecţionată şi modul de încadrare informativă.

3. Analiza măsurilor informativ-operative luate în cadrul dosarelor de urmărire informativă şi luarea în control pentru orientare şi schimb de informaţii a cazurilor ce vor fi reţinute ca importante.

4. Analiza altor date şi informaţii despre existenţa unor stări de pericol şi informarea factorilor competenţi pentru înlăturarea lor.

ŞEFUL SERVICIULUI,
Colonel,
Bogdănescu Nicolae

A.C.N.S.A.S., *Fond Informativ*, Dosar nr. 013457, vol. 9, p. I, f. 95.

35.

1981, ianuarie, 18. Raport adresat Direcţiei a II-a de către I.J. Sibiu privind situaţia negativă constatată la Grupul de Şantiere Electro-Montaj Sibiu, responsabil de realizarea liniei electrice de înaltă tensiune Anina–Reşiţa. Documentul semnalează că lucrarea, deşi inclusă în planul pe 1980 şi având materiale în valoare de peste 7 milioane de lei deja livrate şi depozitate la Anina, nu a început din cauza modificării traseului şi lipsei decretului de execuţie. Noul traseu, deşi mai scurt, implică costuri cu 50% mai mari din cauza terenului dificil. Se avertizează că întârzierea liniei poate împiedica evacuarea energiei produse la termocentrală, aflată într-o fază avansată de execuţie, cu consecinţe economice grave. Se solicită informarea conducerii Ministerului Energiei Electrice pentru măsuri urgente.

MINISTERUL DE INTERNE — STRICT SECRET
INSPECTORATUL JUD. SIBIU-SECURITATE — Exemplar nr. 1
Nr. 220/SI/00 40.321 din 18 I 1981

Către,
MINISTERUL DE INTERNE BUCUREȘTI
DEPARTAMENTUL SECURITĂȚII STATULUI
– Direcţia a II-a –

Raportăm că din informaţiile ce le deţinem şi verificările efectuate a rezultat o situaţie negativă în cadrul Grupului de Santiere Electro-Montaj Sibiu.

Astfel în planul pe 1980 a fost inclusă linia de înaltă tensiune 400 Kv. Anina-Reşiţa în valoare de 25 milioane lei. Lucrarea nu a fost începută deoarece s-au efectuat o serie de modificări a traseului şi nu s-a emis decret de începere a lucrării. Încă din trimestrul I–1980, conform comenzii lansate din 1979, au sosit stîlpi metalici şi alte materiale care au fost depozitate la Anina. Valoarea stocului de materiale este de peste 7 milioane lei.

Noul traseu ales, deşi este mai scurt, duce la o majorare a cheltuielilor cu 50%, datorită terenului accidentat şi greu accesibil.

L.E.A. 400 Kv Anina-Reşiţa are rolul de a evacua energia produsă în termocentrala pe şisturi bitumoase care este într-o fază avansată de

execuţie. Există premiza ca centrala să fie gata să furnizeze energie şi să nu o poată face datorită lipsei liniei de înaltă tensiune menţionată, ceea ce poate produce pagube economiei naţionale, dat fiind şi situaţia grea existentă în sistemul energetic.–

Avînd în vedere cele raportate, rugăm să informaţi conducerea Ministerului Energiei Electrice pentru a dispune măsuri urgente.

ȘEFUL SECURITĂȚII
Colonel,
ANDRE MIHAIL

ȘEFUL SERVICIULUI II
Colonel,
PIRVU CONSTANTIN

A.C.N.S.A.S., *Fond Informativ*, Dosar nr. 013457, vol. 9, p. I, f. 96.

36.

1981, ianuarie, 21. Notă de informare privind întârzierea estimată la peste 24 de luni a punerii în funcțiune a primului bloc energetic de 330 MW al C.T.E. Anina. Documentul identifică principalele cauze: neîncheierea contractului pentru oțeluri speciale necesare conductelor de înaltă presiune, incapacitatea Energoutilaj de a asigura transportul utilajelor din depozite pe șantier, imposibilitatea Ministerului Transporturilor de a realiza în timp util infrastructura rutieră necesară transportului echipamentelor grele, insuficiența mijloacelor de transport pentru muncitori, necorelarea planului valoric cu stadiul fizic al lucrărilor, întârzieri la construcțiile sociale și de cazare, deficiențe grave în depozitarea și conservarea utilajelor. Nota avertizează că nerealizarea la termen a grupului 1 va afecta și execuția grupurilor 2 și 3, precum și valorificarea energetică a șisturilor bituminoase.

MINISTERUL DE INTERNE
DEPARTAMENTUL SECURITĂȚII STATULUI — STRICT SECRET
Direcția a II-a — Exemplar nr._
Nr. D/0081040 din 21 ianuarie 1981

N O T A

Din datele ce le deținem rezultă că primul bloc energetic de 330 MW, cu termen de punere în funcțiune 30 decembrie 1981, va avea o întîrziere de peste 24 luni din următoarele cauze:

1. METALIMPORT nu a definitivat încă contractul pentru 860 tone oțeluri speciale, necesare confecționării conductelor de înaltă presiune. Din momentul achiziționării materialului vor fi necesare minimum 24 luni pentru tronsonarea, fasonarea, preasamblarea și executarea în vederea montajului pe cazan a peste 10.000 suduri în mediu controlat și cu tratamente speciale.

2. Întreprinderea Energoutilaj din cadrul Ministerului Energiei Electrice nu a organizat condiții de transport în timp util din depozite pe șantier a celor 26.000 tone utilaje și 7.000 tone confecții metalice rămase de montat. În luna noiembrie 1980 s-a transportat 119 tone, în decembrie 1980 – 100 tone, iar în prima jumătate a lunii ianuarie 1981 – 40 tone deoarece:

– pentru parcul auto existent nu este asigurat personalul necesar. La

82 autobasculante de 16 tone și 12 trailere TATRA-COLOS există numai 41 conducători auto;

– în exploatarea și întreținerea parcului auto se înregistrează indisciplină prin absența de la program, consum exagerat de piese de schimb, număr mare de defecte. În perioada 5–14.I.1981, s-au aflat zilnic în funcțiune numai 8–10 autovehicule;

– o serie de lucrări curente de întreținere nu se pot executa pe plan local din cauza dotării necorespunzătoare și personalului slab pregătit profesional. Parcul auto inactiv prezintă defecțiuni la diferențiale, cutii de viteze, sistemul de frînare sau direcție, multe din ele putînd fi rezolvate local;

– drumul de acces de la depozit la șantier – 42 km – devine aproape impracticabil în cazul apariției unor intemperii, fiind necorespunzător întreținut. În ziua de 14.I.1981, pentru transportul unei grinzi de numai 8 tone, s-au folosit două remorchere de 280 C.P. tip TATRA-COLOS, din-stanța fiind parcursă în circa 5 ore.

3. Ministerul Transporturilor și Telecomunicațiilor a comunicat că asigură condiții pentru transportul statorului generator de 227 tone de la I.M.G.B. și a transformatorului de 400 M.V.A. de la Electroputere Craiova abea în anul 1982 deoarece nu a realizat integral:

– consolidările de drumuri de la furnizorii de echipamente la Dunăre și amenajările portuare Olteniţa, Bechet și Moldova Nouă;

– adaptarea unei nave de transport pe Dunăre în condiții speciale;

– devierea drumului național 57 B pe porțiunea între localitățile Crivina-Bozovici și Marila – șantier CET Anina, precum și drumul de ocolire al orașului Oravița.

4. Întreprinderea județeană de transporturi auto nu asigură numărul zilnic necesar de autovehicule pentru transportul în șantier a întregului personal muncitor ce se află cazat în localitățile Oravița și Anina. Astfel:

– în perioada 5–13.I.1981, au lipsit în medie 20 autodube și 4 autobuze, ceea ce reprezintă necesarul de transport pentru 50% din personalul muncitor;

– în condiții meteorologice favorabile autobuzele întîrzie de regulă o oră, iar în sezonul rece întîrzierile depășesc două ore;

Ca urmare, timpul de lucru se reduce zilnic cu 1–2 ore și se descompletează echipe compacte de muncitori care efectuează lucrări calificate cu implicații directe în realizarea planului de montaj.

5. Ministerul Energiei Electrice nu a corelat planul valorit cu realizarea fizică a unor obiecte de bază și lucrări conexe.

Pentru punerea în funcțiune a primului bloc energetic trebuiesc realizate lucrări în valoare de 3,6 miliarde lei. Pînă la 31 decembrie 1980 s-a realizat 1,2 miliarde lei, iar pentru anul 1981 s-a planificat numai 1,3 miliarde lei. Diferența de circa 1 miliard lei reprezintă valoarea utilajelor ce nu vor fi montate pînă la 31 decembrie 1981 deoarece:

– sînt încă nestabilite amplasamentele pentru lucrări la circuitul de evacuare zgură, depozitul de combustibil lichid din stația CFR Anina și traseele liniilor de 220 și 440 KV. Pentru unele obiecte de bază ca transportul magistral de șist, gospodăria de cărbune și electrofiltre, nu sînt încă soluții definitive;

– constructorul are restanțe din anul 1980, 860 mii mc. excavați, față de 1,4 mil. mc. plan; 3300 tone construcții metalice față de 8600 tone plan și 13.300 mc. betoane față de 60.000 mc. plan. În consecință, nu s-au predat la montaj în anul 1980, 33 obiective din care 11 se alfă încă neatacate de constructor. Pentru unele din aceste obiective ciclul de montaj al utilajelor depășește 18 luni.

6. Întreprinderea Energocontrucția nu a realizat spațiile de cazare din colonie la nivelul aprobat pentru permanentizarea unui număr mai mare de oameni ai muncii și nu a rezolvat o serie de probleme de ordin social-gospodăresc ca:

– alimentarea cu apă potabilă. Pentru cele 600 persoane existente în prezent în colonie s-a improvizat un singur rezervor cu o capacitate de maxim 3 cisterne auto. Sînt cazuri cînd pe timp nefavorabil apa din rezervor înghiață sau cisternele care o transportă nu pot circula. În colonie nu a fost organizat un punct alimentar prin care să se distribuie și apă minerală;

– instalațiile sanitare, atît din clădirile administrative, cît și din locuințe nu au condiții corespunzătoare de funcționare;

– nu s-a înființat încă o școală elementară în colonie. Cei 40 copii de școală sînt transportați zilnic în orașul Anina în condiții grele de drum.

Din cauzele enumerate, o parte din personalul calificat disponibil de la lucrările termocentralelor Rovinari și Turceni nu acceptă transferul la Santierul CET Anina.

7. Întreprinderea Electrocentrala Anina nu a întreprins măsuri

corespunzătoare pentru depozitarea utilajelor şi confecţiilor metalice în concordanţă cu necesităţile de montaj și gradul de protecţie.

– Depozitul Brădișor nu are amenajate platforme sau spaţii acoperite. Parte din echipamente sînt aruncate în mlaștini sau bălţi înghețate, unele dintre acestea avînd inscripţia de protecţie „loc acoperit". Ca urmare, un număr de 220 buc. canale de gaze și aer sosite de la furnizor în 1978, neprotejate anticoroziv, precum şi un rotor al preîncălzitorului de aer rotativ prezintă coroziuni avansate și exfolieri de material determinate de rugină; utilajele sînt permanent manevrate unele peste altele pentru identificarea diferitelor colete solicitate la montaj.

– Depozitul Ticvanu deși dispune de amenajări, menţine în aer liber utilaje ce trebuiesc asigurate în spaţii închise și conservate periodic, iar în magazia în care trebuia să se realizeze condiţii de mediu controlat (temperatură-umiditate) bălțește apa.

Neregulile din depozite au determinat uneori transportul pe șantier a unor subansamble fără a fi însoţite și de lăzile ce conţineau accesorii, acestea din urmă fiind identificate după invervale mari de timp. Datorită unor necorelări între cărăuș și constructor, nu s-au transportat pe timp favorabil utilaje și confecţii metalice care să asigure continuitatea activităţii în șantier în sezonul rece, cînd condiţiile de traseu nefavorabil reduc substanţial capacitatea de transport.

Se apreciază că deteriorările produse de neconservare vor avea implicaţii directe în realizarea calitativă a unor lucrări.

Nepunerea în funcţiune la termen a primului grup conform planului de stat, va determina întîrzierea valorificării energetice a șisturilor bituminoase în condiţiile în care în sistemul energetic naţional se impune creșterea prioritară a producţiei de energie electrică pe bază de cărbune.

Avînd în vedere că începerea execuţiei grupurilor 2 și 3 se va realiza succesiv după 36 și respectiv 48 de luni de la punerea în funcţiune a primului grup – interval destinat pentru rezolvarea unor probleme tehnice la prototip – rezultă că și aceste capacităţi de producţie vor suferi aceleași întîrzieri.

RD/00346/473

A.C.N.S.A.S., *Fond Informativ*, Dosar nr. 013457, vol. 9, p. I, ff. 97–98.

37.

1981, ianuarie, 23. Notă-raport elaborată în cadrul Direcţiei a II-a a D.S.S., în cuprinsul căreia este analizată activitatea de securitate pe şantierul C.T.E. Anina. Documentul consemnează verificările efectuate pe şantier şi evaluarea reţelei informative care acoperă atât centrala, cât şi exploatarea de şisturi. Sunt semnalate deficienţe în responsabilizarea miliţiei asupra depozitelor de utilaje, lipsa cercetării unor sustrageri, precum şi multiple nereguli în conservarea echipamentelor şi în sectorul transport-utilaj, pentru care se propune deschiderea unor dosare de urmărire informativă. Nota recomandă intensificarea supravegherii operative, implicarea organelor sanitare şi de pompieri, precum şi analiza oportunităţii înfiinţării unui punct miliţie-securitate în colonia muncitorească. Se propune documentarea ofiţerului responsabil de obiectiv la I.J. Gorj şi raportarea întârzierilor care afectează punerea în funcţiune a grupului nr. 1 către conducerea D.S.S.

MINISTERUL DE INTERNE
DEPARTAMENTUL SECURITĂŢII STATULUI — STRICT SECRET
Direcţia a II-a — Exemplar nr._
Nr. 231/GI/D/001600 din 32.I.1981

NOTĂ-RAPORT

În perioada 12–16 ianuarie 1981, a fost analizată activitatea de securitate şi problemele mai deosebite pe care le ridică investiţia Centrala termoelectrică Anina de pe raza Inspectoratului judeţean Caraş-Severin al Ministerului de Interne.

S-au efectuat verificări la faţa locului prin discuţii cu cadre de conducere şi un număr mare de specialişti ai şantierului termocentralei.

Obiectivul este asigurat informativ din anul 1977 de Lt. FLOREA LICA, cu sediul în oraşul Anina. Ofiţerul mai are răspundere şi Întreprinderea pentru exploatarea şisturilor bituminoase Anina.

Pentru ambele obiective dispune de o reţea formată din 10 informatori, 5 colaboratori şi 3 persoane de sprijin. Are în baza de lucru 4 persoane din care 3 suspecte de evaziune şi dosarele de urmărire informativă „UCRAINEANUL", deschis la 3 mai 1979 pentru manifestări duşmănoase şi „ASISTENTUL", prins în tentativă de trecere frauduloasă a frontierei.

Cu privire la unele aspecte de ordin organizatoric al activităţii pe linia Ministerului de Interne, în acest obiectiv se reţin următoarele:

1. Pe linie de miliţie

– Depozitele utilajelor energetice din Tigvanul Mic și Brădișor nu se află în răspunderea nominală a unui ofiţer. Din această cauză o serie de aspecte de ordin operativ privind sustrageri sau degradări de bunuri nu sînt cunoscute și cercetare. În această situaţie se află cazul tăierii în vederea sustragerii a unei benzi transportoare de cauciuc, aspect necercetat și nesoluţionat.

– Deși în cadrul șantierului s-au concentrat valori materiale importante, iar în colonie locuiesc circa 600 persoane, acest obiectiv nu a fost repartizat în răspundere pe linie de miliţie pentru rezolvarea operativă a problemelor legate de apărarea avuţiei naţionale, a ordinei și liniștii publice.

2. Pe linie de securitate

Analizele întreprinse au scos în evidenţă existenţa unor multiple deficienţe în problema conservării, depozitării și asigurării echipamentelor, fapt pentru care propunem ca aspectele respective să fie clarificate în cadrul unui dosar de urmărire informativă cu autori necunoscuţi. Se va avea în vedere în mod deosebit clarificarea împrejurărilor și a persoanelor ce se fac responsabile de depozitarea și degradarea unora din cele 212 colete privind canalele de gaze și aer sosite pe șantier și neprotejate anticoroziv cît și a persoanelor ce au dispus menţinerea rotorului preîncălzitorului de aer rotativ în condiţii de neprotejare.

Si pentru clarificarea problemelor privind multiplele deficienţe din sectorul transport-utilaj se va deschide dosar de urmărire informativă în vederea clarificării cauzelor și persoanelor responsabile de menţinerea în stare de nefuncţionare a unui număr mare de mijloace auto și a unui consum exagerat de piese de schimb.

În ambele cazuri se vor întreprinde acţiuni comune pentru clarificare cu organele de miliţie.

Odată cu dezvoltarea lucrărilor de construcţii-montaj au apărut probleme legate de calitatea unor subansamble sau de neexecutarea unor lucrări de către diferite întreprinderi cooperante. Aceste cazuri vor fi semnalate operativ organelor de securitate teritoriale competente în luarea unor măsuri și clarificarea lor.

A rezultat că ofiţerul cunoaşte o serie de probleme legate de deficienţele existente în cadrul şantierului, însă în mai mică măsură a acţionat pe plan local pentru elucidarea unor aspecte, iar la unitatea centrală de linie nu s-a raportat nimic în legătură cu situaţia operativă şi neajunsurile existente privind lucrările de investiţii la şantierul termocentralei Anina. La această situaţie a contribuit lipsa de sprijin şi îndrumare din partea conducerii sale profesionale.

Unele aspecte cum sînt neasigurarea cu apă potabilă a şantierului, nefuncţionarea instalaţiilor sanitare şi pericolul producerii unor epidemii pot fi rezolvate pe plan local antrenînd organele de specialitate judeţene. De asemenea, prin organele de pompieri se pot face controale pentru înlăturarea pericolului ce există în prezent de producere a unor incendii în colonie prin folosirea unor instalaţii electrice improvizate.

În problemele de pază şi apărarea obiectivului trebuie acordată mai multă atenţie avînd în vedere caracterul izolat al acestuia şi posibilităţile de penetrare din partea unor persoane rău intenţionate.

Este necesar ca Inspectoratul judeţean Caraş-Sevrin să analizeze oportunitatea înfiinţării unui sediu miliţie-securitate în incinta coloniei avînd în vedere amploarea investiţiei energie-minerit, valorile necesare de apărat, necesitatea intervenţiei şi rezolvării operative a unor probleme din competenţa organelor de securitate şi miliţie cît şi a condiţiilor de izolare în care este amplasat obiectivul.

Se impune intensificarea activităţii de verificare a întregului personal ce se angajează la unităţile care concură la realizarea obiectivului pentru a depista pe aceia care îşi fac apariţia în zonă în scopul săvîrşirii de evaziuni.

Direcţia a II-a va lua în control cele două dosare de urmărire informativă şi va clarifica aspectele ce se ridică la unităţile economice centrale care au sarcina de realizare a acestei investiţii, respectiv Ministerul Industriei Construcţiilor de Maşini, Ministerul Energiei Electrice, Ministerul Transporturilor şi Telecomunicaţiilor.

Cu ocazia deplasării, ofiţerul a primit indicaţii cu privire la modul în care trebuie să-şi organizeze activitatea, locurile în care să-şi sporească potenţialul informativ, intensificarea schimbului de informaţii cu direcţia de linie şi inspectoratele judeţene ale Ministerului de Interne care răspund informativ de unităţile economice ce concură la construcţia termocentralei Anina.

Avînd în vedere că agregatele ce se vor monta la şantierul Termocentralei Anina sînt asemănătoare celor de la termocentralele Rovinari şi Turceni, propunem ca Lt. FLOREA LICA să se deplaseze la Inspectoratul judeţean Gorj împreună cu ofiţeri ai Direcţiei a II-a în scop de documentare.

În legătură cu întîrzierile existente în realizarea investiţiei de natură să afecteze punerea în funcţiune la termen a grupului nr. 1 de 330 MW, propunem a se raporta conducerii Departamentului Securităţii Statului pentru a se aproba informarea conducerii superioare.

Lt. col. Gruia Irinel

Cpt. Grigorescu Ion

A.C.N.S.A.S., *Fond Informativ*, Dosar nr. 013457, vol. 9, p. I, ff. 99–100.

38.

1981, ianuarie, 28. Notă privind întârzierea estimată la peste 24 de luni a punerii în funcţiune a primului bloc energetic de 330 MW al C.T.E. Anina. Documentul identifică drept cauze principale: neîncheierea contractului pentru oţeluri speciale necesare conductelor de înaltă presiune, incapacitatea Energoutilaj de a transporta în ritm adecvat utilajele din depozite pe şantier, imposibilitatea Ministerului Transporturilor de a asigura transportul echipamentelor grele înainte de 1982, lipsa mijloacelor de transport pentru muncitori, necorelarea planului valoric cu stadiul fizic al lucrărilor, întârzieri la realizarea spaţiilor de cazare, deficienţe grave în depozitarea şi conservarea utilajelor în depozitele Brădişor şi Ticvani. Nota avertizează că întârzierea grupului 1 va afecta şi execuţia grupurilor 2 şi 3, precum şi valorificarea energetică a şisturilor bituminoase.

STRICT SECRET
Nr. D/0081040 din 28 ianuarie 1981.–
Exemplar nr. 1

N O T A

Din datele ce le deţinem rezultă că primul bloc energetic de 330 MW, cu termen de punere în funcţiune 30 decembrie 1981, va avea o întîrziere de peste 24 luni datorită:

1. Întreprinderea de comerţ exterior METALIMPORT, nu a definitivat încă contractul pentru 860 tone oţeluri speciale, necesare confecţionării conductelor de înaltă presiune, deşi se cunoaşte că de la data sosirii în ţară este necesară o perioadă de cel puţin doi ani în vederea prelucrării şi montării lor pe cazan.

2. Întreprinderea Energoutilaj din cadrul Ministerului Energiei Electrice nu a organizat condiţii de transport în timp util din depozite pe şantier a celor 26.000 tone utilaje şi 7.000 tone confecţii metalice rămase de montat. De exemplu în luna noiembrie 1980 ş-au transportat 119 tone, în decembrie 1980 – 100 tone iar în prima jumătate a lunii ianuarie 1981 – 40 tone.

3. Ministerul Transporturilor şi Telecomunicaţiilor a comunicat că asigură condiţii pentru transportul statorului generator de 227 tone de la Întreprinderea de maşini grele Bucureşti şi a transformatorului de 400 M.V.A. de la Electroputere Craiova abea în anul 1982.

4. Întreprinderea judeţeană de transporturi auto nu asigură zilnic numărul necesar de autovehicule pentru transportul în şantier a întregului personal muncitor ce se află cazat în localităţile Oraviţa şi Anina. De asemenea datorită deficienţelor în organizarea transportului în şantier zilnic se reduce cu 1–2 ore timpul de lucru.

5. Ministerul Energiei Electrice nu a corelat planul valoric cu realizarea fizică a unor obiecte de bază şi lucrări conexe.

Pentru punerea în funcţiune a primului bloc energetic trebuie realizate lucrări în valoare de 3,6 miliarde lei. Pînă la 31 decembrie 1980 s-a realizat 1,2 miliarde lei, iar pentru anul 1981 s-a planificat numai 1,3 miliarde lei.

6. Întreprinderea Energoconstrucţia nu a realizat spaţiile de cazare din colonie la nivelul aprobat pentru permanentizarea unui număr mai mare de oameni ai muncii şi nu a rezolvat o serie de probleme de ordin social-gospodăresc din care cauză o parte din personalul calificat disponibil de la lucrările termocentralelor Rovinari şi Turceni nu acceptă transferul la şantierul CET Anina.

7. Întreprinderea Electrocentrale Anina nu a înreprins măsuri corespunzătoare pentru depozitarea utilajelor şi confecţiilor metalice în concordanţă cu necesităţile de montaj şi gradul de protecţie.

– Depozitul Brădişor nu are amenajate platforme sau spaţii acoperite. Parte din echipamente sînt aruncate în mlaştini sau bălţi îngheţate, deşi unele dintre acestea au inscripţia de protecţie „loc acoperit". Ca urmare, un număr de 220 bucăţi canale de gaze şi aer sosite de la furnizor din 1978, neprotejate anticoroziv, precum şi un rotor al preîncălzitorului de aer rotativ prezintă coroziuni avansate şi exfolieri de material determinate de rugină, utilajele sînt permanent manevrate unele peste altele pentru identificarea diferitelor colete solicitate la montaj.

– Depozitul Ticvanu, cu toate că dispune de amenajări, menţine în aer liber utilaje ce trebuiesc asigurate în spaţii închise şi conservate periodic, iar în magazia în care trebuia să se realizeze condiţii de mediu controlat (temperatură-umiditate) băltește apa.

Se apreciază că detriorările produse de neconservare vor avea implicaţii directe în realizarea calitativă a unor lucrări.

Nepunerea în funcţiune la termen a primului grup conform planului de stat, va determina întîrzierea valorificării energetice a şisturilor bituminoase.

Avînd în vedere că începerea execuţiei grupurilor 2 şi 3 se va realiza succesiv după 36 şi respectiv 48 luni de la punerea în funcţiune a primului grup – interval destinat pentru rezolvarea unor probleme tehnice la prototip – rezultă că și aceste capacităţi de producţie vor suferi aceleași întîrzieri.

A.C.N.S.A.S., *Fond Informativ*, Dosar nr. 013457, vol. 9, p. I, ff. 101–102.

39.

1981, septembrie, 23. Notă informativă primită de Inspectoratul Municipiului București, referitoare la imposibilitatea punerii în funcțiune a C.T.E. Anina în decembrie 1981. Informatorul semnalează că stația de pompare și barajul necesare funcționării centralei nu sunt executate, iar pompele nu vor putea funcționa nici în 1982. Deși I.S.P.E. are contract de măsurători pentru 1981, termenul real ar trebui decalat pentru 1983. Nota critică insistența I.S.P.E. de a raporta organelor superioare că centrala va intra în funcțiune în decembrie 1981, în contradicție cu situația reală a lucrărilor.

I.M.B. Securitate – copie –
310/F.I./23.09.1981 Strict secret
exemplar unic

N O T A

O sursă a unității noastre ne-a informat, că termocentrala Anina are termen de predare în funcțiune în luna decembrie 1981. I.S.P.E. are contract de executare a măsurătorilor la stația de pompare pentru anul 1981.

Deoarece nici în anul 1982 nu va fi posibilă funcționarea pompelor, cu toate că formal C.E.T. Anina va intra în funcțiune în dec. 1981, I.S.P.E. trebuie să-și decaleze termenul contractual pentru anul 1983.

Darea în funcțiune a C.E.T. Anina, nu este posibilă, în luna dec. 1981, deoarece nu este executat nici măcar barajul și nici stația de pompare. Cu toate că C.E.T. Anina nu are stația de pompare în funcțiune și nici barajul construit, I.S.P.E. inistă în a comunica organelor superioare intrarea în funcțiune a C.E.T. Anina în luna decembrie.

ooOoo

FI/PC
rd.0227/2446

A.C.N.S.A.S., *Fond Informativ*, Dosar nr. 013457, vol. 9, p. I, f. 104.

40.

1982, mai, 11. Raport elaborat în cadrul I.J. Caraș-Severin pentru Direcţia a II-a a D.S.S. privind problemele legate de transportul statorului generatorului pentru primul grup de 330 MW al C.T.E. Anina. Documentul semnalează imposibilitatea traversării rutiere a oraşului Anina şi necesitatea utilizării devierii Marila–Crivina, precum şi faptul că probele efectuate cu macheta au verificat doar gabaritul, nu şi rezistenţa drumului, care a cedat pe anumite porţiuni. I.P.T.A.N.A. confirmă nereguli de proiectare la două viaducte de pe DN 57B, insuficient dimensionate pentru transporturi agabaritice. Se menţionează şi întârzierea desemnării întreprinderii care trebuie să execute conducta de aducţiune a păcurii. Nota consemnează continuarea supravegherii informative pe platforma termocentralei.

MINISTERUL DE INTERNE
INSPECTORATUL JUDEȚEAN
CARAȘ-SEVERIN
Serviciul II
Nr. 2/RI/001422671/11V82

STRICT SECRET
Ex. nr. 1

Către,
MINISTERUL DE INTERNE
DEPARTAMENTUL SECURITĂȚII STATULUI
– Direcţia a II-a București -

Raportăm că din informaţiile obţinute şi verificările efectuate, privind unele aspecte de pe platforma termocentralei Anina, rezultă următoarele:

În trimestrul II. 1982, urmează să se efectueze transportul statorului generatorului de la primul grup de 330 Mw, pe traseul Moldova-Nouă – şantierul Crivina. În acest scop, s-a efectuat o probă cu o machetă, ocazie cu care s-a constatat că nu este posibilă efectuarea transportului prin oraşul Steierdorf-Anina, stabilindu-se ca aceasta să fie dirijat pe devierea drumului naţional Marila-şantierul Crivina.

Pentru efectuarea transportului în condiţii de deplină securitate, ing. Cîrlea din Ministerul Energiei Electrice, afirmă că sînt necesare efectuarea de probe sub sarcină atît la încărcarea şi descărcarea pe şi de pe vas în porturile Oltenița şi Moldova Veche, cît şi pe tronsonul de drum Moldova Veche-Marila, numai din punct de vedere gabaritic,

nu a fost concludentă, deoarece cu această ocazie s-a verificat numai înscrierea în curbe a convoiului, nu şi rezistenţa drumului, cu toate că şi în aceste condiţii, pe tronsonul Oraviţa-Marila, drumul a cedat în unele porţiuni.

De fapt, în legătură cu transportul pieselor grele şi abagaritice de la furnizori pe platforma termocentralei, Întreprinderea Electrocentrale Anina, cu adresa nr. 9351 din 26.XI.1981 a sesizat Institutul de proiectări auto, navale şi aeriene (I.P.T.A.N.A.) Bucureşti din cadrul Ministerului Transporturilor şi Telecomunicaţiilor că este necesar ca dimensionarea podurilor şi a altor elemente din tronsonul drumului naţional 57 B Marila-Crivina, neexecutate la data întocmirii adresei, să se facă ţinîndu-se seama de caracteristicile pieselor grele şi agabaritice ce se vor transporta la C.T.E. Anina în timpul exploatării. În acest sens, s-a solicitat să se precizeze dacă în calculul de rezistenţă al acestor elemente s-a ţinut seama de datele respective cunoscute de I.P.T.A.N.A., deoarece acestea au stat la baza elaborării proiectului nr. 4684/1981 privind transporturi rutiere agabaritice la CTE Anina.

I.P.T.A.N.A. Bucureşti, a răspuns că există unele nereguli în ceea ce priveşte două viaducte care nu au fost proiectate să reziste la transportul pieselor grele şi agabaritice, aşa cum este viaductul de la km. 17+550 unde trebuia făcută monolitizarea fîşiilor sau prevederea unui beton marca B.400 în placă de suprabetonare şi asigurarea conlucrării fîşiilor cu această placă prin intermediul unor armături montate în articulaţiile dintre fîşii, iar parapetul din interiorul curbei să fie demontabil; la viaductul de la km. 20+125, suprastructura prevăzută în proiect pentru acest pod, nu rezistă la trecerea convoiului, momentul de calcul fiind mai mare decît momentul capabil cu circa 30 la sută, urmînd a se întocmi o nouă documentaţie.

În prezent, viaductul de la km 17+550 este executat, iar cel de la km 20+125 se află în faza de execuţie.

Datorită acestor lucrări, nu s-a efectuat pînă în prezent proba cu macheta statorului pe tronsonul de drum Marila-Crivina.

O altă problemă nerezolvată încă, o constituie construcţia conductei de aducţiune a păcurii pe traseul Anina-Termocentrală. Această conductă s-a stabilit să fie executată de o întreprindere specializată din Ministerul Petrolului, fără a fi însă nominalizată.

Raportăm că organele noastre continuă intensificarea muncii informative pe platforma termocentralei Anina, iar aspectele deosebite le vom raporta de urmare.

ȘEF AL SECURITĂȚII JUDEȚULUI
Colonel
DAVID STEFAN

ȘEF AL SERVICIULUI II
Lt. col.
ANDREI ZENO

A.C.N.S.A.S., *Fond Informativ*, Dosar nr. 013457, vol. 9, p. I, ff. 105–106.

41.

1982, iunie, 15. Notă de sinteză privind întârzierile care afectează punerea în funcțiune a primului grup energetic al C.T.E. Anina, programat pentru ultimul trimestru al anului 1982. Documentul consemnează că numeroase lucrări sunt neîncepute sau abia demarate. Lipsesc soluțiile tehnice definitive pentru evacuarea zgurii și cenușii, transportul combustibilului lichid și omogenizarea șistului. Se semnalează întârzieri în livrarea echipamentelor esențiale, precum și în amenajarea traseului rutier pentru transporturile agabaritice. Nota evidențiază deficitul de personal calificat, lipsa materialelor de construcții și lipsa de pregătire a personalului de exploatare. Întârzierea pornirii primului grup, inclus în balanța energetică pentru iarna 1982–1983, este considerată un risc pentru alimentarea consumatorilor și securitatea sistemului energetic național.

SECRET DE SERVICIU
Nr. D/S/90084 din 15 iunie 1982
Exemplar nr._

N O T A
Privind unele aspecte care influențează negativ punerea în funcțiune a primului grup de 330 MW de la Termocentrala Anina

În conformitate cu planul de stat, primul grup de 330 MW de la Termocentrala Anina, urmează să fie pus în funcțiune în trimestrul IV/1982.

În prezent se înregistrează întîrzieri la unele obiecte ale termocentralei atît în activitatea de construcții, cît și de montaj, ceea ce determină ca punerea în funcțiune a primului grup să fie estimată de specialiști ca posibilă la sfîrșitul anului 1983. Astfel:

– sînt încă neîncepute, sau de puțin timp atacate unele lucrări cu ciclu lung de execuție ca: turnul de răcire, blocul de capăt cu 12 nivele, stația de 110/6 kV, depozitul tampon și cel definitiv pentru zgură și cenușă, captarea Ponească și cele 4 stații de pompaj necesare alimentării cu apă a cazanelor, precum și depozitul și sistemul de benzi pentru alimentarea cu cărbune a termocentralei;

– nu sînt încă stabilitate soluții tehnice, pentru sistemul de evacuare

a zgurei și cenușei – lucrare apreciată ca fiind de mare complexitate – transportul prin pompaj al combustibilului lichid între gara Anina și termocentrală, precum și tehnologia de omogenizare a șistului;

– nu s-au asigurat o serie de echipamente și instalații în concordanță cu necesitățile de montaj. Conductele de înaltă presiune care reclamă utilizarea unor tehnologii pretențioase și de lungă durată au sosit în șantier abea în luna aprilie 1982. De asemenea, unele utilaje auxiliare ca preîncălzitorii de înaltă presiune, electro și turbopompele de alimentare, ventilatoarele de gaze și ventilatoarele de aer nu au fost încă livrate;

– lucrările de amenajare a traseului atît naval cît și rutier în vederea efectuării transporturilor pieselor agabaritice ca rotorul generatorului și autotransformatorului de 400 MVA de la furnizorii I.M.G.B. și Electroputere Craiova la șantierul termocentralei, sînt întîrziate, ceea ce influențează fluxul de montaj al lucrărilor de bază.

Intîrzierile înregistrate în activitatea de construcții-montaj, sînt umare și a neasigurării cu personalul muncitor calificat în special din meseriile dulgheri, fierari betoniști, zidari, sudori, șoferi, a folosirii cu indice redus a parcului de utilaje, precum și a lipsei unor materiale de construcții.

Nu au fost încă inițiate măsuri de asigurare și pregătire a personalului de exploatare din rîndurile operatorilor de cazane, turbine, chimiști, mecanici pompe, electricieni, pramiști etc.

Deși majoritatea specaliștilor care participă în comandamentele de analiză a acestei investiții cunosc aspectele cu care se confruntă șantierul, analizează de regulă numai aspectul valoric și în mai mică măsură se preocupă de intensificarea eforturilor pentru accelerarea ritmului de execuție a tuturor lucrărilor.

A mai rezultat și lipsa de corelare a activității unităților de specialitate care concură la realizarea investiției în principal din industria constructoare de mașini, sectorul minier și energetic.

Nepunerea în funcțiune a grupului nr. 1 de 330 MW de la Termocentrala Anina – luat în calcul în balanța energetică din iarna 1982–1983, va influența negativ alimentarea cu energie electrică a consumatorilor și securitatea sistemului energetic național.

A.C.N.S.A.S., *Fond Informativ*, Dosar nr. 013457, vol. 9, p. I, ff. 107–108.

42.

1983, ianuarie, 8. Raport al I.J. Caraș-Severin către Direcţia a II-a a D.S.S. privind problemele care întârzie punerea în funcţiune, la termenul de 30 iunie 1983, a primului grup energetic al C.T.E. Anina. Documentul semnalează: livrări de utilaje, echipamente şi materiale neconforme, numeroase întârzieri, și o serie de lucrări esenţiale încă neîncepute. Se menţionează restanţe mari la livrarea de echipamente, progresul lent al unor lucrări și nerespectarea normelor privind exploziile în carieră.

MINISTERUL DE INTERNE
INSPECTORATUL JUDEȚEAN
CARAȘ-SEVERIN
Serviciul II
Nr. 2/RI/00141345/8I83

STRICT SECRET
Ex. nr. 1

Către,
MINISTERUL DE INTERNE
DEPARTAMENTUL SECURITĂȚII STATULUI
– Direcţia a II-a Bucureşti -

Raportăm că din informaţiile ce le deţinem şi verificările efectuate, rezultă că punerea în funcţiune a primului grup de 330 MW de la Termocentrala Anina, nu se va putea realiza la ultimul termen planificat de 30.VI.1983, întrucît mulţi furnizori nu respectă prevederile contractelor încheiate, atît cu privire la calitate, cît la termenele de livrare a echipamentelor.

Astfel, Întreprinderea de utilaj tehnologic Bistriţa, livrează echipamente pentru electrofiltre cu deficienţe tehnice, ca: suduri cu pori la pereţii buncăr, abateri de formă geometrică la stîlpii de susţinere pereţi laterali (tălpile stîlpilor), nerespectarea razei de curbură a penelor de la electrozi (cad electrozii, se fac scurtcircuite şi se scoate din funcţiune electrofiltrul) etc. Deşi I.E. Anina prin adresa nr. 5286/21.06.1982 a sesizat IUT Bistriţa despre aceste deficienţe, livrarea echipamentelor a continuat în aceste condiţii, efectuîndu-se doar unele remedieri pe şantier de o echipă formată din 3 muncitori ai IUT Bistriţa. În această situaţie, pe lîngă faptul că remedierile nu sînt de bună calitate, se întîrzie și montajul general al întregului sistem.

De asemenea, grinzile de acoperiș de la electrofiltre livrate de același furnizor, prezintă deficienţe ca: pori de suprafaţă în cordoanele de sudură, suduri deviate din axul rostului de sudare, fisuri la sudurile de îmbinare dintre table și talpa grinzii. Din aceste cauze, montarea grinzilor a fost de mai multe ori oprită pentru remedieri, dar aceste remedieri s-au făcut numai la grinzile nemontate la data constatării, respectiv 17.08.1982. Pentru grinzile montate cu defecţiuni în număr de 18, proiectantul a fost de acord să fie remediate în poziţia de montaj, după avizarea tehnologiei de remediere ce se va întocmi de furnizor, lucrare care nici pînă în prezent nu s-a executat.

Grupul de șantiere construcţii industriale Anina, nu dispune în prezent de agregate sortate pentru prepararea betoanelor. Calitatea agregatelor produse la cariera Maidan este total necorespunzătoar ca granulometrie și formă a granulelor așa cum cere studiul INCERC Filiala Timișoara nr. 1270/mai 1982. Conform dispoziţiei TEC București forul tutelar al GSCI Anina în ziua de 27.XII.1982, s-a expediat la INCERC București, agregate de la cariera Maidan pentru studiu și analiză. Pînă la primirea rezultatelor, staţia de betoane nu funcţionează, și vă rugăm ca prin posibilităţile de care dispuneţi să se stabilească dacă aceste rezultate reflectă sau nu realitatea.

Cu ocazia săpăturilor pentru fundaţia coșului de fum nr. 1 a fost găsită o galerie părăsită, tangentă la coș. ISPH București, avea obligaţia să efectueze un studiu de investigare prin metode geofizice a galeriei pentru găsirea de soluţii care să nu afecteze durabilitatea și stabilitatea coșului de fum. Acest studiu a fost abandonat și se intenţionează betonarea galeriei.

La colectorii vaporizatorilor de la cazanul 1 A, trebuia efectuată curăţirea conductelor de șpan, însă această operaţiune este tergiversată de Întreprinderea „Vulcan" București și Electromontaj Anina.

Pînă în prezent nu s-a rezolvat nici problema stabilirii constructorului conductei de aducţiune a păcurei din gara CFR Anina.

De asemeni, sînt multe lucrări neatacate și de finalizarea cărora depinde punerea în funcţiune a primului grup de 330 MW, ca: depozit de șist, staţie concasare șist, staţiile de transformare de 110 KV Miniș și Cerbu, gospodăria de șlam și decantare, staţia de 0,4 KV de la depozitul de șist, staţia de pompe ape umezire, staţia electrică pentru electrofiltre etc.

Lucrările pentru realizarea circuitului hidro sînt la început, în fază de

defrișare, iar turnul de răcire executat de GSCI Anina, se prevede a fi terminat în toamna anului 1983, ca urmare a sistemului lent în care se lucrează.

La sfîrșitul anului 1982, se înregistra o restanţă de 1300 tone echipamente, cu pondere I. „Vulcan" București pentru conducte de înaltă presiune și IMGB pentru pompele de alimentare.

Nici Întreprinderea minieră pentru exploatarea șisturilor bituminoase Anina nu respectă Normele departamentale de protecţia muncii privind folosirea substanţelor explozibile. Astfel la data de 11.12.1982, s-au efectuat două explozii o singură dată, una de 30 tone la cota 855 m și alta de 20 tone la cota 849 m, ambele la distanţa de 1000 m de termocentrală, deși aceste explozii trebuiau executate separat. Explozia a fost înregistrată pe accelerograf și după developarea filmului se va cunoaște intensitatea și efectele ei asupra construcţiilor. Despre această situaţie a fost sesizat Inspectoratul teritorial de stat pentru protecţia muncii, în scopul de a se lua măsuri împotriva vinovaţilor.

Raportăm că despre cele de mai sus, au fost informate organele de partid și sesizat I.J. Bistriţa Năsăud asupra calităţilor necorespunzătoare a echipamentelor furnizate de IUT Bistriţa.

Totodată s-au luat măsuri de intensificarea muncii informative pentru cunoașterea permanentă a situaţiei operative din acest obiectiv, iar aspectele mai importante ce vor rezulta, le vom raporta de urmare.

ȘEF AL SECURITĂȚII JUDEȚULUI
Colonel
DAVID STEFAN

ȘEF AL SERVICIULUI II
Lt. col.
ANDREI ZENO

A.C.N.S.A.S., *Fond Informativ*, Dosar nr. 013457, vol. 9, p. I, ff. 109–110.

43.

1983, aprilie, 20. Raport al I.J. Caraș-Severin către Direcţia a II-a a D.S.S. privind stadiul execuţiei lucrărilor şi al livrărilor de echipamente pentru C.T.E. Anina. Documentul consemnează întârzieri majore faţă de graficul care prevedea punerea în funcţiune a primului grup în iunie 1983. Sunt semnalate: decalaje la alimentarea cu apă, neînceperea lucrărilor esenţiale la gospodăria de șist, întârzieri la instalaţiile de zgură şi cenușă, probleme la coșul de fum. Raportul indică lipsa personalului calificat, funcţionarea deficitară a utilajelor de construcţii, restanţe de echipamente nelivrate, absenţa unui executant pentru conducta de păcură, degradări ale unor echipamente depozitate necorespunzător. Se menţionează continuarea intensificării supravegherii informative.

MINISTERUL DE INTERNE
INSPECTORATUL JUDEȚEAN
CARAȘ-SEVERIN
Serviciul II
Nr. 2/LF/00142128/20.IV.83

STRICT SECRET
Ex. nr. 1

Către,
MINISTERUL DE INTERNE
DEPARTAMENTUL SECURITĂȚII STATULUI
– Direcţia a II-a București –

Referitor la stadiul execuţiei lucrărilor şi al livrărilor de utilaje, echipamente și materiale de montaj pe șantierul centralei termoelectrice de 3 x 330 MW pe șisturi bituminoase Anina, raportăm următoarele:

Planul valoric pe trimestrul I 1983 s-a realizat în proporţie de 111,3 la sută la total investiţii 98,5 la sută la construcţii montaj și 136,9 la sută la utilaje cu montaj.

Planul pe anul 1983 de 950 milioane lei s-a prevăzut că asigură punerea în funcţiune a primului grup de 330 MW.

Stadiul fizic al execuţiei lucrărilor prezintă întîrzieri faţă de grafic, acesta prevăzînd punerea în funcţiune a primului grup în luna iunie 1983 și anume:

La alimentarea cu apă brută, întîrzierea este de cel puţin 4 luni, astfel încît s-a prevăzut ca pentru începerea probelor să fie realizate următoarele obiective:

– staţia de pompare Crivina STP 3 să fie pusă în funcţiune pînă la 30.06.1983;

– rezervorul nr. 1 de 3500 mc pînă la 31.07.1983;

– staţia de pompe apă brută – 31.07.1983;

– realizarea pînă la 31.08.1983 a staţiei de pretratarea şi a conductelor aferente pînă în sala de maşini.

La gospodăria de şist bituminos sînt mari rămîneri în urmă datorate în special nerealizării pînă la finele anului 1982 a lucrărilor de terasamente aferente. Nici pînă în prezent nu au fost atacate lucrările de construcţii şi montaj aferente maşinii de depus, staţiei de concasare şi benzilor transportoare.

Terminarea lucrărilor de construcţii montaj de la acest obiectiv este condiţionată de organizarea activităţii de construcţii în regim continuu industrial, astfel încît s-a prevăzut ca montarea restului de echipamente de circa 1500 tone să se realizeze pînă la sfîrşitul lunii octombrie 1983.

La captarea, evacuarea şi depozitarea zgurii şi cenuşii există o întîrziere de aproximativ 5 luni, fiind de montat încă 1140 tone echipamente şi prevăzîndu-se punerea în funcţiune la 30.10.1983.

La coşul de fum a fost realizată caja exterioară şi structura interioară din beton armat şi au început lucrările de înzidiri şi izolaţii. Dacă se asigură ritmic aprovizionarea cu cărămidă refractară şi sticlă spongioasă s-a prevăzut terminarea lucrărilor pînă la data de 30.09.1983.

De asemeni la cazanul 1 A sînt rămîneri în urmă determinate de livrarea şi începerea cu întîrziere a efectuării remedierilor la unele subansamble de la electrofiltre, de livrarea cu întîrziere a conductelor de înaltă presiune, precum şi de întîrzierea lucrărilor de izolaţii.

Dat fiind faptul că la acest cazan mai sînt de montat 1300 tone echipamente s-a prevăzut ca spălarea acidă să înceapă în prima jumătate a lunii octombrie 1983.

Finalizarea lucrărilor la sala maşinii este condiţionată de livrarea circuitului de ulei al rotorului generatorului, precum şi a unor furnituri restante de la pompele de alimentare cu apă a cazanelor, astfel încît s-a prevăzut ca montajul turbogeneratorului să se termine la 30.10.1983.

Dintre cauzele care au condus la această stare de fapt raportăm că deşi s-au luat măsuri privind asigurarea cu forţă de muncă necesară, în prezent pe şantierul CTE Anina desfăşurîndu-şi activitatea peste 4500

oameni ai muncii, totuși există insuficient personal calificat în meseriile: dulgheri, zidari, fierari betoniști, sudori.

O altă cauză o constituie funcţionarea nesatisfăcătoare a unor utilaje de construcţii a mijloacelor de transport la care s-au realizat indici inferiori celor planificaţi, repectiv 44 la sută la autobasculante, 57 la sută la excavatoare, 61 la sută la buldozere, faţă de 80–85 la sută prevăzut în plan.

Deși furnizorii MICM și MIMUEE aveau sarcina să încheie livrările pe furnituri-echipamente și materiale de montaj pînă la 20.11.1982, iar furniturile care se asimiliează în ţară, urmare eliminărilor de la import pînă la 15.12.1982, din analiza efectuată la 31.03.1983, rezultă că o restanţă în livrare pentru blocul nr. 1 de 897,9 tone echipament și materiale de montaj în valoare de 60,241 milioane lei. Pînă în prezent nu s-a livrat nici un echipament din cele care trebuiau asimilate în ţară, respectiv 15 poziţii însumînd 1308 repere.

Raportăm că deși s-a stabilit ca executarea conductei de transport păcură și motorină gara Anina – incinta termocentralei, revine GSCI, nu s-a reușit preluarea execuţiei lucrărilor de izolaţii termice care trebuiau făcute de către 6 întreprinderea specializată din cadrul Ministerului Construcţiilor Industriale, care nici pînă în prezent nu a fost nominalizată.

Atît în depozitele de echipamente, cît și pe platforma de preasamblare sînt depozitate o serie de echipamente, fără respectarea grupei de depozitare, respectiv spaţii acoperite și neconservarea din 6 în 6 luni în caz de neutilizare la montaj, fapt ce a determinat degradarea unora. În acest sens exemplificăm cazul ventilatorului recirculare gaze arse livrat de Uzina „Vulcan" București, care trebuie încărcat din nou cu sudură și prelucrat mecanic, ca urmare a exfolierii unei cote de rulment.

Un alt aspect negativ îl constituie faptul că Întreprinderea minieră pentru exploatarea șisturilor bituminoae Anina a neglijat lucrările de descopertă în zona de protecţie seismică, existînd riscul imobilizării în această zonă a unei cantităţi de peste 50 milioane tone șist care nu va mai putea fi exploatată în condiţii de securitate pentru construcţiile termocentralei. Menţionăm faptul că pentru descoperta acestui zăcămînt este necesară excavarea unei cantităţi de 4 milioane mc steril.

În acest sens conducerea I.E. Anina, a propus numirea unui colectiv care să fie împuternicit în exercitarea unui control pentru fiecare

împușcare şi limitarea cantităţilor de exploziv, diferenţiate pentru etape specifice construcţiei centralei.

Raportăm că organele noastre continuă intensificarea muncii informative pentru cunoașterea și stăpînirea situaţiei operative și a preveni executarea de lucrări necorespunzătoare calitativ.

ȘEF AL SECURITĂȚII JUDEȚULUI
Colonel
DAVID STEFAN

ȘEF AL SERVICIULUI II
Lt. col.
ANDREI ZENO

A.C.N.S.A.S., *Fond Informativ*, Dosar nr. 013457, vol. 9, p. I, ff. 111–113.

44.

1983, iunie, 17. Notă informativă privind stadiul de execuţie şi principalele dificultăţi tehnice ale proiectului C.T.E. Anina, concepută ca investiţie de o amploare fără precedent. Documentul subliniază caracterul problematic al utilizării şisturilor bituminoase cu putere calorifică foarte scăzută şi conţinut ridicat de cenuşă, care generează riscuri majore pentru stabilitatea arderii, uzura echipamentelor, evacuarea zgurii şi impactul asupra mediului. Sunt evidenţiate dificultăţi suplimentare legate de infrastructura de alimentare cu păcură şi apă, condiţiile climatice locale, precum şi solicitările seismice produse de exploziile din cariera minieră apropiată. Nota atrage atenţia asupra dificultăţii respectării termenului de punere în funcţiune a primului bloc energetic, din cauza nerealizării conductei de păcură, şi menţionează, ca alternativă, posibilitatea alimentării cu gaz natural.

– copie –
STRICT SECRET
Exemplar unic

27.07./1983

N O T A
– privind termocentrala pe şisturi bituminoase de la Anina –

Termocentrala pe şisturi bituminoase de la Anina constituie o premieră mondială sub aspectul puterii finale (1000 Mw) şi al puterii unitare a unui bloc (330 Mw).

Principala dificultate tehnică se concentrează la cazanele de 520 t/h, care sînt cuplate, cîte două cu cîte o turbină de 330 Mw. Aceste cazane vor funcţiona cu un combustibil solid de calitate la limita inferioară a posibilităţilor tehnice de utilizare în scopuri energetice (putere calorifică: 700–1000 Kcal/ conţinut cenuşă: 72–75%. Aceste caracteristici pot da dificultăţi mari sub aspectul stabilităţii arderii eroziunii suprafeţelor schimbătoare de călduri şi ventilatoarelor de gaze arse, evacuării zgurii şi cenuşii, poluării).

Alte probleme tehnice deosebite pe ansamblul obiectivului sînt:

– Aducţiunea păcurii de adaos pentru susţinerea arderii pe o conductă de circa 8 km, care trece şi printr-o zonă care intră în raza de acţiune a exploziilor de la exploatarea din carieră; conducta principală trebuie însoţită de un agent de încălzire pentru fluidizarea păcurii;

– aducţiunea apei tehnologice pe o distanţă de cca 10 Km pe teren accidentat;

– solicitări mari ale construcţiilor și utilajelor în aer liber datorită vîntului local deosebit de intens în anumite perioade ale anului;

– solicitări seismice ale utilajelor datorită exploziilor foarte puternice din cariera de exploatare apropiată (sub 500 m).

Termenul de punere în funcţiune al primului bloc de 330 Mw fixat pentru finele acestui an, este grav periclitat în special din cauză că încă nu au început lucrările de construire a conductei de aducţiune a păcurii (se pare că nici soluţia tehnică nu este încă definitivată).

Soluţia avută în vedere este un paleativ, deoarece păcura stocată în rezervoare de apă asigură funcţionarea pe un timp foarte scurt, după care utilajele ar trebui să staţioneze pe o durată foarte lungă (chiar de ordinul anilor), cu consecinţe grave din punct de vedere al coroziunii acestora.

S-ar putea lua în considerare înlocuirea păcurii cu gaz natural adus de la Reșiţa (cca 30 km) din zona Bozovici unde se pare că s-au descoperit zăcăminte. Deşi distanţa de transport este mai mare, conducta de gaz este incomparabil mai simplă decît cea de păcură.

17.06.1983 „MIRCEA”

A.C.N.S.A.S., *Fond Informativ*, Dosar nr. 013457, vol. 9, p. I, ff. 114–115.

45.

1983, iunie, 28. Notă informativă privind programul hidroenergetic național. Documentul subliniază rolul strategic al centralelor hidroelectrice în obținerea independenței energetice, evidențiind avantajele lor economice: producerea energiei fără consum de combustibil, posibilitatea realizării echipamentelor necesare în țară, recuperarea rapidă a investiției și necesarul redus de forță de muncă în exploatare. Nota critică ritmul insuficient al programului de construcție a hidrocentralelor, atribuind întârzierile lipsei de personal calificat, necorelării dintre livrările de utilaje și stadiul construcțiilor și întârzierilor la furnizarea echipamentelor. Sunt propuse măsuri de remediere.

– copie –
STRICT SECRET
Exemplar unic

____1983

N O T A
– privind unele aspecte ale programului hidroenergetic –

Una din cele mai importante laturi ale acțiunii de obținere într-un timp cît mai scurt a independenței energetice a țării, o constituie programul de realizare de centrale hidroelectrice. Importanța implementării unor asemenea centrale în sistemul energetic național este deschisă în actualele condiții ale economiei naționale, din următoarele motive:

1/ producerea de energie electrică în centrale hidroelectrice (CNE) se face fără consum de combustibil. Acest lucru are un efect economic foarte important, dacă se ține seama că păcura se procură din import la preț foarte ridicat, gazul natural poate fi utilizat în mod mult mai eficient ca materie primă în industria chimică, iar cantitatea de cărbune energetic care urmează să se extragă în anul 1985 nu va reuși să satisfacă necesitățile centralelor termoelectrice ce urmează să fie puse în funcțiune pînă la acea dată.

2/ nivelul actual de dezvoltare al industriei din țara noastră permite realizarea CNE de orice tip practic fără importuri pe relația Vest.

3/ construcția CNE este eficientă atît sub aspectul prețului de cost al energiei produse, cît și din punct de vedere al energiei înglobate în toate lucrările, materialele și utilajele care intervin în realizarea acestora. Astfel,

această energie înglobată se recuperează prin energia produsă într-o perioadă de 3–5 ani, în timp ce la centralele nuclearo-electrice, această perioadă de recuperare este de peste 6 ani, iar unităţile mici de producere a energiei electrice (microhidrocentrale, centrate termoelectrice de puteri mici) au o perioadă de recuperare a energiei înglobate de pînă la 10 ani.

4/ forţa de muncă necesară pentru exploatarea și întreţinerea CNE este mult mai redusă (raportat la puterea instalată) decît în cazul centralelor termoelectrice, în special a celor funcţionînd pe lignit, care sînt avute în vedere cu o pondere foarte mare în dezvoltarea viitoare a bazei energetice a economiei naţionale.

Faţă de cele de mai sus, se consideră că programul actual de construcţie de CNE este prea redus în raport cu necesităţile și posibilităţile în special sub aspectul ciclului de realizare. Această stare de lucruri apreciem că se datorește următoarelor cauze:

a/ lipsa de forţă de muncă în special pentru lucrările în subteran, care în ultimii ani nu mai beneficiază de un sistem de retribuţie stimulator similar cu cel aplicat în industria minieră. Astfel, lucrări de tipul celor care s-au executat în trecut în termene de 3–6 ani (Bicaz, Argeș, Lotru), la ora actuală se execută în termene de pînă la 10 ani (Rîul mare-Retezat).

b/ Existenţa unor grave necorelări între termenele cerute pentru livrarea utilajelor și termenele necesare în raport cu desfășurarea lucrărilor de construcţii (ex. CNE Sugag). În acest fel industria de specialitate produce în mod inutil utilaje în perioade în care ar putea produce utilaje (chiar pentru alte CNE) necesare în perioada respectivă;

c/ întîrzieri în livrarea unor utilaje faţă de termenele impuse de graficele de desfășurare a construcţiei CNE respective (ex. CNE Galbeni).

Pentru îmbunătăţirea situaţiei în domeniul construcţiei de CNE ar fi necesare următoarele măsuri:

I/ Reglementarea sistemului de retribuţie pentru lucrările în subteran la construcţia CNE, astfel încît el să fie stimulator pentru atragerea forţei de muncă, în acest domeniu și pentru reducerea substanţială a ciclurilor de realizare;

II/ Luarea de măsuri pentru corelarea, pe parcursul desfășurării lucrărilor de construcţii, a termenelor reale necesare pentru livrările de utilaje cu stadiul lucrărilor de construcţii respective. La ora actuală se discută numai pe baza termenelor inițiale oficiale în plan.

III/ luarea de măsuri pentru ca Combinatul de utilaj greu din Iași (unitate dotată cu utilaje moderne de mare capacitate) să poată produce hidroagregate de mare capacitate, astfel încît împreună cu ICM Reșița să poată face față cererilor crescînde de astfel de echipamente pentru perioada următorilor ani.

IV/ luarea de măsuri pentru școlarizarea și instruirea personalului de exploatare a noilor centrale hidroelectrice și în special a microhidrocentralelor, care vor fi amplasate în locuri mai izolate sau cu disponibil mai redus de forță de muncă de calificare necesară.

28.06.1983 „MIRCEA”

A.C.N.S.A.S., *Fond Informativ*, Dosar nr. 013457, vol. 9, p. I, ff. 116–118.

46.

1983, iunie, 30. Notă informativă în care se analizează programul de trecere a centralelor termice de la combustibili lichizi și gazoși la cărbune, măsură considerată esențială pentru reducerea consumului de hidrocarburi și atingerea independenței energetice naționale. Documentul subliniază dificultățile specifice României, generate în principal de calitatea foarte scăzută a lignitului autohton, și de implicațiile logistice, tehnologice și de mediu ale utilizării acestuia. Sunt prezentate tipurile de cazane disponibile, condițiile tehnice de funcționare și soluțiile posibile pentru conversia instalațiilor existente. Nota identifică obstacole administrative, economice și tehnice care frânează implementarea rapidă a programului și formulează un set amplu de măsuri necesare.

– copie –
STRICT SECRET
Exemplar unic

____/1983

N O T A
privind acțiunrea de trecere pe cărbune a centralelor termice echipate cu cazane care funcționează în prezent pe hidrocarburi

Acțiunea de trecere la funcționarea pe cărbune a centralelor termice echipate cu cazane care în prezent funcționează pe bază de hidrocarburi (păcură sau gaze naturale) reprezintă un capitol deosebit de important în acțiunea cu caracter mai general de reducere substanțială a consumului de hidrocarburi în scopuri energetice, pentru atingerea scopului final de obținere, într-un timp cît mai scurt a independenței energetice a țării.

Se apreciază că o asemenea acțiune la nivelul întregii economii naționale poate conduce la o economie de hidrocarburi echivalentă cu circa 2 mil. tone combustibili convențional.

În condițiile țării noastre trecerea la încălzirea industrială și urbană masivă pe bază de cărbune are o particularitate, neîntîlnită în nici o altă țară, legată de calitatea foarte slabă a combustibilului disponibil pentru această acțiune, lignit din bazinul Olteniei cu puterea calorifică (Pc. 1) de 1350–1600 kcal/kg și un conținut foarte ridicat de cenușă (peste 40%).

Se menționează că în străinătate, pentru încălzire, se utilizează exclusiv cărbune brut sau brichetat cu Pc. 1 peste 3500–4000 kcal/kg.

Această particularitate conduce la următoarele implicaţii specifice ţării noastre, ale utilizării lignitului ca principal combustibil pentru încălzirea industrială şi urbană:

1/ Eficienţa redusă a introducerii în circuitul economic al lignitului în zone îndepărtate de principalele zăcăminte de astfel de combustibil cum sînt: bazinul Rovinari, bazinul Motru, bazinul Mehedinţi (Hasnicioara), bazinul Comăneşti etc. Acest lucru se datoreşte necesităţii transportului (cu consum de energie „nobilă" – electrică, sau motorină şi benzină), depozitării şi manipulării unor cantităţi de combustibil duble decît cele utile (cca ½ din cantitate o reprezintă cenuşa);

2/ Necesitatea unor spaţii mari pentru depozitarea combustibilului şi a cenuşii, care în multe cazuri nu sînt disponibile (mai ales pentru combustibil) în imediata apropiere a actualelor unităţi producătoare de căldură, care se găsesc în majoritatea amplasate în oraşe;

3/ Implicarea în centrele populate a unui grad de poluare mai ridicat decît în cazul altor ţări din cauza aceloraşi elemente arătate mai sus;

4/ Necesitatea unor tehnologii de ardere specifice combustibililor foarte inferiori cum ar fi: insuflarea de aer sub presiune sub stratul de cărbune, recircularea gazelor de ardere, agitarea periodică a stratului de cărbune şi zgură în timpul arderii, alimentarea cazanelor cu cantităţi mari de cărbune şi evacuarea, de asemenea a unor cantităţi mari de zgură şi cenuşă.

În aceste condiţii, procesul de implementare masivă a cărbunelui ca principal combustibil pentru încălzirea industrială şi urbană are un caracter revoluţionar, a cărui înfăptuire este frînată în prezent de următoarele elemente:

a/ Dorinţa oficială ca această problemă să fie rezolvată în foarte scurt timp. Astfel, în ultimii doi ani, în primăvara anului respectiv (1982 sau 1983) s-au dat sarcini ca problema să fie rezolvată radical pînă în toamna respectivă.

b/ Pretenţia din partea autorităţilor de resort ca preţul de cost al căldurii produse pe bază de cărbune să fie la nivelul celui obţinut în cazul utilizării hidrocarburilor, ori acest lucru nu este posibil decît în cazul unor unităţi mari producătoare de căldură (centrale termice industriale mari), din motivele arătate la pct. 1 de mai sus, precum şi din cauza unei manopere pentru manipularea şi arderea combustibilului solid mult mai mare decît în cazul utilizării hidrocarburilor.

c/ Inexistenţa pînă în prezent a unui sistem organizat de aprovizionare

cu cărbune sortat (în special sub aspectul granulometric) în conformitate cu necesităţile impuse de cazanele utilizate ţi de preparare centralizată a prafului de cărbune.

În ce privește soluţiile tehnice pentru construcţia de centrale termice pe bază de cărbune sau pentru trecerea actualelor cazane care funcţionează cu hidrocarburi la funcţionarea pe cărbune sînt de menţionat următoarele posibilităţi:

A/ Echiparea centralelor termice de bloc, cvartal sau cartier care să aibă capacităţi de încălzire pentru grupuri între 8 și 5000 apartamente convenţionale, cu cazane de tip AIACS, Metalica, cu grătar cu împingere răsturnată (GIR) sau cu ardere în strat fluidizat (ASF) cu capacităţi între 0,06 Gcal/h și 10 Gcal/h.

În legătură cu aceste tipuri de cazane sînt de menţionat următoarele:

A.1/ Cazanele AIACS necesită cărbune cu Pc. 1 mai mare de 2200 kcal/kg și cu granulaţia 50–150 mm, sau (foarte recomandat) bricheţi;

A.2/ Cazanele „METALICA" necesită cărbune cu Pc.1 mai mare de 1600 kcal/kg și cu granulaţia 30–80 mm. Se admite și participarea a max. 10% cărbune mai mărunt.

A.3/ Cazanele GIR pot funcţiona cu cărbune cu Pc.1 mai mare de 1600 kcal/kg, necesită granulaţie 30–80 mm, dar se admite și participarea a max. 10% cărbune mai mărunt.

A.4/ Cazanele ASF nu pun condiţii de putere calorifică și granulaţie pentru cărbune (pot utiliza cărbune cu Pc.1 mai mare de 1200 kcal/kg), dar necesită o cantitate minimală de păcură pentru porniri, nu pot funcţiona la sarcini sub 80% din sarcina nominală și pretind un personal de exploatare mai calificat.

Este de reţinut că în mod automat se poate obţine lignit de Oltenia cu Pc.1 de 1800–2000 kcal/kg (și chiar 2200 kcal/kg) prin sortare, pentru sortul cu granulaţie peste 30 mm (sau 50 mm) sau prin brichetare, în care caz liantul (bitum) contribuie la ridicarea valorii Pc.1.

De asemenea, este de menţionat că există cazane de tipurile amintite, pentru producerea de abur, utilizabile pentru centrale termice industriale (utilizări tehnologice).

B/ Pentru trecerea unei părţi din actualele cazane care funcţionează cu hidrocarburi la funcţionarea pe lignit se pot avea în vedere următoarele soluţii:

B.1/ transformarea, prin modificări minime a actualelor cazane „Metalica" pe hidrocarburi la situaţia în care pot funcţiona cu cărbune granulat (sau bricheţi) cu completarea capacităţii pierdute în acest fel (50–70%) cu cazane pe cărbune, în situaţiile cînd spaţiul existent permite acest lucru, inclusiv dezvoltarea gospodăriei de cărbune;

B.2/ cuplarea actualelor cazane fără focar dezvoltat (de tip CIMAC, Manotehnica etc), care funcţionează pe hidrocarburi, cu gazogene din care sînt proiectate pînă în prezent 3 tipodimensiuni cu capacităţi între 0,5–3,5 (5,0) Gcal/h (în funcţie de calitatea cărbunelui). Gazogenele sînt caracterizate prin faptul că pot funcţiona cu cărbune cu P.C.1 mai mare de 1350 kcal/kg şi cu granulaţie peste 50 mm. Ele au avantajul că nu necesită spaţii în imediata apropiere a cazanelor cu care se cuplează, gazul combustibil produs din cărbune putînd fi transportat la distanţa (de preferat sub 30 m).

B.3/ Înlocuirea parţială (pînă la 25–30%) a gazului natural la unele cazane industriale (de capacitate relativ ridicată) prin insuflare de cărbune pulverizat, care ar trebui preparat separat în mod centralizat şi transportat la locul utilizării cu mijloace speciale, ca de exemplu: vagoane de tipul celor care transportă ciment.

Această soluţie se mai caracterizează prin următoarele dificultăţi:

– eroziune mare a suprafeţelor schimbătoare de căldură şi a ventilatoarelor şi conductelor de gaze arse, datorită conţinutului foarte ridicat de cenuşă în cărbune;

– grad de poluare foarte ridicat, pentru reducerea căruia ar fi necesară montarea unor electrofiltre (care în majoritatea cazurilor nu au spaţiul necesar) şi supraîncălzirea coşurilor;

B.4. Înlocuirea parţială (pînă la 25%) a păcurii la unele cazane industriale sau energetice (de capacitate relativ ridicată) prin introducerea în amestec în păcură a unei cantităţi corespunzătoare de cărbune foarte fin pulverizat, preparat aşa cum s-a arătat la pct. B.3. Această soluţie are următoarele dificultăţi:

– imposibilitatea utilizării unui cărbune de calitatea lignitului de Oltenia (se cere cărbune cu Pc.1 mai mare decît 4500–5000 kcal/kg. Dintre cărbunii de calitate inferioară indigeni ar fi eventual posibilă utilizarea semicocsului de Petrila. De asemenea este necesară păcură cu vîscozitatea mai scăzută decît cea repartizată actualmente în scopuri energetice.

– probleme de eroziune și poluare similare cu cele de la pct. B.3.

Pentru rezolvarea în condiţii optime a problemei producerii energiei termice, pentru utilizări industriale și pentru încălzirea locuinţelor și a unităţilor productive, social-culturale, etc în condiţiile unei reduceri substanţiale a consumului de hidrocarburi (în special păcură) se consideră necesare următoarele:

I/ Intocmirea de către organele de sinteză C.S.P. și M.A.G.F., în colaborare cu M.E.E. și M.M. Minelor, a unui program complet (cu termene realiste!) de rezolvare a problemei semnalate, care să ţină seama de:

– posibilităţi de livrare a cărbunelui pe cantităţi și soiuri;

– eficienţa amplasării în teritoriu a centralelor termice pe cărbune, în apropierea bazinelor producătoare de cărbune și cu accesibilitate la căi de transport existente sau în dezvoltare, cu cheltuieli minime;

– capacităţile de fabricaţie a cazanelor și ciclurile de realizare a acestora și a lucrărilor de construcţii necesare;

– spaţiile existente sau posibil de disponibilizat la centralele care urmează a fi transformate, pentru amplasarea cazanelor suplimentare, a gospodăriilor de combustibil, electrofiltrelor etc;

Se cosideră că acţiunea ar putea fi finalizată la nivelul întregii economii naţionale pînă la sfîrșitul anului 1986;

II/ Organizarea, prin grija MAGF și M.M. a sortării centralizate (la producător) sau teritorial a cărbunelui în raport cu necesităţile (putere calorifică și granulaţie) precum și a preparării prafului de cărbune (vezi pct. B.3 și B.4).

Se apreciază că pentru acestea sînt necesare fonduri de investiţii de 4–5 miliarde lei.

III/ Repunerea în funcţiune a capacităţilor de producere a brichetelor de cărbune (Petroșani etc) care au fost stopate pentru a se face economie de bitum, care se găsește în ţară dar se exportă. Se menţionează că bitumul consumat ar fi compensat în mod foarte eficient prin economia de păcură ce s-ar realiza;

IV) Organizarea în cadrul M.E.E. a unui departament care să poată prelua de urgenţă în mod eficient și efectiv sarcinile ce revin acestui minister în calitate de administrator unic al energiei eletrice și termice pe întreaga economie;

V/ Revizuirea politicii de preţuri a energiei termice pe bază de cărbune,

în special la unităţile mici producătoare de cărbune pentru populaţie, eventual prin acordarea unei bonificaţii la preţul de vînzare a cărbunelui în acest scop, compensată prin revizuirea minimală (dată fiind proporţia consumurilor) a preţului cărbunelui energetic;

V/ Trecerea pe cărbune a unei cetnrale termoelectrice mari care funcţionează pe gaz natural (de ex. CTE Fîntînele) şi disponibilizarea în acest fel a unei cantităţi de gaz suficiente pentru încălzirea tuturor locuinţelor din ţară neacordate în prezent (sau prevăzute în viitor) la termoficare;

VI/ Organizarea în cadrul M.E.E. a unui sistem de şcolarizare şi instruire a personalului de exploatare pentru centralele termice, în special pentru cazanele A.S.F. care sînt de o complexitate tehnică mult mai ridicată decît cea căreia îi corespunde pregătirea unor „fochişti" pentru cazanele clasice;

VII/ Găsirea unor soluţii imediate pentru instalarea cazanelor de tip „Metalica" pentru care s-au luat măsuri de aprovizionare cu materiale şi execuţie în cantităţi mari, care se găsesc în prezent pe stoc la C.U.G. Cluj-Napoca. Acestea ar putea fi amplasate cu prioritate în oraşe din zone miniere (Tîrgu Jiu, Rovinari, Motru, Petroşani etc).

30.06.1983 "MIRCEA"

A.C.N.S.A.S., *Fond Informativ*, Dosar nr. 013457, vol. 9, p. I, ff. 120–126.

47.

1983, septembrie, 27. Raport înaintat de către I.J. Caraș-Severin către Direcţia a II-a a D.S.S., în cuprinsul căreia se semnalează întârzieri şi nereguli majore în execuţia lucrărilor necesare punerii în funcţiune a blocului 1 al C.T.E. Anina. Documentul inventariază stadiul insuficient al lucrărilor pentru asigurarea debitului de apă, inclusiv întârzieri la acumularea şi staţiile de pompe, la barajul şi rezervoarele auxiliare, precum şi la conductele de legătură şi instalaţiile de filtrare. Raportul consemnează tendinţa executanţilor de a solicita reducerea unor lucrări proiectate şi adoptarea de soluţii provizorii, care afectează siguranţa şi durabilitatea investiţiei. Sunt enumerate exemple concrete de renunţări la elemente constructive esenţiale la staţiile de pompe şi la instalaţiile de incendiu, cu riscuri tehnice semnificative. Concluzia documentului subliniază că aceste improvizaţii compromit exploatarea pe termen lung şi consumă resurse comparabile cu lucrările definitive.

MINISTERUL DE INTERNE
INSPECTORATUL JUDEȚEAN
CARAȘ-SEVERIN
Serviciul II
Nr. 2/RI/00142948/27.09.83

STRICT SECRET
Ex. nr. 1

Către,
MINISTERUL DE INTERNE
DEPARTAMENTUL SECURITĂȚII STATULUI
– Direcţia a II-a București –

Raportăm că din informaţiile obţinute şi verificările efectuate, rezultă următoarele:

Pe platforma C.T.E. Anina, sînt lucrări care ridică probleme deosebite în execuţie, pentru a se termina pînă la 30.10.1983 în vederea punerii în funţiune a blocului 1 la 25 noiembrie 1983. Printre acestea sînt: acumularea Ponеasca, echiparea şi conductele de legătură a S.T. Ponеasca, precum şi aducţiunea de la S.T. P. La S.T.P. 1, lucrare neatacată pînă în prezent deşi există dispoziţie a Ministerului Energiei Electrice de a fi atacată începînd cu 1.09.1983. Aceste lucrări sînt necesare pentru suplimentarea debitului de apă de la 150 litri/sec. din rîul Miniș la 350 litri/sec/ cît este consumul blocului 1.

Tot pentru asigurarea alimentării cu apă sînt încă lucrări rămase în urmă, ca: barajul de pămînt de la S.T.P. 1; rezervorul de apă brută de

3.500 mc., conducta de legătură de la bazin „încărcare colmatare" pînă la turnul de răcire nr. 1; staţia de pompe circulaţie apă rece şi bazinele de aspiraţie; staţia de filtrare de lîngă turnurile de răcire; conducta de legătură de la turnul de răcire nr. 1 la staţia de pompe circulaţie, precum şi conducta de legătură de la staţia de pompe circulaţie la bazinul de încărcare-colmatare.

Pentru rezolvarea schemei minime de alimentare cu şist bituminos sînt de asemeni lucrări neatacate sau rămase în urmă, ca: banda B.40 A de la staţia de concasare provizorie la intersecţia cu B.41; banda B.41 pe o lungime de circa 300 ml.; calea de rulare pentru maşina de scos șist pe circa 250 ml.

În scopul terminării unor faze de execuţie există tendinţa la executanţi de a solicita organelor de conducere reduceri de lucrări de construcţii prin argumentarea că nu sînt eficiente în etapa actuală și adoptarea unor soluţii provizorii.

1. Astfel la staţia de pompe nr .1 s-a renunţat la nişa pentru depozitarea batardourilor; la hidroizolaţia de sub cota +420 m; la încastrarea zidului de sprijin în rocă de la cota +415 la cota +420 acesta executîndu-se lipit de zona drumului, creindu-se pericol de infiltraţii la nivel maxim.

2. La staţia de pompe nr. 2 s-a redus lungimea zidului de sprijin şi de asemeni zidul nu se încastrează în rocă ci în umplutură, iar pentru prima etapă s-a renunţat la barajul deversor.

3. La staţia de incendiu datorită faptului că GCSI Anina nu a terminat reţeaua de incendiu s-a dispus un provizorat în sala de maşini ax. 1–2. Staţia provizorie şi rezervorul de 10.000 mc. nu poate asigura debitul necesar la punerea în funcţiune a blocului nr. 1.

Prin soluţiile provizorii preconizate se diminuează din siguranţa în timp a exploatării investiţiei şi se consumă un volum aproape tot mai mare de forţă de muncă ca şi pentru lucrările definitive.

Despre cele mai sus au fost informate organele de partid.

ŞEF AL SECURITĂŢII JUDEŢULUI
Colonel
DAVID STEFAN

ŞEF AL SERVICIULUI II
Lt. col.
ANDREI ZENO

A.C.N.S.A.S., *Fond Informativ*, Dosar nr. 013457, vol. 9, p. I, f. 127.

48.

1983, octombrie, 6. Notă-raport în cuprinsul căreia se prezintă evaluarea situației informativ-operative la șantierul C.T.E. Anina, realizată în cadrul Inspectoratului Județean Caraș-Severin al D.S.S. Documentul consemnează activitatea celor 28 de surse utilizate pentru obținerea de informații privind calitatea lucrărilor, nerespectarea proiectelor și cauzele întârzierilor, precum și verificarea acestora în teren și informarea organelor de partid. Documentul recomandă extinderea rețelei informative. Având în vedere numărul mare de lucrători (peste 4.000), se propune organizarea de prelucrări contrainformative pentru sporirea vigilenței și prevenirea incidentelor. În evidența dosarului de obiectiv se aflau 12 persoane considerate cu potențial de risc, pentru care se solicită intensificarea verificărilor.

MINISTERUL DE INTERNE
INSPECTORATUL JUDEȚEAN
CARAȘ-SEVERIN
Serviciul II
Nr. 2/LF/00143003/6.10.83

STRICT SECRET
Ex. nr. 1

VĂZUT
ȘEF AL SECURITĂȚII JUDEȚULUI,
Colonel
DAVID STEFAN

NOTĂ-RAPORT

În perioada 4–6 octombrie 1983, Lt. col. Gruia Irinel și Mr. Grigorescu Ion, împreună cu Lt. maj. Lică Florea, am analizat situația informativ-operativă din obiectivul CTE Anina, rezultînd următoarele:

Cele 28 surse de informare au fost dirijate pentru obținerea de date și informații referitoare la calitatea lucrărilor executate în șantier, nerespectarea soluțiilor de proiectare, cauzele nerealizării la termen a unor obiective.

Aceste date și informații au fost verificate în teren și în baza lor s-a întocmit o notă de informare pentru organele locale de partid și conducerea superioară.

S-a stabilit că ofițerul să dirijeze și în continuare sursele de informare

în scopul obţinerii de date, din care să rezulte eficienţa informărilor, măsurile ce se întreprind, pentru înlăturarea stărilor de pericol contestate, persoanele implicate şi care pot face obiectul activităţii noastre.

Analizîndu-se dispunerea reţelei informative, pe obiective, s-a stabilit necesitarea recrutării unui informator în cadrul colectivului diriginţi de şantier ai beneficiarului, precum şi a unei surse din rîndul personalului ce asigură asistenţa tehnică.

Avînd în vedre că în prezent se conturează activitatea de explorare, este necesar ca încă de pe acum să se întreprindă un studiu asupra mai multor persoane ce vor lucra în exploatare, urmînd ca reţeaua informativă să fie completată şi din rîndul acestora.

În prezent numărul de persoane care îşi desfăşoară activitatea pe şantierul CTE Anina, a depăşit cifra de 4.000 şi oricît de numeroasă ar fi reţeaua informativă, nu s-ar putea obţine cu operativitate toate categoriile de informaţii utile. De aceea pînă la sfîrşitul acestui an, se vor organiza prelucrări contrainformative pe diverse colective de oameni ai muncii, cu scopul creşterii vigilenţei acestora, în paza şi securitatea obiectivului, în prevenirea unor evenimente sau fenomene cu consecinţe grave, precum şi altor fapte ce pot prejudicia activitatea normală a acestui obiectiv.

Prelucrările contrainformative se vor efectua pe bază de materiale orientative, adaptate la diferitele sectoare de activitate.

În cadrul supravegherii informative, sînt în evidenţa dosarului de obiectiv 12 persoane, dintre care 4 cu intenţii de evaziune, 3 descendenţi legionari, 3 cu manifestări duşmănoase şi 2 alte categorii. Se impune o impulsionare a activităţii informative, în scopul de a clarifica dacă aceştia au vreo contribuţie la multitudinea de aspecte negative din şantier, precum şi pentru aprofundarea concepţiilor lor politice prezente.

Sînt în lucru 3 dosare de urmărire informativă, din care 2 cu autori necunoscuţi.

Dosarul de urmărire informativă „Depozitul" deschis la data de 22.02.1982, a fost analizat la conduceerea inspectoratului la 26.04.1983, ocazie cu care s-a hotărît continuarea urmăririi informative, avînd în vedere faptul că pe viitor în acest depozit urmează să sosească echipamente destinate grupurilor 2 şi 3.

Este necesar să se insiste pentru stabilirea persoanelor responsabile de depozitarea în condiţii necorespunzătoare a echipamentelor, pentru

transformarea dosarului, din dosar cu autori necunoscuţi în dosar cu autori cunoscuţi.

Dosarul de urmărire informativă cu autor necunoscut „Premiera" a fost deschis la data de 25.02.1982, în scopul identificării elementelor vinovate de realizarea unor lucrări necorespunzătoare din punct de vedere calitativ, cu repercursiuni asupra funcţionării termocentralei Anina.

Pe parcursul urmăririi informative au fost documentate o serie de deficienţe de ordin calitativ, fiecare caz în parte fiind tratat individual cu măsuri preventive, persoanele vinovate fiind semnalate inspectoratelor judeţene pe raza cărora îşi desfăşoară activitatea.

Avînd în vedere că în perioada probelor de punere în funcţiune vor apare o serie de neconcordanţe, determinate de calitatea lucrărilor, a echipamentelor şi soluţiilor utilizate, este necesară intensificarea activităţii în cadrul dosarului, în scopul prevenirii menţinerii în exploatare a unor instalaţii şi utilaje, ce pot conduce la avarii cu consecinţe grave, precum și întreprinderea unor măsuri complexe de identificare a persoanelor ce se fac responsabile de aceste stări de lucruri.

Dosarul de urmărire informativă „Asistentul" a fost deschis la data de 26.04.1982, asupra numitului Simonov Mihai, inginer la asistenţa tehnică din partea Uzinei „Vulcan" Bucureşti. Acesta a fost luat în lucru pe motiv că anterior a fost reţinut în tentativă de trecere frauduloasă a frontierei.

Susnumitul se află în contactul permanent al organului de securitate, fiind influenţat pozitiv, în renunţarea la unele vicii şi reuşindu-se să se obţină materiale cu valoare operativă. Paralel cu realizarea contactelor directe, este necesară şi intensificarea măsurilor de verificare, în scopul cunoașterii permanente a intenţiilor ce le are.

DIN PARTEA DIRECȚIEI A II-a
Lt. col. GRUIA IRINEL
Mr. Grigorescu Ion

OFIȚER OPERATIV PR.
Lt. maj. LICA FLOREA

ȘEF AL SERVICIULUI II
Lt. col. ANDREI ZENO

A.C.N.S.A.S., *Fond Informativ*, Dosar nr. 013457, vol. 9, p. I, ff. 128–129.

49.

1983, decembrie, 19. Raport redactat în cadrul I.J. Caraș-Severin, în cuprinsul căruia se semnalează o serie de deficienţe tehnice grave în lucrările necesare punerii în funcţiune a primului grup al C.T.E. Anina. Documentul evidenţiază începerea acumulării apei la barajul de la Gura Golumbului fără finalizarea lucrărilor de etanșare și drenaj, ceea ce a generat infiltraţii în staţia de pompare și în digul de pământ. Sunt menţionate și modificări neautorizate ale proiectului canalelor de gaze arse, renunţarea la lucrările de consolidare impuse de proiectant și adoptarea unor soluţii improvizate, precum utilizarea unui cazan de locomotivă pentru fluidizarea păcurei. La staţia electrică de înaltă tensiune s-a renunţat la finisajele interioare, contrar normativelor, cu riscuri pentru funcţionarea electrofiltrelor. Documentul recomandă sesizarea ministerelor de resort.

MINISTERUL DE INTERNE
INSPECTORATUL JUDEȚEAN
CARAȘ-SEVERIN
Serviciul II
Nr. 2/RI/00143.3731/19.12.83

STRICT SECRET
Ex. nr. 1

Către,
MINISTERUL DE INTERNE
DEPARTAMENTUL SECURITĂȚII STATULUI
– Direcţia a II-a București –

Raportăm că din materialele informative obţinute și verificările efectuate privind calitatea execuţiei unor lucrări pentru punerea în funcţiune a blocului nr. 1 de la centrala termoelectrică Anina, rezultă următoarele:

La staţia de pompe nr. 1 de la „Gura Golumbului" începînd cu data de 15.XI.1983, a început acumularea de apă în baraj, fără a fi terminate toate lucrările și fără a se lichida deficienţele calitative semnalate atît de beneficiar, cît și de proiectant în lunile octombrie și noiembrie 1983 și care se referă la nerealizarea voalului de etanșare (injectare) la pintenul barajului de pământ și la radierul barajului deversor. Această lucrare are rolul de a reduce infiltraţiile la zona de contact rocă-beton și în consecinţă să asigure și stabilitatea digului de pământ. De asemeni nu s-a realizat nici prismul drenant de la piciorul aval al digului de pământ care are rolul de a

coborî curba de infiltraţie prin baraj pînă la baza taluzului şi a împiedica ieşirea infiltraţiilor şi antrenarea materialului din corpul barajului.

Datorită neexecutării acestor lucrări, pînă în prezent au apărut infiltraţii de apă în camera vanelor de la staţia de pompe, precum şi în mai multe puncte la digul de pămînt.

Proiectul iniţial întocmit de I.S.P.E. Timișoara privind canale gaze arse aferente coşului de fum nr. 1, prevedea executarea canalului din beton armat cu zidărie anticorozivă, dar la o şedinţă de comandament din luna iulie 1983, cînd această variantă avea fundaţiile executate şi cadrele de beton armat montate în proporţie de circa 70 la sută, s-a solicitat şi aprobat varianta de execuţie din metal. I.S.P.E. Timișoara care a întocmit proiectul modificator a condiţionat executarea de aprobarea Inspectoratului de stat în construcţii, aprobare care nici pînă în prezent nu s-a dat, deşi pentru cazanul 1 A, lucrarea este executată în proporţie de 90 la sută. În proiectul modificator I.S.P.E. Timișoara, a întocmit şi documentaţia de execuţie a consolidării cadrelor şi fundaţiilor, respectiv supralărgirea fundaţiilor şi executarea unor contravînturi metalice la cadrele de beton armat.

Deşi lucrările de consolidare au fost începute, în primele zile ale lunii noiembrie 1983, s-a renunţat la ele, cu toate că proiectantul prin procesul-verbal de control de calitate pe faze de lucrări, face menţiunea la 16.11.1983, „nu se poate pune în probe tehnologice şi în funcţiune canalul, pînă nu sînt terminate lucrările de fundaţie conform proiectului de consolidări".

Pentru fluidizarea păcurei în gara CFR Anina, a fost prevăzută construirea unei staţii de termoficare, soluţie la care s-a renunţat, în prezent preconizîndu-se o improvizaţie cu cazanul unei locomotive CFR, deşi se cunoaşte că aceasta nu va corespunde la solicitările la care va fi pusă.

De asemeni la staţia electrică de înaltă tensiune, pentru electrofiltre s-a renunţat la finisajele interioare, respectiv tencuieli, soluţie cu care proiectantul nu a fost de acord şi a depus o notă tehnică în 13.10.1983 la cabinetul adjunctului ministrului energiei electrice şi deşi s-a dispus prin rezoluţie „să se respecte normativul de finisaje", lucrările nu se execută. În prezent zidurile din cărămidă sînt rostuite şi aparatajul parţial montat. Neexecutarea acestor finisaje va duce la nerealizarea microclimatului interior, cu consecinţe negative asupra bunei funcţionări a aparatajului, avînd în vedere şi condiţiile de climă din zonă.

Propunem ca despre cele de mai sus să fie sesizate conducerile ministerelor de resort, pentru a se lua măsurile necesare.

De către noi au fost informate organele de partid și s-au luat măsuri de intensificarea muncii informative, de cunoașterea și stăpînirea situației operative din acest obiectiv, urmînd ca problemele ce vor apare, să le raportăm de urmare.

ȘEF AL SECURITĂȚII JUDEȚULUI
Colonel
DAVID STEFAN

ȘEF AL SERVICIULUI II
Lt. col.
ANDREI ZENO

A.C.N.S.A.S., *Fond Informativ*, Dosar nr. 013457, vol. 9, p. I, ff. 140–141.

50.

1984, februarie, 2. Notă de informare care analizează stadiul lucrărilor la C.T.E. Anina la începutul anului 1984 și concluzionează că punerea în funcțiune a primului grup la termenul stabilit (20 februarie 1984) este imposibilă. Documentul inventariază întârzieri majore în livrarea echipamentelor, lipsa utilităților tehnologice esențiale (păcură, apă demineralizată, electrofiltre funcționale), precum și degradări și improvizații apărute în timpul execuției. Sunt semnalate practici neconforme – lucrări „suprapuse", puneri sub tensiune fără respectarea normelor, instalații de protecție incomplete – care generează riscuri tehnice și de securitate. Nota evidențiază și probleme grave de personal: lipsa operatorilor pregătiți, detașări formale, instruire insuficientă. Concluzia este că o pornire în condiții de siguranță nu poate avea loc mai devreme de mai 1984, iar forțarea termenelor ar putea produce avarii, accidente și compromiterea proiectului.

STRICT SECRET
Ex. nr.____

Nr. 281/G.I./00968/2.02.84

N O T A
privind stadiul lucrărilor la termocentrala
Anina, pentru punerea în funcțiune.

Conform ultimului program, punerea în funcțiune a primului grup de 330 MW a fost stabilită pentru 20 februarie 1984. Față de situația existentă în prezent pe șantier, nu sînt condiții pentru punerea în funcțiune la termenul stabilit, deoarece:

1. Probleme de echipament:

Pînă în ziua de 24 ianuarie 1984, din 143 poziții, sosiseră pe șantier numai 10 poziții (4 MICM și 6 MIMUEE), iar parția, sosiseră 2 poziții. Dintre echipamentele mai importante nelivrate se menționează vanele limită turbină și circuit hidro, aparatură electrică și de automatizare, piese pentru instalațiile de stins incendiu etc. Din această cauză ritmul de montaj este scăzut și la unele obiective chiar stagnat, ca de exemplu la stațiile de pompare STP. 1 și 2 și la rigolele de evacuare a cenușii.

2. Nefinalizarea unor utilități tehnologice.

2.1. Păcura continuă să fie adusă într-un ritm zilnic necorespunzător

și în plus se aduce păcură de calitate proastă, vîscoasă tip 300 S, care nu poate fi folosită în actualele condiţii. La data de 24.01.1984 se găseau în stoc 470 tone păcură. În ziua de 20.02. s-au adus 70 tone (din 90 tone, restul pierzîndu-se la transport datorită unor defecţiuni la autocisternă), în ziua de 21.01. s-au adus 34 tone, în ziua de 22.01. nu s-a adus nici o tonă, în ziua de 23.01. s-au adus 38 tone, iar în ziua de 24.01., 36 tone. De menţionat că centrala termică de pornire, care asigură cu abur serviciile interne ale termocentralei Anina consumă zilnic 20–25 tone păcură. Acţiunea de stocare a păcurii a început în prima parte a lunii decembrie, și numai pentru suflarea cazanului sînt necesare 2000–2500 tone păcură.

Situaţia în care s-a ajuns din punct de vedere a combustibilului de adaus – păcura – se datorește neglijenţei grave a factorilor de răspundere, beneficiari și constructori, care nu au asigurat condiţiile de realizare a conductei de transport în lungime de 7 km. Această conductă a fost recent atacată dar durata de execuţie este estimată la circa 1 an de zile.

Soluţia de aducere a păcurii prin transport rutier, stabilindu-se o medie zilnică de 100 tone, este practic nerealizabilă în regim de iarnă, astfel că, chiar dacă se va reuși creerea stocului necesar pentru suflare și un prim paralel, așa cum se intenţionează, nu este posibilă menţinerea grupului în funcţiune, prin această soluţie de transport. S-ar mai putea menţiona că datorită căderii zăpezii nu se poate asigura în mod corespunzător nici transportul personalului din Oraviţa la șantier – Crivina. Astfel în ziua de 26.01.1984 autobuzul nu a putut urca dimineaţa, oamenii fiind nevoiţi a se înapoia acasă pe jos.

Așa cum se intenţionează, realizarea unui paralel numai pe păcură, aceasta nu este util, pe deoparte, avînd în vedere consumul mare și nejustificat de păcură, iar pe de altă parte, scopul principal al pornirii este acela de a se demonstra capacitatea grupului de a funcţiona pe șist. Ideia realizării paralelului pe păcură a început să fie discutată în rîndul factorilor de conducere și decizie din M.E.E.

2.2. Apa. Apa demineralizată necesară numai pentru suflare este de circa 6000 m3, nu este asigurată, în prezent existînd un stoc de 3500 m3, fără perspectivă de a se mai mări într-un ritm corespunzător în următoarele 2–3 săptămâni. Problema de fond este că pentru un prim paralel și menţinerea în funcţiune a grupului energetic nu există posibilitatea de asigurare a apei demineralizate și de răcire într-un viitor apropiat de circa 2 luni.

2.4. Electrofiltrele. Mai sînt de realizat lucrări la:

– Electrofiltrul propriuzis: centrare echipamente interioare, izolații, partea electrică;

– Agregatele de înaltă tensiune, în mare parte sînt defecte, necesitînd remedieri atît pe șantier cît și la furnizor – Electrotehnica;

– Aparatura de automatizare și măsură – semnalizare, este în mare parte descompletată și deteriorată. Descompletări prin furt și degradări datorită depozitării necorespunzătoare și a sistemului de lucru „suprapus", adică simultan constructorul și montorul;

– Aparatură, șiruri de cleme, tablouri degradate prin acoperirea cu mortar la tencuială și zugrăveală.

Executarea în paralel a stației electrice pentru electrofiltre (construcții și montaj), adoptată pentru grăbirea punerii în funcțiune s-a dovedit a fi păgubitoare și în realitate a prelungit și va prelungi durata pornirii grupului. De exemplu, agregatele de înaltă tensiune, adică de 111.000 V (transformatorul în care este inclusă și partea de redresare), au fost folosite de constructor drept schele de lucru deteriorîndu-se izolatoarele, răcitorii și chiar cuva.

Indicația de a se lucra „suprapus", adică în paralel constructorul și montorul, a fost dispusă de adj. ministrului, ing. Gh. Cocoș.

3. Lucrări improvizate și neterminate.

Se manifestă în prezent grava tendință de a se porni grupul cu lucrări neterminate și improvizate – tendință observată chiar la factorii de răspundere ca: director Stoian de la D.I.C. – M.E.E. și director tehnic Catrava de la Energo-construcția. Reprezentanți ai beneficiarului au sesizat că s-au pus în funcțiune instalații în condiții neconforme cu normele în vigoare, fără ca ei să fie de acord, decizia luîndu-se de organe superioare ale beneficiarului. De exemplu: stația de 110 Kv pusă sub tensiune fără devierea prealabilă a drumului care este la o distanță nepermis de mică, fapt ce poate conduce la accidente umane și tehnice; punerea sub tensiune a unor instalații electrice fără etanșare hidrofugă, astfel că sînt infiltrații de apă pe barele de curent, putîndu-se provoca scurt-circuite soldate cu accidente umane și tehnice, nemodernizarea celulelor de 6 Kv conform programului stabilit pentru Rovinari și Turceni. Instalațiile de stins incendiul nu sînt în stare de funcționare, astfel că în cazul apariției unui incendiu la ulei sau cabluri electrice se vor produce pagube greu de

estimat. De asemenea nu este pusă în funcţiune instalaţia de ventilaţie. Sînt canaluri şi tuneluri de cabluri neacoperite, existînd pericolul lovirii, deteriorării cablurilor şi a producerii de accidente. Nu au fost asigurate mijloacele mobile de stins incendiu iar cele care există nu au etichetă pentru confirmarea verificării şi a stării lor de bună funcţionare (stingătoarele normale cu praf şi CO2, chimice). Iluminatul de lucru este în schemă provizorie, iar cel de siguranţă nu este pus în funcţiune. Bateriile de acumulare – vitale pentru securitatea echipamentelor de bază, nu sînt în stare corespunzătoare (fără capacitatea necesară, redresoarele de încărcare au defecţiuni, sînt parţial sulfatate şi în general nu există preocupare permanentă de menţinerea lor în stare bună de funcţionare). Grupul Diesel de intervenţie pentru asigurarea consumatorilor vitali la avarii şi întreruperea alimentării din sistem nu este încă aprovizionat (se pare că nici nu a fost comandat).

4. Probleme de personal.

4.1. I.E. Anina nu are personal propriu suficient – numeric şi calitativ – pentru suflarea cazanului şi pornirea grupului. Seful secţiei exploatare termomecanică, ing. Herici, a declarat în repetate rînduri, inclusiv la şedinţa din 24.01.1984, că nu-şi poate asuma răspunderea suflării cazanului şi pornirii grupului, deoarece este insuficient pregătit, fiind angajat la I.E. Anina numai de cîteva luni şi nu a exploatat niciodată cazane cu parametri apropiaţi de cei ai cazanelor de la Anina.

4.2. Conducerea M.E. a preconizat exploatarea primului grup cu personal detaşat. La data de 24.01.1984 din 72 sosiseră 56, necorespunzător repartizaţi pe secţii. Astfel, la secţia chimică erau prea mulţi, peste necesităţi, în timp ce, de exemplu la automatizări erau numai 2. În şedinţă şeful secţiei chimice a cerut să i se reducă numărul de detaşaţi, avînd la un moment dat 6 maiştri, deoarece nu are ce face cu ei, dimpotrivă, creează greutăţi prin certuri şi discuţii neprincipiale.

Rezultă că acţiunea de detaşare are tendinţă de formalism, cei însărcinaţi urmărind realizarea numerică şi nu calitativă pe nevoile reale ale centralei.

Menţionez că problema detaşaţilor are implicaţii grave, cei detaşaţi considerîndu-se în trecere pe la Anina, marea majoritate prezentînd dezinteres faţă de problemele centralei Anina, preocuparea generală fiind de a-şi număra zilele şi lunile cît mai au de stat acolo.

4.3 Pregătirea personalului. Pentru cunoașterea instalațiilor existente se desfășoară formal deoarece cei care au această sarcină nu cunosc nici ei problemele de fond, de exploatare, fiind unii cel mult buni teoreticieni, ca de ex. ing. Laurenţiu Petre de la Centrul de pregătire a lucrărilor din M.E.E.

De menţionat că pregătirea de bază a personalului de exploatare trebuie să se facă de către şefii de secţie care nu o fac fie că nici ei nu cunosc, fie pentru că nu au timp fiind ţinuţi în şedinţe sau avînd probleme de rezolvat cu constructorul și montorul.

5. Față de stadiul lucrărilor existente la I.E. Anina, o pornire corectă cu respectarea normelor tehnice, de P.S.I. și protecţia muncii, de siguranţă în funcţionarea instalaţiilor, s-ar putea realiza cel mai devreme în luna mai 1984. Se constată însă tendinţa periculoasă de a se forţa punerea în funcţiune în condiţiile arătate mai sus, fapt care ar conduce la cheltuieli materiale inutile și mai grav, la distrugeri de echipamente și accidente umane. Nu este de neglijat faptul că dacă se va eșua prima tentativă de pornire, personalul își va pierde și mai mult încrederea în posibilitatea valorificării șisturilor bituminoase și totodată nu se vor putea trage concluziile reale cu privire la capacitatea agregatelor de funcţionare pe acest combustibil.

A.C.N.S.A.S., *Fond Informativ*, Dosar
nr. 013457, vol. 9, p. I, ff. 146–148.

51.

1984, februarie, 2. Notă informativă care examinează situaţia critică a acumulării Poneasca, indispensabilă alimentării cu apă a termocentralei Anina, în raport cu calendarul de punere în funcţiune a grupurilor energetice (1984–1987). Documentul constată stadiul incipient al barajului principal şi critică soluţia propusă de realizare a unui baraj provizoriu, apreciată ca nejustificată tehnic şi economic. Este susţinută alternativa etapizării execuţiei barajului principal, cu simplificări tehnice, considerată mai eficientă, mai rapidă şi generatoare de economii semnificative, fiind solicitată intervenţia urgentă pentru adoptarea acestei soluţii.

Sursa Banu
Nr.
Primit: lt. col. [indescifrabil]
2.II.1984

Problema acumulării Poneasca pentru alimentarea cu apă a termocentralei Anina

La sfîrşitul anului 1984, începutul anului 1985 urmează să intre în funcţiune primul grup al termocentralei Anina. În anul 1986 urmează să intre în funcţiune cel de-al doilea grup, iar în 1987 cel de al treilea grup. Intrarea în funcţiune a primului grup presupune ca acumularea Poneasca să asigure în anotimpurile secetoase un debit de cca 400 l/s. Intrarea în funcţiune a celui de al doilea grup măreşte debitul respectiv la circa 700 l/s, iar a celui de al treilea grup la 1000 – 1200 l/s.

Acumularea Poneasca are un volum de cca 1775 mil mc. Acest volum este realizat printr-un baraj din anrocamente de tipul cu mască din beton armat pe terasamentul amonte, înălţimea maximă fiind aprox 73,50 m. Realizarea acestui baraj implică punerea în operă a circa 900.000 mc anrocamente şi circa 31.000 mc beton [indescifrabil] şi mască (cca 22.000 mc [indescifrabil] şi circa 9000 mc mască).

Lucrările de execuţie a barajului sunt în fază incipientă astfel că asigurarea debitelor la datele menţionate mai sus este pusă în pericol, orice soluţie provizorie sau definitivă s-ar adopta pentru etapa 1984–1985 conducerile TCM şi ISPH (ing. Sălăjan şi ing. Leuştean) au propus supraînălţarea [indescifrabil] prevăzut pentru devierea apelor în timpul

construcţiei (acest [indescifrabil] de circa 10 m înălţime nu a fost executat), înălţimea totală devenind circa 33 m – TCH (ing. Sălăjan) a solicitat ca etanșarea acestui baraj (o înălţime de cca 33 m a acestei construcţii nu ne mai permite să vorbim de un [indescifrabil] supraînălţat) să se realizeze printr-un perete [indescifrabil] cu o greutate totală de cca [indescifrabil] tone metal.

Pe data de 24.01.84 a avut loc un CTE comun ISPA + TCH cu prezenţa directorilor respectivi: ing. Sălăjan și ing. Leuștean. În cadrul acestui CTE am arătat că atît ideea de a construi un baraj provizoriu ([indescifrabil] supraînălţat) cît și soluţia propusă de TCH pentru acest baraj provizoriu nu sînt corelate cu cerinţele de apă/ sînt scumpe și nu sînt adecvate din punct de vedere tehnic. În ședinţa respectivă am reușit să conving conducerea TCH să renunțe la soluţia de etanșare (folosirea de plafoane metalice), dar n-am reușit s-o conving să renunţe la ideea de a face un baraj provizoriu de 33 m (de acest lucru n-am reușit să conving nici conducerea ISPA- ing. Leuștean, dar am reușit să conving pe toţi ceilalţi ing. din CTE inclusiv ing. Safta Nicolae – șef proiect. În CTE respectiv conducerile TCH și ISPA căutau recomandările mele la care s-au aliat toţi ceilalţi membri CTE au decis să construiască un baraj provizoriu de 33 m înălţime cu etanșare la [indescifrabil] amonte sub formă de mască din material plastic sau din beton. Acest baraj provizoriu [indescifrabil] cca 230.000 mc umplutură de anrocamente, cca 5000 mc beton și circa 3000 mc beton cu mască (dacă se va adopta soluţia mască din beton în loc de soluţia mască din folie de material plastic), precum și circa 30 mil lei investiţii suplimentare.

În ședinţă am arătat că realizarea unui baraj provizoriu, indiferent de soluţia adoptată, n-are nici o raţiune tehnică și economică – singura soluţie raţională este execuţia soluţiei din proiect în două etape corelate cu cerinţele de apă menţionate în introducerea acestei note: etapa I pentru asigurarea debitelor necesare în 1984–1985 și etapa II (terminarea barajului) pentru asigurarea debitelor necesare în anii 1986–1987.

Adoptarea soluţiei de etapizare a construcţiei barajului Ponеasca cu renunţarea la barajul provizoriu (așa zisa suprapunere a [indescifrabil]), prezintă următoarele avantaje:

– aduce o economie de circa 30 mil. lei

– evită risipirea de materiale dirijate (ciment, oţel) se [indescifrabil] pentru realizarea barajului suplimentar

– evită o situaţie anormală şi tehnică de desfăşurare a construcţiilor – soluţia adoptată de conducerile TCH şi ISPH obligă ca executarea barajului propriu-zis să înceapă simultan cu barajul provizoriu din cauza volumului de lucrări ce-l determină barajul propriu-zis şi din cauza că acesta trebuie terminat pînă la finele lui 1987 (circa 3,5 ani de execuţie este o perioadă redusă pentru volumele de lucrări implicate de barajul principal, volume ce au fost menţionate la începutul notei.

– determina un volum crescut de lucru, execuţia celor două baraje se suprapun

Menţionez că în şedinţa CTE respectivă am propus o serie de simplificări la barajul principal care au fost aprobate şi care fac ca soluţia ce o propun „etapizarea execuţiei barajului principal prevăzut în proiect" să elimine toate argumentele pentru execuţia unui baraj provizoriu – Astfel menţionez următoarele:

– simplificarea vetrei prin reducerea dimensiunilor şi renunţarea parţială sau totală la ... din vatră - Această propunere reduce volumul betonului din vatră de la cca 22.000 mc la cca 10.000 mc

– reducerea adîncimii voalului de etanşare de la circa 50 m la circa 30 m –

– efectuarea forajelor pentru voalul de etanşare [indescifrabil] pentru a reduce durata de execuţie.

Inaintez această notă cu scopul de a se face intervenţiile necesare în cel mai scurt timp, astfel ca să se evite execuţia barajului provizoriu, lucru pe care eu îl consider o gravă greşeală tehnică şi economică. Urgenţa soluţionării alimentării cu apă a termocentralei Anina obligă luarea rapidă a unei soluţii [indescifrabil] astfel că situaţia obligă să se dea curs de urgenţă acestei note.

[indescifrabil]

30.01.84

A.C.N.S.A.S., *Fond Informativ*, Dosar nr. 013457, vol. 9, p. I, ff. 149–150.

52.

1984, februarie, 22. Raport elaborat în cadrul I.J. Caraș-Severin pentru Direcţia a II-a a D.S.S., care prezintă situaţia investiţiilor, producţiei și a problemelor organizatorice de la Întreprinderea Electrocentrale Anina, pe baza planului prezentat în cadrul adunării generale a oamenilor muncii din 15 februarie 1984. Documentul consemnează realizarea peste plan a investiţiilor în 1983, concomitent cu întârzieri semnificative la obiective esenţiale (circuit hidro, gospodăria de șist, evacuarea zgurii și cenușii, conducta de păcură, electrofiltre). Sunt evidenţiate dificultăţi majore pentru anul 1984 legate de volumul ridicat de investiţii, probleme de proiectare, livrări necorelate de echipamente și degradarea acestora în depozite. Raportul semnalează, de asemenea, riscuri tehnice privind alimentarea cu apă și nemulţumiri sociale legate de transport, aprovizionare și servicii publice. Documentul se încheie cu menţionarea informării organelor de partid și a continuării supravegherii informative de către organele de securitate.

MINISTERUL DE INTERNE
INSPECTORATUL JUDEȚEAN
CARAȘ-SEVERIN
Serviciul II
Nr. 2/RI/00141693/22.II.84

STRICT SECRET
Ex. nr. 1

Către,
MINISTERUL DE INTERNE
DEPARTAMENTUL SECURITĂȚII STATULUI
– Direcţia a II-a București –

Raportăm că în ziua de 15.02.1984, a avut loc adunarea generală a oamenilor muncii de la I.E. Anina. Din materialul prezentat, a rezultat faptul că planul de investiţii de 976 milioane lei, din care 670 milioane C+M, a fost realizat în proporţie de 124 la sută la CET Anina, constatîndu-se însă rămîneri în urmă la: circuitul hidro, gospodăria de șist, depozitul de zgură, conducta de păcură, lucrări spate cazan și electrofiltre.

În anul 1984, Întreprinderea electrocentrale Anina, are de realizat un volum de lucrări investiţii în valoare de 1093 milioane lei, din care 748 milioane C+M, iar începînd cu semestrul II 1984, CET Anina trebuie să producă pînă la sfîrșitul anului un miliard KW/h energie electrică.

Privind problemele de ordin social, majoritatea participanţilor la

discuţii au scos în evidenţă condiţiile necorespunzătoare în care se efectuează transportul oamenilor muncii pe traseul Oraviţa-Crivina în sensul că autobuzele sînt insuficiente ca număr, staţiile de plecare sînt amplasate în mod necorespunzător, iar locul de parcare din Crivina, este prea departe de clădirea termocentralei, propunîndu-se în acest sens înfiinţarea unei parcări în zona staţiei de 110 KV. Nemulţumiri s-au exprimat şi în ceea ce priveşte modul de aprovizionare cu produse agroalimentare în oraşul Oraviţa, unde se practică vînzarea condiţionată a produselor, iar cei ce locuiesc în zona gării din Oraviţa, nu sînt mulţumiţi cu orarul de furnizare a apei calde şi a energiei electrice. Un alt aspect negativ scos în evidenţă de participanţii la discuţii a fost faptul că personalul medical al dispensarului din Crivina, dă bilet de trimitere la Spitalul orăşenesc Anina, celor ce locuiesc în Oraviţa şi invers.

Referitor la problemele de producţie s-a subliniat lipsa sculelor şi a pieselor de schimb, a insuficienţei personalului de întreţinere şi reparaţii, precum şi lipsa spaţiilor necesare pentru desfăşurarea unor astfel de activităţi. Întreprinderea nu are pînă în prezent plan de finanţare, iar devizul general revizuit nu este aprobat, aspecte ce influenţează negativ buna desfăşurare a activităţii la această întreprindere. Pentru atragerea forţei de muncă s-a propus mărirea numărului de sporuri speciale, ce se acordă oamenilor muncii de pe platformă şi să se intensifice activitatea de pregătire a personalului ce va lucra în exploatare.

Deşi în acest an urmează să se execute la grupul nr. 2 lucrări în valoare de 240 milioane lei, nu s-au rezolvat încă, unele probleme de proiectare a fundaţiilor. Pentru acest grup au sosit deja 2.000 tone echipamente şi urmează ca pînă la finele anului să se primească încă 1300 tone. Aceste echipamente în majoritate furnizate de Uzina „Vulcan" Bucureşti nu sînt livrate în ordinea necesităţilor de montaj şi întrucît întreprinderea nu dispune de condiţii corespunzătoare pentru depozitare, multe dintre ele sînt supuse degradării.

În prezent în depozite există echipamente în valoare de 100 milioane lei, ce nu pot fi montate, deoarece sînt livrate incomplet, sau în neconcordanţă cu ordinea de montaj.

Stadiile fizice la unele lucrări sînt mult rămase în urmă şi se continuă şi în prezent cu adoptarea unor soluţii de provizorat, în special la lucrările de pe circuitul hidro şi evacuare zgură şi cenuşe.

Pe baza unor informaţii verificate, organele noastre la data de 15.02.1984, au adus la cunoștiinţa ing. Bălan Gheorghe, preşedintele comisiei PIF și ing. Traistă Eugen, directorul I.E. Anina, faptul că la STP 1 de la barajul „Gura Golumbului" au loc în continuare infiltraţii de apă în camera pompelor ultimul nivel, deşi în acest loc se prevede spaţiu uscat. Odată cu creșterea nivelului apei în baraj, apa a ajuns la 2 metru în camera pompelor şi în situaţia în care nu se iau măsuri de executare a izolaţiilor în interiorul şi exteriorul construcţiilor de beton, cu ocazia punerii în funcţiune a primului grup, există riscul imposibilităţii alimentării cu apă a centralei prin scoaterea din funcţiune a sistemului de pompare. Ing. Bălan Gheorghe a dispus discutarea acestei probleme în şedinţa de comandament, pentru a i se găsi rezolvare.

De asemeni s-a adus la cunoștiinţa celor de mai sus, că deşi s-a stabilit ca la efectuarea probelor să participe executantul lucrării, beneficiarul şi reprezentantul furnizorului echipamentului respectiv, şi în prezent se manifestă tendinţa de efectuare a probelor numai de către monter, exemplificîndu-se în acest sens cazul efectuării probelor la degazor de către energomontaj, care nu a anunţat beneficiarul, precum şi continuarea practicii de efectuare a probelor pe timp de noapte.

Din lipsă de control asupra activităţii unor oameni ai muncii, aceştia părăsesc locul de muncă înainte de terminarea programului. Astfel dacă dimineaţa mijloacele de transport în comun sînt încărcate la capacitate, la terminarea programului se constată că circa 25 la sută din oamenii muncii au părăsit locul de muncă deplasîndu-se la domiciliu cu diverse ocazii.

Despre cele de mai sus au fost informate organele de partid.

Raportăm că organele noastre continuă intensificarea muncii informative, iar problemele ce vor apare le vom raporta de urmare.

ȘEF AL SECURITĂŢII JUDEŢULUI
Colonel
DAVID STEFAN

ȘEF AL SERVICIULUI II
Lt. col.
ANDREI ZENO

A.C.N.S.A.S., *Fond Informativ*, Dosar nr. 013457, vol. 9, p. I, ff. 153–154.

53.

1984, februarie, 23. Radiogramă expediată Direcţiei a II-a a D.S.S. de către conducera I.J. Caraş-Severin, care informează asupra izbucnirii unui incendiu la cantina nr. 2 de pe platforma C.T.E. Anina, în noaptea de 23 februarie 1984, care a dus la distrugerea în proporţie de aproximativ 90% a construcţiei. Cauza incendiului este atribuită lăsării sub tensiune a plitelor electrice din bucătărie, responsabilitatea fiind imputată personalului cantinei. Documentul precizează caracteristicile construcţiei afectate şi valoarea estimată a prejudiciului. Se menţionează măsurile luate pentru asigurarea alimentaţiei personalului şi faptul că organele de miliţie au demarat cercetări pentru stabilirea vinovăţiei şi recuperarea pagubelor.

radiograma

ministerul de interne secret
inspectoratul judeţean caras severin
– securitate
nr. 0141746 din 23.02.1984

catre,
m.i. – departamentul securitatzi statului
– directzia a 2-a
– serviciul central de analiza si sinteza – bucuresti

raportam ca in data de 23.02.1984 in jurul orelor 3,30 a izbucnit un incendiu la cantina nr. 2 de pe platforma termocentralei Anina, incendiu care a provocat distrugerea constructziei in proportzie de 90 la suta. din cercetarile efectuate a rezultat faptul ca incendiul s-a produs din cauza lasarii sub tensiune a plitelor electrice din bucatarie.

vinovat de producerea incendiului se face personalul cantinei, care la terminarea programului nu a intrerupt alimentarea cu energie electrica a plitelor.

mentzionăm faptul ca aceasta cantina era construita din prefabricate din lemn refolosite, avind o suprafatza de 500 m.p. si o capacitate de 250 abonatzi pe serie. = valoarea prejudiciului este de aproximativ 33.160 lei.

in aceasta situatzie abonatzii cantinei, iau masa la cantina noua, ale carei lucrari sint spre finalizare.

de catre organele de militzie se fac cercetari in vederea stabilirii vinovatziei pentru recuperarea prejudiciului.

seful securitatzii jud.
colonel,
david stefan

A.C.N.S.A.S., *Fond Informativ*, Dosar nr. 013457, vol. 9, p. I, ff. 152.

54.

1984, februarie, 27. Document expediat de la nivelul Direcţiei a II-a a D.S.S. către I.J. Caraș-Severin, care semnalează degradarea unor bunuri materiale pe șantierul C.T.E. Anina, ca urmare a incendiilor produse la centrala termică de pornire și la cantina nr. 2. Analiza cazurilor evidenţiază dificultăţi majore în intervenţia operativă pentru localizarea și stingerea incendiilor, generate de lipsa apei și de dotările P.S.I. insuficiente. Se subliniază vulnerabilitatea ridicată la incendii a volumului mare de materiale, instalaţii și utilaje existente pe șantier, precum și imposibilitatea intervenţiei rapide a forţelor de pompieri din zonă din cauza amplasamentului termocentralei. Documentul solicită reanalizarea urgentă a organizării și dotării sistemului de prevenire și stingere a incendiilor la nivelul șantierului, de către autorităţile judeţene competente.

MINISTERUL DE INTERNE
DEPARTAMENTUL SECURITĂȚII STATULUI
– DIRECȚIA A II-a –
Nr. 281/GI/0095367

STRICT SECRET
Ex. nr.____

CĂTRE
I.J. Caraș-Severin
– Securitate -

În ultimul timp pe șantierul termocentralei Anina s-a înregistrat degradarea unor bunuri materiale, ca urmare a incendiilor produse la centrala termică de pornire și cantina nr. 2

Din analiza ambelor cazuri, rezultă că pe acest șantier se întîmpină dificultăţi în efectuarea unor intervenţii operative pentru localizarea și lichidarea incendiilor din cauza lipsei de apă și a unor dotări corespunzătoare.

De menţionat că pe acest șantier există un volum important de materiale, instalaţii și utilaje, multe din ele deosebit de vulnerabile la incendii, dar condiţiile de amplasament al obiectivului nu permit deplasare de forţe ale organelor de pompieri din zonă în timp eficient pentru intervenţii.

Avînd în vedre această situaţie, se impune reanalizarea urgentă a

modului de organizare și dotare PSI a obiectivului, de către organele competente din judeţ, pentru a se lua măsurile ce se impun.

LOCTIITOR ȘEF DIRECTIE
General-maior,
Tăulescu Traian

ȘEF SERVICIU

A.C.N.S.A.S., *Fond Informativ*, Dosar nr. 013457, vol. 9, p. I, f. 163.

55.

1984, mai, 15. Notă informativă în cuprinsul căreia sunt analizate stadiul şi dificultăţile majore întâmpinate la punerea în funcţiune a grupului 1 al C.T.E. Anina, în contextul vizitei efectuate la 11 mai 1984 de conducerea Ministerului Industriei Construcţiilor de Maşini şi de reprezentanţi ai conducerii de partid judeţene. Documentul evidenţiază întârzieri semnificative în lucrările de construcţii-montaj, deficienţe grave de organizare, precum şi insuficienţa şi slaba pregătire a personalului necesar exploatării unui grup energetic de 330 MW. Sunt semnalate probleme structurale care împiedică funcţionarea în regim industrial a blocului, în special nefinalizarea conductei de păcură, a aducţiunii de apă Poneasca, lipsa stocurilor minime de şist şi întârzierile la instalaţiile de evacuare a zgurii şi cenuşii. Deşi sunt aprobate programe revizuite pentru punerea în funcţiune a cazanelor 1A şi 1B, autorul notei apreciază că termenele rămân nerealiste şi estimează realizarea primului paralel al blocului 1 în jurul datei de 15 august 1984.

MI/DSS/DII/281/din 15.05.
Primit [indescifrabil]
Sura „BG".

Notă
de probleme la grupul 1 IE Anina

În ziua de vineri 11.05.1984 au sosit pe şantier tov. Ministru Neculae Buşui, adjunct al Ministrului (M. Ind) N. MĂNESCU şi tovarăşul secretar al comitetului judeţean de partid Caraş-Severin Emil Toth. Erau prezente toate conducerile unităţilor de execuţie, proiectare, furnizori de echipamente etc.

S-a făcut la început o vizită de cca 4 ore care a cuprins traseul de la Gara Anina-castelul de apă de la Poneasca şi cele 3 staţii de pompare, depozitul de şist şi centrala propriu-zisă. Spre deosebire de alte dăţi, unităţile de construcţii-montaj s-au pregătit mai bine, în sensul că era mai multă curăţenie şi chiar ordine pe şantier.

După vizită s-a ţinut o şedinţă cu toţi factorii de răspundere de pe şantierul Anina.

Discuţiile purtate sînt concretizate în cele 2 propuneri şi anume:

– [indescifrabil] stabilite în ziua de 11.05.84 la comandamentul de la

IE Anina, dispuse de tov. Ministru Nic. Bușui pentru punerea în funcţie a blocului 1 cazanul 1A

– propunere privind punerea în funcţie a cazanului 1B.

Ambele propuneri se dau în anexă.

În continuare doresc să subliniez cîteva aspecte mai deosebite care pot influenţa mersul normal al lucrărilor.

1. – Șantierul Energo-[indescifrabil] în continuare se prezintă cu întîrzieri mari în efectuarea lucrărilor de construcţii. Aceste întîrzieri de obicei influenţează în mod negativ activitatea celorlalte unităţi care nu se mai pot încadra în termenele stabilite. Consider că de departe șantierul nu este organizat să facă faţă atît calitativ cît și cantitativ la termenele stabilite în cele 2 programe. Sînt convins că vom avea întîrzieri și în viitor la acest capitol.

2. Conducerea IE Anina nu se ridică la nivelul unui beneficiar exigent, care are de rezolvat o investiţie așa de complexă cum este Anina. Foarte multe probleme pe linie de proiectare, execuţie, de echipamente și care au dus la suspendarea lucrărilor se explică prin lipsa de fermitate, de organizare corespunzătoare a acestui beneficiar. În relaţiile cu toţi ceilalţi factori care concură la realizarea lucrărilor pe șanfier manifestă îngăduinţă, tolerează abateri, nu are pretenţii faţă de nimeni, nu folosește calitatea de beneficiar care [indescifrabil] sute de milioane de lei anual. Atît conducerea ministerului, cît și conducerea de partid judeţeană au sesizat această stare de lucruri și climatul de conducere al IE Anina, fiecare amenințînd cu luarea unor măsuri exigente la adresa directorilor și a directorului tehnic.

Unităţile de construcţii-montaj sînt foarte conștiente de slăbiciunea beneficiarului și caută să exploateze această situaţie în favoarea lor. Discuţiile dintre beneficiar și unităţile de execuţie [indescifrabil] în favoarea acestora din urmă.

3. În continuare personalul existent [indescifrabil] nu este pregătit să poată conduce un [indescifrabil] de 330 MW. La aceasta se mai adaugă că într-o serie de locuri hotărîtoare pentru bunul mers al blocului lipsesc oameni pe posturile cele mai importante (cca 60 de oameni). Aceste posturi sunt numerotate pe fiecare secţie în parte, au fost cerute și [indescifrabil] pt [indescifrabil] CIPEET și DOCPI-MEE, dar fără rezultate pînă în prezent. Sper ca de data aceasta la intervenţia [indescifrabil] Ministru N. Bușui personalul cerut să fie adus de la celelalte centrale electrice.

4. – Din nou am arătat că acest bloc nu poate funcţiona în regim industrial după primul paralel din cauza modului cum a fost proiectat şi cum s-au efectuat lucrările de construcţii-montaj. Factorii care au [indescifrabil] funcţionarea de durată a blocului sînt:

– Recepţia conductei de păcură de la gara Anina la CTE Anina. Fără această conductă nu se poate [indescifrabil] minimul de păcură necesar. Va trebui să se aducă păcură cu autocisternele care prezintă greutăţi şi cheltuieli uriaşe. În prezent această lucrare este mult întîrziată.

– Recepţia aducţiunii Ponească care împreună cu aducţiunea Miniş va asigura necesarul minim de apă pentru funcţionarea unui bloc. Şi aici lucrurile sînt mult întîrziate.

– Recepţia unui stoc minim de şist care să constituie o rezervă pentru centrală. De asemenea şi gospodăria pentru evacuarea zgurii şi cenuşii este întîrziată.

5. [indescifrabil]

În concluzie, propunerile avansate şi aprobate de conducerea MEE sînt foarte [indescifrabil] dar mai aproape de realitate. Faţă de cele arătate mai sus consider că vom avea întîrzieri mai mult de o lună de zile la fiecare [indescifrabil] în parte. Din modul cum se dezvoltă lucrurile, primul paralel la blocul 1 cu cazanul 1A va fi în jurul datei de 15 august 1984.

[indescifrabil]

14.05.84

A.C.N.S.A.S., *Fond Informativ*, Dosar nr. 013457, vol. 9, p. I, ff. 164–167.

56.

1984, august, 20. Notă informativă furnizată de sursa „Mihai Ion", care sintetizează concluziile unui control complex desfășurat la Întreprinderea Minieră Anina și Întreprinderea Electrocentrale Anina. Pentru sectorul minier sunt evidenţiate neîndeplinirea planului de investiţii, lipsa spaţiilor de cazare, fluctuaţia ridicată a forţei de muncă și incapacitatea de a da în folosinţă locuinţe și cămine, cu impact direct asupra producţiei. Pentru termocentrală, nota prezintă istoricul investiției, întârzierile majore la lucrări, precum și defecţiunile repetate apărute în timpul probelor la primul grup de 330 MW. Sunt descrise două tentative eșuate de punere în funcţiune în august 1984, ambele oprite din cauza vibraţiilor excesive ale turbinei. Documentul enumeră numeroase remedieri tehnice necesare înaintea reluării probelor. Nota subliniază, de asemenea, probleme structurale precum: lipsa apei industriale și a conductei de păcură, absența unui depozit definitiv pentru zgură și cenușă, depășirea masivă a devizului general al investiției și blocajele birocratice privind aprobarea finanţării suplimentare. Sunt menţionate deficienţe grave de organizare, securitate și disciplină pe șantier, precum accesul necontrolat în instalaţii, iluminatul insuficient, lipsa delimitării zonelor de lucru și tentative de furt. Documentul critică lipsa de implicare a conducerii locale și centrale și absența unei analize riguroase a avariilor.

SURSA: INF. MIHAI ION — Strict secret
PRIMIT: CPT. SÎRBU DĂNUȚ — Nr. 34352/00157
DATA: 20.08.1984

Notă

În perioada 30 iulie – 15 august ac. sursa a participat la un control complex ce a avut loc în județul Caraș-Severin efectuat în brigadă condusă de delegaţi ai CC al PCR (tov. [indescifrabil] și Toma Horea pentru Anina) sursei revenindu-i sarcina de a analiza realizarea investiţiilor și darea în funcţiune în anul 1983 și în 7 luni ale acestui an capacităţile și obiectivele de la Intrep. Minieră Anina și Intrep. Electrocentrale Anina.

1). La Intrep. Minieră Anina, sursa a analizat problemele cu ing. Iorga, fost director azi șef serviciu investiţii, rezultînd că planul pe 1983 de 118 mil. lei din care 51 mil lei s-a realizat pentru 65% datorită deplasării cu efective insuficiente a punctelor de lucru la lucrările miniere în regie din cadrul exploatărilor și totalei lipse de preocupări a întreprinderii pentru

asigurarea spaţiilor de cazare pentru muncitori, ceia ce a făcut să nu se dea în folosinţă în 1983 44 apartamente la Anina, 320 locuri în comin şi 20 apartamente la Cozla şi 40 apartamente la Berzasca şi să nu se realizeze la lucrările miniere capacităţile de 35000 t/an huilă şi 310.00 t/an cărbune lemn.

Deşi se cunoştea fluctuaţia mare a muncitorilor, în 1983 au intrat 1122 şi au ieşit 916 (apr. 206) iar în semestrul I au intrat 640 şi au ieşit 481 (apr. 159), şi care a avut influenţe asupra activităţii de producţie, conducerea întreprinderii şi serviciul investiţii n-au avut preocupări pentru darea în folosinţă a locuinţelor şi spaţiilor de cazare nici din perioada 11–31 VII ac nerealizîndu-se cele 320 locuri în cămin la Cozla şi 40 apartamente la Berzasca şi nici capacitatea de 180.000 t/an cărbune lemn la Exploatarea minieră Mehadia.

2. La Intrep. Electrocentrale Anina

Prin Decretul No7/1977 s-a stabilit realizarea în zona Anina, a unei centrale termoelectrice funcţionînd cu şisturi bituminoase cu o capacitate de 3x330 MW şi avînd cîte 2 cazane de 520 t abur/h pentru fiecare bloc, avîndu-se în vedere apropierea termocentralei de cariera de şisturi şi posibilitatea ca zgura şi cenuşa rezultată să fie depozitată împreună cu sterilul între stivele acestuia.

Valoarea investiţiei a fost aprobată prin Decretul No. 483/78 la 7.625 (total) / 3141 (construcţii montaj) milioane lei şi cu un cost al energiei electrice de 275 lei/ MWh şi care [indescifrabil] îmbunătăţirii unor soluţii rezultate din exploatarea CET Rovinari şi Turceni şi stabilirii unor noi preţuri şi [indescifrabil] documentaţia a fost recalculată conform Decretului No. 232/1982 la 8300/3859 milioane lei şi un cost al energiei electrice de 369 lei/ MWh.

De la începerea lucrărilor (1977) şi pînă la 1 iulie ac valoarea lucrărilor executate reprezintă 4618/3010 miloane lei.

Menţionez că termocentrala Anina este primul obiectiv de acest gen care se execută complect cu inteligenţă şi utilaj romînesc, fără import, majoritatea utilajelor şi echipamentelor fiind unicate, executate pentru prima oară de unităţile constructoare de maşini, fără a fi omologate şi care vor fi verificate odată cu intrarea în funcţiune a primului grup de 330 MW.

În anul 1983, I.E. Anina potrivit D. Nr. 395/1982 trebuia să pună în funcţiune în luna iunie, primul grup de 330 MW care nu s-a realizat datorită:

– nu au fost terminate unele lucrări de construcţii (circuitul hidrotehnic, turnul de răcire, conducta de aducţiune a apei de la barajul Poneasca la staţia de pompare, fundaţii de ventilatoare, staţia electrică pentru electrofiltre, depozitul de șisturi, conducta de alimentare cu păcură din gara Anina;

– întîrzieri de 3–12 luni în livrarea unor echipamente principale cum sînt: conducta de înaltă presiune (Vulcan București) de legătură între cazan și turbină, piese [indescifrabil] pentru conducte (I.M.G. București), staţii de reducere răcire și instalaţii de ocolire de înaltă și joasă presiune (I.U.P. Tîrgoviște), pompa de circulaţie Nr. 2 (București) etc.

– ruperea arborelul de la ventilatorul de gaze arse Nr. 2 (I. Vulcan București) și care a necesitat înlocuirea lui și a condus la o întîrziere de cca 3 luni

– spargere la proba hidraulică la rece a [indescifrabil] preîncălzitorului de înaltă presiune Nr. 5 (I.M.G. București)

Prin Decretul Nr. 475/1983 s-a stabilit un nou termen de punere în funcţiune a primului grup de 330 MW la 31 martie 1984 care deasemenea n-a fost respectat din aceleași motive la care se mai adaugă unele defecţiuni de echipament constatate în timpul probelor de rodaj la rece și la cald, care au necesitat timp pentru reparaţii, astfel:

– instalaţiile de ocolire de înaltă presiune (I.U.P. Tîrgoviște) au prezentat defecţiuni de uzură a arcurilor disc care acţionează supapele;

– răcitul de aburi pentru turbina Nr. 1 (I.M.G. București) la punerea în funcţiune a fost găsit cu ţevi sparte (din 280 ţevi, 198 au fot sparte) deși avea certificat de calitate și care a fost înlocuit cu alt răcitor de aburi adus de la Turceni.

– înlocuirea repetată sau repararea unor motoare electrice (motorul de la pompa principală de ulei, motoarele electrice pentru actionarea pompelor de păcură etc);

– încălzirea pompelor de apă din staţiile de pompare sau avarierea lagărelor acestora [indescifrabil București] care au trebuit să fie înlocuite

În timpul controlului au început probele necesare punerii în funcţiune a primului grup de 330 MW și realizării primului paralel pentru alimentarea sistemului naţional cu energie electrică, reușind proba de presiune

a cazanului, atingerea parametrilor chimici ai aburului pentru introducerea în turbină, funcţionarea cazanului cu şist funcţionarea electrofiltrelor şi a instalaţiei de evacuare a cenuşii şi zgurei.

La introducerea aburului în turbină la turaţia de 1524 rotaţii/minut (faţă de 3000 necesar) a turbinei în ziua de 3/4 august aceasta a declanşat ca urmare a depăşirii mărimii vibraţiilor la lagărele 9 şi 10 ale generatorului. După mai multe tentative de ridicare a turaţiei turbinei, fenomenul de vibraţie s-a menţinut ceia ce a impus oprirea probelor, recirea turbinei şi verificarea lagărelor respective.

Menţionez că pentru efectuarea acestor probe s-au consumat cca 250 tone păcură.

După desfacerea şi verificarea lagărelor Nr. 9 şi 10 şi efectuarea unor remedieri la diverse instalaţii, aparate, robineţi, pompe etc. în zilele de 9, 10 şi 11 august a început o a doua tentativă de punere în funcţiune izbutindu-se pentru o perioadă foarte scurtă ridicarea turaţiei turbinei la 3200 ture/minut cînd s-au produs din nou vibraţii la lagărele turbinei şi generatorului. În această perioadă de probe s-au constatat şi defecţiuni în instalaţie fapt ce a determinat oprirea pentru a doua oară a probelor, după consumarea aceleiaşi cantităţi de păcură (cca 250 t).

După răcirea turbinei s-au desfăcut lagărele 9 şi 10 constatîndu-se că cel cu Nr. 10 s-a topit, s-a desfăcut şi s-a trimis la I.M.G. Bucureşti pentru turnarea lui şi strunjirea la cotă urmînd ca în ziua de azi (18 august 1984) să fie adus la Anina şi şlefuit după ax (operaţiune care durează cîteva zile în funcţie de finisarea făcută de I.M.G. Bucureşti).

Din discuţiile avute de sursă cu ing. Traistă Eugen direcţiune I. Electrocentrale Anina şi din lista cu defecţiuni întocmită de ing. Munteanu Ioan de la ICEMENERG Filiala Sibiu care a participat şi condus desfăşurarea probelor, urmează să mai fie făcute o serie de verificări şi remedieri, cum ar fi:

– demontarea şi a lagărelor 8 şi 9 şi verificarea deplasării radiale faţă de ax

– verificarea montajului cuplă turbină-generator ca sursă de vibraţii

– revizie flotor rezervor ulei al instalaţiei de etanşare arbore [indescifrabil] care s-a blocat

– procurare şi înlocuire pompe de ridicare arbore turbo-generator cu pompe de fabricaţie Plopeni

– procurare rulment pentru motorul pompei de condens treapta II

– punere la punct a reglajului arborelui la [indescifrabil] și asigurarea reglajului automat

– punerea la punct a automaticii de aprindere a arzătoarelor de păcură care nu funcţionează sigur

– reglarea semnalizării închis-deschis la [indescifrabil] de la amestecării de cenușe

– indicarea corectă a măsurii temperaturii păcurii pe pupitru etc.

După rezolvarea problemelor ivite, urmează a se începe noi probe în vederea punerii în funcţiune a primului grup de 330 MW cu un cazan care în dorinţa colectivului de pe acest șantier este de a se realiza în cinstea zilei de 23 august.

Funcţionarea în continuare a grupului I – după punerea în funcţiune – este determinată de:

– asigurarea cu apă industrială și de răcire a centralei la un nivel de 400 l/secundă prin terminarea pînă la 30 sept. 1984 de către Antrepriza de Construcţii hidrotehnice – Mehadia a batardului de deviere amonte a apelor de la barajul Poneasca, iar Antrepriza Energo Construcţia Anina să execute restul de 3 km conductă care asigură transportul apei de la Poneasca la prima staţie de pompare.

– alimentarea cu păcură a centralei – cunoscînd că un bloc de 330 MW cu un cazan consumă 6,5 t/oră iar 2 cazane 13 t/h adică cca 100.000 t/an, că nu au început lucrările de montaj pe estradă a conductei de către Antrepriza Montaj Conducte Magistrale Brașov (M.P.) și care durează cca 4 luni și că în perioada de iarnă se înzăpezesc drumurile iar transportul păcurii se face cu autocisternele de la Reșiţa pe o distanţă de cca 45 km.

– evacuarea zgurei și cenușei din termocentrală.

Pentru funcţionarea primului bloc de 330 MW cu 1 cazan este necesar un consum de 360 tone șist pe oră și respectiv 720 t/h cînd blocul va funcţiona cu 2 cazane, din care cca 75% este zgură și cenușe ce trebuiesc evacuate din instalaţii și pentru care depozitul existent cuprins în documentaţie asigură evacuarea pe o perioadă de 8–10 luni.

În lista lucrărilor prevăzute să înceapă în 1984 (Decret 475/1983) este cuprinsă și lucrarea: „Depozitarea cenușei în comun cu sterilul la CTE Anina" cu termen pentru aprobarea notei de comandă trim. II 1984 lucrare ce nu a fost elaborată de ISPE București și respectiv prevăzută de

MEE spre aprobare invocîndu-se de proiectant (şef proiect complex ing. Pressel Sorin – ISPE şi de delegatul MEE Ochiană Mircea care a participat cu sursa la analiza investiţiei în perioada controlului menţionat, că Min. Minelor care execută lucrările de descopertă şi de alimentaţie cu şist nu vor să mai execute taluzarea organizată a sterilului între care să se depoziteze cenuşa şi că s-a convenit cu MEE găsirea unei alte soluţii.

Menţionez că costul acestui depozit care să satisfacă necesităţile de funcţionare a centralei cu cele 3 grupuri (6 cazane) o perioadă de 15 ani, a fost evaluată pe baza unor proiecte la cca 1800 milioane lei şi că costul acestui depozit nu este cuprins în valoarea investiţiei aprobate şi cum corect tehnic să fie ca să influenţeze indicatorii acestei investiţii.

Unele din variantele analizate de proiectant în perioada controlului – Valea Ciclova – 15 km de centrală şi Valea Mîndrişag (4 km) ridică probleme privind impurificarea pînzei freatice şi posibilităţile de transport pe astfel de distanţe şi de valorificare a aluminiului din cenuşe.

În perioada de execuţie a investiţiei urmare aplicării unor îmbunătăţiri în exploatarea echipamentelor de la termocentralele Rovinari şi Turceni, a condiţiilor reale ale amplasamentului, care nu au fost judicios cuprinse în documentaţie şi ţinînd seama de unele cheltuieli suplimentare ivite, a fost elaborat un nou deviz general în valoare de 15.414 milioane lei, din care 9535 milioane lei construcţii montaj, care reprezintă o depăşire de 7114 milioane lei din care 5675 milioane lei construcţii montaj (147%) şi care este necesar să fie aprobat prin decret pentru creerea posibilităţilor de execuţie şi decontare în continuare a lucrărilor.

Menţionez că prin noua valoare a investiţiei costul energiei electrice livrate creşte de la 369 lei/kwh la 443 kwh, iar investiţia [indescifrabil] ajunge de la 8383 la 15.570 lei KWh şi că documentaţia întocmită de MEE a fost înaintată spre avizare organelor prevăzute de legea Nr. 9/1980 care au [indescifrabil] spre completare şi justificare detailată a depăşirilor.

Legat de această depăşire menţionez că SGCM cu Nr. 1804/V/21 VII 1984 comunică „aprobarea decontului lucrărilor executate la obiectivul de investiţii CTE pe şisturi bituminoase Anina 3x330 MW în cadrul valorii devizului general" cu indicaţia ca MEE să prezinte pînă la 15 august 1984 un raport privind situaţia realizării lucrărilor cu un proiect de decret pentru finanţarea în continuare a obiectivului respectiv.

Discutînd cu Lupascu Nicolae Directorul Dir. finanţării industriei din

centrele [indescifrabil] problemele menţionate s-a arătat puţin receptiv precizînd că cunoaşte problemele şi că finanţarea în continuare este asigurată – lucru ce nu este adevărat, aprobarea dată și comunicată de SGCM nu vorbește de finanţarea lucrărilor după 24 iunie ac. problema se va reglementa numai după aprobarea prin decret sau aprobarea investiţiei la noua valoare.

Din discuţiile purtate cu Ochianã Mircea şi Dir Traistă Eugen aceştia precizau că neinstituindu-se darea în funcţiune pentru moment a primului grup conducerea MEE nu va solicita aprobarea depășirii devizului.

Din constatările de pe teren, discuţiilor avute cu Ochianã Mircea MEE şi Traistă Eugen IE Anina, ing. Bogdănescu şef atelier reparaţii IE Anina şi a unui muncitor de pe platformele instalaţiei, au mai rezultat următoarele:

– clădirea în interior cu instalaţiile respective nu este iluminată corespunzător, puncte de lucru și de manevră nu sînt luminate, putîndu-se efectua astfel manevre greșite

– locurile de lampă în majoritatea corpurilor nu au becuri fiind furate, plasa protectoare fiind ruptă;

– nu sînt [indescifrabil] zonele de lucru ale constructorului de cele de exploatare astfel că oricine poate umbla la instalaţii şi la manevrarea diverselor robinete, vane, aparate etc.

– În camera de comandă din sala maşinilor la un moment dat era plin de lume în timpul probelor

– instalaţia definitivă de stins incendiu nu este terminată;

– se intră şi se circulă în instalaţie – zona cazanelor, sala de măsuri, camera de comandă, agregatele de pompe ulei şi apă etc. fără nici o restricţie.

Din spusele lui Ochianã Mircea un cetăţean a vrut să fure ulei din instalaţie, a desfăcut un robinet ce nu funcţiona bine şi n-a putut să ia ulei, dar a rămas picurînd şi s-a vărsat cca 200 litri.

Altă dată când el Ocheană Mircea a intrat cu o maşină în instalaţie prin uşile de [indescifrabil] de alimentare cu şist şi urcînd şi şoferul maşinii să vadă cum decurg probele şi ce se întîmplă pe platformă cineva a închis porţile/uşile de intrare în hală – porţi de 5 m înălţime şi mult mai largi – şi a legat cu sîrmă pe dinafară aceste porţi blocînd orice ieşire. Desfacerea şi deblocarea uşilor zice că a durat peste 10 minute.

Pentru punerea în funcţiune s-a stabilit de conducerea MEE un colectiv al cărui preşedinte este ing. Gh. Bălan dirctor adjunct ştiinţific ICEMENERG şi care după părerea sursei la efectuarea probelor şi punerea în funcţiune a grupului ar trebui să fie pe şantier. După efectuarea primei încercări de punere în funcţiune a plecat la Bucureşti lăsînd ca locţiitor pe ing. Munteanu Ioan iar la ce-a de a doua încercare de punere în funcţiune 9, 10 şi 11 august n-a participat deloc.

Directorul Traistă Eugen şi nici directorul economic Coclici Dorin care răspunde de investiţii, n-au avut preocupări susţinute pentru încadrarea cu personal corespunzător a serviciului de investiţii astfel că pentru o investiţie de o asemenea amploare întreprinderea nu are şef serviciu investiţii şi personal corespunzător pentru analiza şi verificarea documentaţiei, pentru urmărirea şi procurarea utilajelor necesare şi pentru evidenţierea lor corespunzătoare.

Din discuţiile purtate la adunarea generală a oamenilor muncii de la IE Anina la care sursa a participat, a rezultat (Ocheană Mircea) că nu se face analiza avariilor, a cauzelor care le-au produs şi nu se consemnează în mod corespunzător într-un act, măsurile luate contra celor care sînt vinovaţi.

Mihai Ion

Bucureşti 18 august 1984

OBSERVAŢII: Propunem ca nota să fie dată spre exploatare Serviciului 8.

A.C.N.S.A.S., *Fond Informativ*, Dosar nr. 013457, vol. 9, p. I, ff. 175–181.

57.

1984, octombrie, 5. Notă-raport, întocmită la nivelul I.J. Caraș-Severin, în urma unei analize desfășurate între 29 septembrie și 5 octombrie 1984, care evaluează activitatea de securitate și situaţia tehnico-organizatorică de pe șantierul C.T.E. Anina, în contextul pregătirii punerii în exploatare industrială a primului grup energetic de 330 MW. Documentul prezintă structura și funcţionarea reţelei informative compusă din 32 de surse (informatori și colaboratori), majoritatea încadrate în unităţile de construcţii-montaj, și modul de utilizare a acesteia pentru obţinerea de date privind calitatea lucrărilor, respectarea proiectelor și cauzele întârzierilor. Raportul subliniază deficienţe grave care afectează funcţionarea în regim industrial a grupului: echipamente defecte sau prost proiectate, lucrări de construcţii și montaj incomplete, lipsa laboratoarelor și a atelierelor de reparaţii, absenţa instalaţiilor PSI, precum și întârzieri la cazanul 1B. Sunt menţionate vulnerabilităţi privind alimentarea cu păcură și șist, evacuarea zgurii și cenușii și asigurarea apei industriale. Nota concluzionează că grupul nr. 1 nu este pregătit pentru funcţionare continuă și că nefuncţionarea sa în iarna 1984–1985 va afecta sistemul energetic naţional.

MINISTERUL DE INTERNE
INSPECTORATUL JUDEȚEAN
CARAȘ-SEVERIN
Serviciul II
Nr. 00143164/5.10.84

STRICT SECRET
Ex. nr. 1

VĂZUT
ȘEF AL SECURITĂȚII JUDEȚULUI
Colonel
DAVID STEFAN

NOTĂ-RAPORT

În perioada 29.09.1984 – 05.10.84 Col. Gruia Irinel și Cpt. Costi Andrei, împreună cu Lt. maj. Lică Florea, am analizat activitatea de securitate din obiectivul CTE Anina, rezultînd următoarele:

Potenţialul informativ este format din 32 surse de informare, dintre care 24 își desfășoară activitatea în cadrul antreprizelor de construcţii-montaj care participă la realizarea obiectivului. Din cei 18 informatori și 14 colaboratori, 13 sînt ingineri, maiștrii și tehnicieni care au reale posibilităși de sesizare și informare.

Reţeaua informativă a fost dirijată pentru obţinerea de date şi informaţii referitoare la calitatea lucrărilor executate în şantiere, nerespectarea soluţiilor de proiectare, cauzele nerealizării la termen a unor obiective şi întîrzierilor punerii în funcţiune a primului grup.

Aceste date şi informaţii au fost verificate în teren şi în baza lor s-au întocmit note de informare pentru organele locale de partid, precum şi rapoarte la Direcţia a II-a.

În contactarea reţelei informative s-au întîmpinat greutăţi din cauza dispersiei mari a surselor de la Antrepriza „Energoconstrucţia".

Pentru creşterea operativităţii în obţinerea de informaţii şi în aceste locuri este necesară crearea unei rezidenţe prin care să se asigure legătura cu un număr de 7 surse.

Avînd în vedere că în prezent sînt în curs activităţile de probe funcţionale în vederea predării primului grup în exploatarea industrială, este necesară intensificarea activităţii informative în vederea preveniri producerii unor evenimente cu consecinţe deosebite. În acest scop va trebui completată reţeaua informativă cu surse din rîndul personalului de exploatare în vederea acoperirii locurilor vulnerabile noi apărute din cadrul termocentralei.

Tinînd cont de stadiul punerii în funcţiune a primului bloc energetic, se impune cunoaşterea permanentă a activităţii personalului şi a unor categorii de fapte şi fenomene care pot conduce la perturbarea funcţionării în condiţii de siguranţă a acestui obiectiv. Se vor obţine date şi informaţii despre condiţiile în care se realizează alimentarea cu şist; starea în care se află echipamentele de detectare şi reţinere a corpurilor străine; dacă sînt menţinute în funcţiune elementele de protecţie şi automatizare de la echipamentele vitale; dacă sînt asigurate cu personal toate posturile din care se realizează supravegherea funcţionării în condiţii de siguranţă a instalaţiilor; precum şi date despre încălcări ale prevedrilor Decretului nr. 400/81 şi a altor acte normative care reglementează paza şi securitatea obiectivului.

Intrucît numărul de persoane care îşi desfăşoară activitatea pe şantierul TCE Anina depăşeşte 4000, iar prin posibilităţile reţelei informative nu se pot obţine cu operativitate toate categoriile de informaţii utile este necesar să se continue activitatea de pregătire contrainformativă pe diferite colective de oameni ai muncii, în scopul creşterii vigilenţei acestora,

a contribuţiei în paza şi securitatea obiectivului, în prevenirea unor evenimente sau fenomene cu consecinţe grave, precum şi a altor fapte ce pot prejudicia activitatea normală a acestui obiectiv.

Pregătirile contrainformative se vor efectua pe bază de materiale orientative adaptate la diferitele sectoare de activitate şi se vor desfăşura cu prioritate în rîndul personalului de exploatare.

În cadrul supravegherii informative sînt în evidenţa dosarului de obiectiv 17 persoane, dintre care 3 descendenţi legionari, 4 avertizaţi pentru manifestări duşmănoase, 8 suspecţi de evaziune şi 2 alte categorii.

Se impune o dirijare mai calificată a reţelei informative pentru a stabili dacă există o legătură între activitatea acestora şi multitudinea de aspecte negative din cadrul şantierului şi obiectivului, precum şi pentru stabilirea cu exactitate a poziţiei lor politice prezente.

Se mai află în atenţie alte 40 persoane care deşi nu sînt cunoscute cu antecedente politice sau penale, au fost semnalate că nu-şi execută în mod corespunzător sarcinile de serviciu putînd provoca stări de pericol cu consecinţe negative asupra instalaţiilor.

Verificările întreprinse pînă în prezent au concluzionat că încălcările acestora constituie abateri de la disciplina muncii, fapt pentru care asupra lor, prin conducerea obiectivului s-au aplicat măsuri de sancţionare administrativă.

Din analiza făcută a rezultat că Santierul termocentralei Anina, se confruntă cu probleme deosebite în ce priveşte calitatea echipamentelor, lucrărilor de construcţii şi montaj, pregătirea personalului, organizarea şi desfăşurarea avtivităţii de exploatare. Unele din deficienţele de acest gen au implicaţii directe, îngreunînd darea în exploatare industrială a primului grup energetic. Se impune ca şi pe linie de securitate să se cunoască mai operativ stările de fapte şi fenomenele negative ce apar şi să se descifreze contribuţia factorilor umani în menţinerea unor asemenea situaţii.

Se află în lucru 3 dosare de urmărire informativă, din care două cu autori necunoscuţi.

– În dosarul de urmărire informativă „Depozitul" deschis la data de 22.02.1982 s-a sistat obţinerea de informaţii, justificate de faptul că în prezent în depozitele aflate în atenţie, nu se mai află utilaje şi valori materiale importante. Pe parcursul acţiunii, deficienţele identificate au condus la informarea operativă a factorilor de decizie, prevenindu-se astfel producerea

unor pagube materiale. Considerăm că în prezent nu mai este oportună menţinerea acestui dosar, fapt pentru care propunem închiderea lui.

– La dosarul de urmărire informativă „Premiera" deschis la data de 25.02.1982, pentru identificarea persoanelor vinovate de realizarea unor lucrări calitativ necorespunzătoare. Deşi pe parcursul acţiunii s-au identificat o serie de lucrări executate necorespunzător şi în multe cazuri s-au întreprins măsuri preventive, mai puţin s-a acţionat pe linia luării în lucru organizat a unora dintre persoanele vinovate pentru a descifra natura activităţii acestora. Considerăm că acest dosar trebuie să fie lucrat în continuare, urmărindu-se în special identificarea şi clarificarea poziţiei persoanelor care influenţează negativ darea în exploatare industrială a primului grup de 330 MW. În cadrul acestui dosar vor trebui să fie verificaţi şi specialiştii din unităţile subordonate M.E.E. şi M.I.C.M. (care se prezintă la termocentrală pentru a acorda asistenţă tehnică ori pentru a soluţiona diverse probleme) despre care se obţin date că nu rezolvă cu competenţă aspectele tehnice, ori prin poziţia lor prejudiciază buna funcţionare a echipamentelor. În verificarea acestor categorii de persoane se va conlucra operativ şi cu Direcţia a II-a.

– În dosarul de urmărire informativă „Asistentul" deschis la 26.04.1982, asupra unui inginer ce acordă asistenţă tehnică din partea uzinei „Vulcan" Bucureşti s-a acţionat permanent pe lîngă verificarea acestuia şi în influenţarea pozitivă, pentru determinarea acestuia să ne transmită unele date cu privire la recepţia, depozitarea şi conservarea echipamentelor. Se deţin însă date din care rezultă că suspectul nu a renunţat la ideea sa de a încerca o trecere frauduloasă a frontierei, fapt pentru care se impun măsuri informative mai eficiente, pentru cunoaşterea oportună a poziţiei sale din acest punct de vedere.

Din analiza datelor şi informaţiilor existente cît şi din verificările directe efectuate în teren, a rezultat că primul grup de 330 MW de la termocentrala Anina, nu este pregătit pentru o funcţionare industrială şi în consecinţă, în iarna anului 1984–1985, prin nefuncţionarea lui se va crea un deficit în sistemul energetic naţional, în medie cu 250 MW, ceea ce va avea efecte negative asupra alimentării în condiţii de siguranţă a consumatorilor industriali şi casnici. De la prima conectare la sistemul energetic naţional ce a avut loc în ziua de 8 septembrie 1984, grupul nr. 1 a funcţionat circa 25 de ore, timp în care a debitat în sistem 25–70 MW.

Funcţionarea acestuia a fost asigurată în principal pe păcură şi numai sporadic au fost pornite două mori pe șist ce au alimentat cazanul cu debite minime. În aceste condiţii s-au înregistrat o serie de defecţiuni care au împiedicat realizarea continuităţii în funcţionare și ridicării sarcini la parametrii nominali.

Situaţia înregistrată are în principal următoarele cauze

1. Defectarea unor echipamente sau instalaţii vitale ca urmare a calităţii necorespunzătoare a acestora sau a unor greșeli de proiectare.

S-a înregistrat ruperea frecventă a curelelor trapezoidale și nesiguranță în funcţionarea cuplei cu bile de la concasorul de șist; spargeri de țevi la supraîncălzitorul intermediar al cazanului ca urmare a unor suduri automate necorespunzătoare executate la Întreprinderea „Vulcan" București; înfundări și blocări ale transportatorilor elicoidali, amestecătorilor de cenușă, curăţitorilor de bandă de pe circuitul de evacuare a zgurii și cenușii; vibraţii și temperaturi anormale la lagărele turboagregatelor; nerealizarea presiunii în sistemul de ungere cu ulei și a valorii nominale a vidului turbinei; deteriorarea înfășurării statorice a maşinii combinate din circuitul de reglaj și excitaţie al turboagregatului; precum și defectarea unui volum important de componente electronice din instalaţia de protecţie, măsură și automatizare a grupului.

2. – Organizarea necorespunzătoare a activităţii de exploatare.

a). Repornirea instalaţiilor nu se realizează pe baza unui program unitar și ca urmare există zone de instalaţii nesupravegheate; personal deservent ce nu are atribuţiuni concrete; nu se verifică toate instalaţiile și echipamentele auxiliare, starea lor de nefuncţionare constatîndu-se imediat după încercarea de repornire; nu există instrucţiuni adecvate instalaţiei.

Intre specialiștii sosiţi din M.E.E. și M.I.C.M. și personalul de exploatare propriu, nu există o corelare a activităţilor, se acţionează independent și se operează modificări și intervenţii în instalaţii fără a fi cunoscute de personalul operativ. Practiv, camera de comandă este transformată într-o sală de aștepare a celor cu atribuţiuni de supraveghere a instalaţiilor.

b). Unităţile de construcţii și montaj nu au executat în totalitate lucrările în zona dată în exploatare, existînd încă goluri în planșeuri, șanţuri neacoperite, instalaţii neprotejate, materiale de construcţii aruncate printre echipamente, situaţie ce îngreunează deplasarea personalului de supraveghere și intervenţie.

c). Nu au fost realizate odată cu intrarea în funcţiune a primului grup, laboratoarele şi atelierele de reparaţii şi întreţinere, ceea ce face imposibilă intervenţia operativă a personalului de întreţinere şi reparaţii. De asemenea nu s-au realizat instalaţiile P.S.I. în schemă definitivă, neasigurîndu-se astfel desfăşurarea activităţii de exploatare în concordanţă cu normele de protecţia muncii şi P.S.I.

3.- Intîrzierea dării în funcţiune la termen (/30.10.1984) a cazanului nr. 1 B de 525 tone/oră abur, ce limitează la jumătate capacitatea primului grup de 330 MW.

Situaţia este determinată de:

a). Neasigurarea în totalitate a echipamentelor necesare. Sînt încă nesosite pe şantier 96 de poziţii care conduc la stagnări în activitatea de montaj şi nefinalizarea lucrărilor la electrofiltre, evacuarea zgurii şi cenuşii, mori de cărbune.

b). Nerealizarea izolaţiilor termice la sistemul de presiune al cazanului şi la canalele de aer şi gaze de ardere. Din totalul de 49.000 mp necesari a fi executaţi pînă în prezent s-au realizat 1.000 mp, nefiind încă finalizate nici lucrărle de izolaţii de la cazanul nr. 1 A.

c). Rămîneri în urmă la lucrările de montaj şi punere în funcţiune ale instalaţiilor electrice, de automatizare, măsură şi control, care condiţionează chiar spălarea acidă şi suflarea cazanului.

4. – Nerealizarea unor obiecte de bază care condiţionează alimentarea sigură cu cantităţile necesare de combustibil şi apă, precum şi evacuarea cantităţilor de zgură şi cenuşă rezultată în procesul arderii.

a). Se continuă aprovizionarea cu păcură prin mijloace auto de la Reşiţa, care pe lîngă faptul că se realizează cu consumuri exagerate de carburanţi, nu va asigura pe timp nefavorabil nici cantitatea necesară funcţionării în schemă minimă. Situaţia este determinată de neexecutarea conductei de transport păcură şi a instalaţiilor aferente pe traseul Staţia CFR Anina – termocentrală.

b). Aprovizionarea cu şist este vulnerabilă, deoarece s-a montat un singur concasor şi o singură linie de benzi pentru transportul acestuia. Ca urmare orice avarie la instalaţiile menţionate poate conduce la scoaterea din funcţiune a grupului.

c). Nu sînt create condiţii pentru depozitarea zgurii şi cenuşii rezultate din procesul arderii. Improvizaţia realizată prin deversarea zgurii şi

cenușii în depozitul tampon și nivelarea acestuia cu buldozere, permite funcţionarea grupului doar 3–4 luni, timp în care depozitul se umple.

d). Lucrările de acumulare a apei la Poneasca și de pompaj la acumularea Gura Golumbului, sînt încă nefinalizate și ca urmare nu se poate realiza o alimentare sigură cu apă pe timp de iarnă a termocentralei.

Cu aspectele constatate se va informa organul județean de partid.

Pe plan central, datele obţinute vor fi valorificate pentru informarea conducerii superioare.

Se impune intensificarea activității informative în obiectiv, în scopul cunoașterii permanente a evoluţiei fenomenelor și inițierii unor măsuri, prin care să se prevină producerea unor evenimente cu consecinţe deosebite.

DIN PARTEA DIRECȚIEI A II-A
Colonel GRUIA IRINEL
Cpt. COSTI ANDREI

ȘEFUL SERVICIULUI II
Colonel
ANDREI ZENO

A.C.N.S.A.S., *Fond Informativ*, Dosar nr. 013457, vol. 9, p. I, ff. 182–186.

58.

1984, noiembrie, 24. Notă informativă în cuprinsul căreia sunt descrise problemele tehnice ale instalaţiei de by-pass de înaltă presiune de la C.T.E. Anina, echipament esenţial pentru funcţionarea cazanului independent de turbină prin reducerea şi răcirea aburului, subliniind complexitatea ridicată a acestei instalaţii şi faptul că în Europa doar puţine firme pot produce asemenea echipamente. Documentul subliniază complexitatea instalaţiei, asimilată în România pe baza modelelor de la Turceni şi Rovinari, şi menţionează defecţiuni similare atât la echipamentele autohtone, cât şi la cele importate: eroziuni ale ventilului şi corpului cazanului, vibraţii, fisuri, neetanşeităţi la mecanismele hidraulice. La Anina, instalaţia BIP a funcţionat un număr redus de ore, înregistrând deteriorări încă din faza de probe şi necesitând înlocuiri, reglaje şi prelucrări suplimentare.

M.I. Dep. Sec Statului — Strict Secret
Direcţia II-a
281
Primeşte: lt. col. [indescifrabil]
Sursa: „Alexandru"

By-pas înaltă presiune

By-pasul de înaltă presiune B.I.P. este o instalaţie care asigură reducerea şi răcirea aburului avînd rol să asigure funcţionarea cazanului independent de turbină în toate regimurile.

B.I.P. este o instalaţie de mare complexitate. În Europa sînt puţine firme care pot fabrica astfel de investiţii. La noi în ţară s-a decis asimilarea acestor instalaţii care au fost proiectate prin elevarea celor existente la Turceni şi Rovinari. Proiectantul general al BIP este ICSITEE proiectantul armăturii principale IPCUP Tîrgovişte iar proiectantul acţionării ICTPCM. In funcţionarea BIP au asigurat unele defecţiuni cum ar fi: eroziuni ale ventilului şi cazanului armăturii principale, vibraţii, fisuri în material, neetanşeitatea la proba hidraulică. Astfel de defecţiuni au apărut atît la B.I.P. livrate de firma Velan Tucson cu activare Siemens şi instalate la CTE Turceni şi Rovinari cît şi la instalaţiile MICM instalate la CTE Anina. La CTE Anina B.I.P. au funcţionat cca 20 ore în cursul operaţiunii de suflare şi cca 40 ore la funcţionarea propriu-zisă a blocului.

Au apărut defecţiuni încă dela proba hidraulică a cazanului cînd a trebuit reglată [indescifrabil] cursa ventilului și de asemeni s-au înlocuit arcurile disc.

După suflare s-au constatat eroziuni ale cazanului și corpului ventilului care s-au remediat prin înlocuire și șlefuire. Au fost luate ventilele dela cazanul 1B care este în curs de montare. La găurile de injecţie a apei în cazan a fost corectat unghiul.

Eroziunile se datorează picăturilor de apă injectată în abur pentru reducerea presiunii și temperaturii. Nici chiar materialele speciale [indescifrabil] cu care se încarcă [indescifrabil] combinate de eroziune și coroziune la care sunt supuse. La fiecare pornire se face proba hidraulică a cazanului la minim 150 atm. și în funcţie de reglările care se constată se hotărăște dacă etanșarea este satisfăcătoare sau eroziunile trebuiesc înlăturate.

Toate aceste operaţiuni necesită o execuţie îngrijită deoarece BIP au și rol de supapă de siguranţă protejînd astfel cazanul de abur.

Alexandrescu

24.11.84

A.C.N.S.A.S., *Fond Informativ*, Dosar nr. 013457, vol. 9, p. I, ff. 187–188.

59.

1984, decembrie, 24. Notă informativă primită la nivelul Direcţiei a II-a din cadrul D.S.S., care analizează performanţele sub aşteptări ale turbinei de la C.T.E. Anina în regim de funcţionare industrială. Documentul precizează condiţiile tehnice ale trecerii aburului prin corpul de înaltă presiune şi parametrii care trebuie menţinuţi la intrarea în corpul de medie presiune. Se constată că, la un debit de 350–360 t/h, turbina dezvoltă doar 60–70 MW, faţă de 100–120 MW cât ar fi fost normal. Cauzele identificate sunt vidul insuficient în condensator (0,2 atmosfere în loc de 0,04 atmosfere), care generează pierderi de 10–15 MW, precum şi neetanşeitatea by-passului de joasă presiune, prin care se pierd 50–60 t/h de abur, cu o diminuare suplimentară a puterii de 15–20 MW. Nota menţionează şi posibilitatea identificării eventualelor scăpări prin by-passul de înaltă presiune prin măsurarea debitelor. Documentul este destinat valorificării informative pentru conducerea Ministerului Energiei Electrice şi pentru conducerea superioară, fiind o continuare a materialului anterior din noiembrie 1984 privind problemele instalaţiilor de by-pass de la termocentrala Anina.

M.I.- Dep. Sec. Statului
Direcţia II-a
281
Primește: lt. col. Petre Alex.
Sursa: „ALEXANDRESCU”
24.XII.1984

Strict Secret
Nr. 9816/9/281/24XII84

NOTĂ

Trecerea aburului prin corpul de înaltă presiune al turbinei (basculare) se face la sarcina de 118 MW. Trebuie urmărită presiunea la intrare în corpul de medie presiune care nu trebuie să scadă sub 18–20 atm.

La CTE Anina la un debit de 350–360 t/h turbina are 60–70 MW în loc de 100–120 MW cît ar fi normal.

Sarcina este mai scăzută decît normal deoarece:

– Vidul în condensator este 0,2 atm în loc de 0,04 atm, ceea ce înseamnă o pierdere de 10–15 MW.

By passul de joasă presiune nu este etanş, scapă 50–60 t/h abur, ceea ce înseamnă o pierdere de 15–20 MW. Debitul de abur scăpat nu se poate

măsura, dar scăpările au fost puse în evidenţă deoarece la închiderea injecţiei de apă temperatura aburului care scapă creşte rapid.

– În cazul în care sînt scăpări prin by-passul de înaltă presiune acestea vor putea fi puse în evidenţă prin măsurarea debitului care este prevăzută pe conductele respective.

Alexandrescu

Obs. Prezenta notă dată de informator este urmare a unui material despre by passul repectiv de la CET ANINA din 24XI1984.

Măsuri. Nota se va exploata în original de tov. COSTI A din indicativul 281 pt informarea conducerii MEE şi a conducerii superioare (ca şi precedentul material din Nov 1984).

Lt. col. Petre Al.

A.C.N.S.A.S., *Fond Informativ*, Dosar nr. 013457, vol. 9, p. I, f. 190.

60.

1985, aprilie, 12. Raport elaborat în cadrul I.J. Caraș-Severin pentru Direcţia a II-a a D.S.S., în cuprinsul căruia se prezintă stadiul critic al funcţionării grupului nr. 1 al C.T.E. Anina, pus în funcţiune la 8 septembrie 1984. Documentul consemnează că, până la acea dată, grupul a fost repornit de opt ori și a funcţionat însumat doar 78 de ore în sistemul energetic naţional, cu o sarcină maximă de 70 MW. Raportul inventariază numeroase defecţiuni tehnice apărute în exploatare, în special la sistemele de ungere, realizare a vidului, evacuare a zgurii și cenușii și alimentare cu abur a turbinei, care au împiedicat continuitatea funcţionării. Sunt menţionate, de asemenea, avarii grave produse în iarna 1984–1985 ca urmare a înghețului instalaţiilor, inclusiv deteriorarea a aproximativ 150 de armături și conducte. Documentul subliniază persistenţa unor vulnerabilităţi structurale: alimentarea provizorie cu șist și păcură, inexistenţa unui depozit definitiv de zgură și cenușă, organizarea deficitară a activităţilor de întreţinere și reparaţii, insuficienta calificare a personalului de exploatare și asistenţa tehnică necorespunzătoare din partea unor furnizori de echipamente. Raportul solicită informarea conducerii Ministerului Energiei Electrice și adoptarea unor măsuri urgente pentru remedierea situaţiei.

MINISTERUL DE INTERNE
INSPECTORATUL JUDEȚEAN
CARAȘ-SEVERIN
Serviciul II
Nr. 2/LF/00142370/12.04.85

STRICT SECRET
Ex. nr. 1

Către,
MINISTERUL DE INTERNE
DEPARTAMENTUL SECURITĂȚII STATULUI
– Direcţia a II-a București –

Raportăm că pînă în prezent blocul nr. 1 de 330 MW al Termocentralei Anina cu un singur cazan în funcţiune, pus în paralel la data de 08.09.1984 și încărcat pînă la 70 MW a fost repornit de 8 ori, funcţionînd în total 78 ore în sistemul energetic naţional.

În acest interval de funcţionare au apărut unele defecţiuni la sistemul de ungere al grupului, nerealizarea vidului în instalaţie, la sistemul de evacuare a zgurii și cenușii și la circuitul de alimentare cu abur al turbinei,

ceea ce a împiedicat realizarea continuităţii în funcţionare şi a realizării sarcinilor pe bloc.

La pornirea grupului din data de 17.11.1984 a fost declanșat manual la 19.11.1984 ca urmare a blocajului benzilor de evacuare a cenușii.

Referitor la acest ultim aspect raportăm faptul că evacuarea umectată a zgurii și cenușii constituie o problemă încă nerezolvată cu implicaţii deosebite asupra funcţionării grupului în sensul că pînă în prezent au apărut frecvente defecţiuni care au costat în:

– înfundarea cu cenușe a transportorilor elicoidali;
– blocarea șubărelor de la buncărele electrofiltrelor;
– nerealizarea presiunii nominale de aer la rigolele pneumatice;
– înfundarea amestecătoarelor de evacuare a cenușii;
– descentrări frecvente a benzilor de evacuare;
– funcţionarea necorespunzătoare a curăţătorilor de bandă

După ce s-a stabilit că nu se va mai reporni grupul pînă la asigurarea unui stoc de păcură de 8.000 tone s-a întocmit un plan de măsuri pentru evitarea înghețului, plan ce nu și-a dovedit întrutotul eficienţa, deoarece prin îngheţarea circuitului de răcire în exteriorul staţiei de pompe păcură treapta a II-a a fost oprită centrala termică de pornire. Această situaţie a condus la îngheţarea altor 9 circuite deteriorîndu-se un număr de 150 armături și conducte.

Cu privire la centrala termică de pornire, raportăm că nici pînă în prezent nu s-a rezolvat problema obţinerii autorizaţiei ISCIR.

Se manifestă în continuare o serie de neajunsuri care condiţionează funcţionarea sigură și de durată a grupului, cum ar fi:

– alimentarea cu șist se face în continuare în schemă provizorie cu un singur concasor și un singur rînd de benzi;

– alimentarea cu păcură se face prin transportul cu autocisternele de la Reșiţa. În prezent există un stoc de 2.300 tone;

– nu este rezolvată problema depozitului de zgură și cenușă. Referitor la acest aspect raportăm că pentru realizarea depozitului Crivina 1, s-a stabilit ca termen data de 31.10.1985, termen acceptat cu multe rezerve de către constructor;

– organizarea necorespunzătoare a activităţii de întreţinere și reparaţii a agregatelor aflate deja în exploatare;

– nerealizarea în totalitate a programului de măsuri privind creșterea

fiabilităţii la grupurile de 330 MW, program care pentru grupul de la Termocentrala Anina cuprinde realizarea unor îmbunătăţiri la 59 de echipamente care vizează în principal cazanul, morile de șist, ventilatoarele de gaze și aer, pompe de alimentare, turbina și instalaţiile auxiliare, generatorul electric, instalaţii și echipamente electrice, instalaţii de automatizare;

– personalul de exploatare, deși numeric acoperă întreaga sferă de activitate, nu are calificarea necesară pentru deservirea acestor instalaţii complexe, recurgîndu-se în continuare la personal detașat de la alte centrale care nu cunosc încă particularităţile schemelor de funcţionare și a echipamentelor de la I.E. Anina;

– asigurarea asistenţei terhnice și realizarea de intervenţii prompte de către înreprinderile furnizoare de echipamente în perioada de probe și predare în exploatare a primului grup nu se realizează corespunzător. În acest sens exemplificăm faptul că asistenţa tehnică din partea Uzinei „Vulcan" București este asigurată printre alţii și de ing. Simonov Mihai, ing. Caracaleanu Constantin și ing. Cruceru Gheorghe, toţi semnalaţi cu intenţii de evaziune, care nu depun suficient interes în rezolvarea sarcinilor profesionale.

Cu aspectele raportate mai sus au fost informate organele locale de partid și rugăm să fie sesizate și factorii de răspundere din MEE, pentru a dispune măsurile ce se impun.

ȘEF AL SECURITĂŢII JUDEŢULUI
Colonel
DAVID STEFAN

ȘEF AL SERVICIULUI II
Colonel
ANDREI ZENO

A.C.N.S.A.S., *Fond Informativ*, Dosar nr. 013457, vol. 9, p. I, ff. 191–192.

61.

1985, aprilie, 23. Notă informativă care analizează evoluţia investiţiei la C.T.E. Anina și arată cum proiectul, aprobat iniţial în 1976 pentru 8 miliarde de lei și mutat în 1977 de la Oraviţa la Anina pe baza unor economii estimate, a ajuns să depășească masiv costurile prevăzute. Economiile anticipate (circa 1 miliard lei) s-au dovedit iluzorii, iar documentaţia actualizată în 1984 indică o valoare totală a investiţiei de peste 17 miliarde de lei, cu o creștere semnificativă a costului energiei livrate. Documentul subliniază prelungirea duratei de execuţie a primului grup energetic de la 36–60 luni la peste 108 luni fără finalizare, consumarea aproape integrală a fondurilor pentru toate cele trei grupuri deși primul încă nu funcţionează, erori majore de proiectare și amplasament (lipsa studiilor geologice și meteorologice, subdimensionarea fundaţiilor, costuri suplimentare pentru rezistenţa la vânt și accesul pe amplasament). Sunt menţionate și noi investiţii neprevăzute – lucrări la conducta de păcură și intenţia de trecere la alimentarea cu gaze naturale – care cresc suplimentar costurile. Documentul solicită o evaluare reală a investiţiei și identificarea responsabililor pentru depășirile masive.

261

UNELE PROBLEME CE SE RIDICĂ LA CTE ANINA

Prin decretul nr. 76 din 23 martie 1976 se aprobă principalii indicatori tehnico-economici ai investiţiei „Centrala termoelectrică pe șisturi bituminoase Oraviţa, 3x330 MW" la o valoare de 8 mld lei din care 3,2 mld lei construcţii-montaj, un preţ de cost al energiei livrate de 5500 [indescifrabil] medie anuală a puterii instalate de 370,5 lei/MWh, calculat la un preţ de [indescifrabil] a șisturilor bituminoase de 65 lei/oră. Ca termen de punere în funcţiune s-a prevăzut trim. IV 79 pentru agregatul nr. 1, la 36 luni și respectiv 48 luni dela punerea în funcţiune a primului agregat, a celorlalte turboagregate (2+3).

La aproape un an dela decretul menţionat, în baza raportului unui colectiv de specialiști care subliniază că un nou amplasament, în zona Miniș 2, ar prezenta avantaje substanţiale, comisia guvernamentală propune un nou decret No 7 din 17 ianuarie 1977 se aprobă schimbarea amplasamentului CTE dela Oraviţa la Anina.

În susţinerea acestei propuneri colectivul de specialiști ai comisiei guvernamentale arată că volumul lucrului [indescifrabil] s-ar reduce cu

1 mld lei (31%) distanţa de alimentare cu şisturi s-ar reduce cu 6,8 km respectiv o bandă transportoare de 1,7 km faţă de 8,5 km din care 6,9 km de tunel etc.

Reţine atenţia faptul că pînă la sistarea lucrărilor de pe vechiul amplasament se [indescifrabil] lucrări de 37,4 mil lei.

Această mutare de amplasament s-a reflectat cu noii indicatori [indescifrabil] prin decretul nr. 483 din 28.XI.78, un preţ [indescifrabil] comparativ cu cei [indescifrabil] cu preţuri comparabile se prezintă după cum urmează:

		INDICATORI:	
	UM	DECRET 76/1976	DECRET 483/78
investiţii	mil lei	8700	7625
ctm	mil lei	3919	3141
Turboagregatul 1	MW	330	330
Costul energiei livrate	lei/MWh	295	275

Rezultă că pe ansamblu se aduce o economie la investiţie de 1075 mil lei, la ctm de 778 mil lei iar la preţul de cost de 20 lei/MW/h şi o decalare ap unerii în funcţiune a primului grup cu 2 ani.

Aceste economii prezumate nu numai că nu se [indescifrabil] dar în afara faptului că [indescifrabil] anulate integral, Ministerul Energiei Electrice vine în prezent cu o nouă documentaţie, [indescifrabil] indicator în preţuri recalculate cf. decretului nr. 232/84, se prezintă astfel:

		INDICATORI:	
	UM	ACTUALI	MODIFICAŢI
investiţii	mil lei	8300	17.154,5 + 8854,5
ctm	mil lei	3860	11.063,8 + 7203,8
Costul energiei livrate	lei/MWh	369,9	462,5 + 92,6.

Cîteva concluzii se impun dela sine:

1. Avantajul substanţial pe care comisia de specialişti îl susţinea în 1977 a dispărut, faţă de 1075 mil lei economii la total investiţii se [indescifrabil] azi cu o depăşire de cca 700 mil lei faţă de o economie de 778 mil lei depăşirea atinge cca 6,500 mil lei (în calcul din valoarea totală a depăşirilor se [indescifrabil] economia prezumată de specialişti în 78.)

2. În condiţiile creşterii duratei de realizare a primului turboagregat de la 45 luni, aprobat prin decretul nr. 76/1976 la 60 luni cît s-a aprobat prin

decretul nr. 483/78 s-a ajuns în prezent la 108 luni și punerea în funcţiune nu este realizată.

3. Valoarea totală a investiţiei la structura construcţii-montaj pentru toate cele trei grupuri este practic consumată (3475 mil lei faţă de 3860 mil lei aprobat), deși primul grup nu este pus în funcţiune.

4. În condiţiile în care preţul de cost al energiei electrice se calculează cu 230 lei/tona de șist, cît pentru [indescifrabil] faţă de 65 lei/ luat în calculul indicatorilor actualizaţi, de la o eficienţă minimă ajunge la pierderi.

5. În prezent majorarea costului acestei investiţii se justifică în parte (peste 200 mil lei) prin [indescifrabil] de acces pe amplasament (schimbarea soluţiei constructor a clădirii principale din beton armat în metal). În expunerea de motive la proiectul de decret pentru aprobarea valorii actuale (pag 2 și 3) se spune textual „schimbarea amplasamentului CTE de la Oraviţa la Anina s-a făcut fără a avea rezultatele studiului geologic, topografic, meteorologic care să permită [indescifrabil] volumelor de terasamente, dimensiunea fundaţiilor și o structură de rezistenţă". Numai pentru rezistenţa la vîntul de la 40/m s la 140 de m s se [indescifrabil] o valoare suplimentară de 482 mil lei. Avantajele iniţiale ale schimbului amplasamentului azi, prin aceeași expunere de motive, sunt infirmate (transportul auto pe distanţa de 30 km a echipamentelor și [indescifrabil] în condiţiile meteo specifice zonei. Lucrări de deszăpezire anuale [indescifrabil].

Presupun că majorarea valorii investite are la bază și unele cauze obiective (instalaţii ale echipamentelor aprobate de conducere, înlocuirea unor utilaje din import cu [indescifrabil] etc) dar acestea nu trebuie să permită acoperirea altor chetuieli care nu prezintă avantaj mai [indescifrabil].

În prezent, după ce lucrările de alimentare cu păcură au fost repetate a [indescifrabil] se ridică la preţ de 90 mil lei s-a mers din nou la conducere și din informaţiile pe care le deţin s-a obţinut o aprobare pentru înlocuirea păcurii cu gaz care necesită alte investiţii de cca 200 mil lei care de asemenea vor afecta eficienţa acestei [indescifrabil].

Tinînd seama de faptul că noua valoare este în curs de evaluare la [indescifrabil] control se impune ca cel puţin de această dată să se facă o evaluare reală a costului prezumat și să se indice cauzele și responsabilii care au făcut ca de la o investiţie de 8 mld lei (pentru 76) să se ajungă azi la peste 17 mld lei.

22.IV.85

Observaţii: Sursa prezintă depășirile de investiţii de la C.T.E. Anina, din care unele nejustificate pentru care Ministerul Energiei Electrice are cea mai mare răspundere.

Sursa este de părere că ultima modificare – trecerea de la păcură la gaze – să se prevină avizarea favorabilă, avîndu-se în vedere sumele enorme ale depășirii acestei investiţii. Un rol important la această ultimă modificare și avizare l-ar avea Comisia de avizarea Combustibililor din M.A.G.F. cît și M. Energiei Electrice.

Măsuri: O copie a notei să fie dată pt. exploatare serviciului 8.

Col. [indescifrabil]

A.C.N.S.A.S., *Fond Informativ*, Dosar nr. 013457, vol. 9, p. I, ff. 193–197.

62.

1985, mai, 9. Raport realizat în cadrul I.J. Caraș-Severin pentru Direcția a II-a a D.S.S. Documentul prezintă activitățile de securitate desfășurate în cadrul C.T.E. Anina și a întreprinderilor asociate realizării echipamentelor energetice pe raza județului Caraș-Severin. Este detaliată structura rețelei informative: 51 informatori, 11 colaboratori, 2 rezidenți și 12 surse, evidențiindu-se necesitatea completării cu surse suplimentare pentru o acoperire operativă completă. Sunt menționate dosarele de urmărire informativă „Premiera" și „Asistentul", vizând deficiențe calitative în construcții-montaj și activitatea unor specialiști de la Uzina „Vulcan" București. Se semnalează abateri de la disciplina muncii, deficiențe în depozitarea și conservarea echipamentelor, precum și cazuri de tentative de evaziune sau furt de componente. Raportul subliniază persistența problemelor tehnice și organizatorice la primul grup: defecțiuni la turbine, cazane, pompe și sistemele de evacuare a zgurii și cenușii, aprovizionarea problematică cu păcură și șist, precum și lipsa atelierelor de întreținere adecvate. Se atrage atenția asupra necesității sesizării factorilor de răspundere din ministere pentru remedierea acestor aspecte.

MINISTERUL DE INTERNE
INSPECTORATUL JUDEȚEAN
CARAȘ-SEVERIN
Serviciul II
Nr. 2/RI/00142632/9.05.1985

STRICT SECRET
Ex. nr. 1

Către,
MINISTERUL DE INTERNE
DEPARTAMENTUL SECURITĂȚII STATULUI
– Direcția a II-a București –

La ordinul dv. Nr. 280/GI/D/00101627 din 30.04.1985 privind stadiul muncii de securitate desfășurată în obiectivele de energie electrică și cele care concură la realizarea echipamentelor energetice pentru aducerea la îndeplinire a sarcinilor din planul de măsuri „Energia", raportăm:

În conformitate cu prevederile acestui plan, pe raza județului Caraș-Severin își desfășoară activitatea Întreprinderea electrocentrale Anina, iar întreprinderile constructoare de mașini din Reșița și Bocșa, execută echipamente energetice.

În scopul îndeplinirii în cît mai bune condiţiuni a sarcinilor ce ne revin la nivelul cerinţelor impuse de necesitatea cunoaşterii şi stăpînirii situaţiilor operative din obiectivele de energie electrică şi cele care concură la realizarea echipamentelor energetice, de prevenirea unor stări periculoase sau altor acţiuni ostile, s-a pus accent deosebit pe creşterea eficienţei măsurilor întreprinse, pentru îmbunătăţirea activităţii de obţinere, valorificare şi exploatare a informaţiilor, pe completarea reţelei informative, precum şi pe orientarea şi instruirea celei existente, astfel încît să poată semnala la timp faptele sau fenomenele care ar putea fi generatoare de evenimente negative.

În acest sens, pentru realizarea sarcinilor de securitate din aceste obiective, dispunem în prezent de un potenţial informativ, format din 51 de informatori, 11 colaboratori, 2 rezidenţi, 2 case de întîlniri şi 12 surse folosite cu aprobarea organelor de partid. Dintre aceştia, de la 1.01.1984, s-au recrutat 11 informatori, 4 colaboratori, un rezident, iar pentru 8 surse s-a cerut aprobarea organelor de partid.

În activitatea de completare a reţelei informative s-a acordat atenţie atragerii la colaborare cu organele noastre a unor persoane capabile din punct de vedere profesional, cu posibilităţi de informare şi care au competenţă prin natura funcţiei, de a interveni pentru înlăturarea unor situaţii periculoase.

Din analiza efectuată asupra potenţialului informativ existent, atît sub raport cantitativ, cît şi calitativ, precum şi al capacităţii sale de cuprindere, rezultă că acesta nu corespunde încă pe deplin realizării sarcinilor ce ne revin şi necesită a fi completat, prin recrutarea a încă 15 surse pentru acoperirea tuturor locurilor şi mediilor de interes operativ.

Pe linia urmăririi informative, la data de 01.01.1984, existau în lucru un număr de 4 dosare, toate în cadrul Platformei termocentralei Anina. În această perioadă a fost închis dosarul de urmărire informativă „Ucraineanul", obiectivul fiind suspect de propagandă ostilă orînduirii socialiste şi fiind sesizate organele de miliţie a fost trimis în judecată şi condamnat conform Decretului 153.

De asemeni, dosarul de urmărire informativă „Depozitul" a fost închis întrucît, prin măsurile luate în cadrul acestuia de informare a organelor de partid şi de sesizare a conducerilor obiectivelor, s-a prevenit degradarea prin depozitare necorespunzătoare a utilajelor necesare termocentralei Anina.

În prezent sînt în lucru două dosare de urmărire informativă, respectiv „Premiera" și „Asistentul".

Dosarul de urmărire informativă cu autor necunoscut „Premiera" a fost deschis la data de 21.02.1982, în scopul identificării, elementelor vinovate de realizarea unor lucrări necorespunzătoare din punct de vedere calitativ, cu repercursiuni asupra funcţionării termocentralei Anina.

Pe parcursul urmăririi informative au fost documentate o serie de deficienţe de ordin calitativ, fiecare caz în parte fiind tratat individual cu măsuri preventive, persoanele vinovate fiind semnalate inspectoratelor judeţene pe raza cărora își desfășoară activitatea.

Avînd în vedere că în perioada punerii în funcţiune este posibil să apară neconcordanţe determinate de calitatea lucrărilor, a echipamentelor și soluţiilor utilizate, se va intensifica activitatea în cadrul dosarului, în scopul prevenirii menţinerii în exploatare a unor instalaţii și utilaje, ce pot conduce la avarii, cu consecinţe grave, precum și întreprinderea unor măsuri complexe de identificare a persoanelor ce se fac responsabile de aceste stări de lucruri.

Dosarul de urmărire informativă „Asistentul" a fost deschis la data de 26.04.1982, asupra numitului Simonov Mihai, inginer la asistenţa tehnică, din partea Uzinei „Vulcan" București. Acesta a fost luat în lucru, pe motiv că anterior a fost reţinut în tentativă de trecere frauduloasă a frontierei. Susnumitul se află în contactul permanent al organelor noastre, fiind influenţat pozitiv în renunţarea la unele vicii, reușindu-se să se obţină și unele materiale cu valoare operativă. Paralel cu realizarea contactelor directe, s-au intensificat măsurile de verificare în scopul cunoașterii permanente a intenţiilor ce le are.

În supravegherea informativă sînt cuprinse un număr de 25 elemente, faţă de 20 cîte existau la 01.01.1984. Dintre acestea 12 sînt suspecte pe linia trecerii frauduloase a frontierei, 6 semnalate cu manifestări ostile și 7 alte categorii.

În urma intensificării muncii informativ-operative pe linia prevenirii producerii de evenimente, avarii sau pagube economiei s-au obţinut informaţii care ne-au permis intervenţia în 32 de cazuri, prin 10 rapoarte la Direcţia a II-a, 21 informări organelor de partid, 22 sesizări conducătorilor de întreprinderi, 11 la Protecţia muncii și IGS și 10 organelor de miliție.

Aspectele ce au făcut obiectul activităţii de informare şi sesizare, se referă la depozitarea şi conservarea în condiţii improprii, cu nerespectarea actelor normative, a unor instalaţii şi echipamente energetice, executarea necorespunzătoare a unor lucrări de construcţii-montaj, abateri de la disciplina muncii, cu încălcarea prevederilor Decretului nr. 400/81, lipsa de preocupare pentru asigurarea cu personal calificat şi la nivelul cerinţelor impuse de complexitatea şi caracterul prototip al echipamentelor.

De asemeni, au fost şi unele cazuri de stări de spirit ce putea deveni necorespunzătoare, generate de condiţiile de transport şi de cazare, a personalului muncitor de pe Platforma termocentralei Anina.

Tot în baza informaţiilor obţinute, în perioada raportului au fost atenţionate sau avertizate 12 elemente pentru intenţii de evaziune sau manifestări ostile şi avizate negativ un număr de 8 persoane ce urmau să fie încadrate în aceste unităţi economice, întrucît din verificările efectuate a rezultat că au fost condamnaţi pentru infracţiuni săvîrşite prin violenţă sau aveau preocupări de trecere frauduloasă a frontierei.

De asemeni, s-a realizat o mai bună cooperare cu organele de miliţie efectuîndu-se un număr de 86 controale comune, cu care ocazie au fost identificate şi sancţionate 9 persoane, vinovate de încălcarea Decretului 400/81, iar în două cazuri s-a stabilit răspunderea şi recuperarea prejudiciilor determinate de degradarea unor utilaje, prin modul necorespunzător de manipulare şi transport ambele pe Platforma termocentralei Anina. În acelaşi obiectiv, pe baza informaţiilor obţinute de organele noastre au fost depistaţi şi arestaţi Tistu Marin şi Tistu Vasile, care au sustras piese componente din reţeaua electrică şi de automatizare a centralei.

Deşi în perioada care face obiectul prezentei analize nu au avut loc evenimente deosebite în obiectivele respective, totuşi în activitatea noastră s-au manifestat şi unele lipsuri. Astfel potenţialul informativ existent nu corespunde încă pe deplin sub raport cantitativ, necesităţii cunoaşterii şi stăpînirii în cît mai bune condiţiuni a situaţiilor operative din aceste obiective, iar fluxul informaţional nu are întotdeauna un caracter operativ, fapt pentru care au fost situaţii cînd am intrat în posesia informaţiilor cu întîrziere, îngreunîndu-se activitatea de prevenire. De asemenea nu în toate cazurile s-a manifestat preocupare pentru identificarea şi cuprinderea în baza de lucru a persoanelor ce aveau răspunderi în legătură cu anumite situaţii negative din aceste obiective.

Pentru lichidarea neajunsurilor constatate cu ocazia analizei, s-a stabilit printre alte măsuri, ca în perioada imediat următoare, să se pună un accent mai mare pe dezvoltarea potenţialului informativ, precum şi pe diversificarea legăturii cu reţeaua informativă, pentru a asigura o mai bună operativitate fluxului informaţional. Persoanele despre care există suspiciuni cu privire la răspunderile ce le revin în legătură cu anumite situaţii negative, constatate în obiective, să fie cuprinse în baza de lucru şi să se întreprindă măsuri de securitate pentru cunoaşterea comportamentului, concepţiilor şi activităţii lor prezente.

Din analiza datelor şi informaţiilor existente, cît şi din verificările directe efectuate în teren, rezultă că primul grup de 330 MW de la Termocentrala Anina, încă nu este pregătit pentru o funcţionare industrială, se înregistrează o serie de defecţiuni care împiedică realizarea continuităţii în funcţionare şi ridicarea sarcinii la parametri nominali.

Aceste defecţiuni au apărut în principal la lagărele de la turbine, sistemul de evacuare a zgurii şi cenuşii, bay-passul de înaltă presiune, spargeri de ţevi la cazan, precum şi defecţiuni la diverse tipuri de pompe livrate de întreprinderea „Aversa" din Bucureşti.

Persistă în continuare o serie de aspecte negative care în principal se referă la:

Organizarea necorespunzătoare a activităţii de exploatare.

– sînt situaţii cînd se fac intervenţii în instalaţii fără dispoziţie de lucru, aşa cum a fost cazul maistrului Bădiţă Miron care la data de 22.04.1985 a pătruns în instalaţia electrică a excitaţiei statice a generatorului fără a anunţa şeful de tură.

– dotarea necorespunzătoare a laboratoarelor şi atelierelor de reparaţii şi întreţinere, fapt ce face imposibilă intervenţia operativă a personalului cu astfel de atribuţiuni.

– personalul de exploatare deşi numeric acoperă întreaga sferă de activitate, nu are calificarea necesară pentru deservirea instalaţiilor existente, recurgîndu-se în continuare la personal detaşat.

Nerealizarea unor obiecte de bază, care condiţionează alimentarea sigură cu cantităţile necesare de combustibil precum şi evacuarea cantităţilor de zgură şi cenuşe, rezultate în procesul arderii.

– se continuă aprovizionarea cu păcură prin mijloacele auto de la Reşiţa, care pe lîngă faptul că se realizează cu consumuri exagerate de

carburanţi, nu va asigura pe timp nefavorabil cantităţile necesare funcţionării primului grup.

– aprovizionarea cu șist, este vulnerabilă, deoarece s-a montat un singur concasor și o singură linie de benzi, pentru transportul acestuia. Ca urmare orice avarie la instalaţiile menţionate poate conduce la scoaterea din funcţiune a grupului.

– nu sînt create condiţii pentru depozitarea zgurii și cenușii rezultate din procesul arderii. Improvizaţia realizată prin deversarea zgurii și cenușii în depozitul tampon și nivelarea cu buldozere, permite funcţionarea grupului doar 3–4 luni, timp în care depozitul se umple. Referitor la acest aspect, raportăm faptul că pentru realizarea depozitului Crivina I, s-a stabilit ca termen data de 31.10.1985, termen ce nu va putea fi respectat, avînd în vedre că nici pînă la această dată lucrările nu au început.

Propunem ca despre aceste aspecte să fie sesizaţi factorii de răspundere din ministerele de resort, pentru a se lua măsurile ce se impun.

Anexăm situaţia ordonată.

ȘEF AL SECURITĂȚII JUDEȚULUI
Colonel
DAVID STEFAN

ȘEF AL SERVICIULUI II
Colonel
ANDREI ZENO

A.C.N.S.A.S., *Fond Informativ*, Dosar nr. 013457, vol. 9, p. I, ff. 198–201.

63.

1985, mai, 23. Notă informativă în cuprinsul căreia sunt inventariate principalele deficienţe mecanice ale instalaţiilor din sala maşini şi sala cazane ale C.T.E. Anina. Documentul semnalează fiabilitatea foarte scăzută a armăturilor de înaltă şi medie presiune, supape de siguranţă care nu mai etanşează după prima acţionare, probleme grave la by-passul de înaltă presiune, precum şi defecţiuni repetate la electropompele de alimentare şi la sistemul de ungere al generatorului. În zona cazanelor sunt raportate: mori care nu ating debitul proiectat şi se uzează rapid, dozatoare şi electrofiltre blocate, amestecătoare cu axe rupte, ştergătoare de bandă cu durată de viaţă foarte redusă şi componente electronice nefiabile în sistemele de automatizare. Nota subliniază că multe dintre echipamente sunt prototipuri neomologate şi recomandă o implicare mult mai atentă a furnizorilor în urmărirea funcţionării acestora.

M.I. – Dep. Sec. Statului
Direcţia II-a
281

Strict Secret
Nr. 9816/10/281/1A
23V1985
Primește: lt. col. Petre A
Sursa: „ALEXANDRESCU”

NOTĂ
Privind problemele părţii mecanice de la CTE ANINA

SALA MAŞINI

– Fiabilitatea scăzută a armăturilor de înaltă presiune şi medie presiune.

Ex: Armăturile prototip şi de producţie curentă nu etanşează (garnituri neetanşe, axe, etc.)

Supapele de siguranţă care au lucrat odată nu se aşează pe scaun, fiind necesară intervenţia furnizorului pe şantier pentru remediere.

– By-passul de înaltă presiune nu asigură debitul. A fost necesară intervenţia pentru mărirea secţiunii. Se pune problema înlocuirii licentei, în colaborare cu R.D.G.

– La electropompele de alimentare fiabilitatea scăzută (înfundări, cartuş filtrant, declanţări nejustificate a părţii de automatizare)

– Răcire lagăre generator, are presiune scăzută a uleiului în sistemul de ungere.

Se constată că nu se poate funcţiona numai cu pompa principală în

funcţiune, cum este normal, şi se funcţionează în paralel şi cu pompa de curent alternativ pentru a se mări presiunea în sistemul de ungere.

SALA CAZANE

– Morile nu asigură debitul de măcinare (90t/h), uzură rapidă la ciocane (la ciocanele iniţiale după 70 ore de funcţionare uzura era de 100%.

– Fiabilitatea scăzută la dozatorii de cenuşă şi electrofiltrelor, care se blochează (la cazanul Nr. 1 sînt blocaţi 16 dozatori).

– Şi barele dintre dozatori şi buncăre se blochează.

– La amestecătoare fiabilitatea scăzută (rupere de axe frecventă)

– Ştergătoarele de bandă se uzează foarte rapid.

– Fiabilitatea scăzută a componentelor electronice din sistemele de automatizare şi reglare a blocului

(Beneficiarul a solicitat să se livreze componente de calitatea celor livrate la export).

– Menţionăm că utilajele principale sînt prototip, în această situaţie ar fi de dorit ca furnizorii să urmărească îndeaproape funcţionarea utilajelor prototip (neomologate).

23 V 1985 ALEXANDRESCU.

A.C.N.S.A.S., *Fond Informativ*, Dosar nr. 013457, vol. 9, p. I, ff. 203–204.

64.

1985, mai, 23. Notă informativă care semnalează deficienţe importante ale sistemelor electrice din cadrul C.T.E. Anina. Lipsa montării unor echipamente de măsură obligă funcţionarea grupului 1 într-o schemă provizorie, limitând programul de probe. Spălarea acidă a cazanului nr. 2 a provocat infiltraţii în zona instalaţiilor electrice, generând scurtcircuite. Sunt menţionate şi întârzieri la realizarea legăturilor electrice ale circuitului hidro, precum şi operaţii de verificare nefinalizate. Pentru blocul 2 nu este încă stabilită soluţia de încadrare în sistem, ceea ce împiedică stabilirea protecţiilor pentru linia de 400 kV şi completarea documentaţiei tehnice.

M.I.-Dep. Sec. Statului
Direcţia II-a
281

Strict Secret
Nr. 001738/57/281/PA
23 V 1985
Primește: lt. col. Petre A
Informator: „NEAGOE”

Notă

Probleme pe parte electrică:

1) Nu s-a montat încă [indescifrabil] de măsură aferent barelor [indescifrabil] monofazate 5000 A deoarece [indescifrabil] iar ICP Băileşti tergiversează rezolvarea problemei.

Implicaţii:

– Funcţionarea grupului 1–330 MW se face pe transfer de rezervă 2x40 MVA în loc de transfer derivaţie 3x25 MVA, din acest motiv nu s-a realizat întregul program de probe.

Deasemeni, funcţionează pe transfer derivaţie 2x40 MVA timp îndelungat nu este recomandabilă (schema este mai puţin fiabilă).

2) Cu ocazia spălării acide a cazanului nr. 2 bloc 1 s-au produs scurgeri prin planșele corpului instalaţiei plouînd peste instalaţiile electrice de la cota +0,00 (staţii distribuţie 6 KV şi 0,4 KV) provocînd scurtcircuite în instalaţii.

3) Nu sînt realizate în întregime [indescifrabil] în 6 KV [indescifrabil] între staţiile de pompe de la circuitul hidro. Problema este cunoscută de beneficiarul IE Anina.

4) În instalaţiile electrice s-a pregătit un volum de operaţii privind [indescifrabil] echipamentelor, care [indescifrabil] nu este realizat în întregime.

5) Pentru blocul nr. 2 nu este stabilită soluţia de încadrare în sistem. Din acest motiv nu este stabilită schema de protecţie de distanţă a liniei electrice aeriene (LEA) – 400 kv, nefiind asigurat nici [indescifrabil] aferent. Tot din acest motiv documentaţia pentru execuţia în fabrică a [indescifrabil] electrice pentru camera de comandă bloc 2 va fi incompletă (nu se va trata protecţia de distanţă LEA – 400 kv.)

A.C.N.S.A.S., *Fond Informativ*, Dosar nr. 013457, vol. 9, p. I, f. 205.

65.

1985, iunie, 1. Notă informativă în care sunt sintetizate principalele deficienţe tehnice care afectează funcţionarea sigură şi continuă a grupului energetic nr. 1 de la C.T.E. Anina. În timpul probelor au apărut opriri repetate, cauzate de fiabilitatea scăzută a armăturilor de înaltă şi medie presiune, de supape de siguranţă care nu mai etanşează după prima acţionare şi de nefuncţionarea corespunzătoare a instalaţiei de by-pass de înaltă presiune. Sistemul de ungere al turbinei nu poate funcţiona doar cu pompa principală, iar elementele de automatizare provoacă declanşări nejustificate. Morile de șist nu ating debitul proiectat şi prezintă uzuri anormale, iar alimentarea cu șist se face încă pe o schemă provizorie, fără un depozit adecvat. Evacuarea zgurii şi cenuşii ridică probleme deosebite: dozatoare blocate, amestecătoare defecte, benzi transportoare cu uzură rapidă şi un depozit insuficient şi incomplet realizat. Nota este destinată documentării situaţiei în vederea unei analize la nivel superior.

281/GI/1.06.1985
Mr. Grigorescu Ion
Sura inf. P.S.

NOTĂ
privind unele probleme legate de funcţionarea sigură
de durată a grupului nr. 1 de 330 MW Anina.

Pe parcursul probelor de funcţionare a grupului nr. 1 de 330 MW cu un cazan au fost puse în evidenţă o serie de greutăţi care au condus la dese opriri, uneori de lungă durată, pentru remedieri.

Aceste greutăţi s-au manifestat la următoarele părţi din instalaţii:

– Funcţionarea blocului propriu-zis

a) Fiabilitate scăzută a armăturilor de înaltă şi medie presiune.

– Armăturile atît cele prototip cît şi cele de producţie curentă nu etanşează (garnituri neetanşe, axe rotative etc)

– Supapele de siguranţă care au lucrat odată nu se mai aşează pe scaun, fiind necesare intervenţia furnizorului pe şantier pentru remediere

– Instalaţia de by-pass înaltă presiune nu a asigurat debitul fiind necesară mărirea [indescifrabil]. În prezent se pune problema schimbării licenţei, în colaborare cu furnizori din RDG.

b) Presiune scăzută a uleiului pt ungere lagăre

– Se constată că nu se poate funcţiona cu turbina numai cu pompa principală de ulei antrenată de axul maşinii fiind necesară menţinerea în funcţiune a pompei de curent alternativ de pornire. În prezent se lucrează la înlocuirea pompei principale de ulei.

c) Fiabilitate scăzută a elementelor de automatizare care au condus la declanţări nejustificate ale blocului.

d) Instalaţiile de măcinare (morile de cărbune) nu asigură debitul nominal de 90 t/h.

– Sînt în curs lucrări de reorganizare a [indescifrabil] de moară pentru a se mări ventilaţia în moară în speranţa măririi debitului.

– Se constată uzuri foarte rapide total neacceptabile. Ciocanele cu care au fost echipate morile s-au uzat în proporţie de 100% în numai 70 ore funcţionare.

Alimentarea cu șist

În prezent se funcţionează pe o schemă minimă fiind în curs lucrările pe schema de alimentare definitivă.

Această schemă definitivă însă nu conţine un depozit de șist cu o capacitate corespunzătoare volumul de depozitare este de cca 8 zile pentru 1 bloc de 330 MW și de 2,5 zile pentru 3 grupuri de 330 MW.

Investiţia privind extinderea depozitului de șist este scoasă din plan iar soluţia de extindere este în divergenţă cu Ministerul Minelor.

Evacuare zgură și cenușe

Actuala soluţie de captare transport și depozitare a prezentat o serie de greutăţi astfel

a) Dozatorii de cenușe montaţi la ieșirea acesteia din buncărul electrofiltrului au fiabilitatea foarte scăzută – se blochează foarte des și nu se mai pot porni fiind necesară demontarea acestora

– La această dată sînt blocaţi 16 dozatori din 40.

b) [indescifrabil] dintre dozatori și buncăr nu etanșează

c) Amestecătoarele de cenușe ce umectare au fiabilitate scăzută, se rup axele (la această dată 3 amestecătoare sînt scoase din funcţiune (din 8)

d) Sistemul de evacuare pe benzi a zgurii și cenușii, care a ridicat probleme privind curăţirea benzilor, s-a definitivat prin [indescifrabil] tipului ștergătoarelor de bandă și majorarea numărului acestora, dar se constată o uzură foarte rapidă a elementelor de stergere fiind necesară intervenţia frecventă a personalului de exploatare pentru reglaje și înlocuiri.

e) Sistemul actual de depunere a zgurii şi cenuşii în depozitul Crivina I este realizat parţiat actuala soluţie neprevăzînd siguranţă în funcţionare

f) Capacitatea depozitului Crivina I este limitată la cca 1200–1500 mii m3 fiind necesară extinderea acestuia în zonele adiacente şi asigurarea, în această perioadă a transportului auto al cenuşii în aceste microdepozite.

Pentru soluţia definitivă se anexeaxă Nota privind soluţia şi tehnologia de depunere a zgurii şi cenuşii la CTE Anina.

281/GI

Nota a fost solicitată în procesul de documentare a problemelor cu care se confruntă instalaţia termocentralei Anina, ce vor fi verificate cu ocazia deplasării pe şantier. Notele obţinute vor sta la baza întocmirii unui material pentru conducerea superioară.

Mr. Grigorescu

1.06.1985

A.C.N.S.A.S., *Fond Informativ*, Dosar nr. 013457, vol. 9, p. I, ff. 206–208.

66.

1985, august, 9. Notă informativă în cuprinsul căreia sunt analizate cauzele scăderii responsabilităţii fabricilor furnizoare de echipamente energetice în ceea ce priveşte calitatea şi fiabilitatea produselor livrate. Autorul arată că structura organizatorică a M.I.C.M. – în care proiectarea şi execuţia sunt separate, iar beneficiarul comandă produsul pe baza proiectului primit – transferă responsabilitatea asupra beneficiarului şi scoate fabrica din circuitul controlului de calitate. Documentaţiile de exploatare şi întreţinere, dispozitivele de montaj şi reparaţii, precum şi serviciile de intervenţie sunt livrate doar la comandă separată, cu întârzieri şi costuri suplimentare, ceea ce reduce implicarea furnizorilor şi îi exonerează de răspundere. Documentul propune un sistem contractual direct între beneficiar şi fabrica furnizoare, care să oblige producătorul să răspundă integral pentru proiectare, execuţie, fiabilitate şi piese de schimb. În a doua parte, documentul critică modul în care M.I.C.M. a tratat punerea în funcţiune a echipamentelor prototip de la Anina, numind reprezentanţi fără autoritate reală, ceea ce a întârziat soluţionarea deficienţelor la armături, cazane, mori, pompe, instalaţii de evacuare a zgurii şi cenuşii şi echipamente electrice. Se menţionează că persoana cu funcţia cea mai înaltă desemnată prin ordin nu s-a prezentat niciodată pe şantier.

Notă
privind: cauzele care au condus la diminuarea
responsabilităţii fabricilor furnizoare de echipament în
creşterea calităţii şi fiabilităţii produselor livrate

În sistemul actual de organizare al MICM în cadrul centralelor industriale sînt cuprinse institutele sau centrele de proiectare ale produselor şi intreprinderile executante şi furnizoare ale produselor.

În cazul necesităţii unui produs, beneficiarul dă proiectul la institutul (centrul) de proiectare, îl primeşte şi cu acesta, comandă produsul la fabrică.

Urmare acestei situaţii responsabilitatea calităţii proiectului este preluată de beneficia în relaţia cu furnizorul de echipamente.

Urmărirea calităţii produsului livrat, se face la cererea beneficiarului, de institutul de proiectare, fabrica fiind scoasă din circuit (este semnificativă reclamaţia făcută de beneficiar şi [indescifrabil] la calitatea etanşării arzătoarelor şi gurilor de aspiraţie gaze arse în focar. Reclamată la I

Vulcan – dirig. Ivanescu și care a îndreptat reclamația la ICSITEE – adj. ing. [indescifrabil]

– Asigurara instrucțiunilor de exploatare, reparații și întreținere inclusiv documentația de piese de schimb se realizează de institutul de proiectare și numai la comandă separată. În general acesta nu se angajează motivînd lipsa de bază materială [indescifrabil], preocuparea acestuia fiind [indescifrabil] documentațiilor pentru execuția de produse.

Urmare acestei situații – nu există instrucțiuni de la Intr. [indescifrabil] pentru toate tipurile de pompe, dela Satu Mare și MICM Baia Mare pt. echipamentele de transport șist și zgură și cenușă, Bîrlad, IE Automatica, Electroputere, pentru produsele proprii etc.

– Dispozitivele de reparații și montaj (înscrise în documentațiile proiectanților) trebuiesc comandate separat la uzină – care trebuie să le proiecteze prin atelierele proprii de proiectare tehnologică și apoi să le execute.

Secțiunea în general este tergiversată și nerealizată în dauna produselor pe car le are în fabricație.

– Pentru repararea echipamentelor cu defecțiuni, furnizorii de echipament ai centralei industriale proprii au creiat unități de service propriu sau unități de construcții montaj (ICRMT) – Vulcan pentru cazane, IMSAT – pentru industria electrotehnică) la care trebuie să existe comenzi date de beneficiari și contracte separate. În general multe deficiențe de echipament se rezolvă de aceste unități, pe costurile beneficiarului, responsabilitatea furnizorului fiind redusă în totalitate sau simbolic cu unele piese de schimb.

***

Tinînd seama de acest noian de relații, care nu conduc la rezolvarea cantitativă și calitativă a deficiențelor de echipament și creșterea fiabilității echipamentelor este necesar ca relațiile contractuale să fie unice și directe între beneficiar și furnizorul de echipamente (centrala industrială sau mai ales fabrica furnizoare de echipamente).

Furnizorul să fie obligat să răspundă de:

– proiectarea echipamentului (produsului)

– execuția produsului și fiabilitatea acestuia pînă la atingerea parametrilor nominali

– asigurarea punerii la punct a activităţilor în cazul livrării de alţi [indescifrabil]

– asigurarea instrucţiunilor de exploatare, reparaţii şi întreţinere, inclusiv desenele de execuţie pentru piesele de schimb

– asigurarea [indescifrabil] de piese de schimb şi garnituri speciale inclusiv furnizarea efectivă a acestora

– asigurarea dispozitivelor speciale de demontare şi montare ale produsului.

Apreciem ca o astfel de tratare ar reduce duratele de execuţie ale produsului, creşterea responsabilităţii furnizorului în creşterea siguranţei de funcţionare a produselor livrate.

***

O altă problemă privind modul cum se tratează calitatea echipamentelor este şi modul de abordare a punerii în funcţiune a echipamentelor prototip de la CTE Anina – bloc 1.

Ordinul nr. 12/1985 al tov. viceprim-ministru Ion Avram a stabilit nişte obiective ce trebuiesc realizate şi un colectiv responsabil.

Dacă din partea MEE a fost numit un adjunct de ministru, secondat de directorul direcţiei de exploatare, reparaţii şi mecano-energetic, din partea MICM au fost numiţi cîţiva lucrători cu munci de răspundere reduse şi cu eficienţă rezultată din funcţiile pe care le au.

Din partea MICM, apreciez că trebuiau stabilite persoane de conducere responasbile la nivelul celor stabilite pentru MEE, fapt ce a îngreunat rezolvarea respectivă a deficienţelor de echipament (armăturile de diverse categorii livrate de IISP Tîrgovişte – cu acţionări de la I Neptul Cîmpina, presiunea de ungere a lagărelor turbinei livrată de IMGB Bucureşti, etanşeitatea cazanului şi morilor livrate de I Vulcan-Bucureşti, pompele energetice şi de alte tipuri livrate de Bucureşti, echipamentele destinate evacuării zgurii şi cenuşii livrate de IMUM Baia Mare, I Satu Mare şi IMT Bistriţa, [indescifrabil] de măsuri, control, automatizare livrate de IE Automatizări Bucureşti şi Cluj, I Electrotehnica [indescifrabil] Bîrlad etc., transformatorii de servicii interne livraţi de I Electroputere Craiova, etc.

Este de reţinut că [indescifrabil] persoana cu funcţie mai ridicată,

prevăzută în ordin, ing. Bogdan dela I Vulcan nu a venit nici o dată pe şantier de la difuzarea ordinului sus-menţionat.

Ing. [indescifrabil]

09.05.1985

A.C.N.S.A.S., *Fond Informativ*, Dosar nr. 013457, vol. 9, p. I, ff. 209–212.

67.

1985, octombrie, 17. Raport elaborat în cadrul I.J. Braşov pentru Direcţia a II-a a D.S.S., în cuprinsul căruia sunt consemnate întârzieri şi deficienţe grave în execuţia conductei de gaze naturale destinată alimentării C.T.E. Anina. Proiectarea şi execuţia nu s-au încadrat în termenele stabilite, documentaţiile fiind finalizate cu întârziere, până la 11 octombrie fiind montaţi doar 8,1 km din cei 45,2 km de conductă prevăzuţi. Întârzierile sunt atribuite avizelor tehnice sosite târziu, lipsei de ţeavă, utilaje şi carburanţi, precum şi condiţiilor dificile de teren. Sursele semnalează că nici termenul prelungit nu poate fi respectat: persistă zone nedefrişate, lipsesc echipamente esenţiale, iar sudurile realizate în ritm forţat sunt neconforme, peste jumătate fiind respinse la control. Presiunile politice pentru raportări nerealiste (1.800 m/zi faţă de posibilul 220 m/zi) afectează suplimentar calitatea lucrărilor. Nota recomandă sesizarea organelor competente pentru a asigura finalizarea investiţiei în condiţii de siguranţă.

MINISTERUL DE INTERNE
INSPECTORATUL JUDEȚEAN BRAȘOV
– SECURITATE -
Nr. 224/CL/001788
din 17.10.1985

STRICT SECRET
Exemplar nr. 1

Către,
M.I. – DIRECȚIA A II-A BUCUREȘTI

Raportăm:

În legătură cu modul în care se desfăşoară lucrările de execuţie pentru alimentarea cu adaus de gaze naturale a Centralei Termoelectrice din Anina, reţeaua informativă ne-a semnalat unele aspecte ce necesită luarea unor măsuri preventive, astfel:

– prin Decretul Consiliului de Stat nr. 152 din 30.05.1985, s-a hotărît înlocuirea adausului de păcură cu gaze naturale, în alimentarea Centralei Termoelectrice din Anina, prevăzută să consume drept combustibil principal şisturile bituminoase;

– la data de 10.07.1985, a fost emis ordinul Consiliului de Miniştri nr. 56, prin care se însărcinează Ministerul Petrolului şi Ministerul Energiei Electrice pentru executarea lucrării, stabilind ca termene: 15

iulie 1985, realizarea documentaţiei de scoatere din circuitul agricol şi fondul forestier al terenurilor afectate; 20 iulie 1985, întocmirea proiectului de execuţie şi a devizului pentru detalii de execuţie; 31 august 1985 livrarea utilajelor pentru staţia de reglare şi măsurare; 15 septembrie 1985, execuţia lucrărilor de montaj a conductei de gaze Ø 20" în lungime de 45,2, inclusiv a şanţurilor de pozare din zonele montane şi echiparea staţiei de reglare şi măsurare;

– în lucrare au fost angrenate cu sarcini: Institutul de cercetări Proiectări Petrol și Gaze Cîmpina – grupa de proiectare Brașov; Întreprinderea Antrepriză Montaje Conducte Magistrale Brașov; Antrepriza Construcţii Hidrotehnice Bistra-Poiana Mărului din Caransebeș și Trustul Energo-Construcţii București prin Antrepriza Anina;

– prin programul de proiectare şi execuţie, lucrarea a fost împărţită în următoarele tronsoane: A, cuprins între Staţia de reglare și măsurare Reșița și Baraj Secu, în lungime de 6,700 km, din care 1,700 km în stîncă; B, cuprins între Baraj Secu și Creasta Doman în lungime de 8,160 km; C, cuprins între Creasta Doman și Caraşova în lungime de 9,760 km; D, Caraşova-Creasta Doman – Poiana Mărghitaş, în lungime de 10,170 km și tronson E, traversare Creasta Doman – Poiana Mărghitaş, în lungime de 10,170 km și tronson E, traversare Creasta Doman – Poiana Mărghitaş și Măsurare Anina, în lungime de 10,860;

– datorită faptului că Ordinul 56 a fost emis și difuzat cu întîrziere faţă de Decretul 152, atît activitatea de proiectare, cît şi cea de execuţie nu s-a încadrat în termenele prevăzute, astfel; la 23 iulie 1985 grupa de proiectare Braşov a stabilit traseul pe care l-a comunicat Institutului de Cercetări Proiectări Petrol și Gaze Ploiești, iar la 21 august a.c., a predat documentaţia de studii teren Institutului de Studii şi Proiectări Energetice București și ulterior, la 27 august 1985 a fost predată aceluiași institut documentaţia de executare a conductei magistrale. Activitatea de proiectare s-a încheiat la 10 septembrie 1985, prin predarea documentaţiei pentru staţia de reglare-măsurare gaze Anina. Cu privire la activitatea de construcţie din cei 45,2 km prevăzuţi, pînă în ziua de 11.10.1985 s-au executat doar 8,1 km conductă magistrală;

– între altele, la neîncadrarea în termen a activităţii de proiectare şi construcţie, s-a datorat și faptului că: avizul geotehnic a fost dat cu întîrziere de Ministerul Minelor, asemănător procedînd și Întreprinderea de

Reţele Energetice din Timişoara în situaţia avizului de amplasare şi execuţie a şanţului de pozare al conductei magistrale prin pușcare; neexistenţa unui stoc de ţeavă care trebuia furnizat pînă la data de 5 septembrie 1985 de către M.E.E. din cota de repartiţie a acestuia; lipsa de utilaje și carburanţi ce necesita a fi asigurate prin cotă suplimentară ș.a.;

– sursele „ROLF" și „MIRCEA", la întîlnirea de 15.10.a.c., ne semnalează că lucrarea nu se va încadra nici în al doilea termen stabilit – 25.10.1985 – deoarece: există încă porţiuni de pădur din zonă nedefrișate; lipsesc utilaje (grupuri electrogene, lansatoare etc.), iar cele existente nu funcţionează în permanenţă, prezentînd defecţiuni; se resimte lipsa unui elicopter, necesar pentru transportul materialelor pe munte ca: exploziv, ţeavă ș.a. (75% din traseul de pozare al conductei se află în rocă dură și 25% în rocă foarte dură); datorită ritmului forţat de lucru, unele operaţiuni de sudură se execută de calitate necorespunzătoare, încît la controlul efectuat, peste 50% din acestea prezentau nepătrunderi, pori și zgură. Intrucît sudurile în cauză nu se încadrau în normele de lucru I–27–82, sursa „ROLF" a intervenit și nu a admis pozarea acestora, însă întîmpină greutăţi din partea reprezentanţilor conducerii ministerului de resort, cît și a organelor locale de partid, care pretind ca zilnic, să se raporteze 1.8000 m de conductă montată, cu toate că sînt asigurate condiţii doar pentru un montaj zilnic de 220 m.

Faţă de situaţia raportată, propunem sesizarea organelor competente, care să dispună măsură prin care să se asigure realizarea acestei lucrări în condiţii de siguranţă.

p. ȘEFUL SECURITĂȚII
Lt. col.
NITU GRIGORE

ȘEFUL SERVICIULUI II/B
Căpitan,
RICIU ANTON

A.C.N.S.A.S., *Fond Informativ*, Dosar nr. 013457, vol. 9, p. I, ff. 213–214.

68.

1986, iunie, 26. Notă-raport destinată conducerii superioare de partid, în cuprinsul căreia este realizată o evaluare severă a situației blocului energetic nr. 1 de la C.T.E. Anina, la aproape doi ani după prima sincronizare cu sistemul energetic național. La data întocmirii documentului, blocul energetic nr. 1 rămânea nepregătit pentru exploatarea industrială. Deși au fost realizate 90 de porniri și circa 1000 ore de funcționare, grupul producea doar 62 MW în medie, cu consum propriu de peste 53% și adaos de combustibil suplimentar de peste 60%, iar turbina funcționa aproape exclusiv pe corpurile de medie și joasă presiune. Documentul explică situația din cauza calității slabe a echipamentelor furnizate de industria constructoare de mașini, uzurilor rapide ale echipamentelor, blocajelor repetate în sistemele de alimentare cu șist și evacuare a zgurii și cenușii, precum și lipsei unor instalații esențiale încă nefinalizate. Sunt criticate absența furnizorilor de pe șantier, coordonarea deficitară a comisiilor guvernamentale și pregătirea insuficientă a personalului de exploatare, factori care au contribuit și la accidentul mortal din 17 iunie 1986. Nota menționează, în final, deficiențe similare în sectorul hidroenergetic, inclusiv avarii grave la hidroagregate.

SECRET
Exemplar unic
26.06.1986

N O T A

Din datele ce le deținem rezultă că, deși au trecut aproape doi ani de cînd s-a efectuat primul paralel la sistemul energetic național al grupului nr. 1 de 330 MW de la Termocentrala Anina, nici în prezent acest agregat de mare importanță pentru sistemul energetic național, nu este pregătit pentru a fi exploatat în condiții industriale.

În decursul celor doi ani de probe și verificări, s-au executat 90 de porniri, din care numai în 45 de cazuri s-a reușit conectarea la sistemul energetic național. Grupul a funcționat în total, circa 1000 ore, producînd în medie 62 MW cu un consum tehnologic propriu de peste 53% și cu un adaos de păcură și gaze ce a depășit 60%. Parametrii scăzuți ai aburului obținut în cazane, a determinat ca turbina să funcționeze aproape permanent pe corpurile de medie și joasă presiune, corpul de înaltă presiune

fiind folosit doar pe o durată de 52 ore, situaţie care, după părerea unor specialişti, poate conduce la deteriorarea rotorului de înaltă presiune al turbinei. Se apreciază că rezultatele obţinute sînt insuficiente pentru a putea trage concluzii cu privire la comportarea utilajelor în funcţionarea pe șist.

Această situaţie, total necorespunzătoare, se datorează în principal, următoarelor cauze:

Calitatea necorespunzătoare a echipamentelor şi instalaţiilor realizate de industria constructoare de maşini, ca urmare a unor deficienţe de concepţie şi execuţie, astfel:

Morile de cărbune realizează un debit de alimentare cu şist de numai 30–50 tone/oră faţă de capacitatea nominală de 70–80 tone/oră, se înfundă la scurt timp după funcţionare, iar ciocanele de sfărîmare a şistului în moadă, în mai puţin de 100 ore, se uzează total. Debitul de aer pentru vehicularea gazelor arse este insuficient şi conduce la acumulări masive de cenuşă şi zgură în tubulatură, pe diferite zone, cu pericolul prăbuşirii construcţiei.

În loc să se intervină cu soluţii concrete de înlăturare a ştrangulărilor, proiectanţii de specialitate au limitat funcţionarea cazanelor cu maximum 4–5 mori faţă de 10. Chiar şi în aceste condiţii, multiplele deficienţe la dozatoare, amestecătoare, electrofiltre, conduc la blocări după perioade relativ scurte de funcţionare, ceea ce impune oprirea cazanului sau funcţionarea integral pe gaze, situaţie considerată ca total neeconomicoasă.

Gravele deficienţe din sistemul de vehiculare a şistului şi zgurii, favorizează apariţia unor neetanşeităţi prin care se produc scăpări puternice de praf şi care colmatează echipamentele, înfundă canalizările, deteriorează pompele de evacuare a apelor şi pune în pericol securitatea instalaţiilor electrice de la cotele inferioare ale electrocentralei.

Tocmai din cauza poluării din zonă, s-a creat imposibilitatea punerii în funcţiune a transformatoarelor de servicii interne de 25 MVA, deoarece barele capsulate care traversează subsolul centralei, au rezistenţa la izolaţie deteriorată.

Aceste deficienţe scot în evidenţă atitudinea neangajată a unităţilor de proiectare şi execuţie din ramura constructoare de maşini, care deşi cunoscînd importanţa şi complexitatea echipamentelor de la Termocentrala Anina, nu au supravegheat corespunzător echipamentele

pe perioada montajului, a probelor mecanice și tehnologice de punere în funcţiune. În loc să fie prezenţi pe șantier, cu specialiști din rîndul celor care au proiectat și executat echipamentele și cu aparatură adecvată de testare, pentru a obţine date și informaţii necesare emiterii unor soluţii fundamentate pe îmbunătăţire, aceștia au venit de regulă nepregătiţi, numai la intervenţiile beneficiarului, adoptînd o poziţie de justificare a avariilor bazată pe motivaţii subiective. De altfel, unităţile de execuţie au trimis pentru asistenţă tehnică personal muncitor care nu a participat la proiectarea și execuţia echipamentelor montate la Anina.

Așa se explică ineficiența măsurilor întreprinse pe parcurs de către unităţile de proiectare pentru înlăturarea unor deficienţe de concepţie și care au vizat înlăturarea neetanșeităţilor la toate tipurile de armături, reducerea vibraţiilor la lagărele turbinei și pe întregul sistem de evacuare a zgurii și cenușii, creșterea debitului de alimentare cu șist a morilor, precum și diminuarea cauzelor generatoare de defecţiuni la echipamentele electrice și de automatizare.

Tot din lipsa unor echipamente și soluţii, nu au fost puse în funcţiune pînă în prezent, instalaţii vitale necesare funcţionării blocului nr. 1 de 330 MW în condiţii industriale, cum sînt: turbopompa de alimentare, preîncălzitorii de înaltă presiune, evacuarea hidraulică a cenușii, precum și amenajări importante ca depozitul de zgură și cenușă, depozitul de șist, atelierele de întreţinere și reparaţii, precum și barajul pentru acumularea de apă de la Ponеasca.

Gravele deficienţe se explică și prin organizarea și coordonarea necorespunzătoare a activităţii tuturor unităţilor participante la montaj, execuţie și exploatare de către comisiile instituite pentru asigurarea înlăturării operative a deficienţelor și creării condiţiilor de punere în funcţiune a acestui obiectiv.

Chiar și ultima comisie instituită prin Ordinul primului-ministru nr. 17/10.05.1986, nu s-a organizat și nu-și desfășoară activitatea „permanent” la Termocentrala Anina, așa cum prevede ordinul.

Adjunctul ministrului industriei de utilaj greu, FLUTURE PETRE, coordonatorul colectivului, a fost prezent în termocentrală de 3 ori numai cîte o zi; ALEXAN DUMITRU, consilier la Consiliul Naţional pentru Știinţă și Tehnologie, s-a prezentat o singură dată și a stat două zile; NISTOR TRAIAN, inspector general la Inspectoratul General de

Stat pentru Controlul Calităţii Produselor, a fost prezent de două ori pe durate însumînd cinci zile, iar BODU TEODOR, director adjunct ştiinţific la Institutul de cercetări şi modernizări energetice, s-a aflat în şantier numai în prima săptămînă, după care nu a mai revenit, sub motivaţia neîntemeiată că are concediu medical.

Ca urmare, activitatea de soluţionare operativă a problemelor tehnice ce apar în şantier este ca şi inexistentă, situaţie demonstrată de faptul că pe durata cît blocul se află în funcţiune, nu se asigură nici măcar minimum de personal tehnic necesar acoperirii tuturor secţiilor şi posturilor cu caracter operativ, fiind scăpate de sub control şi supraveghere utilaje de mare complexitate.

Ministerul Energiei Electrice nu s-a preocupat corespunzător pentru formarea unui colectiv competent pentru conducerea şi exploatarea acestei termocentrale. Se continuă practica neeficientă de a se lucra cu o parte din personal detaşat de la alte termocentrale, care, necunoscînd în profunzime particularităţile echipamentelor de la Termocentrala Anina şi bazîndu-se pe rutină, de multe ori intervin în instalaţii greşit, fiind astfel factorii generatori ai unor avarii.

Aşa se explică şi accidentul colectiv produs în ziua de 17 iunie 1986, în care [indescifrabil] persoane au suferit arsuri, din care 4 au decedat. De menţionat că unul din decedaţi, ing. NICOLESCU ION, era inspector general cu avarii în Ministerul Energiei Electrice şi membru al comisiei guvernamentale de punere în funcţiune a acestui obiectiv. Evenimentul s-a produs pe fondul erorii comise de maistrul electrician Bădiţă Miron, detaşat de la Termocentrala Rovinari, care a acţionat în staţia de 6 KV în vederea înlăturării unui defect, bazîndu-se pe faptul că schema de funcţionare ar fi identică cu cea de la Rovinari. În realitate, în staţia de 6 KV de la Anina se prezintă particularitatea că una din celule nu poate fi scoasă de sub tensiune decît deconectînd întreaga magistrală electrică, situaţie necunoscută de cel în cauză.

Deşi din totalul personalului de peste 900 oameni ai muncii 50 reprezintă tineri absolveţi ai şcolilor profesionale, fără experienţă la termocentrală nu sînt organizate activităţi concrete de instruire şi pregătire şi ca urmare, exploatarea instalaţiilor nu se face în conformitate cu instrucţiunile specifice, situaţie ce conduce la slăbirea spiritului de răspundere şi la crearea unui climat general de indisciplină tehnologică.

***

Conducerile Ministerului Energiei Electrice și a industriei constructoare de mașini, nu au tras nici un fel de concluzii din avertismentele serioase primite, cu ocazia analizelor de la termocentralele Rovinari și Turceni, situîndu-se și în continuare pe poziţii de justificare a neajunsurilor existente și de prezentare de asigurări de punere în funcţiune, care nu au la bază o temeinică justificare tehnică.

În loc să se acţioneze cu măsuri ferme, potrivit indicaţiilor, care să asigure finalizarea probelor tehnologice și punerea în funcţiune a primului grup de la Termocentrala Anina, la nivelul unor cadre de conducere și unităţi centrale, se vehiculează ideea că soluţia aplicată pentru arderea șistului, nu este viabilă și invocînd caracterul de prototip al utilajelor și greutăţile întîmpinate de amplasament, emit păreri că investiţia celorlalte blocuri trebuie oprită pînă la confirmarea în exploatare de lungă durată a parametrilor proiectaţi la blocul nr. 1. Deși conducerea Ministerului Energiei Electrice a luat cunoștinţă oficial de astfel de păreri, nu a acţionat în nici un fel pentru a clarifica aspectele cu care se confruntă această investiţie.

Industria constructoare de maşini a realizat echipamente calitativ necorespunzătoare și pentru sectorul hidroenergetic. Astfel, agregatele de la hidrocentralele Turnu, Drăgășani, Slatina, Gilău și Sugag, funcţionează la capacitate redusă din cauza subdimensionărilor, iar la centrala Tismana, în data de 05 iunie 1986, datorită unui defect electric, s-a deteriorat parţial generatorul hidroagregatului nr. 1 de 50 MW.

Cea mai gravă avarie o constituie însă distrugerea hidrogeneratorului nr. 1 de 167,5 MW de la Hidrocentrala Rîul Mare-Retezat, ca urmare a unor grave deficienţe de concepţie și proiectare.

În legătură cu această avarie, modul lent în care se acţionează pentru reproiectarea și execuţia hidroagregatelor, nu dă garanţia că punerea în funcţiune a acestor echipamente se vor realiza la termenele stabilite.

De altfel, comisia tehnică instituită în cercetarea acestei avarii nu și-a prezentat încă concluziile atît sub aspectul tehnic al problematicii, cît și al răspunderilor, situaţie ce influenţează direct și stabilirea soluţiilor pentru remediere.

A.C.N.S.A.S., *Fond Informativ*, Dosar
nr. 013457, vol. 9, p. I, ff. 215–217.